

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ateşböceği Yolu'nun yazarı
KRISTIN HANNAH önsözüyle

Yeşil Deniz Kabuğu'nun yazarı

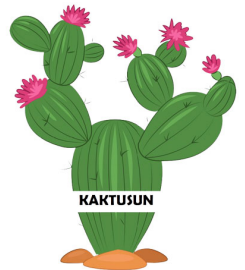
SARAH JIO

ve sevdiğiniz yazarlardan unutulmaz hikâyeler

Melanie Benjamin • Jenna Blum • Amanda Hodgkinson • Pam Jenoff
Sarah McCoy • Kristina McMorris • Alyson Richman • Erika Robuck • Karen White

YİTİK KALPLER İSTASYONU

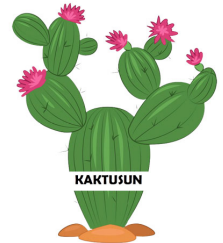
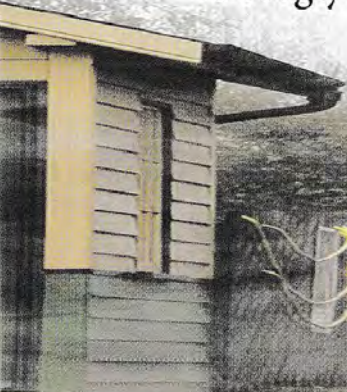

YİTİK KALPLER İSTASYONU

O gün binlerce kişi New York'un Grand Central Terminali'nden geçer. Burası insanların hoş geldin ya da elveda demek için geldiği yerdir. Burası yitik kalplerin istasyonudur. Buraya gelen herkesin anlatacak bir hikâyesi vardır.

Yitik Kalpler İstasyonu'nda hayat bir tren gibi kontrolden çıkmıştır sanki. Nereye gittiğinizi, nereden geldiğinizi, bir sonraki köşede sizi ne gibi bir tehlikenin beklediğini bilemezsiniz ama yine de küçük bir kıpırtı kocaman bir umudun hamuru olur. Aralarında Sarah Jio, Pam Jenoff, Karen White gibi sevilen yazarların olduğu dünyanın en tanınmış on yazarından okurken zamanda yolculuğa çıkıp umut ve sevgiye sıkıca sarılacağınız bir başyapıt...

PENA YAYINLARI A.Ş.

GAZİ GÜÇNAR SK. NO:4, BEŞİKTAŞ 34340, İSTANBUL

TEL.: 0 212 368 83 00 • FAKS: 0 212 381 76 48

www.penayayinlari.com • info@penayayinlari.com

ISBN 978-605-9126-78-6

9 786059 126786

YİTİK KALPLER İSTASYONU

ÖZGÜN ADI: Grand Central: Original Stories of Postwar Love and Reunion

KİTABIN ADI: Yitik Kalpler İstasyonu

YAZARLAR: Melanie Benjamin, Jenna Blum, Kristin Hannah,
Amanda Hodgkinson, Pam Jenoff, Sarah Jio, Sarah McCoy, Kristina McMorris,
Alyson Richman, Erika Robuck, Karen White

ÇEVİRENLER: Aylin Akcan, Başak Bekişli, Kübra Beşer, Ozan Erdoğan,
Fatma Zeynep Öztürk, Traje Tanrıku, Meryem Tezcan, Bige Turan Zourbaki

EDİTÖR: Gökçe Yavaş

KAPAK TASARIM: Karen Yardımlı

BASKI VE CİLT: Optimum Basım San. Ve Tic. Ltd. Şti.

Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No:51/1 34295 Küçükçekmece/İstanbul

Tel: 0212 463 71 25 Sertifika no: 41707

Copyright © 2014 by Penguin Group (USA) LLC.

Introduction by Kristin Hannah © 2014, *Giriş*

Going Home by Alyson Richman © 2014, *Eve Gidiyorum*

The Lucky One by Jenna Blum © 2014, *Şanslı Çocuk*

The Branch of Hazel by Sarah McCoy © 2014, *Fındık Dalı*

The Kissing Room by Melanie Benjamin © 2014, *Öpüşme Odası*

I'll Be Seeing You by Sarah Jio © 2014, *Yitik Kalpler İstasyonu*

I'll Walk Alone by Erika Robuck © 2014, *Yalnız Yürüyeceğim*

The Reunion by Kristina McMorris © 2014, *Kavuşma*

Tin Town by Amanda Hodgkinson © 2014, *Teneke Kasabası*

Strand of Pearls by Pam Jenoff © 2014, *Kaybedeceğin Bir Şey*

The Harvest Season by Karen White © 2014, *Hasat Mevsimi*

Kapak fotoğrafı © CollaborationJS / Trevillion Images

© PENA YAYINLARI A.Ş., İstanbul 2016

1. Baskı: Mayıs 2016

7. Baskı: Temmuz 2019

ISBN: 978-605-9126-78-6

© Bu eser üzerindeki tüm haklar 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çerçevesinde yayımcıya aittir. Yayımcının izni olmaksızın, eserin tümünün veya bir kısmının veyahut içeriğinin herhangi bir bölümünün, herhangi bir formatta -elektronik, mekanik ve sair formatlar da dahil- kopyalanması, çoğaltılması, dağıtılması, yayımlanması, değiştirilmesi, tercüme edilmesi veya sair şekillerde işlenmesi, her türlü ticari kullanıma konu edilmesi; kaynak belirtilerek eğitim veya tanıtma amaçlı alıntılamada dışında, eserden herhangi bir surette alıntılama yapılması ve eserin her ne ad altında olursa olsun kullanıma konu edilmesi 5846 sayılı ilgili kanun çerçevesinde yasak olup hukuki ve cezai mesuliyet doğurmaktadır.

PENA YAYINLARI A.Ş.

Nispetiye Mah. Gazi Güçnar Sk. No:4, Beşiktaş-İstanbul

Tel: +90 212 368 8300 | Faks: +90 212 381 7648

e-posta: info@penayayinlari.com | www.penayayinlari.com

Yayıncı Sertifika No: 27481

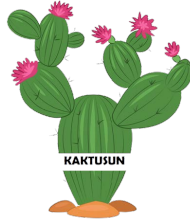
Ateşböceği Yolu'nun yazarı
KRISTIN HANNAH önsözüyle

Yeşil Deniz Kabuğu'nun yazarı

SARAH JIO

ve sevdiğiniz yazarlardan unutulmaz hikâyeler
Melanie Benjamin • Jenna Blum • Amanda Hodgkinson
Pam Jenoff • Sarah McCoy • Kristina McMorris
Alyson Richman • Erika Robuck • Karen White

YİTİK KALPLER İSTASYONU

İngilizceden Çevirenler:

Aylin Akcan, Başak Bekişli, Kübra Beşer, Ozan Erdoğan,
Fatma Zeynep Öztürk, Traje Tanrıkulu, Meryem Tezcan,
Bige Turan Zourbaki

Yayıncı Notu

Kitapları çoksatan listelerinde yer alan ve tüm dünyada eserleri birçok dile çevrilen on yazar bu kitapta, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Grand Central Terminali'nin bir gününü on farklı hikâye, yani on farklı hayat üzerinden canlandırıyor. Değerli kalemlerin bir araya geldiği tüm kalplere hitap edebilecek bu kitapta siz değerli okurlarımıza daha iyi bir okuma zevki verebilmek için baskı öncesinde yayın kurulumuzun çalışmaları dışında birçok farklı gözden de yardım aldık.

Yayınevimizi telefonla arayarak yayınlarımızla ilgili öneri, yorum ve değerlendirmelerini paylaşan değerli okurumuz Elif Pulat isteğimizi kırmayarak bu çalışmada yorumlarıyla bize destek oldu. Baskı öncesinde değerli zamanını bu projeye ayırdığı ve yorumlarını bir okur olarak bizden esirgemediği için teşekkür ederiz.

Aynı zamanda bu eseri değerlendirmeleri ve yorumlarıyla besleyen, kitap dünyasının vazgeçilmez bir parçası olan blogger'lardan da yardım aldık. seyhandan.blogspot.com'dan Seyhan Çinko ve Sarah Jio Turkey'den Berna Saray'a tüm yorumları, okumaları ve değerlendirmeleri için minnettarız.

Kitapları çoksatan listelerinde yer alan ve beğeniyle okunan yazar Mehmet Coşkundeniz de bu projede bize baskı öncesinde yardımcı oldu ve hikâyeler hakkındaki düşünce ve yorumlarını bizimle paylaştı. Kendisine çok teşekkür ediyoruz.

Yüreğinizi ısıtacak bu hikâyeleri severek okumanız dileğiyle; Pena Yayınları'nı takip ettiğiniz ve yorumlarınız, fikirleriniz ve eleştirilerinizle bizi aydınlattığınız için tüm okurlarımıza teşekkürü borç biliriz.

Keyifli okumalar,
Sevdiğiniz yazarların yeni adresi Pena Yayınları

Yazar Mehmet Coşkundeniz'den

Kalabalık bir yere girdiğinizde belki, “Bir an önce çıksam şuradan,” diye geçirirsiniz aklınızdan. O kalabalığın sizi bunalttığını, yordüğünü düşünürsünüz. Ama ben o kalabalıktaki herkese dikkatle bakmaya çalışırım. Hepsinin bir hikâyesi vardır çünkü. Bazen yüzlerindeki ifade, bazen giysilerindeki bir ayrıntı, bazen yanlarındaki kişi onun hikâyesiyle ilgili bir ipucu verir bana.

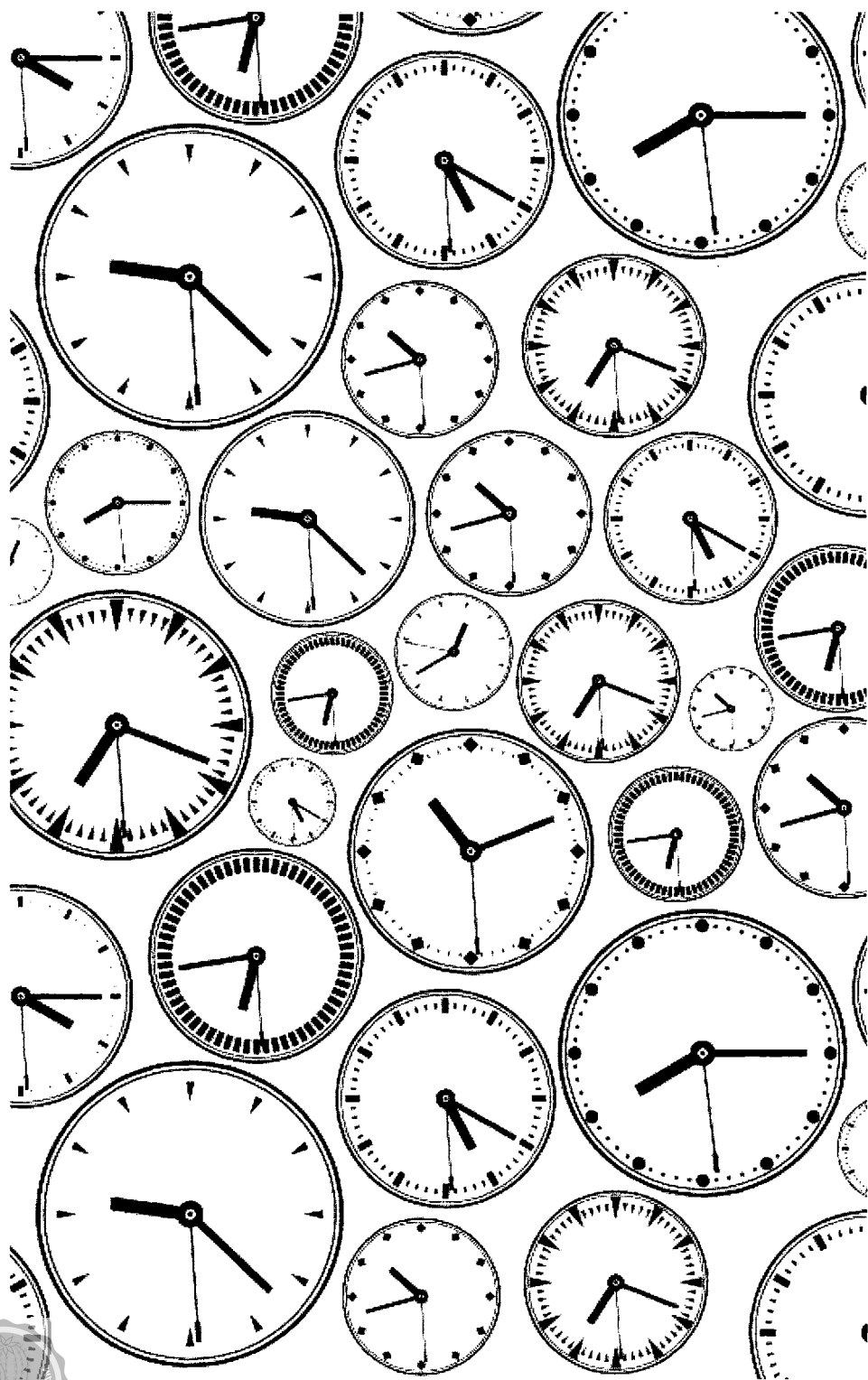
Havaalanları mesela... Sevdiklerine giden insanlarla, sevdiklerinden ayrılan insanların yüz ifadeleri o kadar farklıdır ki... Ya da şehir değiştirenlerin... Anılarını, geçmişini bir kentte bırakıp başka kentin bilinmezine doğru yola çıkanların... Kimse farkında değildir ama herkesin hayatı o noktada kesişir bir şekilde, hayatları birbirine dokunur... Hatta kimi zaman bazı insanların hayatının geri kalanının hikâyesi işte orada başlayıverir. Bir bakış yakalar, o bakışın peşinden gider ve belki de ortaya sonu çok mutlu biten bir aşk öyküsü çıkıverir. Olamaz mı? Olabilir elbette...

“Yazılabilse,” keşke derdim, “o kalabalıktaki insanların hayatları yazılabilse...” Yazılmış... *Yitik Kalpler İstasyonu* böyle bir kitap işte. Yolları bir tren garında kesişen insanların öyküleri...

İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminde, umutların öyle çok da parlak olmadığı, herkesin gelecek kaygısı taşıdığı, savaşta yitirdiklerinin yasını tuttuğu dönemde, her biri Grand Central'da başlayan öyküler var bu kitapta... Ben okurken duygu sağanağı altındaydım. Gözlerimin yaşardığı anlar oldu, yaşımı silerken gülümsediğim anlar da... Kaşlarımı çatıp öfkeyle okuduğum öyküler de oldu, beni aşkın varlığına tekrar tekrar inandıranlar da...

Bir özelliği daha var bu öykülerin... Hani her şeyi kafamıza takıp olur olmaz şeylerden kendimize olumsuzluk çıkarıyoruz ya... Öykülerin kahramanlarının yaşadıkları, “Benimki de dert mi?” dedirtecek size eminim... Bir de tavsiyem var... Kitabı Dvořák'ın ‘Yeni Dünya Senfonisi’ni dinleyerek okuyun... Hem notaların hem de satırların nasıl içinize işlediğine hayret edeceksiniz...

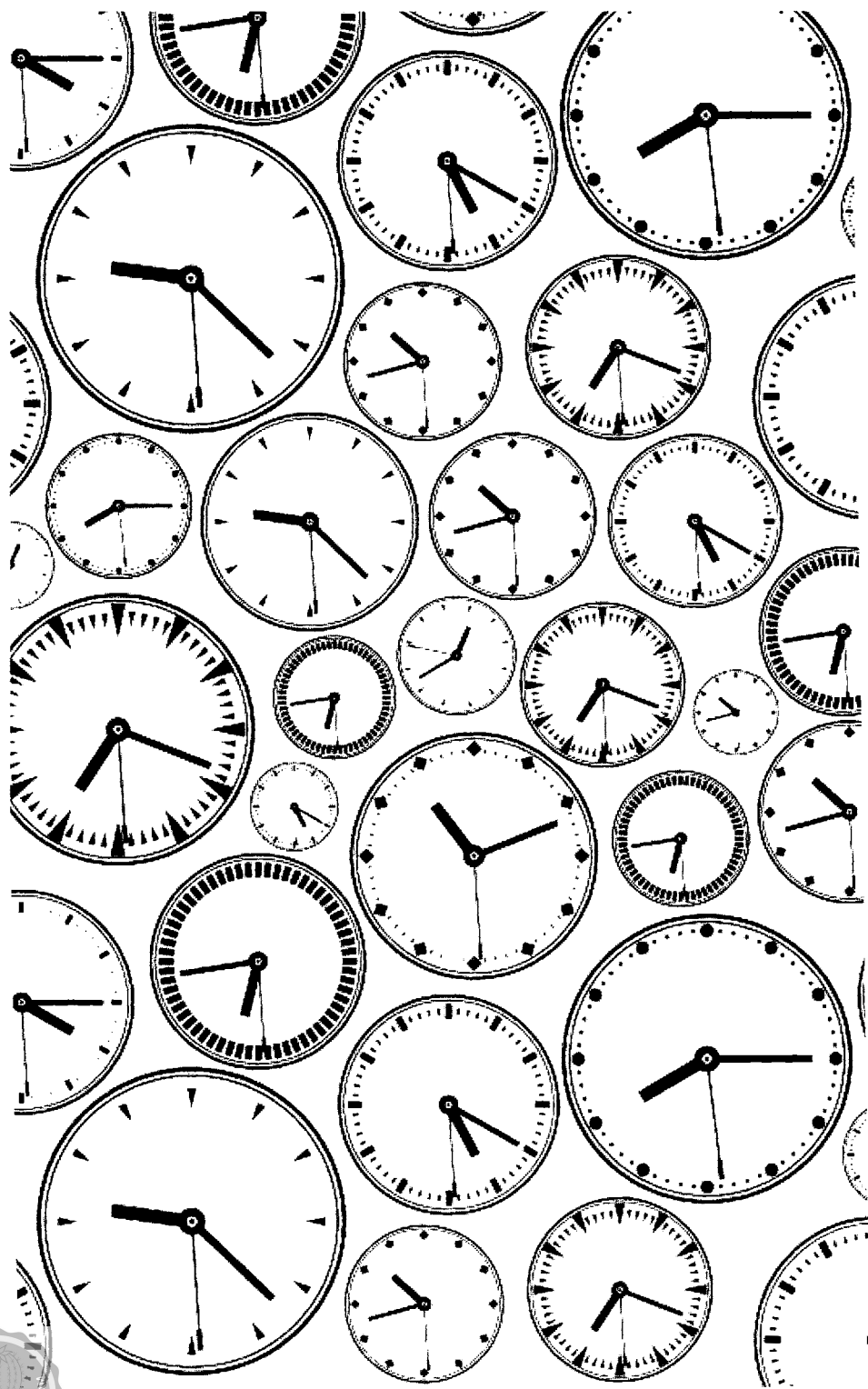

GİRİŞ

KRISTIN HANNAH

Güney Kaliforniya'da güneşli bir günde dünyaya geldim. O zamanlar dünya daha sade ve daha sessizdi. Bisikletimle markete gidip soda ve ağızda patlayan şekerlerden alırdım. Arkadaşlarım ve ben bahçemizde kaleler yapar ve pazar günlerini annelerimizle sahilde geçirirdik. Suya girip birbirimize su sıçratırdık. Güneş her zaman dünyamın küçücük köşesine vururdu. Babalar gün boyu çalışırdı, onları gün içerisinde az görürdük. Ne yaparsanız yapın anneler hep yanınızda olurdu. Güneş battığında bisikletlerimizle eve döner ve her zaman sıcak bir yemeğin bizi beklediği masanın etrafında toplanırdık.

Vietnam Savaşı etrafımdaki manzarayı değiştirdiğinde daha ufak bir çocuktum. Birden haftasonlarında protestolar, oturma eylemleri ve yürüyüşler olmaya başladı; polis öğrencilere karşı kalkanlarını kaldırıyordu. Gece haberleri uzak diyarlara düşen bombalar hakkındaydı, ölen ya da yaralanan insanların sayısı paylaşılıyordu.

Sonra Watergate¹ oldu. Hiçbir şey güvenli veya kesin gözüküyordu artık.

Bilinmeyen dünyalar ve uzak gezegenler hakkında okuyabilecek yaşa geldim. Başucu yazarlarım Tolkien, Heinlein, Bradbury ve Herbert'ti. Bir kitapkurduydu, burnum hep kitaplara gömülüydü. Beni kitaplardan başımı kaldırıp etrafıma bakmam için uyarırlardı. Özellikle ailemle birlikte gittiğimiz tatillerde. Lise yıllarında Stephen King beni avuçlarının içine alırken kötünün var olduğunu fısıldadı kulağıma fakat bu kötüyle baş edilebilirdi... eğer yeteri kadar güçlüysen ve yeteri kadar kendine inanırsan. Buna inandım.

Ancak büyüyüp evlendikten ve kendi çocuğum olduktan sonra hayatımın bağlamını keşfettim ve altmışların, yetmişlerin ve seksenlerin bir önceki yıllardan nasıl farklı olduğunu anladım. Sanırım o zamanlar İkinci Dünya Savaşı romanlarına bayıldım.

İkinci Dünya Savaşı. Bugün bunun benim için anlamı büyük. Benim dikkatimi çekmek istiyorsanız romanın savaş dönemiyle ilgili olduğunu söyleyin yeter. Epik ya da aşk hikâyesi fark etmez hemen alırım.

Savaşla ilgili özel bir şey var, en azından geçmişe bakıldığında modern okuyucunun gördüğü kadarıyla. İkinci Dünya Savaşı Amerikalılar için son büyük savaştı, son kez iyi iyiydi ve kötü kötüydü. İkisini anlamak kolaydı. Milli fedakârlık ve ortak hedefler zamanıydı. Neyin önemli, ne için savaşılması ve ne uğruna ölünmesi gerektiği konusunda ortaklaştığımız bir zamandı. Kadınlar beyaz eldiven giyiyor ve erkekler şapka takıyordu. Bugünün

1 1972-1974 Amerika Birleşik Devletleri'nin başkentinde gelişen ve Başkan Richard Nixon'ın istifa etmesiyle sonuçlanan siyasi bir skandaldır.

tartışmalı prizmasından bunlar bile inanılmaz romantik ve ince görünüyor. Bölünmüş ve çatışmalı modern dünyamızda çoğumuz doğru yolu anlayıp, o yoldan gitmenin kolay olduğu, unutulmuş bir zamana bir an için gitmek isteriz. Harika Kuşak. Şimdi geriye baktığımızda bunu görüyoruz. O dönemde yaşamış ve âşık olmuş kadın ve erkeklerin hikâyesinin hayal gücümüze yapışması şaşırtıcı değil.

Çoğu savaş gibi İkinci Dünya Savaşı da öncelikle erkekler tarafından yazıldı. Okulda savaşları, bomba ve füzelerin yer aldığı çatışmaları öğreniriz. Sahillerde ve tepelerde uygun adım giden erkeklerin fotoğraflarını görürüz. Zalimlikler üzerinde çalışırız ve kayıp hayatları -kuşağı- görürüz. Ancak son zamanlarda kadınlara dönmeye başladık.

Yazdığım İkinci Dünya Savaşı romanında bir kadın karakter oğluna, “Biz kadınlar savaşın gölgesindeydik. Geçit törenimiz ya da bize verilecek madalya yoktu,” diyor ve bunun gerçekten doğru olduğunu düşünüyorum. Çoğu savaş dönemi kurgusunda kadınlar unutulur ama aslında onların savaşlardaki katkısı etkileyicidir ve kesinlikle savaş sonrasında da ilk olarak konuşulmayı hak ediyorlar. Kadınlar casus, pilot ve şifre kırıcıları. Cephedekilerle aynı önemdeydiler. Dünya savaşırken ve erkekler gitmişken askerlere dönebilecekleri güvenli bir yer veren ve hayatı devam ettiren kadınlardı. Buradaki hikâyelerin çoğu kadınlar ve onların 1945’teki tek bir günleri üzerinedir. Savaş bitmiştir ama unutulmaktan uzaktır. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra herkes hayatını yeniden düzenlemek zorundaydı; erkekler evlerine dönüyordu, kadınların yaşamı değişmişti ve çocuklara huzurlu

günlerden hiçbir şey kalmamıştı. Bugün okurların kulaklarında çınlamaya devam eden temalar bunlar.

Bu kitaptaki kısa hikâyeler beni esir etti. Bu bir grup yetenekli yazar önemli bir görev üstlenip sorunsuzca hikâyeleri bir araya getirdi. Bu kitapta Grand Central Terminali'nde -Amerika'nın çok uluslu sahasında erimek için girilen kapıda- geçen bir gün on farklı hikâyenin çerçevesi okurken, hepsini okuduğumuzda kadın ve erkeklerin savaş dönemi yıllarına dair güzel bir tablo görüyoruz. Bazılarında karakterler büyük kayıplar yaşamının ardından yeni hayatlar buluyor, bazılarında ise savaşın kendilerinde açtığı yarayı sarmaya çalışırken daha iyi bir gelecek umuyorlar. Hepsinde de İkinci Dünya Savaşı sonrasında hayatta kalmak ve yeni bir sayfa açmak için gerekli olan değişimleri görüyoruz ve tüm hikâyelerde kayıp ve yenilenmenin melodisi var: Bir tren istasyonunda kemanla çalınan bir şarkının nasıl her şeyi hatırlatabileceğinin ve aynı zamanda nasıl tekrar umutlanılabileceğinin melodisi var.

KRISTIN HANNAH

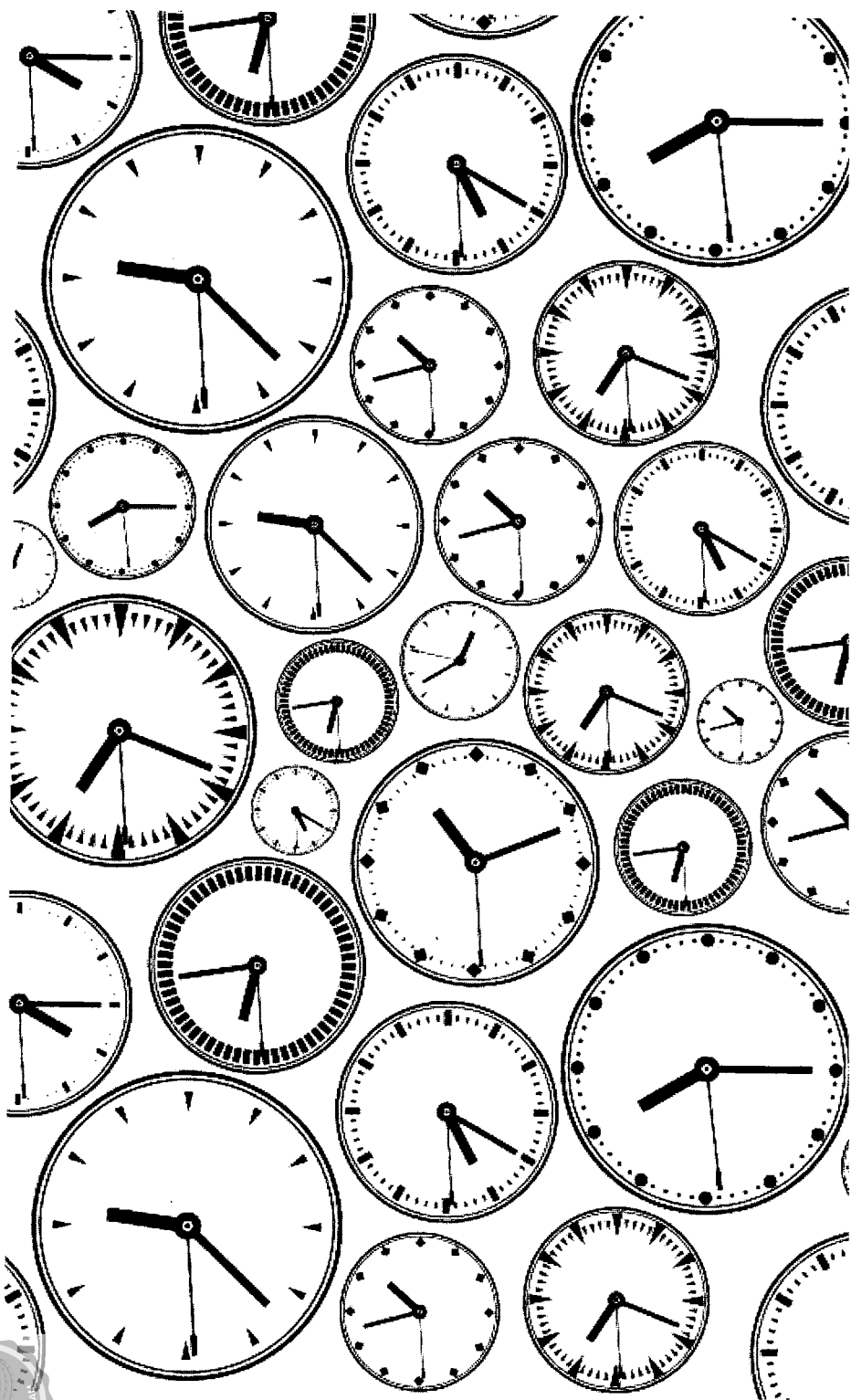
Ateşböceği Yolu yazarı

GRAND CENTRAL TERMINALİ

EYLÜL, 1945

EVE GİDİYORUM

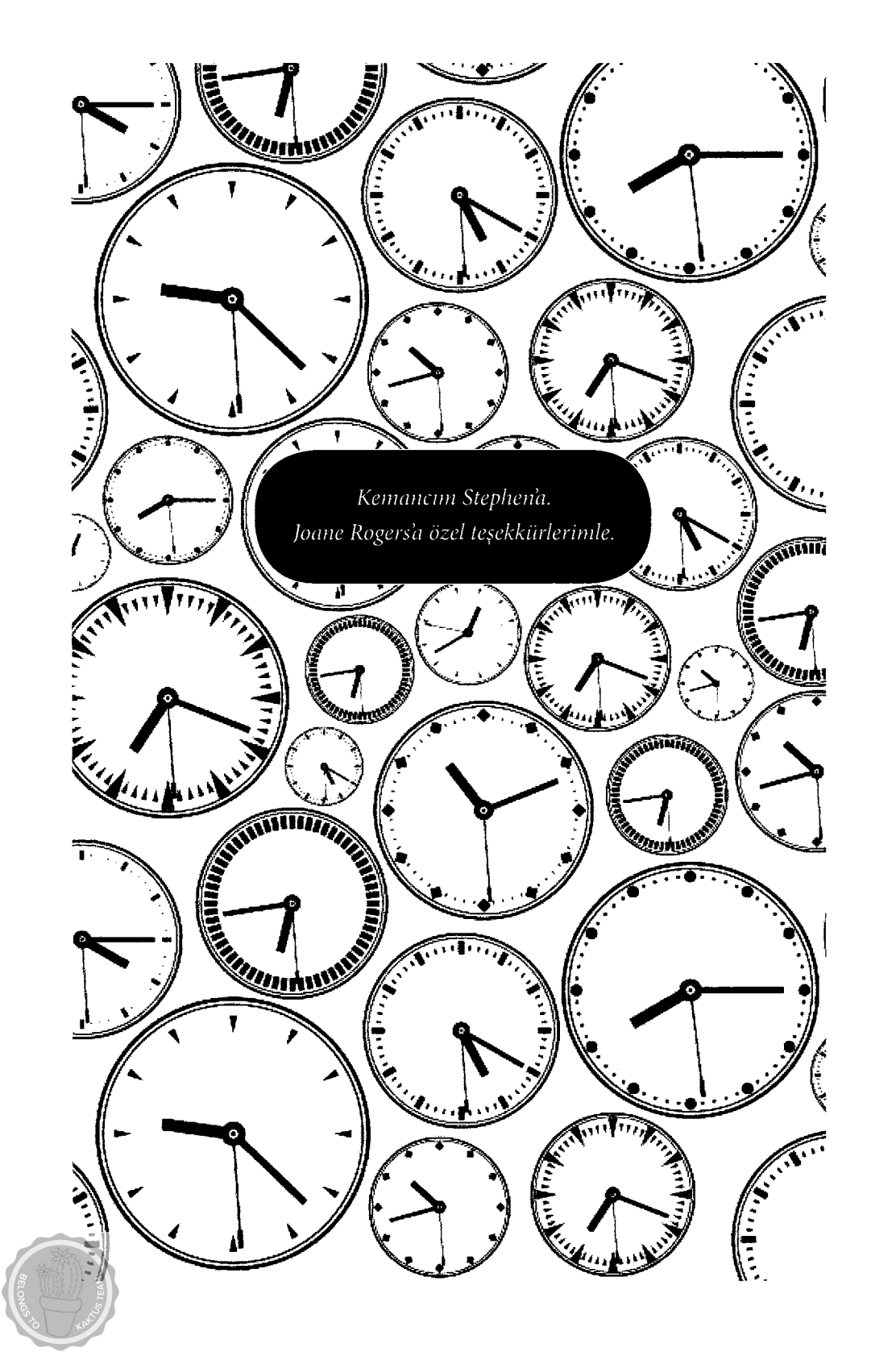

ALYSON RICHMAN

İngilizceden Çeviren:

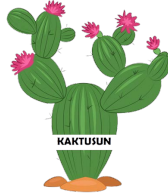
Bige Turan Zourbaki

*Kemancım Stephen'a.
Joane Rogers'a özel teşekkürlerimle.*

Binaya özel akustiğini veren kubbeli tavanları mıydı yoksa mermer zemin miydi emin değildi. Fakat Gregori Yanovsky bazı öğleden sonraları, yaya trafiği azalmışken gözlerini kapatıyor, çenesini kemanına yaslıyor ve Grand Central Terminali'nin kendi Carnegie Hall'u olarak hayal edebiliyordu.

Aylar önce bulmuştu gardaki kusursuz köşesini; Lexington Caddesi çıkışına giderken metro girişinin hemen yanındaydı. Rayların gümbürtüsünden yeterince uzak, yine de önünden geçip giden kalabalığın her iki dakikada bir ona bozukluk bırakmasını sağlayacak kadar yakındı.

Her sabah Delancey Sokak'taki evinden erkenden buraya gelir, omuzları geride, sırtı dimdik, metronun merdivenlerinden yukarı çıkardı. Keman çantasını taşıdığı için işe gidenler arasında kendini özel ve ayrıcalıklı hissederdi. Çünkü içi kadife kaplı çantanın ortasında

sihir, müzik, sanat ihtimali yatıyordu, dünyanın hiçbir evrak çantası bu imkâna sahip olamazdı.

İçindeki ince gri ekose gömlek ve üstündeki ceket her ne kadar Larchmont ya da Greenwich'ten gelen trenlerden inen adamların giydiği, havalı Paul Stuart ya da Brooks Brothers takımlarından çok uzak olsa da, Gregori yıpranmış gömlek kollarının ucuz görüntüsünü aştığını hissediyordu. Bu Gregori'nin zarafeti, hareketlerinin netliği ve sadeliğinden gelirdi. Enstrümanını köprücük kemiğine yerleştirişinden. Yayını zarifçe kaldırışından. Görgülü genç yetiştiren okullarda ya da banliyö ailelerinin akşam yemeği sofralarında öğretilen caka dolu hareketlerden değildi bunlar.

Gregori ve kemani, adeta vals partneri gibi birbirine ihtiyaç duyardı. Biri olmazsa diğeri müzik yapamazdı.

Gregori, Polonya'da geçen çocukluğu boyunca babası Josek'in bütün gün odun kırdıktan sonra her gece nasırlarını yumuşatmak için ellerini süte batırışını izlerdi. Josek de fiçı yapımı zanaatını babasından öğrenmiş fakat gizliden gizliye hep müzikal enstrüman yapma hayali kurmuştu. Yaptığı fiçılarla eve ekmek getirebiliyor, ailesine yaşayacak bir yer sağlıyordu, ancak ruhunu besleyen müzikti.

Josek cuma akşamları çalgısı olan herkesi evlerine davet eder, karısı ve çocukları için yuvasını müzikle doldururdu. Gregori, komşuları balalayka çalarken babasının onu odada döndürüşünü hâlâ dün gibi hatırlardı. Seneler sonra da babasının kahkahaları kulağından gitmeyecekti. Kemanını bu sesle akort edebilirdi. Kusursuz bir "la".

Fıçılar arkada, küçük Gregori ön koltukta, atlı arabayla Krakov şehrine yaptıkları yolculuklar boyunca baba oğul

birlikte melodiler mırıldanırdı. Bazen Josek arabayı bir kilisenin dışına çeker, sırf oğlu kilise orgunu dinleyebilsin diye durur beklerdi. Babası ona ne zaman bir melodi dinletse, ister köydeki halk müziği, ister şehirdeki müzik okullarından yayılan Mozart ezgileri olsun, Gregori adeta canlanırdı. Daha olağanüstü olansa işittiği her ezgiyi aynen tekrar ederek mırıldanabilirdi, hem de tek bir notayı bile kaçırmadan.

Bir akşam yağmur, çatıyı tepelerine indirecek şiddette vurarak yağarken evlerinin kapısı çalındı. Annesi kapıyı açınca karşısında Josek'in arkadaşı Lev'i, yanında tanımadığı bir adamla dikilirken buldu.

"Fırtınaya yakalandık," dedi Lev. "Arabamın tekeri çıktı."

Şapkasını gözüne kadar indirmiş, yanında duran adamı işaret etti. "Karımın erkek kardeşi Zelik'i evine götürmeye çalışıyordum."

Zelik yağmurun altında titreye titreye tek elini kaldırarak selam verdi. Diğer elinde siluet şeklinde, küçük, koyu renk bir çanta tuttuğunu fark etti Gregori'nin babası. İçinde keman olduğunu içgüdüsel bir hisle anladı.

"İçeri gelin, yoksa enstrümanın zarar görecektir," dedi Josek, iki adama eliyle içeri girmelerini işaret ederken. Karısı ıslak paltolarını alıp ateşin yakınına astı, Josek ve Gregori ise Zelik'in keman çantasını masaya koyup kapağını açışını seyretti. Pırıl pırıl müzik aletini gören herkes nefesini tuttu, neyseki yağmurda kemana bir şey olmamıştı.

Gregori, Zelik'in kemana kılıfından çıkarışını, bir büyücü misali enstrümanı kendine çekişini asla unutmazdı. Zelik çenesini kenara yaslayınca, yayını kaldırıp

çalmaya başlayınca içinde duyduğu o büyülü beklentiyi hâlâ anımsardı. Zelik yavaşça süzülüp karmaşık ezgiler şeklinde odaya yayılan müziğiyle herkesi esir almıştı; notalar odayı doldurup fırtınanın gürültüsünü bastırmıştı.

Zelik ayağını yere vuruyor, başını sağa sola eğerek sallıyordu. Neşenin bir tınısı olsaydı eğer, Gregori onu o gece Zelik'in yayı tellerin üstünde kayarken duymuştu. Delikanlı sonunda enstrümanı Gregori'nin ellerine verince, yayı nasıl kavrayacağını gösterince Gregori çalmayı öğrenmeyi bir daha aklından çıkaramadı. Bu alet tek kelime sarf etmeden hem kederi anlatabiliyor hem neşenin şarkısını söyleyebiliyordu.

Ertesi sabah güneş tekrar yüzünü gösterip yaş keresteler ve çamurlu yollar kurumaya başlayınca Zelik, Gregori'ye son kez ders verdi. Gregori açık tuttuğu elleriyle enstrümanı kavradı. Avucunu kemanın incecik boynunda kaydırıp akor tuşlarını yokladı. Sanki ilk kez böylesi bir güzelliğe dokunduğunu hissetti.

Zelik çocuğun ellerinin yayı nasıl doğal bir yetenekle tuttuğunu ve müziğe yatkın kulağını hemen fark etmişti. Aynı zamanda, Gregori'nin kapalı gözlerinin ardında yalnızca müziği hissetmekle kalmadığını, her notayı resmen nefes gibi içinden çıkardığını sezdi. Zelik o gece Lev ile ikisine kapısını açtığı için Josek'in ellerini tutup ona teşekkür ederken adamın kulağına, "Oğlunuz çok yetenekli. Ne gerekiyorsa satın savın, ona bir keman edinip hemen ders aldirmaya bakın. Bir an önce hem de," diye fısıldadı.

Josek en kaliteli kerestelerinden yapılmış on iki fıçı karşılığında oğluna bir keman alabilmeyi başardı. Ailesinin

karnını doyuracak kadar parayı kenara ayırdıktan sonra geri kalan tüm kazancını yakın bir köyden, Gregori'ye ders vermeye gelecek bir müzik öğretmenine verdi. Oğlan temel akorları çalmayı hemen öğrendi, ardından diğer çocukların çok daha uzun zamanda ustalaştığı karmaşık etütlere ve sonatlara geçti. Josek ayrıca arada bir oğlunu Krakov'a götürüp ders aldırır, bir piyanistle birlikte çalması için fırsat yaratırdı. Gregori on yaşına geldiğinde tüm Mozart konçertolarını çalabilir durumdaydı. On beşini doldurduğunda ilk Mendelssohn denemelerine girmişti.

Fakat klasik bestecilerin müziğini ne kadar severse sevsin, Gregori her hafta Şabat¹ yemeğinden sonra hep kendi kasabasının müziklerini çalardı. Keman eserleri annesini gülümsetir, babasınınsa komşulara biraz daha şarap ikram etmesine sebep olurdu.

Gregori büyüdükçe, yeteneği geliştikçe günün birinde Krakov'daki prestijli Müzik Akademisi'nde çalmayı ve Avrupa'nın çeşitli yerlerinde mum ışığında resitaller vermeyi hayal etmeye başladı. Fakat bir gece şangır şungur kırılan cam sesleri ve annesinin çığlıklarıyla birlikte bu hayaller paramparça oldu.

Önceleri Gregori'nin hayatının anlamı bir tas çorba, bir dilim ekmek ve keman sesine gülümseyen anne babasından ibaretti. Ancak o gece üzerine kin ve nefretin sesleri çöktü. On beş yıl sonra, Grand Central Terminali'nin güvenli çatısı altında müzik yaparken bile köyünde geçirdiği son günlerin karanlık anıları aklında canlanıyordu. Öfkeli bir grup tarafından evden sürüklenerek çıkarılan babasının hali. Yanık fıçı kokusu. Köylüler evlerini ateşe

1 Yahudilerin dinlenme günü olan cumartesi gününü ifade eder.

verirken annesinin haykırışları, babasının yerde kanlar içinde kıpırtısız yatan bedeni. Havayı kamçı gibi kesen “Yahudi” kelimesi, dillerden küfür gibi dökölüşü.

Gregori öylece kalıp izlemiş, ailesinin yıkımına seyirci olmuştu. Tek istediğı koşup babasının yanına diz çökmek, patlamış sukabağı gibi görünen kafasına saplanan cam kırıklarını temizlemektir. Babasını kollarına alıp sallamak ve içinden eksilen, gözlerinin önünde babasını mora çeviren sıcaklığı ona yeniden kazandırmak için içi gidiyordu. Fakat uzuvları kıpırtısızdı. Ancak bütün evleri cayır cayır yanmaya başladıktan sonra bacakları hareket edebildi. Mantıkla değil, içgüdüyle hareket ettiler, bedeni kemanını kurtarmak için yangına koştu.

Bir yıldan kısa süre sonra, on yedi yaşındaki Gregori, Ellis Island’da yürüyordu. Annesinin senelerdir yüzünü görmediğı, yaşlı bir dayısı ona kol kanat germişti. Gregori bir elinde küçük bir deri bavul, diğesinde de kemanını taşıyordu. Pantolonunun kumaşının altında bir bacağına sarılan yanık izlerinin öfkeli kızarıklığı vardı. Yara bile ateş şeklindeydi, derisine bir yalımla yapışmış, kalıcı bir kırmızı alevdi. O dehşetengiz geceyi sonsuza dek hatırlatacaktı.

Dayısı, Gregori’yi sırf merhamet ettiğı için yanına almamıştı, müziğinin, Aşağı Doğı Yaka’da yer alan restoranına daha çok müşteri çekmeye yarayacağını düşünmüştü. Gregori daha ilk gece Delancey Sokak’taki o sıkış tıkış dairenin içinde kemanını çıkarmış ve yeni ailesine serenat yapmıştı. Kadınlar bulaşıkları lavaboya yığıp bırakmış, Gregori çaldıkça sandalyelerine çakılıp kalmış-

lardı. Gregori'nin dayısı odadakilere şöyle bir göz atıp kadınların büyülendiğini görünce haftanın sonuna kadar restorandaki bütün masaların dolup taşacağını anlamıştı.

Gregori, yaklaşık üç yıl boyunca hemen hemen her gece kâselerce borş çorbası içip lahana dolması yiyen müşterilere sayısız mazurka¹ ve tarantella² müzikleri çaldı. Bir bakıma restoranın sıcaklığından keyif alıyordu. Gelen müşteriler ve aileleri ona kasabalarındaki Şabat kutlamalarını hatırlatıyordu. Fakat Gregori'nin, küçükken hayalini kurduğu türde çaldığı söylenemezdi. Avrupa'ya nazaran çok zengin ve gelecek vaat eden bir ülkeye yeni göç etmiş biri olarak Gregori, her türlü fırsatı değerlendirmenin yolunu bulmak istiyordu. Ömrünün sonuna kadar dayısının Polonya mantılarını ve lahanalarını yiyen insanları eğlendirmek istemiyordu. Hâlâ bir orkestrayla birlikte bir sahnede çalma hayali taşıyordu, gerçi henüz böyle bir şansa ermemişti.

Dolayısıyla müşterilerden birinin bir gece kalkarken masada unuttuğu ekonomi gazetelerinden birindeki ilanı, New Amsterdam Tiyatrosu'nun orkestrasında çalmak isteyen müzisyenler için seçmeler düzenlediğini fark edince Gregori bunu bir işaret olarak algıladı. Kaçırması gereken bir fırsattı. Tüm cesaretini toplayıp tiyatronun yolunu tuttu. Orada beklediği kadar insan yoktu, sonuç olarak çoğu kişi savaşa gitmişti, Gregori bacaklarındaki büyük yaradan dolayı bu kaderden kurtulmuştu.

1 Çiftlerin daire oluşturarak yaptığı Polonya halk dansı.

2 Güney İtalya'da geleneksel bir dans türü.

Yine de seçmelere katılan o kadar çok müzisyen vardı ki Gregori ikinci kemancı olarak işe alınma teklifini duyunca hayalleri gerçek oldu diye havalara uçtu.

Yeni girdiği işe rağmen Gregori hâlâ sabahları ve çoğunlukla gündüz erken saatlerde boştu. New York'ta en sevdiği yerde alıştırmaya yapmaya karar verdi. Vanderbilt Hall'un tam girişinde, Murray'nin hamur işi sattığı el arabasıyla Jack'in ayakkabı boyası tezgâhının karşısındaydı. Grand Central Terminali, Gregori'nin en sevdiği sahneydi.

Sokak çalgıcılığından kazandığı ekstra para güzeldi tabii. Bazı günler metro biletinin ve öğle yemeğinin masrafını bile çıkaramıyordu ama Gregori, Grand Central'da çalmayı günlük gelirine eklenen birkaç dolardan çok başka sebeplerden ötürü seviyordu. Akustik, turkuvaz alçılı ve varak takım yıldız süslemeli kubbeli tavanlar ve işe gidenlerin kinetik enerjisi hoşuna gidiyordu. Etrafının bu kadar çok hareketle çevrili olması, kendisininse birbirine teğet geçen bu dünyaların tam ortasında yer alması ona çok heyecan veriyordu. Metro trenlerinin gümbürtülerini ayaklarının altında duyabiliyor, pirinç kapılar açıldıkça tren tünellerinde esen rüzgârı hissedebiliyordu. Burada, garsonlar savaştan dönen askerlerle tanışır kaynaşırdı ve çizgili takım elbiseli bankacılar Beşinci Cadde gökdelenlerindeki ofislerinin asansörlerini çalıştıran adamlarla omuz omuza yürürdü.

Aynı zamanda her sabah o birkaç dakikası vardı, kemanın kılıfının kadifesinin üstüne insanları özendirmek

için birkaç bozukluk serpiştirirken yaya trafiğinin ayak seslerini dinlerdi. Gregori'nin kulağına bir senfoniden farksız gelirlerdi. Bir çocuğun rugan ayakkabılarının mermer zeminde dörtlüye koşuşunu, bir bankacının iskarpinlerinin yumuşak tabanını ya da gazi olmuş bir askerin koltuk değneğinin yere tak tuk vurarak sürüklenişini işitirdi. Fakat günlerden bir gün, yıllar yılı mermerleri dövercesine yürüyen diğer ayak seslerinden son derece farklı bir adım temposu duymasıyla birlikte hafifçe yüreği burkuldu. Kuş gibiydi bu adımlar, havada süzülüyordu adeta, sanki ayakkabının topuğu zemini öpüyordu. Gregori kafasını kaldırıp bakmadan tanımıştı bir dansçının tetik, hoplayan ayak sesini.

Bakışlarını şöyle bir çevirince ona doğru yaklaşan güzel bir kadın gördü. Kadın metrodan yeni inmişti ve yeşil ipek elbisesinin etekleri lale yaprakları gibi fırfırlı uçuşuyordu. Kadının yüzünü bir anlığına gördü: Beyaz ten, siyah saçlar ve başka bir diyara ait gibi görünen tilkimsi gözler. Tipik Amerikalı değildi, Gregori'nin bildiği biçimde yani; gerçi burada yaşayan herkes atalarının başka bir memleketten göç ettiğini iddia edebilirdi. Ancak Gregori'nin kafasındaki Amerikan surati, ufak tefek yüz hatları ve şeftalimsi krem rengi tenleriyle İngiliz ya da İrlanda kökenliydi. Oysaki bu kızın elmacık kemikleri ve rengi Gregori'ye babasının köyündeki kızları çağrıştırmıştı. Aslında Orta ya da Doğu Avrupa'nın herhangi bir ülkesinden gelmiş olabilir, diye düşündü. Macar ya da Litvanyalı. Leh ya da Rus olabilirdi. Hatta belki Çekoslovakyalıydı.

Kız yavaşladı, artık Gregori'den birkaç adım ötedeydi. Beş kuruşa şekerli donut ve on kuruşa elmalı strudel satan arabanın önünde durmuştu. Bir düzine işe giden insan kızın etrafına üşüştü, onlar da çalışma hayatı kendilerini tüketmeden önce tatlı bir şey atıştırmanın peşindeydi.

Kızın uzun bacakları ve düzgün sırtı, ipek elbisesinin içinden bile kendini belli ediyordu. Saçları yüzünün etrafında yumuşacık dalgalar halindeydi, tıpkı film yıldızları gibi. Fakat kızın hareketleri her nasılsa eski moda ve biraz temkinliydi, Amerika'da doğmamış birisi gibi para çantasında bozukluk arıyor ya da Manhattan'a yeni taşınmış birisi gibi başkasının kolu ona sürtününce hemen irkilip geri çekiliyordu. Gregori, kızın tavrında grup içindeyken etrafında kimse yokkenki haline kıyasla bir farklılık sezdi. Rahatlığının yerini dikkat almıştı. Sanki o kaygısız duruşunun altında daha karmaşık, kızın göz alıcı dış görünüşünün arkasına sakladığı bir şey vardı. Bu gözlem Gregori'yi hiç caydırmadı. Aksine kıza duyduğu ilgiyi arttırdı. Zıtlık aynı müzik gibiydi. Eğitimsiz kulaklar sadece Gregori'nin kemanından Albinoni'nin *Adagio*'su gibi bir şeyi sol minörde çalışında güzellik bulurdu. Ancak birkaç kişi yaylardan sızan kederi de duyardı. İki tezat duygu, bir halatın lifleri gibi örülmüştü, insan ruhunun gerçek özüydü.

Gregori hemen kızın dikkatini en iyi nasıl çekebilirim diye kafa patlatmaya başladı. O sabah müzik yapmaya daha başlamamıştı, kemani elinde dikilirken hangi parçayı seçsem diye beyni son sürat çalışıyordu. Bir yol

bulup kıza ulaşmak, onu bir saniye bile olsa durdurmak, sırf onun için çalınan müziği fark ettirmek için yanıp tutuşuyordu.

Hemen eğer kıza memleketini anımsatan bir müzik bulabilirsem biraz oylanmasını sağlayabilirim diye akıl etti.

Fakat kızın, şimdi yağlı kâğıda sarılıp sarmalanmış küçücük strudelin parasını ödeyişini izlerken saniyeler akıp gidiyordu.

Gregori'nin kalbi küt küt atıyordu. Mozart'ı hangi kalabalığa çaldıysa hiçbir zaman yarı yolda kalmamıştı, o yüzden *Eine Kleine Nachtmusik* ile başladı. Şarkı yeterince popülerdi, kız Avusturyalı olmasa bile yine de bu melodiyi tanıyıp Gregori'ye doğru yürüyebilirdi. Sonra Gregori çalmayı bitirince ona nereli olduğunu sorabilir ve konuşmaları bir dans misali doğal akışında seyrederdi.

Gregori gözlerini yarı kapayarak çaldı, bakışını kızdan bir an bile ayırmak istemiyordu. Yayı tellerin üstünde hareket ederken, vücudu müzikle birlikte yaylanırken kızın yağlı kâğıda parmağını sokup tatlısını çıkarışını izledi. Fakat melodi canlansa bile kız hiç oralı olmamıştı.

Gregori hayalleri yıkılarak kızın Lexington Caddesi çıkışına doğru yönelişini, ağır pirinç kaplamalı kapıyı iterken kalçalarının sallanışını izledi.

Liesel, Lexington Caddesi'nde karşıdan karşıya geçip Bowery Bankası şubesinin ve gazete bayiiinin önünden yürürken adımları tezdi, onu yavaşlatacak yaşlı yayaların yanından süzülerek ilerledi. Gurur duyduğu bir huy

varsa o da dakiklikti. Bay Stein'ı bekletmek istemezdi. Eğer adam ondan bir buçukta gelmesini rica ediyorsa Liesel birkaç dakika erken giderdi. Böylece saçını kabartıp elbisesini düzeltmeye vakti kalırdı.

Ayrıca adamın ofisine ağzının kenarlarında elmalı strudel kırıntılarıyla girmek istemezdi. Tatlısını hemen bitirdi ve 46. Sokak'la Lexington Caddesi'nin köşesindeyken cebindeki peçeteyi alıp kırıntı kalmasını diye dudaklarını sildi. Çantasından bir pudra çıkarıp incecik tozdan yüzüne sürüverdi. Ardından diğer dansçıların binlerce kez yapışını izlediği şekilde rujunu tazeleyerek pudranın aynasına son bir kez bakıp kutuyu kapattı.

Liesel, Leo Stein'in ofisinin çoğu tiyatro ajansı bürosu gibi Broadway yerine, Lexington Caddesi'nde olmasına seviniyordu. Çünkü böylece tiyatrolar bölgesi yakınlığında dikiş dikmekle uğraştığı işinden çıkıp 42. Cade'ye giden otobüse binmesi gerekiyordu. Fakat bu güzergâhı seviyordu çünkü koskoca New York'ta tam da annesinin yaptığı elmalı strudel tadında tatlı satan tek büfenin önünden geçmesine olanak sağlıyordu. Eğer birkaç dakika erkencyse garın geniş lobisinin tam ortasına doğru gidip varaklı zodyak resimlerinin, masmavi bir deryada pırıl pırıl duran o güzeller güzeli takımyıldız çizimlerinin altında durup tatlısının tadını çıkarıyordu.

Liesel kubbenin büyüklüğünü de çok seviyordu, katedral tavanı kadar görkemliydi ve doğuya bakan girişin kemerli pencerelerinden içeri sızan aydınlıkta işine gücüne koşturan insanlar sepya tonlarında bir ışıkla yıkanıyordu. Liesel burada kendini hem yalnız hem de kalabalığın içinde güvende hissedebiliyordu. En can alıcı olansa, tam burada birisiyle tesadüfen tanışabileceğini ya da hâlâ

kayıp olduklarını kabul etmeyi reddettiği ailesine yeniden kavuşabileceğini hayal ediyordu.

Ailesini görmeyeli beş yıldan fazla zaman geçtiğine ve son mektuplarını almasından beri irtibatlarının kesildiğine inanması çok güçlü.

“Zaman çabuk geçecek,” diye söz vermişti annesi, Liesel Amerika bavulunu hazırlarken.

Annesi yanılmamıştı. Zaman hakikaten de Liesel’in tahmininden çabuk geçmişti ama çok emek vermişti bunun için. Liesel sürekli bir işle meşgul olmak için her şeyi yapmıştı. Düşünmeye vakti kalsın istemiyordu çünkü o kısa boşluklarda, ailesinin başına ne tür felaketler geldiğini kurgulamamak çok güçlü.

Grand Central Terminali’nin bir başka sevdiği özelliği ise buradaki herkes bir yerlere gidiyordu ve hepsinin acelesi vardı. Dört bir yanda duvar saatlerinin olması da bu telaşa katkı sağlıyordu. Mermer duvarlara asılmış pirinç çerçeveli saatler, meydanın tam ortasındaki meşhur saat, alt katta rayların yanındaki saatler ve tavandan sarkan saatler. Bazıları *art nouveau* süslemelerle bezeliydi, bazıları kocaman saat suratlara benziyordu. Fakat stili ne olursa olsun, bütün saatler insana çabuk olması, hareket etmesi gerektiğini hissettiriyordu ve Liesel bunu seviyordu. Sorumluluklarına odaklanmasına yardımcı oluyordu. Liesel dans etmiyorsa dikiş dikiyordu. Dikiş dikmediği zamanlarda da dans ediyordu, ya bale okulunda çalışıyor ya da faturalarını ödemesine yarayan yemekli gece kulüplerinde gösteri yapıyordu.

Dans ederek geçimini sağlayabileceğini hiç ummazdı ama Leo Stein bu anlayışını değiştirmişti. Adam onu kızları arasına kabul ettiği için Liesel ona hep minnettar kalacaktı. Leo Stein'ın bürosu küçük küçük ofislere ayrılmış, incecik gri bir kireç taşı binanın üçüncü katındaydı. Liesel oraya varınca zili çalıp dar merdivenlerden yukarı çıktı. Adamın puro kokusunu birinci kattan alabiliyordu.

Leo Stein, Yetenek Ajansı kazınmıştı koyu renk ahşap kapıya. Liesel kapıyı tıklatmadan içeri girdi.

“Merhaba, *şeyna meydıl*’ım¹,” diye seslendi Leo. “Ah, gözüm gönlüm açıldı.”

Liesel adamın masasının karşısına oturup ellerini geçen hafta kendine diktiği yeşil elbisenin kıvrımları üstünde birleştirdi.

“Evet, bugünden cuma öğleden sonraya kadar şehrin bu tarafında prova yapacağız, Rosenthal’ın stüdyosunda. Bir değişiklik yapıp Broadway’de olmayacağız...”

Liesel başını salladı. Adamın ona kibar davranmasını, ondan aşırı kesinti yapmamasını, ona iş verirken diğer sorumluluklarını da düşünmesini takdir ediyordu. Böylece Stein, cumadan pazara kadar yemek mekânlarında çalışmasını ayarladı, yani Liesel o haftasonu sergileyeceği koreografiyi öğrenmek için prova yapmak dışında başka her şeyi yapmakta serbestti: Patronu Gerta için dikiş dikmek, her ne kadar hiç gelir getirmese de asla bırakmadığı bale eğitimine katılmak. Her daim meşguldü ki Liesel da zaten öyle olmak istiyordu.

Leo prova programını eline tutuşturdu. “Bu hafta Rosenthal’ın stüdyosuna gitmeden önce bana bir daha

1 Ç. N. Eski İbrance, güzel kız anlamına gelir.

uğra. Önümüzdeki hafta için sana Crown Club'da iş bulmuş olabilirim ama henüz net değil.”

Liesel gülümsedi.

“Eh, ihtiyacınız olduğunda hazırım, biliyorsunuz, Bay Stein.”

Leo çalışma masasının çekmecesine uzandı. “Hiç durmazsın, değil mi? Tanıdığım en çalışkan kızlardan birisin. Tam zamanlı çalışmaya karar versen senden ne çok komisyon kazanacağımı düşünüyorum da!”

“Gerta'ya verdiğim sözü bozmak istemiyorum.” Liesel gülümseyerek kirpiklerini kırıştırdı, naz yapmaya çalışmıyordu, bu adama tatlı davranmaktan hoşlanıyordu. “Bale hocam Psota'yı da hayal kırıklığına uğratamam.”

Leo başıyla onayladı. Liesel'in hocası Ivan Psota'nın, onu tam zamanında Çekoslovakya'dan kaçırın kişi olduğunu çok iyi biliyordu.

“Evet, evet. Ona ne kadar borçlu olduğunu biliyorum. O yüzden diğer kızlar gibi baskı yapmıyorum sana.”

“Minnettarım, Bay Stein.”

“Kızıma benzediğine şükret.” Bay Stein başını sağa sola salladı, purosunu küllüğe yerleştirdi ve çalışma masasının çekmecesine uzandı. “Komisyonumu aldım, geri kalan senindir, tatlım.”

Liesel çabucak elle yazılmış rakamlara ve altındaki Leo'nun imzasına bakış attı. Yirmi beş dolar. Odasının kirasını ödemeye yeterdi, artı birkaç kuruş da kenara atabilirdi, hani olur ya Kızıl Haç, ailesinin yerini tespit edebilirse onları buraya getirtmek için lazım olurdu.

Leo kol saatine baktı. “Tamam, Rosenthal'ın stüdyosu. 38. Sokak ve Lex'in köşesinde. Yola çıksan iyi olur. Saat ikide bekliyorlar.”

Liesel'in yirmi dakikası vardı.

"Teşekkürler, Bay Stein." Dikkatlice ve hürmetle konuşmuş, bir kez daha minnetini ses tonuyla ifade etmişti.

Liesel hayatında şükretmesi gereken bir sürü şey olduğunun farkındaydı. En önemlilerinden biri de dans hocası Ivan Psota'ydı.

Liesel ilkokula başladığında annesinin müşterileri, Liesel'in tam dansçı fiziğiyle yaratıldığı yorumlarını yapmaya başladı. Sadece ince olmasından değildi, onun yaşındaki kızların çoğu zaten zayıftı. Kollarının, bacaklarının uzun ve orantılı oluşunun verdiği zarafet kızı akranlarından ayırıyordu.

Annesi on yıldan uzun süredir şehrin prestijli dans okuluna kostüm dikiyordu, Liesel çocukluğu boyunca annesinin kızlara korse ve tütü biçmek için ölçü alışını izlemişti.

Annesi sepet sepet boncuğunu, metrelerce tülünü evlerinin arka köşesindeki bir gardıropta saklardı. Ayrıca ona eli iğne iplik tuttuğu andan itibaren dikiş zanaatını öğretmişse de kızının sahne arkasında kalıp kostüm dikmekten hep alkışlandığını, hatta bir dans topluluğuyla seyahate çıktığını hayal ederdi.

Liesel sınava girecek yaşa gelir gelmez annesi ilk iş onu konservatuvara götürdü. Okulun meşhur bale hocası Ivan Psota'yı ilk gördükleri an unutulmazdı. Adamın Hollywood'a yaraşır siyah saçları ve kocaman bir gülümsemesi vardı. İyi bir terzi elinden çıkma kıyafetlerinin

içinde dimdik, yere sert basarak duruyordu, ayaklarında siyah mokasenler vardı ve ahşap zeminde muazzam bir incelikle süzülüyordu.

Liesel'dan birkaç yaş büyük diğer kızlar adamın yanında yanakları al al gezerlerdi. Bu adamın ülkenin en iyi dansçılarından biri olarak kabul gördüğünü ve yavaş yavaş yeteneğini koreografikle birleştirdiğini iyi bilirlerdi. Meşhur dansçı, genç Liesel'da bir ışık gördü ve bir sonraki sene konservatuvarın dans bölümüne kabul edilmesini sağladı.

Dans okulundaki yorucu tempoyla kızını çok yoracak diye endişelenen Liesel'in annesi mutfağı hep Liesel'in en sevdiği yiyeceklerle dolu tutardı. Liesel her gün konservatuvara gitmeden önce masada onu bekleyen, fırından yeni çıkmış, sıcacık bir elmalı strudel ve bir bardak süt bulurdu.

“Dansa başlamadan önce bir şeyler yemeden etme,” diye hatırlatırdı annesi muhakkak.

Fakat Liesel ısrara gerek duymuyordu zaten. Annesinin pişirdiği tatlıyı görür görmez peçetesini eline alıp sofraya kurulurdu.

İlerleyen beş sene boyunca Liesel, dans hocası Psota'yla çalışmıştı. Adam on yıl önce, yirmi yaşında işe başladığında konservatuvarda bir şaşaa, bir prestij rüzgârı estirmişti. Liesel ona borçluydu ama yalnız dansçı olarak yetiştirdiği için değil, çok daha önemli bir sebepten, Liesel'in hakkını asla ödeyemeyeceğini bildiği bir sebepten.

Psota, Liesel'in hayatının kurtulmasına yardım etmişti.

Liesel'in eğitiminin ilk başından itibaren Psota ona özel alaka göstermişti. Kızın kusursuz kıvrımlı ayakları, adımlarındaki doğal süzülüş, yaşına göre olağandışı bir şekilde keskin zekâsı ve böylece koreografiyi çok iyi hatırlaması adamın gözünden kaçmamıştı. Liesel'in çok çalışmaya devam ederse günün birinde bale topluluklarına girmeyi başaracağına inanıyordu.

Ancak 1939 yılının baharında, Liesel on yedi yaşındayken ve bale eğitiminin doruğundayken Hitler, Çekoslovakya'ya girdi.

"Seni artık konservatuvarda tutamam," dedi Psota, kızı ofisine çağırıp. "Biliyorsun, seni burada tutmak için her şeyi yaparım ama..." Tekleyip nefes aldı, daima canlı ve pırıl pırıl bakan gözleri alçı bir heykel gibi donuk ve cansızdı. "Artık yeni yasalar böyle." Masasındaki yazışma notunu gösterdi. "Bütün Yahudi öğrencilerimi kovma emri aldım."

Liesel, Psota'nın ofisinde oturdu, masanın üstünde adamın dans grubundan öğrencileriyle birlikte bir resmi duruyordu. Kızlar siyah bale mayosu giymişti, yenilmez, atletik ve güçlü vücutlara sahiptiler. Liesel tırnağını avucuna bastırdı çünkü biraz acı duyarsa adamın karşısında ağlamadan durabileceğini düşünüyordu.

"Liesel, keşke bunu değiştirme gücüm olsaydı... ama yok malesef."

"Biliyorum, efendim..." diye zar zor fısıldadı.

"Fakat Hitler'in kazanmasına göz yummayacağım. Her şeye rağmen dans edeceksin, Liesel. Çok ciddiylim."

Öğretmeni sandalyesinde dik oturdu. “Geçen yaz Monte Carlo’da tanıştığım birisinden sana yardım etmesini istedim, çok nüfuzlu ve varlıklı bir adam. Amerikan hükümetinde birçok tanıdığı var, ona mektup yazıp sana vize çıkarılmasından bahsettim.”

“Anlamıyorum. Bana ya da aileme neden yardım etsin ki?”

“Adı Carl Laemmle, Almanya doğumlu Yahudidir... Kaliforniya’da Universal Pictures diye bir film şirketi kurdu.”

Bu isimler Liesel için hiçbir şey ifade etmedi ama Psota’nın ses tonundan anlaşıldığı kadarıyla adamın esaslı biri olduğu belliydi.

“Almanya’daki köyünden ve Avrupa’nın çeşitli yerlerinden bir sürü Yahudi’ye yardım etti bile. Şu anda biz konuşurken birçoğu Amerika’ya yelken açmış vaziyette. Ona şahsen mektup yazıp sana da sponsor olmasını rica ettim. Sadece dans etmeyi bilmekle kalmadığını, aynı zamanda harika bir terzi olduğunu ve becerikli annenden kostüm dikmeyi öğrendiğini söyledim. Gittiğin zaman işin hazır olacak.”

Liesel boğazının düğümlendiğini hissetti. Dans öğretmeninin, onu ya da ailesini artık istemeyen bir ülkeden çıkış yapmasına yardım etmek için bu kadar zahmete girdiğine inanamıyordu.

Komşularının birçoğu onlarla konuşmayı kesmişti. Yakın zaman önce babasının dükkânı, Yahudi karşıtı yeni yasalar gereğince paramparça edilip kapatılmıştı, bir sürü insan onları dışlıyordu.

Ancak ani bir korku sardı içini çünkü Psota ona Amerika’da sadece onun için iş olduğunu söylemişti.

“Peki ya annemler?” diye sorguladı, sesi bir fısıltıdan ibaret kalarak. “Yani onların masraflarını da karşılayacak mı?”

Öğretmeni bakışlarını kaçırıp ofisinin camlı kapılarına doğru baktı. Psota’nın masasında bir fotoğraf daha gözüne ilişti Liesel’in, tam Liesel yaşlarındayken, anne babasıyla çekilmiş bir pozdu.

“Hayır,” dedi adam yavaşça. “Sadece senin çıkış masrafını karşılayabilir... Çok üzgünüm.”

Liesel dudaklarında beliren kelimeleri çıkaramadan önce Psota onun ne diyeceğini tahmin etti.

“Liesel, annenlerle konuştum bile. Hatta Bay Laemmle’a mektup yazmadan önce onların fikrini aldım.” Bir an için konuşmayı kesti, bakışlarını tekrar Liesel’den ayırıp yere çevirdi. “Burada olan bitenin farkındalar. Senin bu fırsatı değerlendirmeni istiyorlar. Gitmeni istiyorlar. Amerika’ya.”

Haziran ayı geldiğinde Liesel’in belgeleri ve vizesi hazırды. Bay Laemmle’ın talimatı üzerine önce Antwerp’e doğru yola çıkacak, oradan da New York vapuruna binecekti. Liesel o gün öğleden sonra, Brno tren istasyonunda anne babasıyla vedalaşırken annesi taşıdığı sepete elini atıp içinden bir paket çıkardı.

“Bu ne?” diye sordu Liesel, sesindeki gözyaşlarını gizlemeye çalışarak. Hayatında ilk kez ayakları ağırdı, sanki birisi ayakkabılarına çimento dökmüştü. Sokağa mihlanmak, anne babasına onlardan ayrılmasının imkânsız olduğunu söylemek istiyordu.

“En sevdiğin tatlıdan yaptım,” dedi annesi, gözleri dolu dolu. “Elmalı strudel...”

Liesel paketi aldı, meyveli sosun pakete sızan ılıkliğini hafifçe hissetti.

“Artık sıradan bir yere dans etmeye gidiyormuşsun gibi yapabilirim,” dedi annesi, zoraki gülümseyerek.

Liesel uzun strudel rulosunun kırılğanlığını avucunda hissetti.

“Ben yiyemeden kırılabilir.”

“Parçalansa bile önemli değil, hayatım. Kırılıp dökülse bile bütün malzemeleri hâlâ içinde olacak.”

Annesi ellerini uzatıp Liesel’in ellerini tuttu. “Tıpkı babanla benim sana olan sevgimiz gibi.”

Liesel, New York’a adımını attığında tek kelime İngilizce bilmiyordu. Çat pat Almanca konuşabiliyordu gerçi, işine yarayacaktı çünkü Bay Laemmle ona tiyatrolar bölgesinde, kostüm dikimevine sahip bir Alman Yahudi’nin yanında dikiş işi ayarlamıştı. Bale dersine gelince, Psota akşam-ları Yukarı Batı Yaka’da, Madam Polyakov adında eski bir Kirovlu dansçıyla çalışabilmesini sağlamıştı. Ancak her gece Liesel dikiş ya da baleden sonra canı çıkmış olsa bile yatakta uzanıp gözünü kırpmadan Çekoslovakya’daki ailesini düşünürdü.

Brno’da kalan ailesine sayısız, gittikçe çaresizleşen mektuplar yazmış fakat New York’a geldiğinden beri sadece bir cevap almıştı. O mektup artık Liesel için kutsaldı, özene bezene katlayıp bir kutunun içinde çekme-cesinde saklıyordu.

Sevgili Lieselimiz,

Bu mektubu yazarken seni pırıl pırıl gözlerinle, neşeli tebessümünle, balerin mayon ve dans ayakkabılarının yanında hayal ediyorum. Bir anne yüreğini böyle ısıtır işte. Psota'yı gördük ve bize Bay Laemmle'in sözünü layıkıyla tuttuğunu anlattı. Hem çalışıyormuşsun hem de hâlâ bale dersi alıyormuşsun. Amerika'daki hayatının umut vaat ettiğini duyunca babanla ne kadar sevindik anlatamam.

İlk mektubunu aldık, bizim için çok fazla endişelenmeni istemiyoruz.' Psota bir şekilde dikişle oyalanmamı sağlıyor. Dansçıları sokağa çıkma yaşağından önce beni ziyarete geliyor ve gelirimize destek olduğuna şüphe çekmemek adına haftada bir ya da iki dansçıdan fazlası uğramıyor. Franny ve Thomas Kohn, Prag dışında Terezin denen bir yere gitmeyi tercih etti. Biz de oraya gidersek şehirden daha güvende olacağımızı söylüyorlar. Baban gidip gitmeyeceğimize hâlâ karar vermedi. Kaderimizi onlar belirlemeden önce seçim yapmak için ne kadar vaktimiz var, bilmiyorum. Ama lütfen bizi merak etme, milácku.¹ Okyanusun karşı kıyısında yüzünün güldüğünü bilmek bize moral veriyor. Yakında görüşelim diye dua ediyorum.

*Tüm sevgimizle,
Annen ve Baban*

Liesel mektubu o kadar çok okumuştı ki kâğıt kat izlerinden yırtılmaya başlıyordu. Liesel gelirken yanında

¹ Canım.

küçük bir bavul taşıyabildiğinden artık onu ailesi ve Brno'daki hayatına bağlayan elle tutulur çok az eşyası vardı. Annesinin ona diktiği iki elbise, Moravya kırsalında yaptıkları tatillerden bölük pörçük anıları barındıran küçük bir deri fotoğraf albümü ve Psota'nın yola çıkmadan bir gece önce ona getirdiği ve Liesel'in bavulunda kıyafetlerinin arasına dikkatlice sardığı bir plak.

O son gece, annesi karneyle verilen bir gıdım yiyeceklerle yaktan yonga çıkarmaya çalışırken Psota evlerine vedalaşmaya gelmişti.

Liesel kapıyı açtığı anda karşısında jilet gibi takım elbise öğretmenini gördü. Bir elinde annesi için bir demet çiçek, diğer elindeyse Liesel için plak vardı.

“Yol hediyesi,” dedi Liesel’a. “Dvořák’ın *Yeni Dünya Senfonisi*.”

Liesel bu melodiyi çok iyi biliyordu. Aynı binada dansçılarla birlikte eğitim gören konservatuvardaki müzik öğrencilerinin favorisiydi ve Liesel prova odalarının duvarlarından defalarca dinlemişti. Besteci bu senfoniye New York’ta yaşarken, Filarmoni Orkestrası’nı yönetirken yazmıştı ve Çek’ti. Senfoni, Amerikan Yerlileri’nin müziklerinden ve Dvořák’ın Amerika’da dinlediği Afrikan Amerikalı spiritüel müziklerden esintilerle doluydu. İkinci bölüm özellikle çok güzeldi; konservatuvardaki oğlanlardan biri bir gün prova sonrası onu etkilemeye çalışırken bu parçanın başka bir Amerikalı besteciye ilham verip *Going Home* diye bir şarkı yazmasına sebep olduğunu söylemişti.

“Çok makbule geçti,” dedi Liesel, bale hocasına gülümseyip öperek. “Çok teşekkür ederim. Gözüm gibi bakıp saklayacağım.”

O gece, annesinin hazırladığı basit patates yemeğini yedikten sonra babası, Psota'nın verdiği plağı çıkarıp Victrola gramofona taktı.

Müzik, tam da o akşama uygun bir dokuya sahipti. Liesel bu ezgide memleket hasretini, umut kırıntısını duydu.

“Dvořák bu şarkıyı Amerika'dayken yazmış, Liesel.”

“Biliyorum,” dedi Liesel sessizce.

“Bir bale koreografisiyle birleştirmeyi düşündüm...” Sesi dalgın dalgın geliyordu. Liesel öğretmeninin adeta bir bale hayal eder gibi gözlerini kapadığını gördü. Daha sonra hep birlikte ikinci kısmın nakaratını mırıldandılar.

O gece herkes müziğin verdiği teselliye kucak açtı. Sözcüklerin amaçsız kaldığı boşluğu doldurmuştu. Daha sonraları, Liesel ailesinin başına kim bilir ne dehşetler çöktü diye New York'ta uykuları kaçarken güzel yaylıları ve İngiliz borazanını düşünür, kalbini, memlekette kalan ailesiyle bağlı tutan görünmez bir ip hayal ederdi.

Liesel küçük dairesini, yine Bay Laemmle'in Avrupa'dan gelmesine yardım ettiği bir kızla paylaşıyordu. Evlerinde çok az eşya vardı; iki yatak, bir mutfak masası ve sandalyeler. Fakat Gerta Kleinfeld'in kostüm atölyesinde bir yıl çalıştıktan sonra Liesel bir konsinye satış mağazasından ikinci el bir Victrola gramfon almayı başarmış ve günün birinde ailesini Amerika'ya getirmeye yarayacak paradan bolca kullandığı için suçluluk duymamıştı.

Ailesinden ayrı kalmanın acısı geceleri içini dağladığında Liesel, kasabalarındaki öğretmenin hediye ettiği Dvořák plağını çıkarıyor ve yine hep birlikte oturma odasında oturduklarını, anne babasının yumuşak ellerinin uzanabileceği kadar yakında olduğunu hayal ediyordu.

Gerçi sabah oldu mu Liesel melankoliye kapılmayacak kadar koşturmacaya giriyordu. Saatlerce teyelliyor, büstiyerleri dikiyor, restoran ve kulüplerde performansı olan kadınların elbiselerine süslemeler işliyordu. Gerta'nın yanında çalışmanın kaymağını yiyordu. Saat bir civarı orada işi bitince her gün Madam Polyankov'un dans stüdyosunda ders almaya, bale provası yapıp yevmiyesinden arta kalanla özel dersini karşılamaya çalışıyordu.

Liesel annesinden faturalarını ödemesini sağlayacak bir beceri öğrendiği için şükrediyordu. Gerta'nın dikimevinde, titizlikle saçını makyajını yapmış dansçı kızlar, bembeyaz gülüşlerle ve kusursuz lüleli saçlarıyla aynanın karşısında durur, Liesel ölçülerini alıp vücutlarını daha güzel gösterecek kostümleri üstlerine oturturdu. Ülkesindeki konservatüvardayken Liesel sadece bir balerin mayosuyla dans ederdi, saçını arkada sımsıkı topuz yapardı.

Fakat dikimevinin kalabalık ve gürültülü odalarının içinde Liesel bakımlı olmayı ve kılık değiştirme sanatını öğrendi. Annesi ona balerin korsesi ve balen dikimini öğretmişti fakat burada, New York'ta en sönük kızı bile bir tanrıçaya çeviren bel incelticiler ve başka numaralarla tanıştı Liesel.

İlerleyen aylar boyunca, kostümleri için Gerta'ya gönderilen dansçılarla yakın ilişki kurmaya başladı. Kızlar Liesel'in iğne ipliği tüy gibi kullanmasını ve klasik dans eğitimi aldığı yıllara dayanarak vücutlarının performans boyunca nasıl hareket ettiğini anlamasını seviyordu. Çünkü Liesel kostümlerinin vücutlarını olduğundan iyi göstermekle kalmayıp aynı zamanda dans ederlerken bozulmaması gerektiğinin de ne kadar önemli olduğunu biliyordu.

“Kaldır kollarını,” diyordu yarım yamalak İngilizcesiyle. “Sırtını arkaya yatır...” Sahnede oradan oraya hareket ederken ve vücutlarını esnetip gererken potluk yapmasın ya da gerilmesin diye kostüm üstünde değişiklikler yapıyordu. Bir dansçı için kostümüm yırtılacak mı düşüncesinden daha dikkat dağıtan bir şey olmadığını çok iyi bilirdi.

Liesel, New York’a geldikten yaklaşık bir yıl kadar sonra kızlardan biri, Victoria diye bir dansçı, onunla sohbete girişti.

“Zarafetle hareket ediyorsun,” dedi Liesel’a. “Dansçı gibi narinsin...”

Liesel gülümsedi. “Dans ediyorum zaten. Ama sadece bale.” İğnedenlikten bir iğne alıp Victoria’nın elbisesinin eteğinin ucuna taktı.

“Tahmin etmiştim!” diye kahkaha attı Victoria. “Odanın içindeki hareketlerinden anlayabiliyorum. Omuzların geride, boynun uzun...”

Liesel kahkahalarla güldü.

“Ayrıca bacakların çok güzel.” Liesel’ı tepeden tırnağa süzdü. “Ah, sen de buraya tıklamak yerine bizimle dans etmelisin!”

Liesel yine eğilip Victoria’nın kostümünü düzeltmek için birkaç tane iğneye daha uzandı. Boy aynasının yakınında durmuş, Victoria’nın korsesini kaburgalarının üstüne oturtmaya çalışıyordu.

“Hiç sahne deneyimim yok,” dedi Liesel. “Sadece Avrupa’daki okulda geçen zaman ve burada iş çıkışı aldığım dersler. Bu dikiş işine sahip olduğum için şanslıyım...”

“Saçmalama,” diye cevap verdi Victoria. “Biraz makyaj ve biraz çalışmayla sahnede şahane durursun bence.

Postürün mükemmel ve bizim danslar çok kolay. Sadece o gece her kim şarkı söylüyorsa arka planda bir hoşluk yaratıyoruz. Hiç zor değil, hele hele baleye nazaran...”

“Ama İngilizcem yetmez...”

“Konuşmana gerek yok ki! Talimatları anla yeter...”
Victoria heyecanla konuşurken kollarını sallıyordu.

“Dikkat et,” dedi Liesel, kızın New York’ta dansçı olabileceğini önermesine biraz memnun olarak. “İğneler kollarını çizmesin.”

Aynı gün öğleden sonra, Liesel kostümünü üstüne ikinci bir deri gibi oturtuktan sonra Victoria, Leo Stein’in kartvizitini eline tutuşturdu. “Sen bir git görüş,” diye ısrar etti. “Ben de dansa ilk başladığımda senden daha iyi değildim.

“Böyle bir fiziğin varken bütün gün dikimevine tıklımamalsın. Beni Victoria Creegan gönderdi dersin. Buradan üç blok ötede. Hemen öğle arasında ziyarete git.”

Liesel kulüplerde dans etmeye başlayalı üç seneyi geçmişti. Günün birinde annesiyle babasını buraya getirmek için kullanmayı umduğu, aldığı çek ve dikiş işinden biriktirdiği paraya hiç dokunmuyordu. Gelgelelim, artık Avrupa’dan gelen haberler feciydi. Toplama kampı ve Yahudi ailelerin Polonya’nın çeşitli yerlerine gönderildiği söylentileri almış yürümüştü.

Liesel günün büyük kısmını yüzünde ipeksi bir paravanla kapatılmış bir tebessümle, vücudunu etrafındaki kahkaha ve müziği kucaklamak için dik tutarak geçiriyordu. Fakat makyajını silip allı pullu dans kostümünü

çıkarınca gazetelerdeki siyah beyaz fotoğraflar yakasını bırakmayan birer hayalet gibi başına musallat oluyordu.

Yalnız kaldığı bu anlarda, yatakta dimdik yaslanmış, elinde ödünç aldığı İngilizce kitabıyla dil çalışırken annesinin zorlama bir gülüşle son kez vedalaşması ve babasının birkaç saniye daha bavulunu ona veremeyişi gözünde canlanıyordu. Liesel gazetelerdeki o korkunç fotoğraflara bakmak, anne ve babasının gri küle dönmüş yığınla beden arasında olabileceğine inanmak istemiyordu. Onun yerine, başucunda duran aile resimlerine bakmak ve hâlâ onları bıraktığı halde olduklarına inanmak istiyordu. Babası koyu kahve paltosu ve annesi elinde muhakkak sıcak bir tatlıyla.

Gregori iki gündür insan kalabalığına göz atıyor, yeşil elbiseyi kızı arıyordu. Siyah takım elbise ve beyaz gömlek geçirdini, sonbahar kılıklarına bürünüp keçe şapkalarını, kuzu derisi eldivenlerini takmış kadınları süzdü. Murray'nin hamurışı standında duran her ayak sesini dinledi, her sıraya girene bakmak için müziğe ara verdi.

Kısacık bir gün içerisinde Gregori onunla kemanının önünden geçerek işe giden yüzlerce insan görürdü. Kimisi kısacık durup nasıl çaldığını dinler, bir kısmı da beğendiklerini göstermek için kadife kaplı kılıfa bozuk para atardı. Yine de Gregori o kuş gibi, dansçı adımlı kızın görüntüsünü, eski dünyayı andıran o güzelliği bir türlü unutamıyordu.

Derken, ertesi salı günü öğleden sonra, saat biri biraz geçerken kızı yine gördü. Kesinlikle oydu. Bu yüzü nerede

görse tanırdı Gregori. O bacakları. O gülüşü. Havadan hafif o adımları.

Gregori bu kez yayına daha erken davranıp hemen çalmaya başlaması gerektiğini biliyordu. Kız Mozart'a tepki göstermemişti, bu durumda kızın memleketi olarak Avusturya seçeneğini zihninden hemen elledi Gregori. Sıradaki bariz ihtimal Almanya'ydı. Gregori'ye üç büyük B kalıyordu: Bach, Brahms ya da Beethoven. Brahms ve Beethoven'ın konçertoları sayesinde yeteneğiyle kızı etkileyebilirdi ama aynı zamanda Beethoven'ın Dokuzuncu Senfonisi'nden *Neşeye Övgü*'yü çalabilir, kalabalığı gaza getirebilirdi. Belki de çevresine topladığı ilgiyle bir şekilde kızı kendine çekirdi?

Çalmaya başlayınca hafif bir dönüş dikkatini çekti. Kız elinde yağlı kâğıt paketiyle Murray'nin büfesine arkasını dönerken topuğunun üstünde yükselir gibi oldu, dönerken tıpkı evinin yakınlarındaki antikacıda gördüğü müzik kutusundaki minyatür balerin gibiydi. Gregori'nin başparmağı kadar bir porselen kız, kutunun içinde tülден eteğiyle kendi ekseni etrafında dönüyordu.

Gregori kızın ondan tarafa baktığını gördü fakat kız, umduğu üzere durmadı. Ancak çaldığı parçaya öyle ya da böyle bir tepki verdiğiinden emindi. Kızın, yayından yayılan müziğe zevk ve içten bir etkiyle döndüğünü görmüştü. Moralini bozmamak için bir önceki seferden bu yana bir gelişme var diye düşündü. Bu kez kız kapıya doğru yürürken dönüp kısa bir an ona şöyle bir bakış atmıştı. Gülüşü Gregori'nin kalbini çaldı, dünyadaki tüm bozuk paralardan daha değerli bir kazançtı.

Liesel, Bay Stein'in ofisinin yolunu tutarken yüzüne vuran güneşle ya da yakında bir sonraki maaşını alacağını bilmesiyle alakası olmayan bir nedenle adımlarının hafiflediğini hissetti. Grand Central'daki kemancının çaldığı müzikte duyduğu bir tını onu mutlu ve hayat dolu hissettirmişti.

Neşeye Övgü ezgisini uzun zamandır dinlememişti ve ilham veren melodisi Liesel'i canlandırmıştı. En son sefer ne çaldığını düşündü sonra da. *Eine Kleine Nachtmusik* miydi? Liesel, Brno'da gecenin geç saatlerinde kafelerden bu parçanın çalındığını defalarca duyduğunu hatırladı. Bu kemancı büyüleyici bir şekilde çalıyordu. Liesel, New York'a geldiğinden beri metro istasyonlarında bir sürü sokak çalgıcısı dinlemişti ama çoğu Gershwin ya da Duke Ellington gibi çağdaş bestecilerin parçalarını seçerdi, muhtemelen bu şarkılar sayesinde insanlar elini cebine atar sanıyorlardı. Fakat bu adam Liesel'a Avrupa'yı çağırıştırıran müzikleri tercih ediyordu.

Liesel yürürken Beethoven'ın notaları beyrinde yankılandı. Brno'daki eski yaşamını ve konservatuvardaki dans günlerini düşündü, müzik öğrencileri çoğunlukla enstrümanlarını tutkuyla konuşurarak güzel dansçıların ilgisini çekmeye çalışıyorlardı.

O yıllar Liesel'in hafızasındaki en tatlı anılardı. Hem dans ve müzik sevdasının filizlenip serpildiği hem de sonsuza dek öyle yaşayacağını sandığı dönemdi. Kültür ve sanat, arkadaşlar ve aileyle dolu bir hayattı.

Psota'yla geçirdiği son yıl boyunca adamın Dvořák'ın *Slav Dansları* müziğine koreografi hazırlayarak yaratıcı-

lığının doruğuna erdiğine tanık olmuştu. Öğretmenleri, Liesel ve seçme öğrenciler sınıfından beş kızla karmaşık adımları çalışmak için saatlerini verirdi. Fakat stüdyosunun kapısı kapalıyken bile oda orkestrasının çaldığı güzel müzik bütün okulu doldururdu.

Liesel artık Rosenthal'ın stüdyosundaki provaları iple çektiğini hissettikçe kendine şaşıırıyordu. Birkaç gün üst üste Murray'nin büfesinin önünden geçmesine ve sanki sadece onun için çalan yakışıklı kemancının serenatını dinlemesine fırsat tanıyordu.

Perşembe günü öğleden sonra, Gerta'nın dikimevinde geçirdiği sabahın ardından Grand Central'ın Lexington Caddesi çıkışı tarafındaki metrodan merdivenleri tırmanmaya başladı, kemancının köşede çaldığını şimdiden duyabiliyordu. Mendelssohn tarafından yazılmış bir keman konçertosu çalıyor sanmıştı ama emin değildi. Ancak bir şey kesindi: Liesel müziği duyar duymaz bedeni tepki vermeye başlamıştı. Notalar adeta içinde küçük makaralar gibiydi. Kolları bacakları esnemek, ayakları point ve fleks pozisyonunda kıvrılıp gerinmek istiyordu. Liesel zihninde, kendi özel sahnesine çıkıp dans ettiğini hayal ediyordu ve bu tanımadığı adam onun partneriydi.

Murray'nin büfesinin önündeki sıra her zamanki kadar uzun değildi, Liesel isimsiz müzisyenin önünden geçerken başını çevirip adama gülümsedi. Gözlerini enstrümanından kaldırdığını, dudaklarını kıvrıp ona karşılık verdiğini gördü.

“Sıradaki!” diye bağırdı Murray tiz sesiyle tezgâhının arkasından.

“Ne istersin, tatlım? Her zamanki gibi elmalı strudel mi?”

“Evet,” dedi Liesel kızarak. “Ama bir ara donutlarınıızı da deneyeceğim.”

“Sen daha çok strudelciye benziyorsun,” diye güldü adam, yağlı kâğıt paketi uzatırken. Hemen sıradaki müşteriye geçti ve Liesel dönüp Vanderbilt Hall’a giden giriş kapısının üstündeki duvar saatine baktı.

Tahmininden az zamanı kalmıştı. Rosenthal’ın stüdyosundaki provaya yetişmek için on dakikası bile yoktu.

Terminalden çıkmak için adımlarını hızlandırırken kemancının Polonya doğumlu besteci Chopin’den bir parça çaldığını duyabiliyordu. Liesel’a tuhaf bir seçim gibi göründü çünkü bu bestenin piyanoya kemandan daha çok yakıştığını biliyordu.

Liesel, adamın sırf o bir tepki verecek mi diye çaldığı aklının ucundan geçmedi. Tıpkı kendisi gibi Polonyalı olup olmadığını anlamak için çaldığını bilemezdi. Liesel’a memleketini hatırlatacak bir iz aradığını nereden bilebilirdi?

Liesel aynı gün öğleden sonra, terminalin hep aynı köşesinde müzik yapan ve seçtiği müziklerle gönlünü hoş eden kemancıyı düşünmeye başladı. Adamın yüzünü hâlâ tümüyle seçememişti çünkü enstrümanı yüz hatlarını kapatıyordu. Fakat Liesel kesinlikle gözlerini görmüştü. Mıknatıs gibi üstüne yapışmışlardı. Şu anda bile bakışının ağırlığını hissedebiliyordu.

Rosenthal kızlara adımları şaşırmamaları için bağırıyordu.

“Merdivenlerden kollarınız partnerinize dolaşık halde ineceksiniz...” diye buyurdu. “Gülümsemeyi unutmayın. Bacaklar herkesle aynı anda hareket etmeli... Her şey kusursuz olmalı... Kızlar!” Sesini yükseltip başka bir dansçıyla sohbet eden kıza döndü. “Kusursuz dans etmeniz için üç gününüz kaldı. Hemen konsantre olup kolları sıvayalım!”

Liesel sessizliğini koruyup koreografiyi aklına not etti. Onun için gayet basitti, Psota’nın hazırladığı karmaşık işlemlerle kıyaslanamazdı bile.

Liesel kafasını kaldırıp saate baktığında neredeyse dört olmuştu. Yukarı Batı Yaka’da Madam Polyakov’un atölyesine gitmeden önce Grand Central’a uğrayıp kemancı hâlâ çalışıyor mu diye bakabilirdi.

Gregori saat üç buçukta çoktan toparlanmış, tiyatronun orkestrasında işine gitmek için terminalden ayrılmıştı. Lexington Caddesi’ne açılan kapıları iterken kıza o gün çalmayı seçtiği müziği düşünüyordu.

Kız hâlâ yanına gelmemişse de en azından bugün ondan tarafa bakıp gülmüştü. Bu bile iyi bir işaret, dedi içinden.

Polonyalı birini seçmek pek akıllıca değildi, biliyordu. Kemanda çok kötü durmuştu, ne de olsa Chopin bu parçayı (ve bestelediği diğer her parçayı) piyano için yazmıştı. Fakat kız Polonyalıysa memleketinden bir parça çalmaya çalışmakla onun beğenisini kazanırım diye

düşünmüştü. Onu bir sonraki görüşümde ne çalabilirim diye kafa patlatmaya başladı.

Repertuarında hâlâ kızın gelmiş olabileceği farklı ülkelere ait parçalar vardı. Birkaç dakika durmasını sağlasın da ne olursa olsun.

Gregori bunu yapabilirse parçayı sonuna kadar çalıp kıza gerçek bir serenat yapmayı düşündü. Sonunda yayını bırakıp kenara koyunca da kızla konuşabilirdi. Hatta belki de yakındaki Automat'ta onu öğle yemeğine bile davet edebilirdi.

Gregori kafasında Avrupa haritasını canlandırarak kızın geldiği ülkeye dair yeni bir tahmin yürüttü. Rusya çok kolaydı. Çaykovski. Gregori keman konçertolarıyla yeteneğini sergilemekten hoşlanıyordu. *Romeo ve Jülyet*'in aşk şarkısı her kızın içinde sıcak hisler uyandırır, özellikle de evinden uzak bir Rus'un. Kız Bulgaristan ya da Romanya gibi bir yerden gelmişse Gregori ayvayı yemişti. Bu iki ülkeden büyük besteci çıkmamıştı. Belki dayısının restoranındaki müşterilerden oralardan yerel bir şarkı isteyebilirdi. Macaristan da tıpkı Polonya gibi zorluydu. Liszt vardı elbette. Ama o da piyanistti, besteleri kemana pek uymuyordu. Ancak Gregori, Chopin bozgunundan sonra gene aynı yolu denerse kız artık onun para kazanmak için değil, ona bir mesaj yollamak amacıyla keman çaldığını anlamaz mıydı?

Gregori kızı yarın tekrar görüp yeni bir şans elde etmeyi umdu. Bir kere ayaklarını oynatarak müziğine tepki verdiğini fark etmişti zaten. Aynı zamanda kızın her gün öğleden sonra koştura koştura nereye gittiğini de merak ediyordu. Aklından türlü senaryo geçti ama hiçbirinde kız bir daktilo ve telefonla bir ofise tıklmıyordu.

Gregori o akşam orkestradaki işine başlamadan önce üstünü değiştirmek üzere eve yollanırken Liesel bir kere daha terminale girip kemancıdan bir performans daha izlemenin peşindeydi. Fakat Lexington Caddesi'nin giriş kapısından girince adamı göremedi. Murray'nin hamurışı satan arabasının tam karşısındaki yeri boştu, artık parlak, soluk renkli mermer karolardan ibaret, boş kalmış bir sahneydi. Liesel adamı orada göremeyince yaşadığı hayal kırıklığına kendi de şaşırdı.

Ayakkabıcının bir müşterinin ayakkabılarını cilalamakla meşgul olduğunu gördü, kamburunu çıkararak orta yaşlı, bankacı tipli bir adamın bağcıklı ayakkabısına eğilmiş, parlatıyordu.

Bir kadın iki çocuğunu elinden tutmuş, raylara doğru çeke çeke götürüyordu, oğlu buruşturduğu şapkasını elinde tutuyordu.

Liesel boş alana bakarken düşüncelere daldı. Gerta'da dikişler onu bekliyordu, cuma akşamı gösteriye çıkacaktı ve sonuncu prova yarın öğleden sonraydı. Liesel, Murray'nin, arabasının içinden kafasını kaldırıp ona baktığını gördü. Tepsileri hemen hemen bomboştu.

"Strudel kalmadı," dedi gülerek. "Ama birkaç donut var."

Liesel açtı, sandviç ya da daha sağlıklı bir şey yemesi daha akıllıca olurdu. Yine de adamın donut'ının tadına bakmalıydı.

"Bir günde iki tatlı ha?" Liesel kahkaha atarak tezgâha yaklaştı. "Vücudum bunu kaldıramayabilir."

“Şaka yapıyorsun,” dedi adam, bir donut alıp kâğıt torbaya atarken. Liesel bozuk para çantasını açıp karıştırdı.

“Bu benden, canım... Gününü tatlandırması için küçük bir Amerikan lezzeti.”

Liesel ertesi gün öğleden sonra, mola zamanı Gerta’nın dikimevinden çıkıp Times Meydanı’na giderek Grand Central otobüsüne bindi. Bay Stein ona yeni bir çek hazırlamıştı, sonra da son prova için Rosenthal’ın stüdyosuna gidecekti.

Elinde o akşamın kontratını tutuyordu.

Performans tarihleri: 21-24 Eylül 1945

Başlama saati: En geç 5’te tiyatrodan olunuz.

Gösteri saat 7’de.

Ödeme: Performans başı 10 dolar

Liesel kâğıdı katlayıp çantasına koydu. Bilekten bağlamalı siyah ayakkabılarını, bel incelticisini, kaçarsa diye iki çift çorabını çantasına koymuştu.

“Yine mi dansa?” diye sordu Gerta, Liesel çıkmaya hazırlanırken.

“Evet. Bütün kostümleri askıya astım, kızların isimlerini üstüne etiketledim. Her şey son haliyle hazır.”

“Senin her işin öyle, *meine liebe*,” dedi Almanca, “canım.”

“Pazartesi görüşürüz,” dedi Liesel, kapıyı açıp çıkmadan önce.

“Gösterini izlemeye gelmezsem.” Gerta gülümseyip dikiş masasından kafasını kaldırdı. “Bir gün mutlaka geleceğim!”

Dışarıda taksiler korna çalıyordu, iki sevgili kaldırımda sarmaş dolaştı. Liesel, Grand Central’a giden trene binmek için metro istasyonuna doğru yürürken Gerta’da geçirdiği saatlerin etkisinden kurtuldu. Boynunu uzattı, omurgası dikleşti ve ayakları canlandı: Sanki terzi bir anda bir dansçıya dönüşmüştü.

Gregori dün gece tiyatrodaki gösteriden dolayı yorgundu. Fakat sert bir kahve içip evinin altındaki fırından bir açma yedikten sonra Grand Central’a varmış, kemanını akort etmeye koyulmuştu.

Sıcak ve bunaltıcı bir hava vardı. Takım elbisesinin ceketini giyerse terlerdi, o yüzden ceketini dikkatlice katlayıp arkasında duvar kenarına koydu.

Saat on bir civarı Gregori, Vivaldi’nin Do Majör konçertosuna başlamıştı. Gerçi aslen ut için yazılmıştı fakat kemana uyarlanmıştı. Bu romantik, yavaş parçayı herkes severdi. İnsanların içine dokunurdu ve cömert bahşişler kazandırır. Gregori yeşil elbiseli kıza serenat yapmak için bu şarkı daha mı iyi diye merak etti, gerçi kızın İtalyan olduğunu pek sanmıyordu.

Saat tam on ikide, kısa bir öğle yemeği molasının ardından ne çalayım diye kafa patlatırken göz ucuyla kızın merdivenlerden çıktığını gördü. Etrafında bir kişi bile yoktu, o yüzden Gregori kıza tamamen odaklanabildi. Gümüş grisi elbisesiyle uçuşan bir kumruya benziyordu,

kanatlı değil ince uzun bir kumruya. Kızın da bir saniye durup ona baktığından emindi.

Gregori uzun uzun kızı seyrederken kız birdenbire iki dünya arasındaki eşikte duruyormuş gibi göründü. Kemanını aldı, çenesinin altına koydu ve çaktırmadan güzel kıza bir bakış daha attı.

Tam o anda mükemmel müzik kafasına dank etti. Tam bu kıza oturan melodi: Dvořák'ın *Yeni Dünya Senfonisi*'nin ikinci kısmı.

Gregori gözlerini kapatıp yayını kaldırdı. Parçayı sanki kendi yüreğinin en derininden kopup hasretinden doğmuş gibi çalacaktı.

Kemanından yayılan müzik bir duygu patlaması şeklinde büyüdü. Gregori sallandı, başını müzikle sağa sola oynattı. Müzik, ruhuyla birleşerek içinden akıyordu. Gregori hem kendisi hem de kız için çaldığını fark etti, New York'un ortasında iki yabancıydılar, ne Amerikalı ne de mülteciydiler. Sadece bu iki dünya arasında sıkışmış, kendini arayan iki insandılar.

Kemancının Dvořák'ın eşsiz melodisini çalmaya başlamasıyla birlikte Liesel'in ayakları bir an için kilitlendi. Aynı parçanın Brno'da çalındığı akşamki hatıralar gözünde canlandı.

Bu isimsiz kemancı adeta ruhuna işlemiş, Amerika yolculuğunu özetleyen şarkıyı bulmuştu. Öylesine derin çalıyordu ki Dvořák'ın orijinal parçasındaki İngiliz borazanlarının sesi bile duyuluyordu. Kemancının çalışıyla Liesel anne babasına, dans hocasına ve yıllar önce ayrıldığı oturma odasının sıcaklığına geri döndü. Yalnızca nostalji ve özlem hissetmedi, aynı zamanda yeni bir olasılık, yeni bir umut buldu. Adamın keman

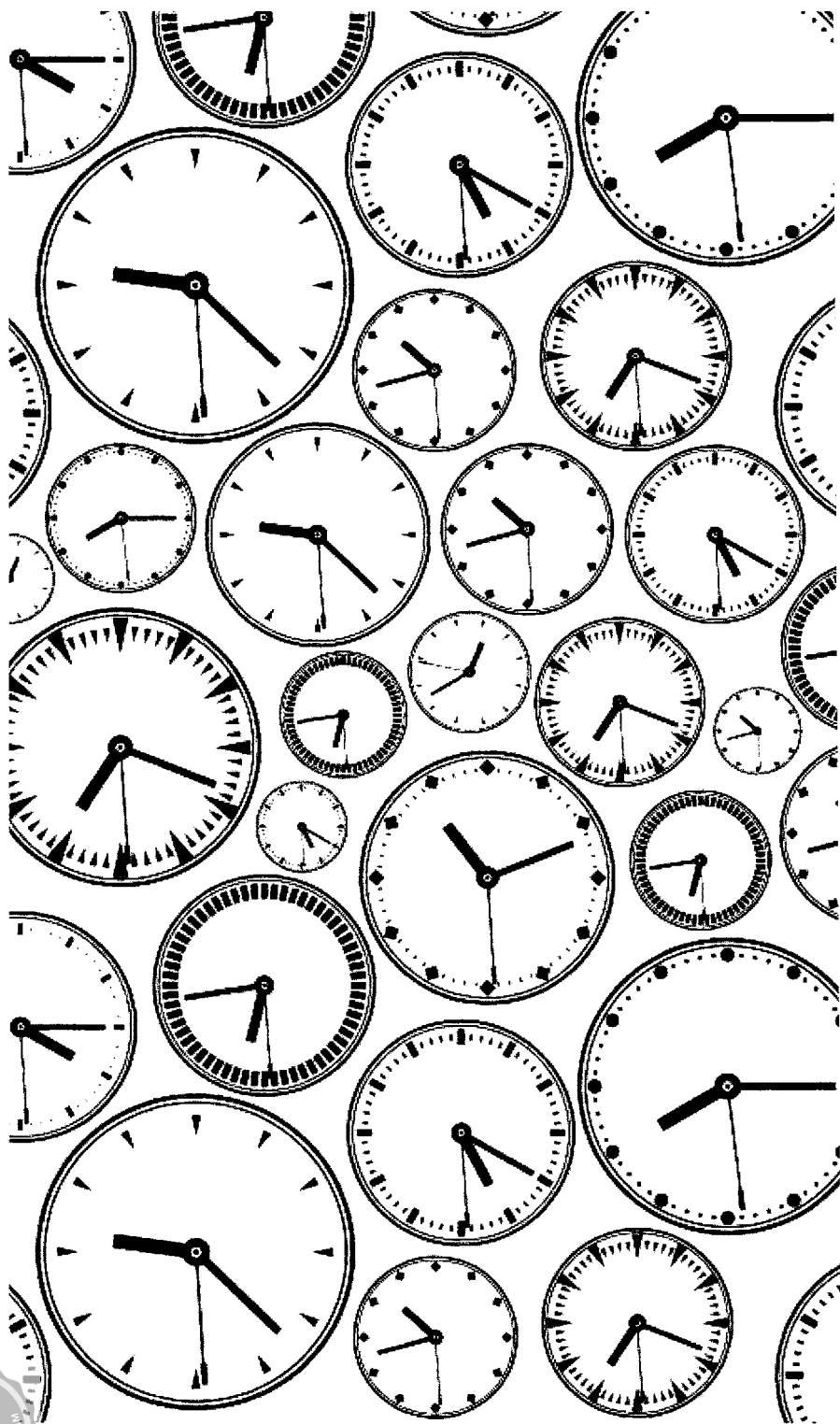

alışından, sırf ona ulaşmak için bu parçayı seçtiğine inandı.

Liesel seneler boyunca elleri ve ayakları senkronize bir şekilde hareket ederek müziğı yorumlamayı öğrenmişti. Şimdiyse müzisyenden tarafa doğru çekiliyordu, sadece ikisinin arasındaki koreografiye uyuyordu. “Nereden bildin?” diye fısıldadı, adamla göz göze gelerek. Kemancının bakışından sıcaklık ve aynı zamanda bu müziğın onun için de özel bir anlamı olduğunu okudu.

Liesel daha da yaklaşırken kemancı yayını indirdi ve sanki Great Hall’daki yıldızlar birdenbire canlanıp parlamış gibi gülümsedi. Liesel ise gözlerinde yaşlarla Gregori’ye doğru son adımlarını attı, ikisine özel sahnenin en ucunda durdu. Ve nihayet Gregori’nin tam karşısında durunca bir daha asla yanından ayrılmayacağını anladı.

ŞANSLI ÇOCUK

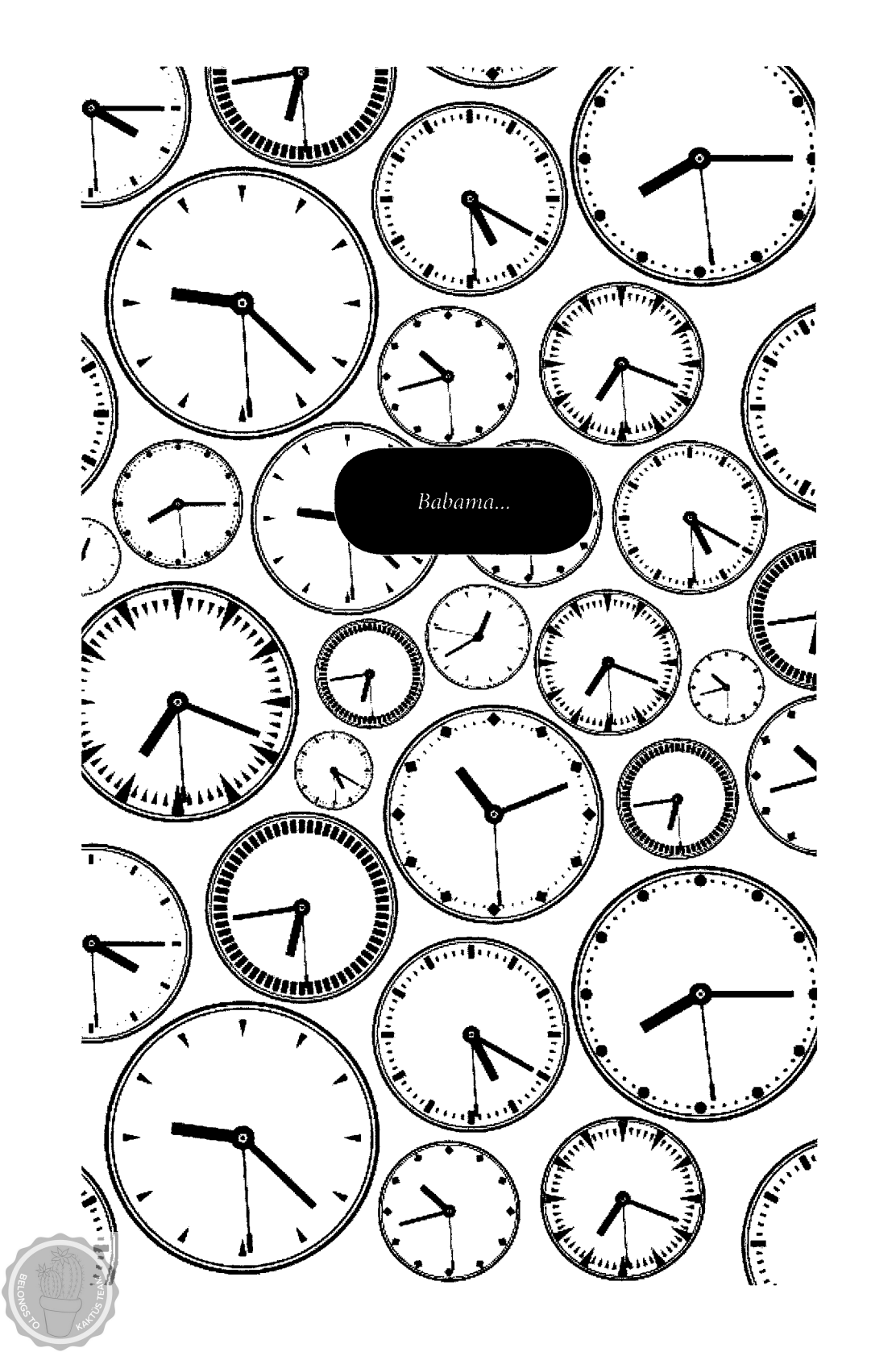

JENNA BLUM

İngilizceden Çeviren:

Bigge Turan Zourbaki

Babama...

I. GRAND CENTRAL TERMINALİ, NEW YORK

20 EYLÜL 1945, PERŞEMBE

- 1 -

Peter, Oyster Bar'da, ona Berlin'deki Hotel Adlon'u çağırıştırıran muazzam mimari sütunların yakınında oturan, annesine çok benzeyen kadını gördüğünde eylül ayının son günleriydi. Kadın, Peter'ın annesinin *tréfa* yani karides salatası olduğu için ağzına sürmeyeceği bir şey yiyordu. Ama Peter annesinin çocukken öğrettiği birçok yasak şeyi sevdiği gibi bunu da severdi. Kadının birlikte yemek yediği kişinin restoranın başlıca yemeği olan istiridye yahnisinin dibinde sadece suyu kalmıştı. Kâseyi önünden aldı ve kirli bulaşık tepsisini bel seviyesinde tutup kadına baktı. Kabuklu deniz mahsulü yemesine rağmen bu kadın kesin Yahudi'ydi. Kadın, deyim yerindeyse, Peter'ın anne-

sinin tıpatıp kopyasıydı. Başının üstüne sardığı örgülü saçları beyazlarla dolu olsa da siyahtı. Gül kurusu elbise giymişti. İnci takmıştı. Dışarıya oldukça sıcak olmasına ve Oyster Bar hamam gibi ısınmasına rağmen boynuna kürk etol atmıştı. Kadının burnu balık filetosu bıçağı gibi sivriydi, kalın kırışıklarla dolu teni bir şeftalinin çürümeden ve kabuğu soyulup düşmeden bir gün önceki haline benziyordu. Böyle benzerliklere Almanca'da *Doppelgänger* denirdi; yani bir insanın tıpatıp aynısı. Peter'ın üniversite yıllarından hatırladığı kadarıyla insanın *Doppelgänger*'ıyla karşılaşması, anında öleceğini simgelerdi literatürde. Peki kendi hayaletini değil annesininkini görmesi neyi simgeliyordu acaba?

Kadın, Peter'ın dik bakışlarını ya da yanlarında gereğinden uzun kalışını sezmiş olacaktı ki kafasını kaldırıp ondan tarafa baktı. Peter daha da derinleşen bir şok ve korkuyla kadının gözlerinin de annesininkilerin aynısı olduğunu gördü. Gözleri çukur ve mavi yeşildiler. Peter kadının ağzını açıp, "Ach, Peter, güzelim saçların! Çok uzamışlar," demesini ve uzanarak alnına dökülen tutamları geri itip siyah çerçeveli gözlüklü, cüsseli bir adam olan arkadaşına, "Hiç bir oğlanda böylesine altın rengi lüleler gördün mü hiç? Anneme çekmiş, bu güzellik onda harcanıyor. Ne şanslı çocuk, değil mi?" diye eklemesini, sonra da dramatik bir edayla iç geçirip büyük bir şefkatle ona gülümsemesini bekledi. Ne var ki bu *Doppelgänger* hiç öyle bir şey yapmadı. İlk başta sorgular gibi bakan suratı gerginleşip siniri bozuk bir ifade aldı. Peter'ı tepeden tırnağa süzdü ve tam sert bir çıkış yapmaya hazırlanır gibiyken bakışları Peter'ın sol koluna ilişti. Peter da kendi koluna baktı, gerçi orada ne olduğunu biliyordu. Bulaşık

tepsisi gömleğinin kolunu yukarı sıyırmış, mutfağın sıcaklığından düğme açık olduğu için derisinin üstündeki küçük, yamuk yumuk, yeşilimsi, toplama kampı rakamının izi ortaya çıkmıştı.

Kadın hemen dövmeden gözlerini kaçırıp tekrar Peter'in yüzüne baktı. Yüz hatlarında eğreti duran bir tebessümle zoraki gülümsedi, sonra arkadaşına bir şey söylemek üzere öne yaklaştı. Kürk etolünün üstündeki ölü tilki kafası, karidesli salata sosunun gümüş çanağının neredeyse içine batacak kadar yakınına düştü. Peter çaktırmadan elini masaya uzatıp kâseyi son anda kurtardıktan sonra bulaşık tepsisini oynatıp kolundaki dövmeyi kapattı. Kadın ve arkadaşı artık onu inceliyor, bakmıyormuş gibi yaparak bakmaya çalışıyorlardı, bakışlarını Peter'in kolundan gövdesine, yüzüne, bacaklarına doğru gezdirerek kamptan arta kalan bariz izleri aradılar. Eksik diş belki ya da kırık, yamuk kaynamış kemikler, ucu kesik bir kulak, mavi tırnaklar ya da gıdasız kalmaktan iskelet gibi çıkıntı yapan kaburga kemikleri.

Peter birazdan mümkün olabilecek en az Alman aksanıyla kusursuz bir İngilizceyle konuşabilmek için söyleyeceği cümlenin provasını yaptı. *Ne yani, çocuk Alman gibi konuşan bir Yahudi mi diyorsun?* demişti Kuzen Sol'un arkadaşlarından biri geçenlerde bir kulüp toplantısında. *Daha manyak bir şey düşünemiyorum!*

Peter kadının tereyağı ve kırıntılarla kirlenmiş ekmek tabağına uzandı.

"Sakıncası yoksa alabilir miyim, hanımefendi?" diye sordu.

II. LARCHMONT, NEW YORK

20 EYLÜL 1945, PERŞEMBE

- 2 -

Peter vardiyası bittikten sonra New Haven hattıyla Larchmont'a, bu aralar oturduğu eve geri döndü. Kuzen Sol'un evinde oturuyordu. Sol'un, Westchester'daki Tudor mimarisi malikânesi Peter'in çocukluğunun geçtiği, Berlin'in banliyö kasabası Charlottenburg'daki eve öylesine benziyordu ki Peter kendini her şeyin tanıdık ama son derece yanlış olduğu bir rüyada gibi hissediyordu. İki ev de büyüktü ve yarı yarıya keresteden yapılmıştı, temelleri taşıtı. İki evin de etrafı koskocaman, kısacık kesilmiş bir çimenlikle çevriliydi. Ancak benzerlik bundan ibaretti. Buradan görünen manzara Spree Nehri ve Schloß Charlottenburg değil Long Island Sound'dü. Sol'un evinin yer aldığı kayalık farklıydı, Sol'un bahçevanının Peter'a mika olduğunu söylediği kocaman kaya parçaları pırıl pırıl bir şeylerle bezeliydi. Bitkiler ithal, egzotik cinslerdi. Bonzai ve Japon akçaağaçları, capcanlı pembe çiçekler açan tropikal çalılar vardı. Peter'in çocukluğundan hatırladığı kesilip şekil verilmiş yeşil çalılar ya da tırmıkla temizlenmiş çakıtaşlı yürüme yolları yoktu. Hatta burada siyah, yosunlu bir kaya oluşundan aşağı akıp şırıldayan, sonunda dibi camgöbeğine boyanmış fasulye şeklinde

bir havuza dökülen, insan yapımı bir şelale bile vardı. Oysaki Peter'in anne babasının evinin en gösterişli parçası tenis kortuydu. Karısı Masha'nın bu havuzu yeğleyeceğini düşündü Peter. Havuz Hollywood filmlerindekilere benziyordu. Masha puantiyeli mayosunu giyer, kedigözü güneş gözlüğünü takar, sabahtan akşama kadar yatıp güneşlenirdi, kızları da... Peter terasa çıkan taş basamakları tırmanırken gömleğinin manşetiyle alnını sildi, nemli ve boğucu bir gündü, her tarafta vızır vızır böcekler uçuşurken Sol'un karısı Esther'in ona verdiği anahtarla kapıyı açıp Larchmont evinin mutfağına girdi.

Ev serin olmalıydı çünkü pencerelerin önünde uğultu çıkaran, klima denen kutular sayesinde sıcaklık düşürülüyordu. Peter mutfağına adımını attığında haşlanmış sebze kokusuyla dolu, buharlı bir ortamla karşılaştı. Evin hizmetlisi Ines lavaboda dikilmiş, Kuzen Sol'un geçen haftasonu Long Island Sound'da yakaladığı kocaman lüferi temizlemeye çalışıyor, Esther ise İspanyol fayanslı zeminin tam ortasına getirdiği çöp kovasının yanında mısır koçanı ayıklıyordu. Esther'in bahçesinden toplanmış başka ürünler tezgâha yığılmış, temizlenip kesilmek için sıralarını bekliyordlardı. Peter'in kolu büyüklüğünde ve genişliğinde salatalıklar, patlıcanlar ve kabaklar vardı. Peter Amerika'ya gelene kadar bu kadar büyük sebze görmemişti ve onları ürkütücü buluyordu. "Boyutları tatlarını yavanlaştırmıyor mu?" diye sormuştu Esther'e, kadın kolunda bebek kafası büyüklüğünde domateslerle dolu bir sepetle ve hasır şapkasıyla bahçeden dönerken ilk karşılaştıklarında. Esther kahkahalarla gülerek ona güzel beyaz dişlerini göstermişti. *Hiç de değil, demişti. Biz bu ülkede böyle severiz, ne kadar büyük o kadar iyi.*

Peter'ın bahçivana yardım edip sukabaklarıyla dolu küfeleri eve taşımasına izin vermişti fakat Peter, eğitimli bir aşçı olduğundan mahsulleri leziz yemeklere dönüştürmeye katkıda bulunmayı önerince aklını oynatmıştı. Esther görünüş ve hal tavır bakımından Peter'ın annesi Riva gibi değilse de iki özelliğiyle ona benziyordu: Kendisinden çok daha gürültücü bir adamla evlenmiş bir aristokratı ve hiçbir erkeğin, mutfağında iş yapmasına tahammül edemezdi. Peter alt sınıf mesleğine karşı duyulan hislerin okyanusun karşı kıyısında da yakasından düşmediğini görünce hiç şaşırمامıştı; Peter'ın babası Avram da aynı böyleydi çünkü. Avram'ın en büyük hüsranı, oğlunun onun izinden gidip hukuk okumamasıydı. Gerçi Naziler 1939 yılında Peter'ı ve diğer tüm Yahudileri üniversiteden atıncaya kadar Peter hukuk okuyordu. Peter eğitimini yarıda kesen bu zorbalara öylesine minnettardı ve beklenmedik bir anda özgür kalmasıyla öylesine enerji dolmuştu ki Avram'ın ona bir iş ayarlamasını beklemeden bir arkadaşının teklifini kabul edip Hotel Adlon'da yardımcı şef olarak çalışmaya başlamıştı. O sırada herkes Peter'ın bir iş bulabildiği için şanslı olduğunda hemfikirdi, gerçi Berlin'in en ileri gelen ailelerinden birinin biricik oğlunun mutfakta çalışan bir aşçı parçası olması çok yazıktı. Avram bile bunu kabul etmek zorundaydı. Peter yemek pişirme aşkını ve yeteneğini Adlon'da keşfetmişti. Eve dönünce surat asmayı ihmal etmese de içinden bayram ediyordu. Öyleki savaşın ilerleyen yıllarında gizliden gizliye ve gerizekâlı gibi, Naziler'in başa geçmesinin başına gelen en iyi olay olduğunu sanıyordu.

Peter şimdi lüferi kesip doğrayan Ines'ten kafasını çevirdi, gerçi balığı kızın elinden zorla almak için avuçları

kaşınıyordu. Burada kaldığı sürede, kuzeni Sol ve Esther'in solaryum adını verdiği bol güneş alan bir odada öğle yemeği yerlerken ilk öğrendiği şey mutfakta fikir önermemesi gerektiği idi. Peter, hizmetliye pulların ekmeğın, kızılıık tatlısının ve sütün içine düşmeyeceğı şekilde balık ayıklamay! öğretebileceğini hassasiyetle belirtince Kuzen Sol kesme cam viski bardağını masaya çat diye vurup kükremişti: *LANET olsun! Hiçbir akrabamın benim çatım altında kıytırık işler yapmasına tahammül edemem!* Dolayısıyla Peter şimdi Esther'e gülümseyip İngilizceyi dikkatli kullanmaya çalışarak, "İyi günler, hanımlar. Görüyorum ki akşam yemeğı üstünde çalışmaya başlamışsınız. Ne yaparız?" dedi.

"Ne yapıyoruz?" diye düzelitti Esther. Ufak tefek bir kadındı, kısacık saçlıydı ve saçları kıvrıcık, hep az önce yüreğı ağzına gelmiş gibi görünmesini sağlayacak şekilde dik dik dururdu. Üstünde çiçekli bir kaftan, kat kat parlak boncuk vardı, kırmızı ruj sürmüştü, boynunu uzatıp Peter'ı yanağından öpünce ruj yağlı izini bıraktı. Peter, kadın ortadan kaybolunca gidip silmeyi unutmıyayım, diye düşündü. "Ra-ta-tuy yapıyorum," dedi Esther, dikkatlice telaffuz ederek. "Sebze yemeğı, duymuş muydun hiç? Gerçi bu akşama değil yarına. Bir gün önceden yapınca tatlar daha güzel iç içe geçiyor. Bu akşam kulübe gidiyoruz, unuttun mu?"

Peter şöyle bir düşünüp başını salladı. Haftada en az iki akşam Kuzen Sol'un üye olduğı kulüpte akşam yemeğı yiyorlardı ve aynı sıklıkta da Kuzen Sol'un muhteşem davaları için düzenlenen yardım gecelerine katılıyorlardı. Bu gece ikisi bir aradaydı.

"Çok güzel," dedi Esther. Kabakların ortasında, kaplumbağa şeklinde, yeşimtaşından bir küllükte duran

sigarasını alıp uzun bir fırt çekti. Adlon'daki mutfak sorumlusu, diye düşündü Peter, yiyeceklerin yanında sigara içtiğini görse Esther'i parmaklarını kırmakla tehdit ederdi.

“Yeni smokinin odanda,” dedi Esther, Peter’a gülümseyerek. Ön dişlerinden birine ruj bulaşmıştı ama kırmızı lekeye rağmen gülüşü capcanlıydı. “Ines bugün gidip Sol’un terzisinden aldı, değil mi Ines?”

“Evet, hanımefendi,” dedi Ines, balıktan başını kaldırmaksızın. Ines hiçbir zaman Peter’ın yüzüne doğrudan bakmaz, onunla konuşmazdı. Peter’ın gözlemlerine göre, kızın İngilizcesi onunkinden de kötüydü, işverenlerine olumlu ya da olumsuz yanıt vermekle kısıtlıydı. Fakat bazen Kuzen Sol da, Esther de evde yokken Peter, Ines’in telefonda ya da bahçıvanla onun gibi konuştuğuna kulak misafiri olurdu. Avurtlarını çökertip kaburgalarına şaplak atarak açlıktan iskelet gibi kuru olduğunun taklidini yapar; dilini damağına yapıştırır, tükürüklü ve hızlı telaffuz edilen kelimelerle arada bolca kafa sallama ve *Eee... Eee...* diye iç çekişle doldurduğu cümleler kurardı.

“Bay Peter’ın takım elbisesi kapıda asılı,” dedi Ines ve Peter kısa bir an Kuzen Sol’un terzisine gittiği gün nasıl küçük düştüğünü hatırladı. Palabıyıklı ufak tefek adam Esther’e dönüp, *Bu kadar çok daraltmamız mümkün değil. Sol bu adamdan en az otuz kilo fazladır. Ona yeni bir elbise dikmek zorundayız*, dedikten sonra kafasını Peter’ın ayaklarının dibinden kaldırıp yeni bir acımayla bakmıştı.

“Yemek yedin mi?” diye sordu Esther, Peter’a ve Peter teşekkür edip Oyster Bar’da öğle yemeği yediğini söyledi. Esther başını sağa sola sallayıp sigarasını söndürdü. “Yetmez,” diyerek buzdolabının kapağını ardına kadar

açtı. “Al, al burda güzel bir balık sosu var, biraz kraker de olacaktı. Ah, şeftali ister misin? Geçen seneki mahsulün sonuncusu ya da kurabiye?”

Peter gülümseyip tekrar teşekkür etti. Bu ülkeye ilk geldiğinde yiyecekleri görünce nutku tutulmuştu; o bolluk bereket, baş döndürücü rengârenk dizilişleri, canınız ne çekerse istediğiniz zaman yiyebilmeniz... Peter sürekli kurt gibi açtı. Şimdiyse çoğu gün midesi çoğunlukla büzüşmüş bir ceviz gibiydi.

“En azından biraz *rugelach* kurabiye al,” diye ısrar etti Esther, içi erik ezmesi dolu, dürüm gibi sarılıp üstüne dövülmüş ceviz serpilmiş ve Peter’in Amerika’ya gelmeden önce hayatında hiç görmediği tatlı hamurışıyle dolu tabağı önüne iterek. *Rugelach kurabiyeyi bilmiyor mu?* demişti Esther, Kuzen Sol’a ve Sol da omuz silkip, *Kaç kere diyeceğim sana, Avi ve ailesi dini âdetlere düşkün değildi*, diye cevap vermişti.

Peter nezaketen kurabiyeleri ve bir bardak sütü aldı. Esther yanağına hafifçe dokundu, sonra çimdikledi, yirmi altı yaşındaki Peter en az on beş yıldır bu hareketi annesinin bile yapmasına izin vermemişti. “Ne kadar yakışıklı,” dedi Esther, gözleri yaşlarla dolarak, “*mien scheena Jung!*” O *goy*² canavarlar sana neler yaptı,” dedikten sonra Peter’in kâğıt havlu dendiğini öğrendiği rulodan bir tane koparıp burnunu sildi. “Git, git,” dedi, uyduruk mendilini sallayarak onu başından savuşturup, “git yüz, biraz uzan, dinlen. Önemli bir gece bizi bekliyor.”

1 Benim yakışıklı oğlum.

2 Yahudi olmayan kimse.

- 3 -

Peter, mutfağın ilerisindeki loş fuayede küçük fare şeklindeki kurabiyelerle dolu tabağı elinde tutarak kararsızca dikildi. Hemen arkasında Peter'ın büyüdüğü evde de aynı olan, eski, ahşap ayaklı saat çeyrek geçeyi vurdu. Sol'un, Crown Royal viski içmekten kızarmış bir suratla ve kulüp arkadaşlarını briçte yendiği için zaferle veya onu söğüşledikleri için öfke içinde eve dönmesine kırk beş dakika kaldığını tahmin etti. Her iki durumda da Peter özellikle Sol'un ayağının altında dolaşmak istemedi. Havuza mı gitsem diye kafa yordu; sahiden de yüzmeye vakit vardı. Peter bir saniyeliğine havuzun yanındaki küçük evde çizgili havlular ve hoş klor kokusu içinde üstünü değiştirdiğini hayal etti. İnsan elinden çıkma turkuvaz lagünde sırtüstü yattığını, şelalenin sesini dinlediğini ve dallarını havuza eğmiş dev meşe ağacına doğru baktığını gözünde canlandırdı. Gerçi Peter bunu en son yaptığı sefer, Sol'un arazisini komşusununkinden ayıran yabani sazların orada bir hışırtı duymuştu. Şişme botta uzandığı yerde kafasını çevirip gözlerini siper edince yandaki evde oturan iki küçük kızın ona gizli gizli bakıp fısıldaştığını anlamıştı. Peter'ın onları fark ettiğini anlayan kızlar ürkek geyikler gibi çevik ve utangaçça içeri kaçmıştı fakat Peter onların hemen hemen kendi ikizleri Vivi ve Ginger'la aynı yaşlarda olduğunu görmüştü...

Havuza girmekten vazgeçip evin içinde yürümeye başladı. Odalar sessizdi, Kuzen Sol ve Esther'in savaşı öncesi yaptığı sayısız seyahatten toplanan değerli eşyalarla tıkkış tıkkış doluydu: Japon elyazmaları ve altın

Buda heykelleri, Rus bebekleri ve İran halıları, Esther'in Venedik camı koleksiyonu. Ayrıca ışıklı bir vitrinleri de vardı. Esther kalemle çizilmiş kaşları, cehaleti karşısında keder ve acımayla kalkarak Peter'a açıklamıştı içinde eski Yahudi yadigârlarının olduğunu. Sol'un dedesine ait antika *dreydl*¹ topaclar ve yedi kollu şamdanlar; bir zamanlar meşhur bir hahama ait bir *tallit*² vardı. Oturma odasında bir arp duruyordu ve özel tasarlanmış bir girintide Steinway marka bir kuyruklu piyano yer alıyordu. Peter'ın bildiği kadarıyla bunları kimse hiç çalmıyordu.

Cilalı yüzeylerde parmağını gezdirerek, bir toz parçasına bile rastlamadan ayakları oryantal halıların üstünde bir hayalet gibi suskun süzülerek dolaşmaya devam etti. Bir ara kurabiyeleri elinden bırakmış olmalıydı ama nereye koyduğunu hatırlamıyordu. Böyle kısa hafıza kayıplarından muzdaripti, artık daha seyrek oluyordu ama Peter New York'a ilk geldiğinde Sol'un hekimi şoktan olduğunu söylemişti. Uzun süre aç kalmanın ve Peter'ın çektiklerinin bir etkisiydi. İstirahat ve iyi bir beslenme sayesinde zamanla azalacaklardı. Gerçekten de öyle, diye düşündü Peter; mesela işyerinde siparişleri takip etmekte çok az sıkıntı çekiyordu, gerçi arada bir yanlış trene biniyor ya da Esther'in buzdolabında kitabını unutuyordu ve en korkuncu, bir keresinde gecenin ortasında uyanmış ve panikle geçen saniyeler boyunca kendi adını hatırlayamamıştı.

Esther uzun bir koridorun sonunda, Ines'in kaldığı kanadın bitişiğindeki odayı, Peter'a vermişti: Dokuma

1 Hanuka bayramı boyunca oynanan dört cepheli bir topaç.

2 Musevilik dininde Yahudi erkeklerinin sabah dualarında taktıkları beyaz üzerine mavi çizgili şal.

Odası ya da Peter'in taktığı isimle öyleydi çünkü desenli duvar kâğıdıyla kaplı, küçük yaşam alanını Esther'in devasa dokuma tezgâhıyla paylaşıyordu. Esther bu tezgâhta metrelerce yün ve moher eğiriyordu. Peter bu odaya girip kapıyı kapattı. İçeride, Esther'in bahsettiği şekilde askıda bir takım elbise asılıydı. Peter yavaşça soyunup iç çamaşırıyla kaldı ve takım elbiseyi askıdan indirdi fakat sonra giymek yerine tezgâhın üstüne koyup kapının arkasındaki boy aynasından kendisine bakmaya başladı. Pencerenin dışında masmavi göz kırpan Long Island Sound'dan yansıyan ışıktaki vücudu bembeyaz parlardı. Dokuma Odası evin doğrudan ışık alan çok az odasından biriydi. Peter'in fiziki de tıpkı hafızası gibi hâlâ savaştan önceki haline kavuşmamıştı ya da daha doğrusu, Terezin ve Auschwitz'den önce sahip olduğu vücuduna. Sürgün edilmeden hemen önce, karneyle yiyecek aldıkları zaman bile, Peter oldukça kuvvetliydi. Hotel Adlon'un mutfaklarında çalışmanın neticesiydi; bu iş dayanıklılık, güç ve atiklik gerektiriyordu. Masha bu yüzden onu kızdırmayı amma da çok severdi, ellerini ipek gibi Peter'in sırtında, omuzlarında ve üst kollarında gezdirir, Amerikalı aktör Buster Crabbe'ye benziyorsun derdi. *Kocam Flash Gordon*, derdi boynundan öperek, *benim Tarzanım!* Peter da inleyip gözlerini devirirdi, gerçi içten içe Marsha'nın onu bu orman kahramanına benzetmesini, Errol Flynn'e daha çok benziyorsun diye kanaat getirip Peter'a kalem bıyık bıraktırdığı o iğrenç iki haftaya yeğlerdi. *Beni apış aramda leopar desenli bir bezle görmek istiyorsun işte*, diye kızdırırdı Peter da onu. Balayına çıktıklarında Masha çantasından tam da bunu, kendi eliyle diktiği saçma sapan benekli bir kumaş parçasını çıkarınca Peter şaşırıp kalmış, kumaşı

bacak arası yerine kafasına türban gibi sarmıştı. *Gel bana,* demişti en güzel Arap şeyhi taklidiyle. *Benim kölemsin. Sana bin deve ödedim!* ve lüks otel odasında Masha'yı çığlık çığlığa bağırarak kovalamıştı. İkisi de çocuk gibi, lambaları ve sandalyeleri devirerek yatağa yuvarlanmışlardı. Amma gülmüşlerdi...

Peter iç çamaşırını da çıkardı ve küçümser gibi penisine şöyle bir fiske attı. İşe yaramaz uzantı, üstelik hâlâ çalıştığından iyice işe yaramazdı çünkü sabahları ve bazen geceleri şişkinliğiyle, zonklamasıyla onu uyandırıyor, peki ne amaçla? *Daha gençsiniz,* demişti Sol'un hekimi. *Kalıcı hasar çok az; çabucak eski halinize dönersiniz. Şanslı kişilerden birisiniz.* Peter üstüne yeni bir don ve temiz bir gömlek giyip kaburgasındaki ve sırtındaki mor yara izlerini kapattı. Morluklar, Peter'ın yakındaki Yahudi mezarlığından aldıkları mezar taşlarını, Terezin'e yeni yol döşemekte kullanırken taşları yere seriş hızından memnuniyetsizlik duyan bir SS memurundan hatıraydı. Adamın, sopasıyla onu döverken, *Dikkat et,* diye bağırıldığını hatırladı Peter. *Daha hızlı, daha hızlı! Yoksa götüne tekme yersin.* Peter neyseki onunla anadilinde konuşan adamı anlamanın faydasını görmüştü, tam yanındaki esirse algılamadığından memurun hoşuna gitmeyecek yavaşlıkta hareket etmeyi sürdürmüş ve askerin saldıgı köpeklerin gazabına uğramıştı. Burada bile, Dokuma Odası'nda bile, Peter bazen aniden uykusundan uyanıyor, mezar taşlarının üstünde dumanı tüterek duran ip gibi ince bağırsakların üstünden atlamaya çalıştığını gördüğü rüyadan silkinmeye çalışıyordu.

Garaj kapısı rayında hareket edip gıcırdayınca ev titredi, Peter bu acayıpliğe de hâlâ alışmaya çalışıyordu.

Bir dakika sonra Kuzen Sol'un, "Esther, ben geldim," diye böğürmesi duyuldu. Esther'in tiz sesi yükseldi, sonra metal kalıptan kurtulan buzların kıtırtısı, bir bardağın dibine çarpıp şıkırdamaları duyuldu. Sol, "Smokinim nerede?" diye sordu. "Kuru temizlemeciden aldın mı?" Biraz daha Esther konuşması oldu, kelimeleri anlaşılı-mıyordu ama sesi yakınlaşıyordu. Muhtemelen holden gümbür gümbür koridora geçen Sol'a yetişmek için arkasından koşturuyordu. "Ne?" dedi Sol. "Alabalık. Biraz getirsene. Karnım zil çalıyor." Sol'un ağır adımları küt küt yaklaşırken Peter'in karyolasının yanındaki sehpa-dan duran Rus matruşka bebekleri tıkırdadı. Sol, Peter'in babasının, doğumdan hemen sonra ayrılıp Amerika'ya uçurulmuş ikiz kardeşi olsa ona bu kadar benzerdi. Kısa boylu, tıknaz, güçlü ve kalıplı erkekler olduklarından adımları yüz metre öteden duyulurdu. İkisinin de ağzından şık puroları eksik olmazdı, sadece dumanı üflemek ve konuşmak için ağız-larından çekerlerdi. Kendi ayakları üstünde durup işini kurmuş adamlardı. Nüfuzlu, tuttuğunu koparan. En azından Peter'in babası Avram, Naziler işini dağıtana değin öyleydi, o zaman bile Yahudi arkadaşlarını uzak ülkelere gönderen kurumlara para verip onlar üzerinde etkin olmaya devam etmişti. Daha sonra, Naziler Kristal Gece sırasında Avram'ı götürüp Buchenwald'a koysa da Avram inatla eğilmemişti; diğer çoğu kişinin aksine geri dönmüş ve yasadışı eylemlerini sürdürmüştü. Bu kez Kuzen Sol'un bütçesini Polonya'da yeni kurulan gettolardaki direnişçi irtibatlarına yollamıştı. *Çekip gitmeyeceğiz*, diye haykır-mıştı Avram, Peter'in annesi Riva ne zaman konuyu açsa. *O eşkıyalara boyun eğmemi mi istiyorsun? Onların köylü dedeleri elleriyle kışındaki boku silerken bizim ailemiz*

Berlin'de hukukla ilgileniyordu. Bizim ailemiz KAÇMAZ. Ancak Naziler Avram'ı ikinci kez, Peter'in sonradan öğrendiği üzere, tekrar Buchenwald'a götürünce, oradan Lodz ve oradan da Birkenau'ya taşıyınca Avram nihayet susmuş, iyi icraatları Sol'a bırakmıştı.

"Bizim *zavallı* nerede?" diyordu Sol şu anda, neredeyse Dokuma Odası'nın kapısının hemen önünde. Sol ve Esther'in yatak odasının girişinde ayakta duruyor olmalı, diye düşündü Peter. "Şehirden eve döndü mü?" Esther kaygılı bir ses tonuyla olumlu cevap verince Sol, "En azından takım elbisesi var mı artık?" diye sordu. Esther evet diye yanıtlayınca Sol, "Enayi bulaşıkçı. Onun için o kadar emek verdikten sonra. Kuzenim Avi'nin kemikleri sızlıyordur, o puşt Naziler kemik bıraktıysa tabii," diye devam etti ve Esther, *Şış, seni duyacak!* tarzı bir şey fısıldadı. Buz küpleri şingirdayıp çalkalandı, Sol bardağını uzatıyordu. "Bana şundan bir tane daha getirsene?" dedi. "Git hazırlan. Yarım saate çıkıyoruz." Bir kapı sertçe kapandı. Esther koridordan hızlı hızlı geçip giderken yer gıcırdadı. Peter smokininin gömleğine kravatını geçirip bağladı ve karyolasına yürüdü. Başını duvar kâğıdına çevirdi; ava çıkmış lord ve genç kızlar tarafından kovalanan bir alageyiğin kısık gözü ona baktı. Manalı ve meşum. Peter sırtüstü uzanıp akşamüstü güneşine gözlerini kapadı.

- 4 -

Peter'a Schloß Charlottenburg'ü andıran White Stag'e değil, Yahudilerin girmesi serbest olan Briar Rose golf

kulübüne vardıklarında Kuzen Sol, Amerikalıların deyi-miyle *küfelik olmuştu*. Peter, Oyster Bar'ın mutfak eleman-larından bir sürü değişik tabir öğrenmişti: *çakırkeyif, leyla, kelle, kafa bir dünya* ve en yaratıcısı *fitil gibi*. Sol, yukarıda sayılanların hepsiydi. Larchmont evinin çeşitli köşelerine Crown Royal şişeleri zulalardı; Peter altın harfli etiketli, lacivert kadife torbalarına Sol'un pikap dola-bında, kahvaltı köşesinde, havuz evinde, fuayenin yanın-daki tuvalette, tuvalet kağıdını örtmesi için tasarlanmış, örgü etekli kadın figürünün altında rastlamıştı. Sol anla-şılan seyahat ederken birkaç yudum yuvarlamak için kullandığı Volvo'nun torpido gözünde de bir şişe saklı-yordu. Larchmont'un yolları yılankaviydi, koca koca kaya parçalarının arasında ilerler, Sound sahilini takip ederdi ve Sol'un yaratıcı sürüş hamleleri sayesinde yol daha da kıvrımlı hale geliyordu. Bir noktada Sol ortadaki sarı şeridi geçmekle kalmamıştı, ne de olsa bunu çok sık yapıyordu, Volvo'yu bariyerlerden birine sürtmüştü. Gıcırıltılı bir ses çıkınca Esther, Sol'un koluna yapışıp ciyak ciyak bağır-mıştı. *Solomon, öldüreceksin bizi!* Sol da Esther'i üstünden silkip kükremişti: *KAHRETSİN, Esther, rahat bırak beni! Ben ne yaptığımı biliyorum*. Neticede arabanın yan tara-fında oluşan çizikler, kulübün ön kapısında onları karşı-layan siyahi valenin şaşkın bakışlarına yol açmıştı. Çocuk Sol'un eline tutuşturduğu dolgun banknotla kendine geldi. Peter o kadar çabuk toparlanamadı gerçi; bir yere çarpıp kaza yapmaktan korkmamıştı ama midesi bulanı-yordu. Kulübün lobisi gözlerinin önünde dönüp devrildi ve Peter son anda kontrolünü sağladı.

Sol'un arkadaşları ve meslektaşları, yemek salonuna doğru akıyordu. *Ağır toplar* deniyordu onlara Peter'ın

duyduğu kadarıyla, ortamlarda herkesin odağıydılar. Girişimci, doktor ve avukat, okullar kurup hayır kuruluşlarına yardım yapan işinsanlarıydı onlar. Yemeğe doğru ilerlerken durup Sol'un sırtına dokundular, Esther'i yanağından öpüp Peter'a gülümsediler. Koridor ve hol, küçük girintilerin içine yerleştirilmiş çiçek aranjmanlarıyla doluydu, duvarlarda kulüp başkanlarının portreleri asılıydı. Sol aralarında başı çekiyordu; halı kalın, altın desenliydi ve duvar kâğıdı nane yeşili ve flamingo pembesi gibi neşeli renklerde çizgiliydi. Tepelerindeki avize sıkır şıkırdı. Yapay yollarla serinletilmiş havada içki ve yüzlerce hanımefendinin parfüm kokusu birbirine karışıyordu. Peter, Esther'i takip ederek golf sahalarına bakan yemek masalarına doğru yürüdü ve birdenbire kendi yaşlarında, inciler takmış ve parlak sarı bir elbise giymiş bir kadınla burun buruna geldi. "Peter," dedi Esther, "bu Bayan Rachel Nussbaum. Rachel, bu da kuzenimiz Peter, annene bahsetmiştim, *Avrupa*'dan geldi," deyip Peter'ın ceketinin üstünden kolunu çimdikledi.

"Memnun oldum," dedi Peter ve hafifçe belden öne eğildi, Bayan Rachel Nussbaum'un yanakları anında kiraz gibi kızardı. Peter kadına sandalyesini tutunca kadın ona gülümsedi; anlaşılan utangaçtı, eteklerini altına kıvrırıp otururken zarıftı ve son derece tatlıydı. Masha'yla daha alakasız olamazdı. Hiç tatlı olmayan Masha, sapsade, at gibi uzun suratlı ancak hayat dolu olan Masha, enerjisiyle resmen etrafa ışık saçardı. Hotel Adlon'un mutfağında tanıdığı Masha capcanlı gözleri ve parlak dişleriyle, şaşırtıcı derecede gülr ve içten kahkahasıyla, ayrıca tek gösterişi Veronica Lake saçlarıyla Peter'ın dikkatini çekmişti. Masadaki diğer insanlar da yumuşacık sandalyelere kurulurken

Peter, Bayan Rachel Nussbaum'a gülümsedi. Kadın, *Peter Amerika'yı beğendi mi? Bu pastırma yazı hakkında ne düşünüyor?* gibisinden konuşunca ilgiliymiş numarası yaptı, ancak cevaben, *Bitte?* ve *Entschuldigung Sie?* yani *Efendim?* diyerek öne doğru eğildi, duymakta zorlanıyormuş gibi kulağını tuttu ve çok geçmeden tam da istediği üzere Bayan Rachel Nussbaum afallayarak dut yemiş bülbul kesildi. Peter'ın, üniversite yılları yarıda kesilmesine rağmen gayet düzgün İngilizce konuşabildiğini bilen Esther bu olayı bir sandalye öteden sessiz sinema izler gibi seyredip başını salladı. Peter'a "Yeniden hayat kurmalısın, *bubbeleh, canım,*" diye mırıldandı ve uzanıp Peter'ın elini hafifçe sıvazladı.

İlk yemek beyaz eldivenler takmış siyahi garsonlar tarafından sunuldu: Pörsümüş bir Waldorf salatasıydı. Peter yeşilliklerin içinde elma görmekten ya da Amerikan mayonezi denen iğrençlikten haz etmiyordu çünkü bu sosu taze hazırlamak yerine, plastik bir kutudan kullanıyorlardı. Peter konuşmalar başının tepesinde dönerken çatallıyla yemeği didikledi. Her zamanki mevzular, golf karşılaşmaları ve siyaset, isyankâr hizmetliler ve giyecekler.. Peter bu geniş masada birlikte yemek yediği insanların çoğunu tanıyordu: Yaşlı Nussbaumlar ve Weberler, Steinlar ve Rosenbergler. Birkaçıyla tanıştırılmamıştı, tanıştırılmayanlar kim olduğu kulaklarına fısıldanana kadar Peter'a tuhaf bakışlar atıldılar. Ardından yüzleri değişti, ya abartılı acıma ya da Peter'ın annesinin tıpatıp ikizinin bu sabah Oyster Bar'da sergilediği aynı, içlerini kemiren merak ifadesine dönüştü. Peter marulunu çatallamaya devam etti. Bu bakışlara alışkındı, Mayıs ayında Margaret Bourke-White fotoğraflarıyla, NAZİ DEHŞETİ ve CEHENNEMİN

KAPISINDA! manşetlerinin altında iskelete dönmüş cesirlerin ve üst üste yığılıp birbirine karışmış cesetlerin siyah beyaz resimleriyle dolu ilk *Life* dergisi gazete bayilerindeki yerini aldığından beri alışmıştı. Zavallı Esther günlerce kendine gelememişti, Larchmont evinin koridorlarında Peter'ı takip ediyor, gazete sayfalarını suratına sallayıp çılgınca sorular soruyordu: *Oralar gerçekten böyle miydi, Peter? Bunu gördün mü? Peki şunu? Ya da Gottenyu, Tanrım, bunu?* Peter izin isteyip çok yorgunum bahanesiyle Dokuma Odası'na kapanmıştı. Resimlere göz ucuyla bile bakmamıştı. Gerek yoktu. Cesetleri gerçek rengiyle görmüştü.

Peter'ın yanında oturan adam, Dan Rosenberg dirseğini dürtükledi. "Eee, nasıl gidiyor?" diye gür bir sesle sordu, "*alte kakker*¹ için çalışmak nasıl?"

Dan viski ve sabırsızlık kokarak nefes verip cevabı beklerken Peter ne demek istediğini tercüme etmeye çalıştı. Dan, Sol'la aynı yaştaydı, Peter'ın babası Avram yaşasa bu yaşta olacaktı: Ellilerinin ortalarında, kel, benekli kafalı ve iki ciğer parçası gibi mor renk dudaklıydı. Dan viski bardağını yuvarlak masada karşılarında oturan Sol'a doğru kaldırdı. "SOLOMON İÇİN ÇALIŞMAK," diye tane tane konuştu, Peter algılama özürlüğüymüş gibi, "HUKUK BÜROSUNDA."

"Ah," dedi Peter. "Ben Sol'un yanında çalışmıyorum. Restoranda çalışıyorum."

"AMA BANA HUKUK ÖĞRENCİSİ OLDUĞUNU SÖYLEDİLER," dedi Dan.

"Uzun zaman önceydi," dedi Peter. "Şu anda Grand Central Terminali'ndeki Oyster Bar'da çalışıyorum. Bir

1 Moruk.

ara gelmelisin. Şahane Rockefeller Usulü İstiridye yapıyoruz.”

Dan, Peter’in hukuk fakültesinden mutfak hademeliğine geçerek geri adım atmasını şüpheli bulmuş gibiydi. Karısı Belva’ya bir bakış fırlatıp şakağına parmağıyla hafifçe vurdu.

“HERNEYSE,” dedi, “SOLLY ÇOK İYİ BİR ADAM. SANA ARKA ÇIKTIĞI İÇİN ŞANSLISIN, DAHA KAÇ KİŞİ KAMPLARDA.”

“Dan!” diye nefesi kesildi Belva Rosenberg’in.

“Yeri değiştirilen insanların kamplarını kastettim, diğerini değil,” diye mırıldandı Dan ve içkisine gömüldü.

Konuşmalar kaldığı yerden devam ediyordu. Kulübün yerden tavana kadar pencerelerinin dışında, golf sahasındaki yapay gölette kuğular süzülüyordu. Siyahi garson Peter’in salatasını çiçek gibi kesilmiş turplar arasında yatan, soluk bir somon kütlesiyle değiştirdi. Peter balıkla oynadı, bu kabarık döşemeli sandalye yerine mutfakta çalışanların arasında olmayı diliyordu. Bu balığa nasıl doğru düzgün muamele edileceğini onlara gösterir, kâğıtta pişirir, sonra mola verip arkada, yükleme alanının yanındaki çalıların oraya sigara tütürmeye çıktıklarında onlara katılırdı. Bu kulüpte seve seve çalışırdı, Larchmont evine çok yakındı ama elbette Sol lafını bile ettirmezdi. Peter her gün Adlon’un mutfağındaki arkadaşlarına ne olduğunu merak ediyordu: Onlara veda etme fırsatı olmamıştı; bir gün işteydi, ertesi gün sürgün edilmişti. Belki de hepsi hâlâ oradaydı ve Adlon hâlâ eskisi gibiydi, tüm Berlin’deki en iyi otelin en şık restoranıydı. Peter bunun pek muhtemel olmadığını biliyordu. Adlon’un bombalandığını duymuştu ama mekân zihninde hâlâ

bir fotoğraf kadar netti. Mermer sütunları, aynalı duvarları, Masha'yı sevinçten delirten film yıldızı müşterileri... Peter bir keresinde Henry Ford'a rastlamıştı ve lobide sigara içerek oturan beyaz saçlı yaşlı adamın Albert Einstein olduğuna emindi fakat Masha, Clark Gable ve Frau Marlene Dietrich'ten, siyahi şarkıcı Josephine Baker ve aktris Louise Brooks'tan daha çok etkilenmişti...

Somon tabakları önlerinden hızla kaldırılıp masada kalan kırıntılar beyaz eldivenli garsonlar tarafından temizlendi. Ardından Sol viskisini eline alıp taşıyarak salonun ön kısmındaki podyuma çıkarken gümüş çatal bıçaklar bardaklara vuruldu. Bir alkış koptu. Sol başıyla selam verdi. "Teşekkürler," dedi. Işıklar kısıldı.

"Çoğunuz beni tanıyorsunuz," diye başladı Sol ve içlerinden biri, "Herhalde yani, Solly!" diye seslendi. Aynı anda kahkahalar ve azarlayan şşş sesleri yükseldi. Sol hoşgörülü bir biçimde bekledi. Spot ışıkları altında golf oynamaktan ve balığa gitmekten esmerleşen ten rengi o kadar kara duruyordu ki yemek servisi yapan siyahilerden biri sanılabiliirdi. Peter geçenlerde Esther'in telefonda birisine sır verircesine, *Solomon öyle bir yanık tenli oldu ki dün gece uyandığımda yatakta bir siyahi var zannedip çılglık attım!* dediğini duymuştu.

"Bu akşam, Yahudi bayramlarından sonra sırf birbirimizi görüp eğlenmek için değil, yaşananları telafi etmenin yeni bir yolunu bulmak istediğimiz için bir araya geldik," dedi Sol sessizlik çöken salonda. "Ve bu istek, özellikle de şimdi, sınırsız. Hepiniz bilirsiniz ki ben kendini bu işe adanmış bir adamım. Otuz yıldır Yahudi Komitesi'nde yönetim kurulundayım. Saly Meyer ve ben, daha hiç kimse *Nazi* kelimesini duymadan önce Avrupalı Yahudileri

bekleyen akıbeti gördük. Yahudilerin Kanada'ya, Amerika ve Filistin'e göç etmesi için yardım topladık. Yahudi okulları, hastaneleri ve yetimhaneleri için para topladık. Çünkü insanlarımıza neler olacağını biliyorduk." Durup viskisinden bir yudum aldı.

"1944 yılında Başkan Roosevelt tarafından Savaş Mültecileri Kurulu'na atandım," diye devam etti Sol, Peter daha önce, daha küçük bir toplulukla yemek yerlerken *Polonya'dan domuz jambonunu bu ülkeye getiren bendim!* derken duymuştu bu tumturaklı ses tonunu ve o gün içinden Sol'un, Avrupalı Yahudileri kurtarmayı öğle yemeği sofrasına et getirmekle eş mi tuttuğunu merak etmişti. "Savaş mağduru Yahudileri bu ülkeye sağ salım taşımak ve yeni bir hayat kurmalarına yardım etmek benim görevim," dedikten sonra viski bardağıyla Peter'dan tarafı işaret etti. "Şuradaki delikanlı benim akrabam olur," dedi Sol. "Babası Avram, sevgili kuzenimdi. Ailelerimiz Alplere yaz tatiline gittiğinde hep birlikte oynardık ve büyüyünce, Naziler insanlarımızı gettolara itmeye başlarken Avram ve ben... Avram..."

Sol bu noktada içkisini elinden bıraktı. Gözlüğünü çıkarıp cebinden bir mendil aldı. Her seferinde olurdu bu; gözyaşları sahiciydi, Peter biliyordu bunu, zaten o yüzden durum bu kadar berbattı. Loş salonda oturan insanlar da duygularını paylaşarak ağladı. Burunlar çekildi, sümkürenler oldu. Peter, Bayan Rachel Nussbaum'un gözleri yaşlı bir pırıltıyla ona dik dik baktığını suratının yan tarafında hissedebiliyordu. Peter birazdan olacakları da biliyordu: Sol onun kaybettiği ailesinin, Peter'ın anne ve babasının hikâyesini anlatacaktı. Sol'un tam arkasına bir perde inecek, slayt gösterisi başlayacaktı, sırayla şu resimler geç-

cekti: Getto ve toplama kampları, sonra Yerleri Değiştirilen Kişilerin belgeleri, Yahudi hasta odaları ve halk evleri, zayıflıktan zafiyet geçiren ve kaybolan çocuklar. Keder ve öfkeden ağlayanlar olacaktı. Sol sıkı çalışmanın daha yeni başladığını vurgulayacaktı. İç ceplerden çek defterleri çıkarılıp açılacak, zaten tuzluya patlayacak akşam yemeğinin üstüne takviye edilecekti ve en esaslı parça, yani kanıt ortaya getirilecek, Peter yerinden çağrılıp Sol'un yanında spot ışığının altında dikilecekti. Gömleğinin kol düğmesini açıp kolunu sıvaması ve dövmesini gösterecekti. Böylece Peter hazırlıklara başlayıp takım elbisesinin ceketini çıkardı. Karanlıkta arkasına yaslanıp sırasının gelmesini bekledi.

- 5 -

Peter bu gösteriden sonra, artık eksikliğinin duyulmayacağını anladığı sırada, yani gümüş kâselerde erimeye başlayan vanilyalı dondurma servis edilirken ve Sol'un deyimiyle *geyik muhabbeti* devam ederken mümkün olduğunca nazik bir tavırla tabanları yağladı. Peter her ne kadar salonun kenarından kıyısından sıvışsa da gözü-yaşlı bir hanım onu engellemiş ve ona bütün ailesinin, teyzelerinin, dayılarının, hepsinin çocuklarının, *hepsinin! hepsinin!* o iğrenç kamplarda can verdiğini anlatarak kolalı beyaz gömleğinin omzuna biraz ağlamıştı ve sonra Peter özgürdü. Çaktırmadan hole adımını attı ve başı öne eğik vaziyette çabucak en yakındaki, çimenliğe açılan çift kanatlı kapılara doğru yürüdü. Sonra, “Merhaba,” dedi

Bayan Rachel Nussbaum sessizce; sarı elbisesiyle çıkışın orada dikilmiş, puslu geceye bakıyordu. “Benimle bir sigara içmek ister misin?” diye sordu. “Sana o... oralarda başına gelenlere çok üzüldüm. Çok *korkunç* olmalı,” dedi. Peter gülümseyip çaresizlik ifadesiyle kafa salladı, sonra geriye dön emri almış bir asker gibi erkekler tuvaletinin yolunu tuttu.

Islak kâğıt havlu ve sidiğimsi kokulu fayanslı odaya girince Peter kendini bir kabine kilitleti ve pantolonunun düğmesini açmadan ya da indirmeden klozetin üstüne oturdu. Avucunun içiyle alnını sildi; vücudundan ter fışkırıyordu, saçları nemliydi, sürdüğü pomat beyaz beyaz damlalar halinde akıyordu ve kötü koktuğundan endişeleniyordu. Peter her şeyden çok bundan nefret etmişti. Toplama kamplarında leş gibi kokmuşlardı hep. Alnını kabinin serin metal duvarına yaslayıp gözlerini kapadı. Daha kaç dakika vardı, on beş, yirmi? Ondan sonra bu gece sona erecekti ve eve gidebileceklerdi. Ya da en azından Larchmont evine. Peter bunu neden istediğini bilmiyordu gerçi; oraya gitmeyi de pek istediğini söyleyemezdi aslında. Ha burada eğitilmiş bir fok balığı gibi gösteri yapmış ha Dokuma Odası’ndaki karyolasına uzanıp ellerini ense-sinde bağlayarak karanlıkta tavana bakmış, ne fark ederdi ki? Onlarla, Masha, Vivi ve Ginger’la birlikte olmadığı bir yer yoktu, onlarla birlikte olabileceği bir yer de yoktu. Bu ezici varoluştan sıyrılmak ve kurtulmak gibi bir ihtimal yoktu, artık huzur bulacağı hiçbir yer yoktu.

Peter başını kabin duvarına yaslamış dururken uyuklamış olmalıydı çünkü erkekler tuvaletinin kapısı tak diye açılıp iki adam içeri girince yerinden fırladı. Peter’in nerede duysa tanıyacağı Sol’un sesi ve Peter’in tahminine

göre, Sol'un balığa çıktığı arkadaşı Dutch'ın¹ sesi (adam Hollandalı olmadığı için bu anlama gelen ismi kafa karıştırıcıydı). Aksine, üçü Sol'un teknesiyle açıldıklarında Dutch ona ailesinin Romen Yahudiler olduğunu anlatmış, başlarına ne geldiğini bilmediğini, yakın olmadıklarını ama muhtemelen *kıkh!* olduklarını söyleyerek gırtlığını kesme hareketi yapmıştı. "Bu gece ne kadar kaldırdın sence, Solly?" diye sordu Dutch, fermuarlar açılırken. Sol belli belirsiz bir rakam verdi. "Vay anasını," dedi Dutch, "okkalıymış," ve ardından yoğun bir akıntının porselene çarpma sesi duyuldu.

"Çocuk hakkında bilmediğimiz neler varmış meğer," diye devam etti Dutch, "yani birden fazla kampa gönderildiği. Başta sırf saklandı ve sonra, anlarsın ya, o en kötüsüne düştü sanmıştım." Sol işeme sesleri arasında karambole giden bir şey daha söyledi ve sonra Dutch cevap verdi: "Uf, çok fena. Yine de, Tanrı'ya şükür, sen varmışsın, hı, Solly? Gerçekten *mitsvâ'ya*² uygun olmuş ona yardım etmen."

"Akrabam ne de olsa," dedi Sol.

"Hukuk firmasında çalışması nasıl?" diye sordu Dutch.

"Çalışmıyor," dedi Sol. "Tren istasyonundaki bir restoranda masaları temizliyor," ve musluk açıldı.

"Hı? Niye?" dedi Dutch.

"İşe yaramaz," dedi Sol. "Hırs yok. Hiçbir zaman bir baltaya sap olamaz. Yumuşak, babası da öyle derdi."

"Ah," dedi Dutch. Ardından dikkatlice: "Yoksa hötöröf mü?" diye sordu.

¹ Hollandalı.

² Tevrat'ta geçen ve Musevilerin uymakla yükümlü oldukları yap veya yapma şeklindeki emirler dizisi.

“Hayır,” dedi Sol. “Oralarda bir ailesi vardı, karısıyla iki çocuğu. Görebileceğin en şirin ikiz kızlar. Ama kurtulamadılar. Adam olup onları kurtaramadı.”

“Uf,” dedi Dutch tekrar, “çok fena,” ve ardından musluklar kapandı, kağıt havlu kutusu tıkırdadı, kapı açılıp yavaşça gıcırdayarak kapandı.

Peter ikisinin de gittiğinden emin olana dek bekledi. Sonra kabinden çıkıp elini yüzünü yıkadı. Parlayan saçlarını parmaklarıyla tarayıp düzeltti ve aynadan ruhsuzca kendine baktı. Eğer tam o anda içinde cereyan eden duyguların şiddetini aktarabilecek büyüklükte bir jest olsaydı seve seve yapardı. Fakat bunun yerine takım elbisinin ceketini düzeltti, kendini topladı ve dışarı çıktı.

III. GRAND CENTRAL TERMINALİ

21 EYLÜL 1945, CUMA

- 6 -

Ertesi gün cumaydı. Peter, öğle yemeği kalabalığından önce Oyster Bar'ın mutfağında hamburger yiyordu ki müdürleri Leo içeri girdi. Nadir rastlanan bir durumdu; Leo çoğunlukla odasında oturur ya da restoranın ön

kısımında volta atardı. Peter işe alındığından beri adamı çok az görmüştü. Leo ellilerinin başlarındaydı, keldi ama haham gibi uzun sakallıydı, sakalları sanki kafasındaki saç eksikliğini telafi etmek istercesine gür bir orman gibi kıvırcıktı. Adam aynı zamanda şaşıydı, o yüzden Peter'a seslendiği birkaç seferde Peter adamla göz göze gelmekte zorluk çekmiş ve müdürün burnunun kemerine odaklanmayı tercih etmişti. Çalışanlar ona çeşit çeşit lakap takmıştı, Leo'ya "Krom Kubbe" ya da bazen "Generallissimo" diyorlardı ama Peter adamı seviyordu. Leo ona ilk tanıştıkları günden beri nazik davranmıştı. Peter bir haziran günü öğlen saatlerinde, Larchmont'tan gelen tren onu atınca Aşağı Doğu Yaka'daki dil kursuna kadarki zamanı geçirmek üzere boş boş gezinirken Oyster Bar'a girip tavuklu sandviç sipariş ettikten sonra çekine çekine Leo'nun yardımcıya ihtiyacı var mı diye sorduğundan bu yana ona karşı nazikti. Leo şaşı gözlerini devirip, *İş ve işçi bulma kurumuna benzer bir halim mi var, çocuk*, demişti ama hemen arkasından Peter'ın kolundaki dövmeyle fark edip ifadesini yumuşatmıştı. Kederle bakarak, *Tamam, şu anda aşçıya ihtiyacım yok ama masaları temizleyen birini alabilirim*, demişti. *Oradan başlayalım bir, bakalım nasıl olacak?* Peter ona acıdıkları için işe alınmamayı isterdi. Hünerlerini sergileyebilmek isterdi; mesela bir akşam restoran kapandıktan sonra bütün çalışanlara krep yapması gibi. Hamurun dantelimsi kıvamının sırrı olarak maden suyu eklemişti. Peter, incecik kocaman krepleri tavada döndürürverince herkes nasıl da alkışlamıştı! Yine de Peter bu mütevazı işe minnettardı; Kuzen Sol'un bürosunda İngilizceyi akıcı konuşana kadar ayak işlerine bakan biri olmaktan bin kat iyiydi, yoksa sonrasında yoğun ofis

işleri kemikleşip katipliğe terfi edecekti ve en nihayetinde hiç hoşlanmadığı hukuk sektörüne girecekti.

Leo gene kederli görünüyordu. İçeri girdi, uzun sakalının üstünden şöyle bir bakış attı ve cızırdayan ızgaralar ve gurul gurul çalışan bulaşık makinesini bastırmak için sesini yükseltti. “Çocuk nerede?”

“Güzel Oğlan’ı mı diyorsunuz?” diye sordu aşçılardan Koca Al. “Şurada, her zamanki gibi kıtlıktan çıkmışçasına yemek yiyor.” Alnındaki teri silip Peter’a göz kırptı. Koca Al de Peter’ın sevdiği bir tipti, gerçi Peter onu ilk gördüğünde nutku tutulmuş, biraz da temkinli durmuştu, zira adam, sinema filmleri dışında, gördüğü ilk gerçek siyahiydi. Ancak Koca Al de Avrupa’da bulunmuş, savaş sırasında Ardenler Taarruzu’nda savaşmıştı ve o da aynı Peter gibi sürgünde bir mülteciydi. *Atlantalıyım*, demişti Koca Al, *sakın sana kimse Güney buradan farklı bir ülke değil demesin, delikanlı çünkü resmen bambaşkadır. Asla geri dönmeyeceğim. Galiba yaşadıklarımın sonras, gerçek bir insan gibi muamele görmeyi hak ediyorum*. Koca Al dış görünüşünden dolayı Peter’la zalimce alay ederdi. Peter, Adlon’daki ortamdan bildiği kadarıyla böylece gruba kabul edilmiş sayılıyordu. Koca Al, Peter’ın ikili bir yaşamı olduğunu söylüyordu. *Şuna bak, Prens Babayigit!* diye kıkırdamıştı Koca Al bir sabah, yemek yiyen birinin masada bıraktığı gazeteyi kaldırarak. Peter yerin dibine girerek yine Sol’un yardım yemeklerinden birinde, bu kez Pierre’dekinde Sol ile yan yana çekilmiş resimlerini görmüştü. *Yoksa bir çeşit gizli ajan mısın? Bir şey sakladığını biliyordum! Bayan Lana Turner’i koluna takabilecekken ne diye bu çöplükte eşiniyorsun? Penguen smokinin nerede?* Fakat daha sessiz bir anlarında Peter ona Kuzen

Sol'un hayranlık uyandıran davalarında vitrin süsü olduğunu açıklayınca Koca Al önce düşünceli, sonra kederli bakmıştı. *Anladım, dedi. Sen ve ben, aynıyız delikanlı. Ben beyazlar için, sen de Naziler ve hatta kendi insanların için, ikimiz de pis zencileriz.*

"Hey, Sırma Saçlı," diye seslendi Koca Al şimdi, "Bay Leo seni çağırıyor." Peter son et parçasını ağzına tıktırıp üstünde oturduğu soğan fiçisinden ayağa fırladı. Bugünlerde iştahı kapalı olsa da hamburgere hiçbir zaman hayır diyemiyordu. Şansına Koca Al de bütün gün ona değişik değişik köfteler hazırlayıp kızartıyordu. *O Nazilerin sana yaptıklarından sonra vücudunda tavuk kanadı kadar et kalmamış! Seni semirtmemiz lazım.*

Leo, Peter'ı görünce yanına gelmesini işaret etti. "Oğlum," dedi, "gel benimle," ve Peter'ı buğulu mutfaktan çıkarıp restoranın arka tarafındaki küçük odasına götürdü. Bu oda da çok sıcaktı, Leo'nun siyah telli vantilatörü kızılı takviminin sayfalarını dalgalandırıyor, sonu gelmez bir bebek saklanma oyunu, "cee" gibi Miss Eylül 1945'i gösterip gösterip kapatıyordu. Ancak bunun boğucu havayı dağıtmaya hiç faydası olmuyordu.

Leo çalışma masasının kenarına tüneyip Peter'a üzgün üzgün baktı, Peter da ellerini önünde birleştirip saygı duruşunda beklememeye çalıştı. Keşke en azından önlüğünü çıkarabilseydi, üstü başı ketçap ve kokteyl sos leke siyle doluydu.

"Oğlum," dedi Leo, "sana yol vermek zorundayım."

Peter bir an için adamın ne dediğini algılayamadı. Kafasındaki çeviriyi tekrar tekrar değerlendirdi. *Yol vermek zorundayım? Yol vermek zorundayım?* Tüm bu süre içinde zihninde flaş lambası gibi çakıp beliren görüntü

küçük kızının eliydi; Vivi'nin değil, Ginger'ın. Bir yıldız gibi kocaman açılmış, Grunewald'ın platformunda, kış güneşinin altında bembeyaz parlıyordu.

"Affedersiniz," dedi Peter sonunda. "Anladığımdan emin değilim."

Leo, Peter'ın kolunu işaret etti. "Şundan dolayı," dedi. "Müşterilerin hoşuna gitmiyor. Huzurları kaçıyor."

"Ach," dedi Peter Almanca ve hemen düzeltip, "Ah," diye ekledi. Annesinin *Doppelgänger*'i olan kadının dün dövmesini nasıl süzdüğünü, manşetini aşağı indirip derisinde çok küçük bir hayvan kapanının ısırık izine benzer yeşil lekeyi saklayışını hatırladı.

"Üzgünüm, Leo," dedi. "Vardiyam daha başlamadı ama daha dikkatli olurum. Gömleğimi böyle tutarım, gördün mü?"

Leo başını sağa sola salladı. "Keşke o kadar kolay olsaydı, oğlum," dedi, "ama burası sana uygun bir yer değil. Sırf dünkü kadın olsaydı, tamam ama bu şikâyeti ilk kez duymuyoruz. Birçok müşterimiz iştahlarını kaçırdığını söyledi. Yemek yerken, anlarsın ya, böyle şeyler düşünmek..."

Peter'ın kulakları Leo'dan bir yumruk yemiş gibi kıpkırmızı oldu; Adlon'daki şef, sakar astlarına böyle yapmayı severdi. Peter öylece dikilip ne desem diye düşündü. İçinden önce kahkaha atmak, sonra yemek yiyen insanların açlıktan ölen insanları gözlerinde canlandırıp iştahlarının kapanmasının ne kadar ironik olduğuna değinmek geldi. Sonra kendini çok ama çok yorgun hissetti. Nasıl bezmişti, Leo'nun suratı gibi asık duran yüzlerden, orada olmayan kişilerin anlaması imkânsızken duygularını paylaşıyormuş gibi bakan merhametli gözlerden; Peter'ın zavallı zihinsel

durumunu göstermek için başının kenarında daireler çizen parmaklardan; acımadan, meraktan, tiksinişlerden. Amerikalıların neden öğrendiğini anlamaya çalışmaktan yorulmuştu. “Anladım,” dedi Leo’ya baston yutmuş gibi. “Şimdi giderim. Başınıza daha fazla dert açmam.”

“Ah, lütfen böyle yapma, oğlum,” dedi Leo. “Elimde olsa seni tutardım, hatta aşçı olarak, insanların kolunu görmeyeceği yerde tutardım. Ama o zaman o yeri açmak için başkasını işten atmam gerekirdi, kimin gitmesini isterdin? Koca Al’in mi? Frankie? Lou?”

Peter hayır anlamında başını salladı. Kirli önlüğünü çıkarıp düzgünce uzun ince sarmaladı ve Leo’nun masasına koydu.

“Ümidini yitirme çocuğum,” dedi Leo ağırbaşlılıkla. “Çalışkan birisin. İyi bir aşçı olduğunu biliyorum. Şanslı kişilerden birisin, değil mi? O Nazi canavarlarının size yaptığı her şeyden sağ çıktın. *Tüh tüh tüh.*” Yere tükürmüş gibi yaptı. “İyi bir yere geleceksin, eminim bundan. Sadece orası burası değil.”

Peter başıyla onayladı ve Leo onu kapıya kadar geçirdi. Avucunu Peter’in omzuna koyup eline bir zarf tutuşturdu.

“Kendine iyi bak, oğlum,” dedi.

- 7 -

Peter, Oyster Bar’dan dışarı, Grand Central’ın ana lobisine adımını attı. Tekrar kollarını sıvadı, kravatını çözdü ve gömleğinin en üst düğmesini açtı. Artık annesinin *Doppelgänger*’ını görmenin ne anlama geldiğini biliyordu:

Annenin hayaletiyle tanışırsan işini kaybedersin. Ya da belki de sevdiklerinin ona yetiştği anlamına geliyordu, burada bile, şimdi bile.

Leo'nun eline verdiği zarfı açtı, meraktan değil, daha çok iş olsun diye bakıp içinden gıcır gıcır beş banknot çıkardı. Onluk. Yani elli dolar; yani, argoda nasıl deniyordu? Çok iyi *ateşlemişti*. En azından Kuzen Sol'un arka çıkmadığı bir mülteci için büyük para demekti. Kan parası, diye düşündü Peter, zarfı cebine koyarken; Leo için bir nevi *Peter'a yol vermenin* vicdan azabını hafifletirdi. Önemli değildi; Leo nasıl rahatlayacaksa Peter'a uyardı. Leo'yu biraz özleyecekti, Koca Al ve diğer aşçıları, garsonları ve işini de; güzel bir meşgaleydi. Adlon'da çalışmak kadar zor değildi ve kesinlikle Terezin'deki görevleri kadar karmaşık değildi. Oraya 1943 yılında ilk gittiğinde aşçıydı, sonra farklı yerlere atanmıştı. Önce mezar kazdı, sonra yol döşedi ve en son tabut taşıdı; sabahtan akşama kadar kampın her yerinde dolaşıp her biri Oyster Bar'ın bulaşık tepsisinden daha hafif olan ölüleri topluyor, onları dört tekerlekli el arabasına doldurup yakılmak üzere krematoryuma götürüyordu. Bu bile Peter'ın Auschwitz'deki işçiliğinden kolaydı; gerçi hak geçmesin, Peter sonuncu kampa 1945 yılının yılbaşı günü transfer edilmişti, özgürlükten yirmi altı gün önce, SS askerleri sonunda yuvası tekmelelenmiş karıncalar gibi paniklemiş ve dağılmış haldeyken gitmişti. Dolayısıyla Peter en fecisinden kurtulmuştu. Sol'un terzisi ve doktoru ve arkadaşları ve Leo ve bu ülkedeki daha birçoklarının belirttiği gibi Peter şanslıydı.

Geniş alanda etrafına bakıp şimdi ne yapsam diye düşündü. Saat bire yaklaşıyordu, dil kursundaki dersine saatler vardı. Peter, Kuzen Sol'un Madison Caddesi'ndeki

ofisine gidebilir, olanları itiraf edebilirdi ama yapmayacaktı. Evin yolunu tutabilirdi ama orada ne yapacaktı? Peter öğleden sonrası güneşinde fırın gibi pişen, derli toplu odaları, uyuyan bir göz gibi kıpırtısız duran havuzu hayal etti; Ines mutfakta oradan oraya dolaşıyor, tencere tava tıkırtıları arasında akşam yemeğini hazırlıyordu kesin. Peter'ın şu an orada yeri yoktu. Hayır, oraya gitmeyecekti.

Restoranın kapısının önünden geniş lobiye adımını atıp yüksekteki, yarım daire şeklindeki pencerelerden sızan ışık sütunlarını takip ederek süzülürcesine yürüdü. Kuzen Sol ve başkalarının ağzından defalarca duyduğu o terim komikti: Peter gibi insanların, şanslılarsa koparıldıkları toplama kamplarının adı. Bu insanların adıyla Yeri Değiştirilmiş İnsanlar'dı. Aslında böyle bir şey, yani bir yerden bir yere değişim yapmak o kadar sıkıntılı değil zannederdiniz; gerçi durup düşününce ne kadar rahatsızlık verici olduğunu anlardınız. Diyelim ki bir kemiğiniz eklem yerinden çıksa yürümek eziyet olurdu, değil mi? Sürekli ağrı yapardı. Peter bu muazzam salonu çepeçevre dolaştı, kenardan kenardan yürüyüp tıklar tıklar ayakkabılarıyla, şapkaları ve rujlarıyla bir amaca sahip Amerikalıların ayağının altında olmak istemedi, hepsi Peter'ın da gitmesi gerektiğini bildiği yere öylesine telaşla koşturuyordu ki Peter kendini kızlarının çok sevdiği bir oyuncağın, annelerinin birinci yaş günlerinde onlara aldığı eğitici oyuncağın parçası gibi hissetti. Bu oyuncak farklı şekillerde boşlukları olan bir tahta parçasıydı. Kare, daire, dikdörtgen ve elma dilimi şekli vardı, hepsine uyan parçalar ayrıydı. Her zaman sabırlı ve mantıklı olan Vivi hemen doğru parçayı doğru boşluğa oturtmayı çözmüştü. Peter, Ginger'ın kare şeklindeki boşluğa yıldızı koymaya

çalışıp tahtaya defalarca pata küte vurduğunu, başarısız bir şekilde yerleştirmeye çalıştıkça sinir olup kızardığını hatırladı.

Peter bir gazete bayiinin yanından gözlerini kaçırarak geçti, sandığının önünde çömelmiş, fırçalarıyla oynayan bir ayakkabı boyacısının ve sosisli sandviç, açma ve hamur-rişi satan arabaların önlerinden de geçti. Artık günün ya da gecenin her saati kalkıp cebinden tam gereken parayı çıkarıp canı ne çekerse alabilecekken hiç iştahının olmayışı Peter'ı her seferinde afallatıyordu. Beş ay önce, Peter'ın Auschwitz'deki yataktaneden bir arkadaşı yemek sevdasına canından olmuştu; iyi niyetli bir yardımseverin verdiği bir paket çikolatayı tek seferde yutmuş, adamın zavallı aç midesi bu yoğun tadı kaldıramamıştı. Aşağıya inen bir merdivenin yanında bir kemancı hüznü ve tatlı bir melodi çalıyordu. Peter, Dvořák'ın *Yeni Dünya Senfonisi*'ni hemen tanıdı. İçgüdüleri karşı gelse de o tarafa doğru çekildiğini hissetti. Artık müzikten korkuyordu, gerçi bir zamanlar severdi, özellikle de klasik müziği, popüler balatları ve ithal caz tınılarını seven Masha bu tercihindendir dolayısıyla onunla hep dalga geçerdi. *Dünyasından geçmiş şehirlim benim*, derdi boynunu öpüp. *Umutsuz derecede eski kafalı kocam...* Peter, Brahms, Beethoven ve Bach sevgisini annesine borçluydu; Riva daha bebekken hep bu melodileri ona ısıklıkla çalar, Peter'ı kucağında sevip okşar, Peter da annesinin büzdüğü dudaklarını ve uzun saçlarını yakalardı. *Babanla ilk evlendiğim zaman*, derdi Riva sık sık, *saç örgülerimin üstüne oturabiliyordum*.

Sonunda o da ısıklıkla bu şarkıları öğrenmişti. Peter, dil öğrenmeden önce müzik dilini öğrenmiş ve Ginger ile Vivi'ye de öğretmişti, ikizlerinin birini bir dizine, diğ-

rini öbür dizine koyup hoplatır, en sevdikleri şarkı *Peter and the Wolf*tan parçaları ısıkla çalardı, Masha bile bu melodiyi severdi çünkü Prokofiev moderndi, kızlar en sevdikleri bölüm yaklaşıırken heyecanlanırdı çünkü o kısım özellikle babaları için yazılmış sanırlardı! *Şarkı söyle, Peter, baba, sen söyle, söyle SEN! Zafer kazanan kahraman çocuğun, ormandaki canavarı yakalayıp hayvanat bahçesine koyan, sonunda kurdun onları yemeye geleceğinin farkına varmayan çocuğun şarkısını nasıl severlerdi.*

Kuzen Sol olsa, bu kemancıya *schmorrer*, yani dilenci derdi, kafasını kaldırıp baktı ve Peter cebindeki bozuklukları şıkırdatırken ağladığını fark etti. Bütün bozuk paralarını, hepsini, müzisyenin kırmızı kadife kaplı keman kutusuna fırlatıp kaçtı. Uzağa, uzağa, uzağa. Burada kalmak, Sol'un hayratı olmak, Esther'in merceği altında incelenmek zorunda değildi, bu kıtanın yalçın kayalıklarının kenarında, her an düşme tehlikesiyle burun buruna, anılara boğularak durmak zorunda değildi; sonuçta iyi bir aşçı istediği yere gidebilirdi! Peter geniş holden bilet gişelerine doğru fırladı, birdenbire morali tavan yapmıştı. Batıya gidebilirdi mesela, bir kovboy kampında ateşin üstünde dökme demir bir tencerede kuru fasulye fokurdatabilirdi. Montana'ya, Idaho'ya gidebilirdi, Kuzen Sol'un uçan balık yakaladığı yerlerde zengin bir adamın kulübesinde özel şefi olabilirdi. Hatta Hollywood'a bile gidebilirdi, neden olmasın? Yeni yıldızların keşfedileceği küçük bir lokantada tezgâh arkasına geçip hamburger hazırlayabilirdi. Masha'nın amma hoşuna giderdi. Los Angeles denen o büyülü dünyadan nasıl da etkilenirdi. Her sabah kahvaltı ederken dergide gördüğü ufak tefek magazin haberlerini Peter'a okurdu, mesela, *Dinle, Petel, diyor*

*ki Kaliforniya'da kolunu pencereden dışarı uzatıp kendi ağacından limon koparabilirmişsin! Düşünebiliyor musun?.. Petel, biliyor musun Kaliforniya'da hiç kar yağmazmış? Masha, Amerikan aktrislerine öylesine hayrandı ki kızların adını Vivian ve Ginger koyalım diye tutturmuştu... Peter görmeden yürüdüğü için bilet kuyruğundaki bir kadına tosladı ve nefesi kesilerek, *Entschuldigung Sie!*" dedi.*

Kırmızı rujlu, hoş bir sarışın olan kadın ona dümdüz baktı. Üstünde garın içinde fazla sıcak tutacak kalın bir palto ve elinde kilim desenli, büyükçe bir çanta vardı. Peter ilk başta herhalde bu kadın da mülteci diye düşündü. Ama hayır, saçlarından anlaşılıyordu, küçük bir Amerikan TV yıldızının gibi küttü. Oyster Bar'dan ilk çıktığında haklıydı. Onu yakalıyorlardı. Her yanda hayaletler görüyordu Peter.

Sıranın sonunda yerini aldı, başı öne eğik, sucuk gibi terliyordu. Az önceki çılgın hevesi bir saman alevi gibi sönmüştü, Peter biliyordu zaten öyle olacağını. Esther'in, üstüne baş harfleri işlenmiş mendiliyle alnındaki teri silerek ileri adım attı ve bilet gişesine ulaşınca Leo'nun ona verdiği zarfa son bir bakış attı. Artık terden nemlenmiş zarfı gişede oturan, şaşkınlıkla bakan kıza doğru itip bu kez İngilizce konuşarak, "Seçimi sana bırakıyorum," dedi.

- 8 -

Peter, biletini eline alınca tekrar geniş hole doğru yürüyüp biletçi kızın ona işaret ettiği yöndeki demiryolu raylarına

1 Özür dilerim.

doğru yöneldi. *Anlamadım, efendim, yani, treninizi benim seçmemi mi istiyorsunuz?* diye sormuştu ve Peter, *Evet, herhangi bir yer olabilir, önemli değil, yeter ki tren birazdan kalkacak olsun,* diye cevap vermişti. Turnikelere varınca biletini üniformalı görevliye uzattı ve adam bileti inceleyip Peter'a geri verirken iyi bir gün geçirmesini diledi. Peter, *elbette,* diye adamı temin etti. Yürüyen merdivenle aşağı, aşağı, biraz daha aşağı inerken Berlin'deki U-Bahn'ın Zoo istasyonu aklına geldi, bombalanmadan önceki haliyle tabii ve sonunda diğer yolcularla birlikte platforma çıktı.

Hep birlikte yan yana dikildiler, kimisi gazetesini okuyor, kimisi trenin yolunu gözlercesine raylara bakıyordu. İçeride esir kalmış bir kuş kanat çırpışları yankılanarak tepelerinde uçtu. İşte başka bir tuhaflık daha: Peter'ın Terezin'e, hatta sonra Auschwitz'e bir vagonla aktarıldığı göz önüne alınınca trenlerden korkmaması. Sahiden de korkmuyordu. Hatta şu ana değin bu vasi-tanın üstünde bir kere bile durup düşünmemişti, belki de Amerikan demiryolları Avrupa'dakilerden çok farklı olduğu içindi. Bu platformun, 1942 yılında buz gibi bir kış günü, Levetzowstrasse'deki sinagogda sıkış tıksık iki gece geçirdikten sonra, Berlin'deki Grunewald ray hattı birleşim noktasında, karısı ve kızlarıyla yan yana durduğu istasyonla uzaktan yakından alakası yoktu. İkizleri hayatlarında ilk kez bir sinagoga girmişti o zaman çünkü Peter tıpkı babası gibi, annesini üzse de dinden kopuktu ve Masha da zaten Yahudi değildi. Kızları Vivian ve Ginger sinagoga kabul edilişlerinden hiç etkilenmemişlerdi, Masha ve Peter'ın kucagında uyuklamışlardı. Üç yüz kişiyle birlikte uzun tahta banklara sıkışmışlardı ve içerisi o kadar soğuktu ki o kalabalığa rağmen nefesle-

rinin buğusunu görebiliyorlardı. Sinagogdan ayrıldıkları sabah da hava buz gibiydi, yola çıktıklarında pencereler buğu yapmıştı, güneşli ama dondurucu bir sabahtı; Grunewald'a yürürlerken adeta buzlu su dökülmüş gibi bir soğuk paltolarından içeri işliyordu, platformda dikilirlerken kızlarının dişleri takırdıyor, küçük burunları kızarıyordu. Masha, Peter'in annesi zatürreeden öldüğünden beri en çok bu hastalıktan korktuğu için, *Petel, Vivi'ye bir atkı bulmanı istiyorum. Boynundakini düşürmüş ve titriyor*, demişti. Peter da dönüp, *Hâlâ geç kalmış sayılmazsın. Hâlâ gidebilirsin. Kızları eve götür, babamın arkadaşını bulup belgeleri al. Sen Aryansın ve kızlar da öyle sayılır, biliyorsun*, deyince Masha eğilip Vivi'nin yakasını yukarı çektikten sonra, uzun sarı saçları dalgalanarak cevap vermişti: *Yine başlama, Petel. Senin yanında kalacağız. Şimdi gidip Vivi'nin başını örteceğimiz bir şey bulabilir misin?* Peter da, *Pekâlâ Bayan General, hemen dönerim*, demişti. Ginger'ın elini tutarak dönüp kalabalığı şöyle bir süzmüş, yakınlarda yaşlıca bir kadın gözüne ilişmişti, kabarık kürklerle sarınmış duruyordu. Şu başındaki örtüye Vivi kadar ihtiyacı yoktu elbette, değil mi? Babası olsa çeker alırdı, Peter bundan emindi; üstünde bir saniye bile düşünmeden yaşlı kadının kafasından çekiverirdi. *Bu kadar yumuşak olma, oğlum, bu dünya seni çiğ çiğ yer!* Peki ya yaşlı kadının ciğerleri tıpkı Peter'in annesi gibi hassassa ve Peter'in atkısını almasıyla ölüm fermanı yazılırsa? Peter, Ginger'ın elini bırakıp yine de kadına doğru yanaşmaya koyulmuştu ki Naziler hepsini hareket ettirmeye başladı, cop ve sopalarıyla itip kaktılar, büyük bir arbede oldu, millet bağırıyor, çığlık atıyor, düşüyor, itiyordu. Peter tekrar kızlarının ve karısının yanına dönmek için debelenirken kalabalıkta

Ginger'in beyaz elinin kış güneşinde bembeyaz parladığını, *Baba!* diye seslendiğini gördü ve ardından ailesi kaybolmuştu. Peter bir trene itildi, onlar başka bir trene ve ancak savaş sona erdikten sonra haberi oldu. Önce Kuzen Sol'un çalışma odasında adam, telefonu kapatıp ağırbaşlılıkla, *Çok üzgünüm ama yetkili birisinden öğrendim*, demişti, sonra da Kızıl Haç ofisinde Peter listeleri taramış, kontrol etmiş, tekrar okumuştur ve öğrenmişti ki kendisi, yani şanslı kişi, çalışma kampı Terezin'e giderken Masha, Ginger ve Vivian doğruca Auschwitz'e yollanmıştı.

Tren artık istasyona giriyordu, Peter titreşimleri mide-sinde ve ayaklarında hissetti. Raylara gözlerini dikti. Sadece metro hattında mı elektrik çarpabilirdi? Eğer öyleyse ve burada elektrik yoksa bu tren yeterince hızlı mı yaklaşıyordu? Fark etmezdi; Peter bir an önce atlar ve motor üstünden geçerse kesin pestili çıkardı. Bacaklarını sıktı. Yaklaşan trene baktı. Raylara baktı, aralarda tahta parçacıkları vardı, atlayacağı noktayı seçti. Şimdi. Şimdi. Şimdi yap işte. Ter içinde kaldı; kasılmış kasları titredi, tıpkı ailece teleferiğe binip Zugspitze'nin tepesine çıktıkları zaman, kızları yazlık elbiseleriyle Alplerin zirvelerinde küçük keçiler gibi hoplayıp zıplarken ve Masha kahkahalar atarak ona, *Hadi gel!* diye eliyle işaret ederken Peter'in bacaklarının kilitlenmesi gibi olmuştu. Hatta o gece otel odalarında Masha'nın yanında uzanırken kasları o kadar ağrımıştı ki hiçbir yerini kıpırdatamamıştı.

Tren Peter'in suratının birkaç santim önünden geçip durdu. Peter gözlerini yumdu, yeni yaşlar akıyordu. İnsanlar iki yanında binmek için hareketlendi, ilk başta kibarca yanından geçtiler, derken trenin kalkış saati yaklaştıkça dürtüklemeye, ittirmeye başladılar. "Neden

duruyorsun, dostum?” dediler. Çok geçti. Peter bir sonraki treni bekleyebilirdi ya da ondan sonrakini; bu platformda dikilip binlerce trenin gelip geçmesini izleyebilirdi ama hiçbir zaman raylara atlayıp sevdiklerine kavuşamazdı çünkü aynen babasının dediği gibi yumuşaktı çünkü tıpkı Kuzen Sol’un söylediği gibi Peter fazla zayıftı, fazla pasifti, bir baltaya sap olamayacak kadar kararsızdı, nerede kaldı ailesini kurtaracaktı.

“Herkes binsiiii!” diye seslendi kondüktör ve bir adam koşarak yanından geçerken Peter’a çarpıp, “Hey, bazı insanlar trene yetişmeye çalışıyor,” diye bağırdı. Peter İngilizce özür diledi. Gözlerini açıp yüzünü sildi. Sonra da bütün hayatı boyunca yaptığı gibi, başkalarının hareketinin onu taşımasına ses çıkarmadan yabancıların devinimiyle trene bindi.

TEŞEKKÜR

Steven Spielberg *Soykırımdan Sağ Kalanlar* Görsel Tarih Vakfı için başlarından geçenleri bana anlatarak müthiş bir ayrıcalık lütfettikleri için soykırım gazilerine bir kez daha teşekkür ederim. Aynı zamanda *Grand Central* kardeşlerime müteşekkirim, özellikle bu antolojiyi başlatan Kristina McMorris’e; Cindy Hwang ve Berkley/Penguin Random House’taki ekibe bu kısa romanları dış dünyayla buluşturdukları için ve süper temsilcim Stephanie Abou’ya her şeyi mümkün kıldığı için çok teşekkürler.

FINDIK DALI

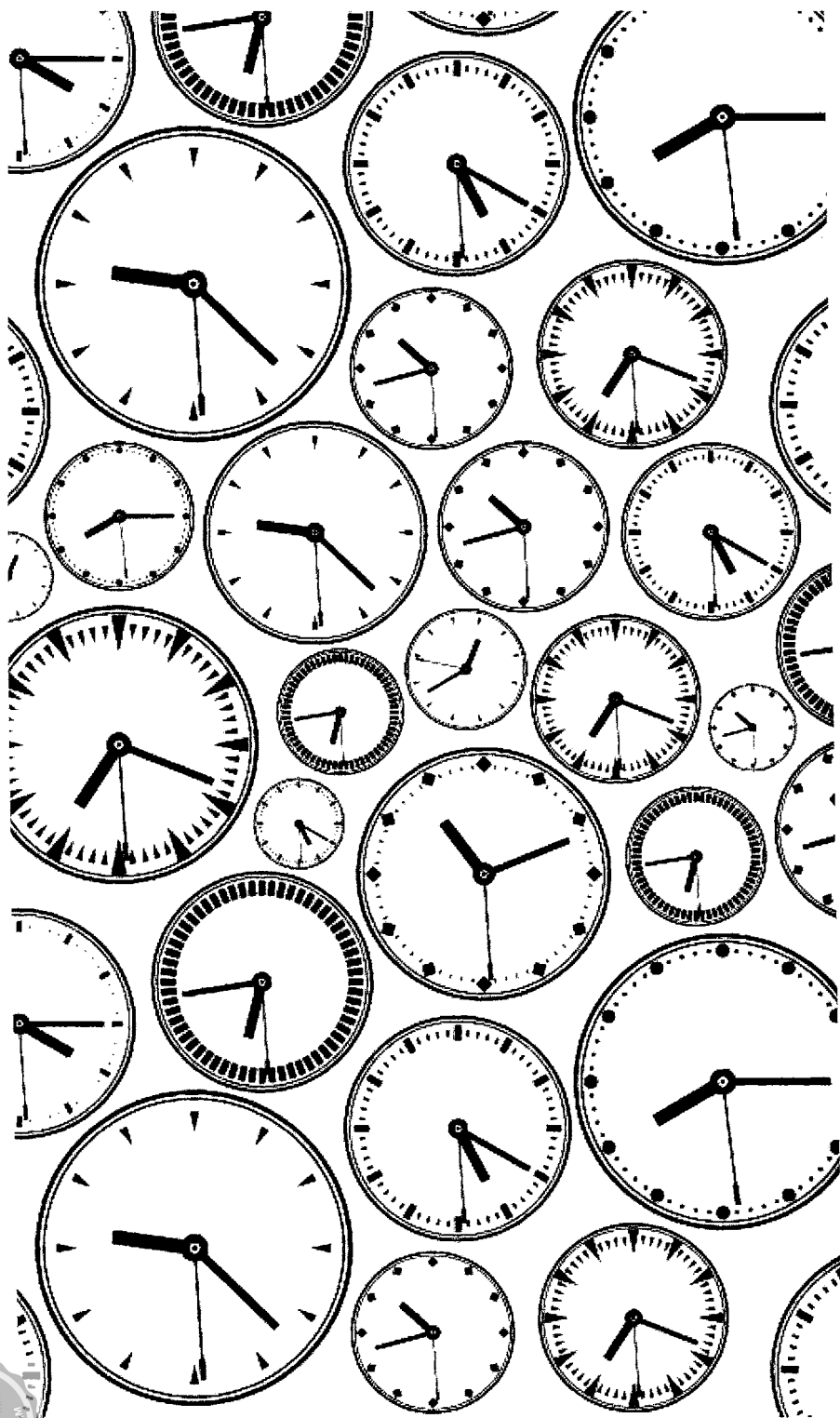

SARAH MCCOY

İngilizceden Çeviren:

Bige Turan Zourbaki

21 EYLÜL 1945

Bir bebek ağlıyordu. Sesi mermer boşlukta yankılanıp yükseldi, yıldız resimleriyle süslenmiş tavana kadar çıktı. Muazzam mavi kubbe, Ardenler semalarından çok, okyanusa benziyordu. Ağırdı, bir çatlağı daha olsa yıkılıp Cata'yı ezecekti.

Çocuğun sesini duyunca Cata'nın göğüsleri ıslandı. New York'un basık havasına rağmen üstüne kışlık palto-sunu giydiğine seviniyordu. Geçen aralık ayında bir oğlan doğurmuştu. Bir ömür önce, bir dünya önceydi. Hemen kucağından alınmış, Münih'te iyi insanlar tarafından evlat edinilmişti. Kısır bir karı kocaydı, Cata'nın en küçük erkek kardeşinin öğretmeniydi. Oğlanı sevdiklerini duymuştu. Tabii ki öyle bir bebeği kim sevmezdi ki. İri ayaklı ve elli, melek resimlerindeki gibi yanaklıydı, onu görünce Lebensborn kliniğindeki doktorlar memnuniyetle kafa sallamıştı. Mükemmeldi. Tıpkı annesi gibi, demişti ebeler.

Cata o sırada bu iltifatla ne kadar gururlandığını hatırlayınca kendinden utandı. Bebeğe Yann adını vermişti, acaba yeni anne babası da onu bu isimle mi çağırıyordu yoksa yeni bir isim mi bulmuşlardı? Çocuk onun adını hiç bilmeyecekti. Anne babalık kâğıtları yakılmıştı.

Bebek tekrar ciyaktı. Bu kez çılgılığı roket gibi tavana kadar fırladı ve Cata'nın kolları dirseğinden parmak ucuna kadar titredi. Cata ellerini yünlü ceplerine soktu. Sol cepte iki pasaport vardı. Sağ tarafta lal taşından bir şapka broşu duruyordu, ok gibi kıvrık ancak iğne gibi sivriydi. Cata kasten iğneyi kalçasına batırdı. Titremeyi geçirecek ama kan lekesi bırakmayacak kadar batırmıştı. Düzgün, gereken ölçüde, derli toplu bir yara. Şu anda huzursuz ve diken üstündeydi. İnsanın gerçek doğasını örtbas etmesine yarayan bazı numaralar vardı. Program'daki anneler ona öğretmişti. İğnenin batmasıyla, rahatlatıcı bir acı duydu ve vücudu kalıba dökülmüş kil gibi katılaştı.

İstasyona bir tren yanaşıp bebeğin sesini boğdu. Motoru tısladı; tekerlekleri demir raylara sürtüp gıcırdadı, sonra nefes verir gibi bir sesle durdu. Çıkardığı ani buhar istasyonun içine pastırma yazından da yapış yapış bir sıcak getirdi.

Cata'nın sıcaktan başı dönerken iğne hâlâ etine batık vaziyetteydi. İğneyi bacağından çekip bilet gişelerine doğru ilerledi.

Sırasının gelmesini beklerken içinden bir kez daha alıştırmayı yaptı. *Boston, Massachusetts*. Kolay söylenmiyordu, daha doğrusu Cata'nın dili dönmüyordu. Alman diline alışkındı. Cata İngilizce ve Fransızca'yı çok iyi anlardı ama telaffuzu, konuşmayı yeni öğrenen bir bebekten farksızdı. Öğrencilik yıllarında daha sıkı çalışmalıydı. İş işten

geçmişti. Amerikan aksanı hepten bambaşka bir tınıydı, kelimeler ağızda eriyen sebzeler gibi yumuşaktı. Sessiz harfler, algılayamadan geçip gidiyordu. Dolayısıyla Cata deniz yolculuğu esnasında sesini çıkarmamıştı. Dikkatlice Amerikalıları dinlemişti: Yüksek tavanlı yemek salonunda kaz ciğeri pate ve tütsülenmiş sosis yiyen elitleri; rüzgâra sırtlarını vermiş, zaman geçirmek için sigara içen, ucuz bilet almış yolcuları; ona çay getiren ve sessizliğini varlıklı olma işareti sanan garsonları ve hamalları; güvertede top oynayan çocukları; özellikle de kır çiçekleri gibi bir araya toplanmış, gözlerini dört açmış ilgilendikleri çocukları izleyen mürebbiyeleri.

Onlardan konuşma dilinin en kullanışlı kalıplarını öğrenmişti: *Kafayı üşütmek, soğuktan üşümek*'le aynı anlama gelmiyordu, ne İngilizce ne Almancada. *Goygoy yapmak*, salakça konuşup davranmaktı. *Manyak*, pozitif bir sıfattı. *Güldüren su*, alkol demekti ve burada da Lebensborn Programı'ndakiyle aynı amaçla kullanılıyordu: Huzursuz çocukların sütüne, yatmadan önce üç yudum eklenirdi; daha fazla değil, yoksa ertesi sabah tam zamanında kalkamazlardı. Bütün Amerikalı mürebbiyeler *dokuz-beş* iş arıyordu ve limana iner inmez *Doris Day* saç kesimi yaptıracaktı. *Zırva*, birçok durumda kullanılan bir kelimeydi, o yüzden Cata tam anlamını kestiremedi. Sonra bir de fısır fısır dönen savaş konuşmaları vardı: *A-bombası*, *Japonlar*, *sivil cephe*, *karne* ve en kayda değeri de Cata ağızını açıp tek kelime etse onu da yaftalayacakları kelimeydi: *Nazi*, *Jerry*, yani Alman.

Cata tüm bu kullanışlı ve hakaret maiyetindeki kelimeleri günlüğüne not düştü ve her gece gemideki kamasında tek başına pratik yaptı. Temel tabirleri yazmıştı:

evet, hayır, teşekkürler, affedersiniz, lütfen. Bu beş kelime Lüksemburg belgeleriyle ve bir kat daha sürdüğü kırmızı rujuyla birlikte onu Ellis Island güvenlik noktasından geçirmeye yetmişti.

Program, Cata'yı zekâsına ya da hak edip etmediğine bakarak kabul etmemişti, yalnızca tebessümüne ve uyumlu yapısına göre almıştı. Cata bir zamanlar naifti belki ama artık değildi. Hayatta kalanlar kumru yüzlü ve yılan gibi kurnazdı. Cata bunu çok iyi öğrenmiş ve kanıtı Steinhöring'deki oda arkadaşlarında görmüştü. Kumru Hazel. Yılan Brigitte. Onları hatırlayınca suratını buruşturdu ve gözleri dolu dolu oldu.

Canım Hazel. Üzgünüm, çok üzgünüm. Elleri gene titremeye başladı, o yüzden broşun iğnesini tutup batırdı, batırdı, yine batırdı.

Bilet sırası öne doğru ilerledi ama Cata hafif batma hissinin yayılmasını bekliyordu. Bir çöp kadar ince bir adam arkadan ona çarpıp iğneyi daha derine batırmasına sebep oldu. Cata'nın nefesi kesildi.

"Entschuldigung Sie," diye kekeledi adam, hızla ve ancak duyulabilen bir sesle.

Fark edilmeden kaynar giderdi aslında. Etraflarındaki insanların duyamayacağı bir özürdü, rahatlıkla anlamsız bir mırıldanma zannedilebilirdi. Yürüyen hayaletin ağzından çıkmış bir saçmalık. Daha ötesi değil. Ama Cata için bir hiçten ibaret olamazdı. Uğruna çocuklar doğurduğu, yeminler ettiği, kurbanlar verdiği ve öldürdüğü ülkenin diliydi bu.

Adam kafa sallayarak özür diledi. Üstünde bulaşıkçı üniforması vardı, gömleğinin kolunu dirseğine kadar sıyırmıştı ve mürekkebimsi rakamlar uluorta görün-

yordu. Ne olduğu belliydi. Dövmeye, adamın kolunun derisinde kabarıp Cata'ya doğru yürüyen karıncalar gibi hareketlendi. Cata dövmeye uzun uzun baktı, gözlerini kaçıramıyordu. Almanya'dan gelmiş bir Yahudi, burada?

Adam dik bakışını görünce kollarını önünde bağlayarak izi kapattı ve bir adım geri çekildi.

Cata etine batan iğneyi çıkardı, çorabına ılık ılık akan kanı hissediyordu. Vicdan azabından alevler sırtını yaladı. Arkasını dönüp adamla konuşmak istedi, kendi dillerinde. Yahudi toplama kamplarının ayrıntılarını öğrendiği günden beri düşünüp durduğu her şeyi söylemek istedi. Bu gerçeklerden habersizdi. Belki bilinçsizce, belki değil. Bir bakıma, yattığı ve bir kızla bir oğlan doğurduğu Nazi memurları kadar kabahatli olduğunu hissetti.

Nein, dilini ısırtıp bu adamın huzur içinde gideceği yere gitmesine, savaş ve cefa hatırlatan hiçbir şey olmaksızın yeni bir başlangıç yapmasına izin verecekti. Geçmiş geride bırakmasına. En hızlı trene atlayıp geleceğe koşmasına. Zaten burada, bu istasyonda herkes aynısını yapmıyordu?

"Nereye, hanımefendi?" diye sordu, demir parmaklıkları bilet gişesinin arkasındaki adam.

Sıra ondaydı. Doğru cevabı gemide haftalardır çalışmıştı. Mas-sa-çuu-sets, diye tekrarlamıştı günlüğünün sayfasındaki harflerin telaffuzunu. Yavaşça söylerse kekelemezdi ama yavaş konuştukça kelime kulağına iyice yabancı geldi. Alnından inen bir ter damlasını, makyajını akıtmadan sildi.

"Massachu-sets." Cata kelimenin başlangıcında acele etmiş, ikiye bölmüş, arada da küt saçını savurmuştu. İşe yaramış gibiydi. Adam bakışını bilet koçanına çevirdi.

“Amherst, Springfield, Salem, Boston?”

Cata kusursuz bir şekilde cevap verdiği için çok sevindi, “Bo-stin.”

Adam o sırada kafasını kaldırıp yamuk bir gülüşle baktı. “Hadi ya? Abim orada yaşıyor. Marangozluk yapar. Aile ya da arkadaş ziyaretine mi gidiyorsun?”

Cata başıyla onayladı. “Evet.”

Mildred, yani Milly, ikinci göbekten kuzeniydi. On yıl önce zengin bir tefeciyle evlenip Boston’a taşınmıştı.

Lüksemburg’a, eve dönemezsin, diye yazmıştı Cata’nın annesi savaş sona erince. *Çok tehlikeli. Erkek kardeşlerin daha çok küçük, hâlâ okuyorlar. Baban işini kaybedebilir.*

Uzun lafın kısıası, Cata afaroz edilmişti. Dolayısıyla Kutter ailesiyle bütün bağlarını koparmış bir akrabasına mektup yolladı.

Eğer kendi imkânlarıyla Massachusetts’e gelmeyi başarsa ve ailenin dadısı olarak çalışmayı kabul ederse, Milly ona evinin kapısını açmayı kabul etmişti. Üç kızıyla başı kalabalıktı zaten. Sekiz, altı ve iki yaşlarında çocukları vardı. Milly aynı kış dördüncü çocuğunu bekliyordu. Bir oğlan olmasını umuyordu. Lebensborn Programı anneleri, erkek evlatlarından dolayı özel ayrıcalıklar ve şeref kartları kazanırdı. Milly kocasını memnun etmek istiyordu. Cata onu anlıyordu.

Kuzeninin tuttuğu bebek bakıcısı rolünü oynamaya çok meraklı değilse de kendisine sunulan tek yardım karşılığında pazarlık yapacak konumda değildi. Almanya’dan derhal ayrılmak zorundaydı. Dolayısıyla tüm birikimlerini çekip değerli neyi varsa sattı: SS memurlarının verdiği mücevherler, Fransız dantelinden tuvaletler, ipek çoraplar, tüylü şapkalar, kürk etoller, en sevdiği altın simli bilekten

bağlamalı ayakkabıları, fildişi saplı saç fırçaları, parfümler ve sabunlar, hatta yarısı kullanılmış lavantalı talk pudrası. 1 lepsi üç beş kuruşa gitmişti. Yolculuk öncesi cebinde biraz para olması, tutuklanırsa el konacak eşyalarını çantasında tutmaya çalışmasından daha iyiydi. Yanında sadece üstüne giydiklerini ve bir takım temiz iç çamaşırı, pijama, bir tomar fotoğraf, bir avuç özel ıvır zıvır ve bakım malzemelerinin bulunduğu küçük el çantasını getirmişti. Diğer her şeyi satmıştı, hatta uzun saçlarını bile. Klasik sarı örgüleri kesilip yere düşerken küt kesim daha Amerikan durur, demişti kendi kendine.

Steinhöring'deki evin bahçıvanının onu üstü kapalı sebze meyve kamyonetiyle sahile kadar götürmesini, Amerika'ya giden yolcu gemisindeki tek kişilik kamarayı, New York'taki kadınlar otelinde bir gece konaklamayı ve Grand Central'dan Boston'a giden bu trenin biletini ödemeye gücü yetmişti. Yolculuğunun son ayağına gelmişti, dikkatsizlikle bir hata yapma lüksü yoktu.

Biletçi başını yana kırıp anlatmaya devam etmesini bekledi. Cata ise hiç oralı olmadan Amerikan banknotlarını saydı, sarı saçlarını kabartıp sırtarak başını aşağı eğdi. Adam göz kırptıktan sonra parayı alıp fişe damga vurdu.

“Yolun gene bu tarafa düşerse uğrayıp bir selam ver.” Adam eliyle tezgâha vurdu. “Burası benim gişem. Burada olurum.” Bileti parmaklığın altından uzattı ama parmaklarını çekmediğinden Cata'nın parmakları adamın eline değmek zorunda kaldı.

“*Ami*¹ ya da *Jerry*,² diye düşündü, al birini vur ötekine. Erkek milleti hep aynıydı.

1. Almanların tüm Amerikalıları genellerken kullandıkları hitap şekli.

2. Amerikalıların tüm Almanları genellerken kullandıkları hitap şekli.

“Teşekkürler,” dedi ve her adımında adamın gözlerinin, kalçasının sallanışına odaklandığını bilerek hızlı adımlarla uzaklaştı.

Yahudi adamın yanından geçerken dikkatlice başını salladı ama adam gözlerini cilalı zemine dikmişti.

Bir yerlerde bir keman çalmaya başladı, ağır ve hüzünlü bir melodiydi fakat çocuk ağlaması gibi duvarlara çarpıp sekmedi, bir mezar taşının kenarlarını kaplayan yosun gibi istasyonun girintilerinde birikip yığıldı.

Cata doğruca ana lobiye yürüdü, melodi sağa sola mekik dokuyan, kafasını kaldırıp tren saatlerine bakan, bavullarını karıştıran insan kalabalığı arasında gümbürtüye gidiyordu; hamallar ve kol saatlerine dokunan kondüktörler; anne babasının elini tutmuş çocuklar; dört bir yanda üniformalı askerler. Ete kemiğe bürünmüş hayaletler, örtülü parmaklarıyla onu işaret ediyordu, *Nazi* diye. Tren motorunun ritmik nefes verişinde herkesin fısıltısını duyabiliyordu: *Nazi, Nazi, Nazi*. Cata biletinden hangi hattan bineceğine bakıp yolunu buldu.

Hadi bin, hadi bin, dedi kendi kendine. İçeride güvende olurdu. İçeride, yola koyulmuş olurdu.

Onunla treni arasındaki platformda yalnız başına duran bir genç kız vardı, o hayhuyun ortasında bir tüy kalem gibi dimdik bekliyordu. Kalabalığı tarayıp Cata'ya odaklandı. Gözleri, Lebensborn Programı'nda doğan bütün çocuklardan daha mavi ve daha şeffaftı; Cata'nın kızının gözlerinden daha maviydi. Cata bakışlarını kaçıramadı. Kız onun bakışı altında başını yana kırdı ancak gülümsemedi, düşünceli düşünceli çenesini sıktı. Cata'nın midesi hop etti. Sırtından aşağı buz gibi sular döküldü ve kızın onu gördüğünü hissedip sinirleri bozuldu. Her şeyi

gördüğünü; Steinhöring'i, asker memurlarını, bebekleri ve Hazel'ı.

Bileti birinci sınıf olsa da platform boyunca çabucak ters yöne ilerlemeye devam etti. O içine işleyen gözlerden kaçmak için treni içerden boydan boya yürüyebilirdi ki öyle de yaptı.

Vagondaki kompartımanını bulup sürgülü kapıyı kapattı, çantasını kaldırdı, yerine oturup derin bir nefes verdi. Nihayet. Sesler, müzik, ısıklar ve istasyondaki bağırışlar susup yavan bir uyumsuzluğa dönüştü. Kalçasında iğnenin battığı yer sızlıyordu. Cata yün paltosunu üstünden çıkarıp orayı ovuşturdu.

“İğne eskimiş,” demişti Hazel o berbat gece, çarşıdan eve döndükleri zaman.

Hazel üste oturan bir elbisenin gövdesi üzerinde çalışıyordu ve iğneyi kumaşa çok sert sokmuştu. Doğruca koluna batmıştı. Dikiş konusunda hiçbir zaman çok yetenekli olmamıştı. Yaranın üstüne bir çaput bastırdı ve kumaş, küçük bir iğne batmasıyla çıkacak kandan çok daha fazlasıyla lekелendi.

“Kör iğne ucundan beteri yoktur.” Brigitte pis pis gülüp ıslak eldivenlerini sobanın kenarına koydu. “Bizi özledin mi?” Cevap beklemeden devam etti, “Kötü bir ocak ayı. Sebze ağırlıklı beslenirken nasıl iyi bir Alman nesli üreteceğiz, bilmiyorum. Ete ihtiyacımız var! Bir de bir dilim Kara Orman pastası için neler vermezdim.”

Cata alışveriş torbalarını masaya koyabilmek için Hazel'ın dikiş gereçlerini kenara çekti. “Arkadaşın

Ovidia'yı gördük. Üstünde beyaz çiçek deseni olan yeni düğmeler almış. Senin elbisene çok uyardı. Selam söyledi.”

Brigette şöyle bir dilini cıklattıktan sonra, “Zavalıcılık. Hayatına nasıl devam ediyor, düşünemiyorum; şekli bozuk bir yaratık doğurdu ya. Ben olsam utancımдан ölürdüm,” diye yorum yaptı.

Ovidia da onlarla birlikte Program'daydı. Yaz çiçeklerini ve kış kuşlarını çizebilmek için yemek saatini bahçede tek başına geçirmekten hoşlanan, sessiz sakın, narin bir kızdı. Ressam olmak istemiş, öyle diyorlardı. Yeteneği *Bund Deutscher Mädel*'de, yani Hitler'in Alman Genç Kızları programında büyük övgü toplamıştı ve bu da kızın akıbetini belirlemişti. BDM liderleri onu bu doğal kabiliyetinden ötürü Lebensborn Programı'na önermişti. Anne babası ilk Germen soyundan geliyordu ve kız yeterince güzeldi. Her ne kadar çok konuşmasa da kalbinin baba-yurdunun misyonundan uzak olduğunu hepsi görebiliyordu. Çoğu kişi de üstüne alınıyordu; diğer anneler ve orada çalışanlar. Küstah diyorlardı ona. O yüzden geçen bahar mongol bir çocuk doğurunca ve Program'dan kovulunca kimse haline acımadı. Kız aile ocağına dönmedi. Onun yerine bir tezgâh açıp ıvır zıvır, dikiş nakış satarak geçimini sağlamaya çalıştı. Doğum yatağında kucağından alınan oğlunu, yani Steinhöring Evi kayıtlarının yüz karasını bulma umuduyla oralarda kaldığı söylentileri dolaştı bir süre. Böyle dedikodular çabuk yayılırdı, izin verseler Hitler'in Kartal Yuvası'na kadar ulaşırdı. Yazık, diye düşündü Cata. Ovidia ona hep kibar davranmış, Hazel'la arkadaşlık etmişti.

“En kaliteli kumaşları satıyor.” Cata, Hazel'ın diktiği elbiseye doğru başını salladı. “Hakkını yememek lazım.”

“Paramıza yazık.” Brigitte torbadan pis bir lahana çıkardı. “Amerikalılar ve Ruslar gelirse güzel bir elbise hiçbir işe yaramaz. Seni sırtüstü yatırıp istediklerini yapmalarını sağlayacak bir neden daha olur sadece.”

Eciş bücüş iki havuç, bir soğan ve üstü kara benekli dört patates: Cata hepsini masaya dizdi. Mahsullere ederinin üç katı para ödemişlerdi ama bu yiyecek kıtlığında, çiftçilerin çocukları bile açlıktan, karın ağrısından ağlıyordu.

“Ailem beni görmeye geldiği zaman giyeceğim,” diye açıkladı Hazel yavan bir sesle.

“Ailen seni görmeye gelirse *eğer*,” diye düzeltti Brigitte. “Program kimsenin seyahate çıkıp ziyarete gitmesine ya da ziyaret edilmesine izin vermiyor. Ayrıca önce kendine dikkat etsen daha iyi olur. Eğer kusurlu çocuk ürettiğin söylentisi bir yayılırsa; eh, Ovidia’ya bak mesela, temelli gidersin.”

“Ben bize leziz bir sebze çorbası yapacağım,” dedi Cata ve torbadan koyu renk bir ekmek çıkarıp kokusunu içine çekti. Konuyu değiştirdi.

Hazel, Noel’e doğru bir kız bir oğlan, ikiz doğurmuştu. Kız tostoparлак ve pembeydi. Gerçek bir Aryan mücevheriydi. Ancak oğlan ondan kötü durumdaydı ve her geçen gün yemek yemeyi reddederek iyice beter oluyordu. Hazel, doğum sonrası izin verildiğinden daha sık görmeye gidiyordu çocuğu. Cata kendi Yann’ını sadece emzirmek için çağrıldığında görebiliyordu mesela. Doktorlar, Hazel’in fazladan anneliğinin yardımıyla çocuğun aç kalma huyu kırılabilir diye umuyordu. Ne yazık ki kırılmamıştı, oğlanı Program’ın bebek odasından alıp hasta haliyle ilgilenilmesine daha uygun bir birime aktarmışlardı. Şimdiyse

doktorlar ikiz kız kardeşine testler yapıyor, gizli bir kusur taşımadığından emin olmaya çalışıyorlardı.

Oğlanın oradan götürülmesinden bu yana Hazel iyice içine kapanmıştı. Geceleri yatağında ağlamaktan gözleri kapkaraydı ve öylesine çok kilo vermişti ki şimdiden sütü kesilmişti. Cata onu suçlayamıyordu. Brigitte bir tereyağı bıçağı kadar körse de sözleri insanın içini parçalıyordu: Keder ve gözden düşmek, bir kadını öldürebilirdi.

Hazel yaklaşık ekmek kokusunu içine çekti. “Çavdar ve karahindiba kökü,” diye fısıldadı, ardından da ortası tumbul sobanın yanında yerini aldı.

Bunu dedikten sonra Cata da kavrulmuş ot kokusu aldı. Ekmeği bir vazo çiçek gibi masanın ortasına yerleştirdi. “Aç gözler için kır çiçeklerinden daha hoş görünüyor!” Çorbaya katacağı sebzeleri soymadan önce mutfak önlüğünü taktı.

“Ateşi karıştırırsana, Hazel,” diye talimat verdi Brigitte.

Hazel ocağın kapağını açıp bir avuç çalı çırpıyı içeri itti. Korlar hırsla parladı. Çıra hemen tutuşup kırmızı dilini uzatarak külün üstünde yanmaya başladı.

“Kapağını açık tutarsan faydası olmaz.” Brigitte metal kapıyı hızla kapattı, elindeki kurumu sildi ve Hazel’in koluna yapıştı. “Faydalı olma zamanı; lahana.” Kesilmeye hazır sebzeyi masaya attı.

Bir odada üç kişi yaşamak zorunda olduklarına göre iyi geçinmeye mecburdular. Cata bir mahpus gibi oradan oraya iteklenmeye sinir oluyordu, Brigitte istediği kadar yıldız, rütbe ve onur madalyası kazanırsa kazansın fark etmezdi. “Kızı rahat bırak, Brig.” Cata bıçağıyla havucun dışını kazımaya başladı. “Kendinde değil. Oğlanı hatırla-sana...”

Hazel lahananın yapış yapış dış yaprağını koparıp çürümüş topağı avucuna aldı.

Brigette ofladı. “Çocuğun sağlığı, annenin sağlığına bağlıdır.”

“Kız gayet güzel,” diye itiraz etti Cata. “Gördün mü hiç? Bebek odasında Yann’ı emziriyordum, o da beşikte yatıyordu, fıstık gibiydi.”

“Ben bebek odasına gitmem. Bir doğurdum mu tamamdır, onlar artık memleketin malı olur.” Brigette küflü bir dilim peyniri bezin içinden çıkarıp yeşil kısmı bir kasap bıçağıyla kesti.

Cata soyduğu sebzeleri boş bir tencereye koyup kaynatmaya hazırlanıp patateslere döndü. “İyi bir bebek, diğelerini telafi eder.”

Brigette bir *tak* sesiyle ortada duran ekmeği kesti. “Kusurlu olanlara arsenik veriyorlarmış diye duydum.” Peyniri, ekmeğin ucuna koyup pis pis sırtarak ısırdı. Üstüne kırıntıları döküldü.

Çizmeyi aşmıştı. “Fesat dedikodular işte. İnanma sen bunlara.” Cata’nın eli kaydı ve yarısı soyulmuş patates masada yuvarlandı.

Brigette hiç istifini bozmadan devam etti. “Doğru ama. Kamptaki Yahudilerle birlikte yakıyorlarmış. O yüzden ben bütün döllerimi kusursuz doğurmaya çalışıyorum.”

Hazel ayağa kalktı ama dizleri onu taşımadı, düşüp başını fayansa çarptı.

“Hazel!” Cata yere çömelip kızı kucağına çekti.

Brigette düşen bir tel saçını arkaya doğru itip sıkı örgüsünün arasına kattı. “İlaç içmesi lazım.”

Hangi anne olsa bunları duymaya yüreği dayanmazdı. Üstüne üstlük Hazel çıtkırlıdım bir bünyeye sahipti.

Brigette'e benzemiyordu; demir gibi sert ve pas tutmuş değildi. Cata'ya da benzemiyordu: Korkak ve Yann içinde tekmeler atıp büyürken aslında çok sevinse de duyguları yokmuş numarası yapan biri de değildi. Doğrusu, çocuklarını ettiği yeminlerin ötesinde seviyordu ve onların iyiliği için her şeyi yapar, hatta onlardan vazgeçerdi.

Hazel'in sıkı elbisesinin gövdesini gevşetti. "Yavaş yavaş nefes al."

"Ja," diye fısıldadı Hazel, gözleri devrilmiş, sadece akları görünürken. "Peter."

Hazel'in, savaşın başında ölen nişanlısının adıydı bu. Hazel o zaman Program'da değildi. Hazel'in ilk doğduğu oğlan Julius, görev bilinciyle değil, aşkla yaratılmıştı. Cata bunu hep kıskanmıştı. Hayatı boyunca bir erkeğin dokunuşunun sırf kendine ait olmasının ne demek olduğunu hiçbir zaman bilmemişti.

Hazel bir kolunu havada kanat gibi çırpı. "Peter!"

Brigette, Cata'ya ilaç kutusunu uzattı. Doktorlar, vücutlarında ya da zihinlerinde acı çektikleri zaman kızlara kullanmaları için vermişti bu ilaçları ve Cata'nın bildiği her türlü içkiden, afyondan ya da uyuşturucudan çok daha etkiliydiler.

"Şşş, sus canım." Hazel'ı, Yann gibi kollarında salladı. "Bu iyi gelecek." Hazel'in dudaklarına bir hap koydu.

Hazel gözüne renk gelip Cata'ya baktı. Yutkundu, sonra delirmiş gibi ilaç kutusundan bir diğer hapa uzandı ve o sırada yanlışlıkla kutuyu yana devirdi. Tersyüz dağılan haplar, yıldızcıklar gibi yere saçıldı.

"Bütün ilaçları ona harcama," dedi Brigette. Lahanayı alıp doğramaya başladı. "Eğer kendine gelmezse suratına okkalı bir tokat at."

“O zaman bir tane daha verelim.”

Hazel’in yüzü ıslaktı. Ağzının kenarlarında tebeşir gibi köpüklü tükürük birikmişti. “Cata,” diye mırıldandı.

“Ayıldı,” dedi Cata. “Bak, sakinleşti.”

“Umalım da ikinci çocuğu zayıf olmasın. Almanya’ya kuvvetli evlatlar lazım, peltek beyinli salaklar değil.”

Cata ondan sonra Hazel’ı yatağa yatırmış, ocak akşamında üşümesin diye kaztüyü yorganı çenesine kadar çekmişti. Oda arkadaşının bir daha hiç uyanmayacağını bilmiyordu. Şafak sökerken kalktıklarında onu kış sabahı kadar soğuk ve mavi bulmuşlardı.

“Onu öldürdün!” diye suçladı Brigitte, Cata’yı.

Cata hapları kafasında saydı. “İki, iki hap verdim, sen öyle dedin!”

“Onu zehirledin. Bir Lebensborn annesini, bir Almanı.”

“Hayır, ben...” Cata kendini savunmaya başlamıştı ama sonra hiçbir zaman tek seferde birden fazla hap içmediğini fark etti. Büyük bir iç rahatlığıyla, iki kat dozun güvenli olduğunu söyleyemezdi.

“Katil!” diye burnundan soludu Brigitte ve askıdan şalını aldı. “Ölü bir kadın ve bir katille aynı odada kalamam. Gestapo!”

Düşünmesine kalmadan Brigitte çıkıp gitmişti ve Cata yapayalnızdı, ölü haliyle bile bir melek kadar güzel olan Hazel’ın başında dikiliyordu.

“Üzgünüm, Hazel,” diye ağladı. “Öyle yapmak istemiştim...”

Dışarıdan bir bağırış duydu. Gestapolar kadınları ve çocukları, genç yaşlı demeden en eftin püften sebeplerle tutukluyordu. Cinayetten herhalde onu oracıkta

vururlardı! Böylece Cata sahip olduğu ne varsa, Hazel'in pasaport evrakları da dahil, hepsini bir çamaşır sepetine doldurdu. Garmisch adresinin olduğu tek belgeler bunlardı.

Cata o gözü dönmüş, kendine kızdığı anda, Hazel'in ailesine isimsiz bir mektup yazıp ölümü, çocukları, Program hakkında anlatabileceklerini açıklamaya yemin etti... Hazel, kardeşi Elsie'yle yakındı. Sık sık ondan bahsederdi. Cata'nın hiç kız kardeşi yoktu ve insanın bir sırdaşının olmasının ne anlama geldiğini ancak hayal edebilirdi. Başka kimse değilse de Elsie burada olan biteni bilmeliydi.

Cata dışarı çıkarken önünden siyah file sarkan bir şapka takıp yüzünü gizledi. En son taktığı sefer rüzgârlı bir gündü. Hazel şapkasının iğnesini ona ödünç vermişti, iğne hâlâ şapkada olduğundan işlediği suçlar listesine hırsızlığı da ekledi.

Müttefik güçler istilaya gelene dek Cata bir çamaşırcı kız olarak çalışıp saklanmış, anne babasına sanki hâlâ Lebensborn Programı'ndaymış gibi mektup yazmıştı. Gerçek, tahayyül edilecek her türlü yalandan beterdi. Ancak bugün bile Cata bunun, yani gerçeğin tam olarak ne olduğundan emin değildi.

Almanya'nın kaotik çöküşüyle bir kapı açılmıştı ve Cata kendini dışarı attı. Bahçıvan ona gripten ölen on altı yaşındaki kızını anımsattığını söylemişti. Her zaman ilgili davranıyordu zaten. Cata adamın yumuşaklığından istifade edip Hamburg Limanı'na kadarki 865 kilometrelik yol boyunca adama çok şık biçimde tahammül etmişti. Nezaket, Almanya'da yiyecek kadar kıttı ve çok daha iyi bir karşılığı hak ediyordu.

“Yazıyor! Yazıyor! Bunalımı yazıyor!” Gazete satan çocuk mürekkebi dağılmış bir gazeteyi tren vagonunun camına doğru kaldırdı. “Savaş sonrası gençleri yeniden eğitiyorlar! Berlin okullarını açtı ama faşistleri eğitmek çifte sıkıntı getirdi!”

Takım elbiseli bir adam çocuğun ters tuttuğu şapkaya birkaç bozukluk attı, bir gazete kapıp tek kelime etmeden yoluna devam etti.

“Berlin’de sıkıntı!” diye bağırmaya devam etti çocuk. “Nazi çocuklarını ne yapacaklar?”

Cata camdan uzağa kaçıp sindi ve perdesini aşağı indirdi. Çenesine bir ağrı girdi. Dişleri kasılmıştı. Dişlerini rahatlatmak için avurtlarını çökertti, dudakları bir kuş gagası gibi uzadı.

Kompartımanın kapısı açıldı. Koyu renk gözlüklü bir adam dikkat çeken bir biçimde kapının eşiğine tutundu. Cata öksürüp yüzünü göğsüne doğru indirdi. Adam suratını aniden ona doğru çevirince Cata bir an için, yüksek rütbeli bir SS askeri sıraya dizilmiş Program kızları arasından birilerini seçtiğinde hissettiğine benzer, çarpıcı bir korku yaşadı. Adam tepeden tırnağa titizlikle giyinmişti ve bakımlıydı: Takım elbisesinin ceketinde bir tane kırışık yoktu, manşetleri ve yakaları kolalıydı, fötr şapkası tam olması gereken açıda yatıktı, sol elinde alyansı parlıyordu ve sağ elindeki bastonu aynı tonda altın sarısıydı.

Cata cebinde biletini aradı. Yüksek tarifeyi ödemişti ama bu adam ondan çok üst bir koltuk almışa benziyordu. Belki de Cata yanlış vagondaydı.

“Pardon.”

Yün paltosunun cebini eşeledi ama telaşlı parmakları fişlerle pasaportlar arasında bileti bulamadı, Cata yanlış kağıdı çıkarma riskini almak istemiyordu.

“Pardon demenize gerek yok,” dedi adam kibarca ve şapkasını çıkardı. Grili saçlarını jöleyle geriye doğru yapıştırmıştı. “Burası on üç numara mı?”

Cata kafasında sayıları saydı, *dreizehn*. “Evet.”

“On üç uğursuz rakamdır. Oturduğum binada on üçüncü kat yok. On ikiden on dörde geçiyor. O katta oturanlar, adını ne koyarsanız koyun, aşağıdan sayıldığına hâlâ on üçüncü kat olan yerde yaşadıkları için nasıl hissediyor, bilmiyorum.”

Cata başını salladı. Sayılar konusunda batıl inançları yoktu. Başka konularda temkinliydi. Canlılar mesela; baykuşlar, yarasalar, kara kediler ve yılanlar uğursuzluktu; kalıcı dostluk kurmak istediğiniz insanlara dikenli çiçek verilmemeliydi; buğday dolunayda ekilmeliydi; rüzgârda fesleğen kokusu duymak iyi kalpli bir insan, yanından geçti demekti; yanık saç, öcünü alacak bir hayaletti. Ama sayılar hiçbir zaman canını sıkmamıştı.

Tren buhar çıkarıp ilerlemeye başladı ve adam ani hareketle Cata’nın tam karşısındaki koltuğa doğru sendeledi. Şapkasını yanına, mindere koydu, ceketinin düğmelerini açtı, bastonunu dizlerinin ortasına yerleştirip altın rengi ucunu iki eliyle kavradı.

“Boston’da hava daha serindir. Bugün şehir amma sıcaktı, değil mi?”

Adam, paltosunu kastediyor, diye düşündü Cata. Gözlük camları iki kara güneş tutulması gibi Cata’nın üstüne odaklandı. *Her tarafta casus var*, demişti Brigitte

ona bir keresinde, kendi vatandaşları için. *Almanla Yahudiyi, güvenilir insanlarla hainleri ayırt edecek teknolojiye sahipler.* Cata'nın dizleri titredi ama cebindeki iğnesi elinin altındaydı. Pencereye doğru döndü. Tren istasyondan uzaklaşırken gazete satan çocuk küçüldükçe küçüldü.

Adam havayı kokladı. "4711 parfüm mü sıktınız?"

Evet. Donanmadan bir SS askeri hediye etmişti. Her ne kadar gemideki kötü kokuları engellemek bütün denizcilere emredilen bir buyruk olsa da Cata gene de bu jesti çok tatlı bulmuştu. Her türlü parfüm kısıtlıydı. Adam bu kokuyu alıp eve, karısına da götürebilirdi.

"Annem kullanırdı. Könlüydü," dedi adam *Almanca*.

Bacağındaki titreme yukarı tırmanıp kalçasına, az önce iğneyi batırdığı noktaya yükseldi. Cata boğazı kuruyarak güçlükle yutkundu. Adam kesin casustu ya da onu tutuklayıp Almanya'ya geri postalamaya hazır, uluslararası bir ödül avcısıydı. Cata ihtiyatlı davranmalıydı.

"Ben Lüksemburgluyum," dedi, zorlama İngilizcesiyle. "Belgelerim yanımda," diye ekledi Almanca. Ana dilinde konuşma cesaretini göstermeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki tuhaf, yanlış, çalıştığı İngilizceden bile daha yabancı gelmişti kulağına.

Adam gülümseyip garip bir şekilde başını yana kırdı. "Yahudi misiniz?"

"*Nein!*" Cata dimdik oldu. Topukları tahta zemine vurdu.

Adam munis bir edayla elini bastonundan kaldırdı. "Sormamın tek sebebi var, Amerika'da hiç kimse belgelerini yanında taşımaz. Annem Alman Yahudisiydi ve öldüğü güne kadar kimlik belgesi hep yanındaydı. Ayrıca bu parfümü sıkardı. Babam atletti, pentatlon yapardı.

Alman takımında yarıştırdı. Ben Frankfurt'un hemen dışında doğmuşum ama gözümdeki körlüğün tedavisi için anne ve babamla buraya göç etmişiz.”

Ancak o zaman gözlüğünü çıkardı, dikkatlice katlayıp ceketinin ön cebine yerleştirdi. Gözleri yaz sonu yaprakları rengindeydi, el değmemiş ve berraktı, sadece odaklanma yeteneğinden yoksundular.

Cata tek elini kaldırıp hafifçe salladı, öyle ki 4711 parfüm kokusu bir santim uzağa bile yayılmadı. Adamın bakışları ondan tarafa hariç her yöne döndü. Cata katarakt olan ya da görüşü zayıflayan bir sürü ihtiyar tanıyordu ama daha önce hiç güneşin doğuşunu ya da batışını ya da renkleri görmemiş bir yetişkinle tanışmamıştı.

“Doğuştan mı böylesiniz?” diye sordu, adamın engelli hali ortaya çıkınca biraz daha cesaretlenerek.

Kör casus hiç duyulmuş şey miydi? Olanaksızdı. En azından Almanya’da.

“Hayır ama bebekken çok hastaymışım ve hep epilepsi nöbeti geçiriyormuşum. Birinci yaş günümde, bu nöbetlerden biri sonucu görme yetimi yitirmişim.” Nöbet geçirip titreyen bir çocuk. Cata’nın doğurduğu kız bebek de aynıydı. Lebensborn planının en popüler olduğu dönemde, Hitler’in Alman Genç Kızları programından “özel” kızlar seçilirken Cata, bir Lebensborn annesi olarak görevine, Lüksemburg sınırı yakınındaki daha küçük bir Program Evi’nde başlamıştı. Orada, Steinhöring’deki Yann’dan önce bir kız bebek dünyaya getirmişti.

Çocuk daha üç yaşını dolduramadan bir kaza geçirmişti. Çocuklar için egzersiz saati esnasında havuzdaydı. Her nasılsa, ayağı kayıp başını beton zemine çarpmıştı. Kızı alçak havuzdan çıkardıklarında spor öğretmenin

kucağında nöbet geçirmişti. Çocuk birkaç saat sonra, yatağına uzanmış, vişneli şeker kemiriyordu, sarsılmıştı ama iyi durumdaydı. Herkes o korkunç nöbetin kafasını vurmasına bağlı olarak tek seferlik bir tepki olduğunu umuyordu ancak iki hafta sonra, düzgün saç taramayı öğrettikleri dersin ortasında, akranları arasında yere yığılıp titremeye başlamıştı. Sağlık görevlileri muayene ettikten sonra beyninin, kazadan sonra kalıcı hasara uğradığına kanaat getirdiler. Program çatısı altında epilepsili bir çocuğun barınmasına göz yumamazlardı. Bilgi dosyalarında bir leke gibi kalırdı ve gelecekteki istatistiklerin dengesini bozardı. En nihai amaçları, kusursuz Alman yaratmaktı sonuçta. Cata'nın kızı artık öyle değildi ve yapacak bir şey yoktu.

Şansına, oradaki hekimlerden biri çocuğa acımış ve onu kendi evlat edinmeyi önermişti. Çok geçmeden ikinci savaş patlak vermiş ve doktor ailesiyle birlikte ülkeyi terk edip Amerika'ya kaçmıştı. Söylentilere göre karısının uzaktan Yahudi akrabaları varmış ve adam ondan ya da biyolojik çocuklarından kopmaya dayanamayacakmış. Cata'nın kızı da onlarla birlikte gitmiş. Cata, kızıyla ilgili en son bu haberi almıştı.

Program çalışanları çocuğu kayıtlarından ve babayurdundan nasıl da gamsızca silivermişlerdi. Cata bunu düşündükçe sinir oluyordu. Şimdi, geriye dönüp bakınca, kızının avantajlı konumda olduğunu anlayıp ukala bir tatmin duydu. Cata'nın gördüklerini görmek ve yaşamak zorunda kalmamıştı. Sessizce dalıp giderken kızının “Boogie Woogie Bugle Boy” şarkısıyla dans ettiğini ve beyaz perdede Bill Crosby'yi seyrettiğini hayal etti. O tatlı mavi gözleri sinemanın ışıklarında parlıyordur kesin,

korkudan uzak, Almanya'dan kopuk. Keşke Cata o surata bir kez daha bakabilseydi. Büyümüş, yedi yaşına gelmişse bile, Cata onu şıp diye tanıyacağından emindi.

Bu adamla tanışmak, birdenbire zihninden sökülüp atmaya çabaladığı ve senelerdir görmediği çocuğu için kaygılanmasına yol açmıştı. Acaba kızı da bir nöbet geçirip kör olmuş olabilir miydi? Öyle olmamasını umdu Cata. Öyle olsa bile bir atletin ve Yahudinin oğlu olan bu adamı görünce rahatlamıştı, burada safkan olmak önemli değildi. Amerika'da bu adam biyolojik eksikliği ve atalarından gelen genlerinden dolayı yargılanmıyordu. Cata'nın içine su serpildi; kızı için de, kendisi için de.

Cata, Yann'dan önce dört düşük yapmıştı. Program'daki kızların hiçbirinin bilmediği gerçek şuydu ki Cata'nın tıbbi kayıtları yıllar süren başarısızlıklarla doluydu. Steinhöring'deki büyük kliniğe alınmasının sebebi deneysel SS doğurganlık tedavisine katılmasıydı. Çalışmışlardı. Tam da bu yüzden Cata'nın oğlunu, kendi yavrusu gibi sevmemesi imkânsızdı.

"Hâlâ... acı çekiyor musunuz?" diye sordu, aklındaki düşünceler alıp yürüdüğü için gardını biraz indirdiğini cümlelerin ortasında fark ederek.

Adam olumsuz anlamda başını salladı. "En son ergenliğe girmeden önce nöbet geçirdim ve ondan sonra tek kasım bile titremedi diyebilirim."

Cata adamı kıskandı. Şimdi bile, gergin titremelerle savaşmak için ellerini yumruk yapmak zorundaydı. Güçlkle yutkunduktan sonra bilet gişesindeki adamın sorusunu papağan gibi tekrar etti.

"*Bastın'a* aile ya da arkadaş ziyaretine mi gidiyorsunuz?"

Adam komikmiş gibi sağ kaşını kaldırdı. Yoksa Cata yanlış mı telaffuz etmişti?

“İkisi de,” diye cevap verdi ve mutlu bir *tık-tık* sesiyle bastonunu yere vurdu. “En önemlileri de karım ve oğlum. Ayda bir iş gereği New York’a gelirim.”

Kör bir işinsanı.

“Mesleğiniz nedir?” Son kelimeyi Alman aksanıyla ağzından kaçırmıştı, görünmeyen bir ikazla dudaklarının köşesi kıvrılmıştı: *Nedirrrrr?*

Adam fark etmemişti. Önemli de değildi. Zaten kadını Alman diye yaftalamıştı bir kere. Cata yalnızca işlediği suçu saklasa yeterdi.

“Eğitimsel edebiyat.”

Cata kaşlarını çatı ve adamın onu görememesine sevindi.

Edebiyat, boş vakit geçirme aracıydı, bir hobiydi, erkek arkadaşlarıyla hoşsohbet etmek için bir bahaneydi: *Erkekler, beynini ve vücudunu eğlendirmeyi bilen kadınlardan hoşlanır*, diye öğretmişti Program’dan deneyimli kızlar. Ama bir iş kolu olarak edebiyat mı?

“Ya siz, sizin mesleğiniz?” diye sordu adam.

“Çocuklar.” Bu konuda doğruyu açıklayabilirdi.

“Ah!” Adamın gözleri yuvalarından fırlayıp Cata’nın başının üstüne doğru gidip geldi. “Çok özür dilerim. Tek başına seyahat eden bir kadın evli değildir sandım...” Adam bastonu tekrar yere vurdu, bu kez kendini azarlıyordu. “Eski moda bir zan işte. Yeni çağa girdik; kadınlar savaş uçağı tasarlıyor, fabrikalar yönetiyor! Karım savaşın büyük kısmını USO¹’da çalışarak geçirdi. Onu neredeyse

1 Ç. N. United Service Organization: Amerika, İkinci Dünya Savaşı’na girince devlet tarafından kurulan, askerler ve ailelerine, görev sürelerince yardım yapan hayır kuruluşu.

hiç görmedim; eh, gerçi hiçbir zaman *görmüyorum da*, ne demek istediğimi anladınız.”

Adam hassasça gülümsedi ve Cata, görme engeline rağmen, karısına dair tüm düşüncelerinin güzellik dolu olduğunu anladı.

“Demek çocuk sahibi olma kısmetine erdiniz,” diye devam etti adam, hâlâ sırtarak. “Benim oğlumun adı Ralph. Geçen hafta on altısına bastı, artık neredeyse bir yetişkin. Sizinkiler kaç yaşında?”

“Hayır,” diye dikkatlice cevap verirken, İngilizce doğru telaffuzuna dikkat ederek ağzını yaydı Cata. “Bas-tın’da çocuklara dadılık yapacağım.”

Bir kez daha kimliğinin üstüne farklı bir kılık geçirip bu gölgenin altında rahat bir oh çekti. Gerçek de kor gibi yakıcıydı. Vagonun içi hamam gibi sıcaktı. Cata hafifçe perdeyi çekip camı araladı.

“Rahatsız olur musunuz?”

İçeri giren rüzgâr adamın jöleli saçına hafifçe dokunsa da şeklini bozamadı. “Yok canım. Temiz hava hoşuma gider.” Adam derin bir nefes çekti. “Çok şükür haftasonu var.”

Cata etekleri uçuşmasın diye paltosunu kucağında düzeltti. Cebine attığı pasaportlar dizlerinin üstünde minyatür direkler gibi çıkıntı yaptı. Cata Kutter ve Hazel Schmidt.

Tıkı-tıkı, tıkı-tıkı, tren tekerleri hızlandıkça hızlandı. Tempoları kompartımanın içinde yankılandı. Birdenbire bir cereyan esti: Kapı tekrar açılmıştı. Metal bilet zımbası elinde, kondüktör içeri girdi.

“Bay Krupper!” Cata’nın yol arkadaşının varlığı kondüktörü şaşırttı, Bay Krupper’in selamlandığına

tanıklık etmesi imkânsız olsa da şapkasını eğip selam verdi.

Alman Genç Kızları Birliği'nin bir kursunda Almanya'nın en iyi ailelerinin kökenleri okutuluyordu. Her bir hanedanın şeması, bir ağacın dalları şeklinde çizilmişti, ağacın gövdesiyse Tanrı'ydı. *Krupp* bariz Almandı ama *Krupper* değildi. Hollandacaydı bu. Cata, adamın anne babasının Alman olduğunu söylediğini sanıyordu ya da belki de kan bağları olmaksızın Almanya'da yaşıyorlardı.

"Murphy, sen misin?"

"Evet efendim. Eve mi gidiyorsunuz?"

"Evet. Ruth etli turta ve çikolatalı pasta yaptı. Bu gece Ralph'ın doğumgünü kutlayacağız, iş seyahatinde olduğum için kaçırmıştım. Dorothy nasıl, çocuklar tekrar okula döndüğü için seviniyor mu?"

"Ah evet, Bay Krupper. Artık savaş sona erdiği ve hayat normale döndüğü için çok mutlu. Dottie, Philadelphia'da oturan annesini her ziyarete gidişinde eski araba lastiklerini kullanmaktan bıkmış usanmıştı. Artık saatte elli kilometre hızla gitmektense *Almanları* tüfekle vurmaya ve silip süpürmeye yardım etmeyi yeğlerim diyordu. Ama onu lastikleri tercih etmeye ikna ettim. Atışlarını gördüm, o atışlarla bize en az kahrolası Naziler kadar düşman olurdu!" Adam kapının eşiğine yumruğuyla sertçe vurdu.

Bay Krupper kahkahalar atarak bastonuyla yeri dövdü.

Cata ezilip büzüldü.

Murphy baş selamıyla onun varlığının farkına varıp özür diledi. "Dottiem'in savaşçı ruhlu İrlandalı kökeninden kaynaklanıyor," dese de, Cata bu cümlede pişmanlıktan çok gurur sezdi. "Biletiniz, hanımefendi?"

Cata elleri titremeden pasaportların arasındaki ince kağıdı bulup adama uzattı.

Murphy bileti inceledi, tık diye deldi ve geri verdi, bu arada Bay Krupper da kendi biletini yeleğinin cebinden çıkarıyordu. Murphy bileti aldığı anda Cata kondüktörün gayet sıradan bir biçimde işini yapmasına memnun oldu. Teftişi geçmişti. Kaşların çatılmasına sebep olan kişi Amerikalıydı.

“Bay Krupper, yanlış vagondasınız.”

Bay Krupper iki kaşını birden kaldırdı. “Öyle mi? Burası on üç mü?”

“Evet ama hamallar bavulunuzu üç numaralı vagona koymuş, biletiniz birinci sınıf olduğundan.”

“Burası birinci sınıf değil mi?”

“Eh,” diye Cata’ya baktı Murphy, zayıfça gülümsedi, vücudunu ikisinin ortasına getirip sırtıyla Cata’nın konuşmayı merakla takip eden gözlerini engelledi. “Birinci sınıf vardır, bir de *birinci* birinci sınıf vardır,” dedi, sesini alçaltarak. “Siz VIP yolcularımızdan birisiniz.”

Bay Krupper sırtıttı. “Ne kadar düşüncelisin, Murphy ama ben oturduğum yerden gayet memnunum.”

Murphy boğazını temizledi. Cata boyalı tırnaklarını avucunun içine batırdı çünkü şu an şapka iğnesine ulaşamıyordu. Adam solmuş yün paltosundan onun birinci birinci sınıfa ait olmadığını anlayabilir miydi yoksa gözlerinin altındaki daireler yüzünden miydi? Gemide geceleri üç saatten fazla uyumamıştı. Cata ayakkabılarını süzdü. Otelin kahvaltı sofrasından alıp sardığı bir parça margarinle parlatmıştı. Çizik filan yoktu. Eteklerinden iplikler de sarkmıyordu. Makyajı ve saçları fazlasıyla özenilerek yapılmıştı. Cata oturduğu koltuğun parasını karşılayacak

kadar saygın görünüyordu. O halde bu Murphy niçin ona mikrop gibi davranıyordu? Lanet parfüm, Cata'nın pis kokusu onu ele vermiş olmalıydı.

Cata derisini oymadan işaretparmağını avucunun içine iyice batırdı.

“Elbette isterseniz burada kalabilirsiniz ama eşyalarınız üç numaralı vagonda. Daha kolay olurdu...”

“En baştaki vagonda olursam insanların trenden inmesini yavaşlatmam,” dedi Bay Krupper. Zoraki sırtması yerinde duruyordu.

“Yok, yok,” diye savunmaya geçti Murphy. “Onunla alakası yok.”

Açık pencereye ve çelik tekerlerin tıktırtısına rağmen içeriye mezarlık sessizliği çöktü.

Murphy tekrar boğazını temizledi, ayaklarını sürttü, sonra dimdik durdu. “Bu vagondaki biletleri kontrol etmeyi bitirir bitirmez size memnuniyetle bizzat özel odanıza kadar eşlik ederim, Bay Krupper. Bence orada daha rahat edersiniz. Lütfen, beyefendi, izin verin?”

Bay Krupper baş sallamakla yetindi. Bir kez.

Cata bilinçsizce pençelerini gevşeterek yerlerinde mor izler bıraktı.

“Birazdan dönerim,” dedi Murphy, az önceki candanlığını geride bırakan profesyonel bir havayla. “İyi günler, hanımefendi.”

Cata gözlerini ayakkabılarına dikti. Demek Amerika da pek farklı *değildi*. Ayrımcılık. Üstelik en *birinci* birinci sınıf olan bir adama karşı. Bu gerçeğin farkına varmak Lebensborn Programı ve katı mükemmeliyetçi kuralları hakkında duyduğu utancını azaltır sanmıştı ama tam aksine Cata derinden üzüldü. Bay Krupper’a içi acıdı. Her

ne kadar adamla şu saat tanışmış olsa da ne kadar temiz kalpli ve dürüst birisi olduğu belliydi. Dış görünüşüne, fiziksel yetersizliğine ya da finansal gücüne bakmaksızın sadece karakteriyle saygın bir adamdı. Cata kendisi için aynısını söyleyemezdi.

Kapı kapanır kapanmaz Bay Krupper tekrar konuşmaya başladı. “Kusura bakmayın.”

“Sorun değil,” diye içini rahatlatmış Cata. “Zengin bir adamsınız. En iyisini hak ediyorsunuz.”

Bay Krupper başını sağa sola sallayıp dilini cıklatarak, “Saçmalık. Ben körüm ama kör değilim,” diye ekledi. Parmağını dimdik yukarı kaldırıp sonra tam camın olduğu tarafı işaret etti. “Rüzgârın yönünü görebiliyor musunuz?”

Cata dışarı baktı. Trenin devinimiyle yabancı kırsal manzara arasında göremiyordu.

Bay Krupper konuşmasına devam etti: “Ağaç yapraklarının hangi yöne doğru eğildiğini seçemem ya da bir elimde tuttuğum pusulanın iğnesi ne yana dönüyor göremem. Yine de bugün rüzgârın kuzeydoğudan estiğini biliyorum.”

“Nasıl?”

“Ah, işte tılsım orada. İnsan bir alanda eksik kalınca diğer alanları güçleniyor. Hayatın bir kanunudur bu. Tohum dikim ve hasat zamanı gibi. Her sıcaklık dalgasına karşı bir soğuk cephe vardır. Her kıtlığın sonu sel baskınıdır.” İç geçirip gülümsedi. “Çoğu insan *tam* şu anın tüm hikâyesinin özü olduğuna inanır, oysaki gerçek bundan çok daha engin, çok daha özgürdür. Rüzgâr yıldızlara kadar eser, denizi derinlerine kadar köpürtür, gelip geçici hayatlarımıza rağmen gezegeni çepeçevre dolaşır, değer.”

Cata, Bay Krupper'dan çok etkilenmiş, biraz da korkmuştu. Zaten bir keresinde karizmatik bir adamın konuşmalarına kanıp aldanmış, ne hallere düşmüştü. Hitler ölmüştü ve Cata sürgünde bir suçluydu. Yattığı askerleri düşündü. Onların da hepsi ya ölmüştü ya da sürgündeydi.

“Gerçekten kuzeydoğu rüzgârı olduğunu nereden bileceğim? Kanıt nerede?” diye karşılık verdi.

“Benim inancım...”

Adamın lafı bitmeden Cata dudak büktü. *İnanç mı?* Cata'nın hiçbir şeye inancı kalmamıştı.

Bay Krupper bir dakika boyunca sessizliğini korudu. Pencereden giren rüzgâr bile ıslığını sessizleştirmiş gibiydi. Ardından Bay Krupper tünediği daldan, ağacına tırmanmaya çalışan bir köpeği izleyen bir kuş gibi başını yana kırdı.

“Tanrı'ya inanıyor musunuz, Bayan?..”

“Hayır,” diye aceleyle cevap verdi Cata.

“Hımmmm, ben de o izlenimi almıştım zaten.”

Cata omuzlarını dikleştirdi. Anne babası Katolikti ama dini inançlarını onlara dayatmamışlardı. En büyük kardeş olarak Cata, on yaşında Alman Genç Kızları programına katılarak diğerlerine örnek olmuştu. Eğitimi ve ahlaki gelişimi çok katı kurallara dayalıydı. Hitler Gençliği doktrinine bağlıydı ki bu, Katolik Kilisesi'nden yüceydi. Cata hiçbir zaman İlk Kutsal Komünyon'a gitmemişti, kilisede vaftiz edildiğini hatırlamıyordu, gerçi annesi bebekken yapıldığını iddia ediyordu.

Cata gökyüzündeki ulu bir ruhani adama dua ettikleri ve dumanı tüten kâseler sallayan papazların ona ulaşabilecekleri tek telefon hattı olduklarına inandıkları için hep ailesini salak bulurdu. Noel'de hediyeler dağıtan ya

da cezalar veren Aziz Nicholas ve Père Fouettard kadar görünmez ve gerçekdışıydı. Hepsi kostüm giymiş, sıradan insanlardı. Ne daha güçlü ne daha acizdiler. Ne daha kıymetli ne daha değersizdiler.

“Siz,” diye karşılık verdi Cata, “inanıyor musunuz?”

“Evet,” dedi adam aynı çabuklukla.

Bay Krupper’ın mutlak ve kesin yanıtı etine batan şapka iğnesinden daha derini deşti.

“Aklımdakini söyleyebilir miyim?..” İngilizcesi yetersiz kalıyordu. “*Ehrlich?*” Dürüstçe.

“Lütfen,” diye cevapladı adam.

Cata yutkundu. Risk alıyordu. Bu sohbetle. Gerçek kimliğini paylaşmakla. Tıpkı Hazel’a sunduğu haplar gibi, kuvvetinden ya da etkisinden emin değildi. Ama artık çenesini kapamak için çok geçti. Şimdi sussa ateist Alman mürebbiye rolünü takip etmekten daha şüpheli bir durum olurdu.

“Sizce sizi Tanrı mı kör etti? Eğer öyleyse size bu kadar acı çektiren birisini nasıl sevebilirsiniz?”

Bu soru, bu adamla tanışmasından çok öncesinden beri Cata’nın beyninde dönüyordu. Birisi için sormak istiyordu; kızı, oğlu, kendisi için. Dışından dile getirene dek ne kadar zamandır içinde tuttuğunu fark etmemiştir.

Bay Krupper, her ne kadar Tanrı’nın kayırmadığı taraf olsa da sanki Cata’ya acıyormuş gibi kederli kederli gülümsedi.

“Dünya acı üstüne kurulmuştur ve biz de bu dünyaya doğduğumuzdan daima acı çekiyoruz. Savaşlar, kin, nefret ve fikir ayrılığı yüzünden birbirimizi öldürüyoruz, oysaki hepimizin ruhu aynı maddeden yapılmış. Sizin gözünüzün görme yetisinin, gerçek çileniz olmadığı ve benim

her dakika cennetten harikalar görmediğim ne malum?” Neredeyse flörtöz bir cazibeyle tek kaşını kaldırdı.

Adam hem kör hem deli, diye düşündü Cata ama pek inanmadı buna. “Eğitimsel edebiyatı yayma işindeyim dediniz ama papaz gibi konuşuyorsunuz. Cüppe giyme-mişsiniz, belki de Protestan akımdan Tanrı adamısınız, *ja?*”

Bay Krupper sırtarak başını salladı, sanki bir satranç oyununu kabul eder gibiydi. “Bravo, yeni arkadaşım. Tahminlerimi doğru çıkardınız. Görünmeyi görebilme yetisine sahipsiniz. İnancınız *var!* Sadece farkında değilsiniz.” Göz kırptı. “Ben *braille* kitapları basıyorum. En çok satanımız da İncil.”

“Br-ill mi?” Rüzgâr içeri doğru esince doğru telaffuzu karıştırdı.

“Braille,” diye tekrar etti adam. “Gözleri görmeyenler için parmakla dokunarak okuma anlamına gelir.” Sol elini kaldırıp başparmağını, serçeparmağından işaretparmağına kadar gezdirdi. Altın alyansından Cata’nın yüzüne ışık vurdu.

“Parmakla okumak mı?” Cata hayatında hiç böyle bir şey duymamıştı, nasıl yapılacağını da tahayyül edemiyordu. Şu Amerika’da bakalım daha neler keşfedecekti? Çileklerin tadına kulaklarıyla bakan ve çingiraklarının sesini burunlarıyla duyan çocuklar mı?

“Her bir harf kabartılı noktacıklardan oluşuyor, onlar da yan yana kelime ve cümleleri oluşturuyor,” diye açıkladı. “Aynı yazmak gibi, sadece dokunma duyusuyla. Çok başarılı oldu, çok beğenildi. Hatta Perkins School’da büyük bir kütüphanemiz var.”

“*Körler* için bir okul ve kütüphane mi?”

Lüksemburg'da, Almanya'da ve Cata'nın Avrupa'nın çoğu yerinde gördüğü üzere, körler ailenin bir ferdi değil, evcil hayvanı gibi muamele görür, evlere kapatılırlardı: Son kullanma tarihleri gelip çatıncaya, bir karanlıktan diğer karanlığa geçinceye dek yemekleri kaşıkla ağızlarına verilir ve yürüyüşe çıkarılırlardı. O da eğer şanslılarsa ya da bir sanatoryuma gidemeyecek kadar fakirlerse. Varlıklı aileler genellikle profesyonel yardım tutmayı tercih ederdi. Ama işte, Cata çocukluğundan beri kör bir yetişkinle karşılaşmamıştı ve gittiği tek kütüphane, Hitler'in Gençlik Hareketi'nin kitaplıklarıydı. Steinhöring Evi'nde de küçük bir kütüphaneleri vardı. Özellikle sadece garip macera romanlarıyla, askerlerin eğlenceli vakit geçirmesi ve bazı utangaç erkeklerin havaya girebilmesi için erotik romanlarla doluydu. Gözleri görmeyenler için bir kütüphane mi? Akıl sır erdirilemezdi. Programa kör biri bile giremezdi, nerede kaldı kör kitabı alınacak. Gelgelelim Cata artık Steinhöring'den, Almanya'dan çok ama çok uzaktaydı ve kendini Nazi bağlarından koparmak için elinden geleni yapıyordu.

"Evet," diye başıyla onayladı Bay Krupper. "The Perkins School, Boston'ın en adı duyulmuş okullarından biridir. Charles Dickens okulun matbaasına kendi kitaplarının kabartmalı nüshalarını yaptırmıştı. Ve Helen Keller yıldız öğrenciydi."

Cata, Charles Dickens'ın eserlerini tabii ki biliyordu ama o yazar kör değildi ya da en azından Cata'nın bildiği kadarıyla değildi. Ayrıca şu Helen denen kadının kim olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu ama eğer Boston'ın ileri gelenlerindense Cata tanımakta fayda olduğunu düşündü.

“Ne kadar *modern*,” diye cevap verdi.

Gemideki özel öğretmenlerden biri, işverenin evindeki Avrupa’dan ithal elektrikli kurutma spiralleri olan bulaşık makinesini tarif ederken bu sıfatı kullanmıştı. Cata diğer kadınların tepkilerinden, hiçbir fikirleri olmadığını ama öyle görünmemek adına aynı kelimeyi papağan gibi tekrarladıklarını görmüştü: *modern, ah, evet, çok modernmiş*. Şimdi Cata da aynı amaçla kullanmıştı.

“Bir ara eğitimi üstlendiğiniz çocuklarla birlikte okula gelmelisiniz. Kütüphane herkese açık, pazartesiden cumaya kadar. Ziyaretçilerin başımızın üstünde yeri vardır, iki gözü görenlerin bile!” Adam kıkırdadı.

Cata adamın iyi huylu yaklaşımına gülümsedi, gerçi anlattıklarının arkasındaki mizahı anlamamıştı. Kuzeni Milly’nin, çocuklarını özürölülerle haşır neşir olmaya yolladığını hayal edemiyordu. Kendi kızı ya da oğlu olsaydı Cata hayatta göndermezdi mesela. Ama olay da buydu ya. Eski Cata ve eski adetleri böyleydi. Cata artık burada hareketleriyle, düşünceleriyle ve en önemlisi de ismiyle bambaşka birisi olmalıydı. Avucunu pasaportlu cebin üstüne yerleştirdi.

Bay Krupper dönüp camı açtı ve derin derin nefes aldı. “Deniz kokusu.”

Cata da adamı taklit edip havayı ciğerlerine çekti. Deniz yolculuğunun ardından ayırdına varması güçtü. Tuz gibi, inatla her şeye yapışan o turşu suyu kıvamındaki kokuya alışmıştı. 4711 parfümüyle üstünü kapatmaya çalışmıştı ama o da işe yaramamıştı. Şimdiyse gözlerini kapatıp konsantre oldu ve anında duydu. Islak, soğuk ve canlandırıcıydı. Kokuyu hissetti, tuzlu mavinin tadını

aldı. Bay Krupper'ın okyanusunu gözden çok uzak olsa da görebiliyordu.

“Rüzgârın kuzeydoğudan estiğini işte buradan biliyorum.”

Cata gözlerini açtığı anda adam dümdüz ona bakıyordu.

“Demek numara bu.” İşte günlüğünden alınma, laf olsun diye sırf boşluk doldurmak için bir kelime daha: *numara*.

Bunu da arkadaşlarına Coney Island sosislisi satmanın rekabetçi doğası üzerine nutuk çeken bir yolcudan kapmıştı. Amerika’da, *numara* farklıydı. Avrupa’da her türlü *numara* üçkâğıtçı oyunu sayılıyordu, ancak burada *numara*, bilen avantajlı konuma geçiren bir parça bilgiydi. Cata bunun her parçasını kullanabilirdi.

Sürgülü kapı açıldı. Murphy geri dönmüştü.

“Pekâlâ, Bay Krupper, üç numaralı vagonda yeriniz hazır. Hamal yollayıp size buz gibi bir Coca Cola da göndertirim.”

Bay Krupper başını hayır anlamında salladı. “Hiç gerek yok ama yine de keyfini çıkaracağım.”

Murphy sallanan trende ayağa kalkmasına yardım etti ve adamı dışarı çıkarmaya koyuldu ancak Bay Krupper geri çekildi, iç cebini karıştırıp kartvizitini buldu. Cata’nın omzunun biraz fazla soluna doğru uzattı.

“Boston’da bir şeye ihtiyacınız olur ya da en ufak bir sıkıntı yaşarsanız, lütfen aramaktan çekinmeyin. Karım çok iyi bir aşçıdır ve şehre yeni gelen arkadaşları ağırlamaktan memnuniyet duyar. Size seve seve etrafı gezdiririz.”

Şehri kör bir adamla görme daveti. Cata kartı aldı. Buranın sıradışı bir ülke olduğu sugötürmez bir gerçektir.

“Teşekkürler, Bay Krupper.”

Başıyla onayladı. “Tanıştığımıza memnun oldum, Bayan...” Tebessümü söndü, dudakları büzüldü. “Kusuruma bakmayın, adınızı alamadım galiba.” İşte gelip çatmıştı. Cata’nın haftalardır, aylardır, hatta neredeyse bir yıldır başarıyla kaçındığı an. Lebensborn Programı’ndan ayrıldığından ve buharlı çamaşırhanenin odasında bir çamaşırcı kız olarak saklandığından beri. Gerçek kimliğinden en son bahseden kişi Hazel’di. Bahçıvan bile ona ölen kızının adıyla seslenirdi. Ellis Island’daki müfettiş onu Kate Kutter olarak işlemişti. Daha Amerikan bir isim demişti.

“Adım mı?”

Bay Krupper gülümsedi. “İngilizce ve Almanca? Kelime aynı, *ja*?”

Cata çabucak başını salladı, adamın kartını başparmağı ve işaretparmağı arasında okşadı. Doğru ya da yanlış. Hayat ya da ölüm. Gerçek ya da yalan. *Seç*, dedi kendi kendine. *Seç*.

“Hazel,” dedi ve bu isim ona güç verdi. “Hazel Schmidt.”

“Hazel,” diye tekrarladı adam. “En sevdiğim isimlerden biri, çok lirik bir tınısı var.”

Tren sağa doğru yalpaladı, Murphy’yi duvara çarptı ve Bay Krupper da onunla birlikte savruldu. Buharlı düdük ötüp yanık kömür kokusu tısladı.

Murphy tekrar yere dik bastı. “Bir diğer makas değişimi gelmeden sizi yerinize oturtsak iyi olur.”

Adamlar kompartımandan çıkıp Cata’yı yani artık Hazel’ı, içeride tek başına bıraktı, en başından beri istediği gibi. Ancak artık içerideki boşluk rahatlatıcı değildi.

Cata gözlerini kapatıp Bay Krupper'ın dünyasına girmeye çalıştı. Koltuğun ve yerdeki tahtaların titreşimi ayak ve el parmaklarının ucundan avucuna kadar rahatsız edici bir gıdıklama yaşıtıyordu. Tren tekerlerinin yuvarlak fren gıcırtısı ve gümbürtüsü. Motor yağının tadı ve kokusunun hasat zamanı gelmiş tarladaki olgun ekinlerle karışımı gelip geçti.

Cata bir an için memleketine geri dönmüş gibi oldu ama kaçtığı ülkesine değil, çok daha geriye, çocukluğunun evine, anne ve babasıyla ilk kez tren yolculuğu yaptığı güne. Yazın son günleriydi, diye anımsadı. Gölgede hava hafifçe ısırmaya başlamıştı. Erkek kardeşlerinden sadece biri doğmuştu daha. Bir yaşında bile değildi, onu Lüksemburg'da, büyükannelerinin yanında bırakmışlardı.

Bir nikaha katılmak için Amsterdam'a gidiyorlardı. Annesinin bir arkadaşı mıydı, neydi? Yoksa babasının iş arkadaşı mıydı? Uzaktan bir akraba mıydı? Hatırlamıyordu, zaten önemi de yoktu. Tek mühim olan, Cata'nın anne babası dışında hiç kimsenin onu tanımadığı bir yere gidiyor olmasıydı. Büyülü yel değirmenleri, çiçeklerle dolu perili çayırların diyarı, daha önce sadece hikâye kitaplarında bulunan maceralara kapılıp kaybolabileceği bir hayal alemiydi. Anne babasının tartıştığını duyabiliyordu; gelinle damadın devasa yel değirmeninin yanında kıyılacak gösterişli ve şaşaalı bir nikah için ne kadar çok para saydığından bahsediyorlardı. Babasına göre absürd bir israftı, duygusal bir saçmalıktı. Annesiyse onları doğrudan kafir addetmişti: *Sadece kutsal kilisede kıyılan nikâhlar meşrudur.* Yine de gitmişlerdi. Tebriklerini sunmuş, Gelinin Gözyaşları adı verilen sıcak şaraptan

içmişlerdi ve babası homurdanmayı kesip Dilek Ağacı'na çaput bağlayan bekâr kadınlara kocaman sırtıtmaya başlamıştı.

Cata'nın annesi sabaha kadar dans edebilmesi için ona bir çift kırmızı boyalı tahta takunya almıştı. Güzel ayak-kabıllarını eskitmesini istemediğini savunmuştu. O sabolar Cata'nın o zamanlar en değerli hazinesi olmuştu. Cata o seyahatten sonra nereye kaybolduklarını hatırlamıyordu. Hafızasından silinip uçmuşlardı.

Cata gözleri kapalı halde paltosunun cebindeki iki pasaportu çıkardı. *Kâğıt ve mürekkepten ibaretler, hepsi bu,* diye düşündü. Bir araya konup ciltlenmiş, insan yapımı fotoğraf ve isim başlıkları. İkisi de ateşe atılsa yanardı. İkisi de bir yaz yağmuru altında kalsa çürürdü. Doğal dünyaya göre, aralarında hiç fark yoktu. Burada ya da orada. İki kadın. İki isim. Pasaportlar Bay Krupper'ın eline değse aynı hissi verecekti. Pekâlâ aynı da olabilirlerdi.

Gözlerini açtı. Cata Kutter. Pasaportu yırtıp dörde böldü, sonra parçaları açık camdan dışarı savurdu. Parçalar rüzgârda kurşun gibi patır patır sesler çıkardı ve Cata nereye düştüklerine bakmadı bile. Onun yerine, camı kapatıp yeni hayatını cebine soktu.

Ancak o zaman, başlangıcının başlangıcı olan o dinginlikte Bay Krupper'ın, fötr şapkasını bankta unuttuğunu fark etti.

Şapkeyi aldı. Son moda dikilmişti, keçe kenarı kadife kadar yumuşaktı ama kıvrılmıyordu. Cata bu tarz lüks nesneleri özlemişti. Askeri işaretler taşımayan bir erkek şapkası. İçinde bir şey hop etti ve Cata bu hissi sertçe bastırdı, masum bir hevesle bile bu şeref dolu giyeceği kirletmek istemiyordu. Bay Krupper tam aksini yapması

için her türlü sebep mevcutken ona karşı bir centilmen, bir dost gibi davranmıştı. Cata onu örnek alacaktı. İçinden Hazel'ı gururlandırmaya ve hayatını daha anlamlı bir davanın destanı kılmaya ant içti. Kuzeninin çocuklarını, umduğu üzere kendi çocukları ve tüm Lebensborn çocuklarının sevilleceği gibi sevecekti, kusurlu ya da kusursuz olduklarına bakmadan.

Kompartımandan çıkıp dar koridorda ilerledi, trenin en başındaki üç numaralı vagona kadar tüm kompartımanları geçti. Perde açıldı. Bay Krupper içeride yüzü güneş ışığına dönük, yanında gümüş bir tepsi ve üstünde kapağı açılmış, fışkırdayan bir şişe kolayla oturuyordu.

Cata kapıyı tıklattı. Adam kafasını sese doğru çevirdi. “Girin.”

“Bay Krupper, ben...”

“Hazel,” diye selamladı onu.

Adamın Amerikan sesiyle dile gelince adı sahiden de lirik çıkmıştı.

“Şapkanızı unutmuşsunuz.” Cata şapkayı adama doğru uzatınca Bay Krupper tam da kolunun uzandığı noktaya doğru yaklaştı.

“Öyle yapmışım. Çok nazıksınız. Size borçluyum.”

“Borç mu? *Nein*, hayır. Yardımcı olmak benim için zevkti.” Cata boğazını temizleyip dışarı çıkmak için arkasını döndü.

“Hazel,” dedi adam bir kez daha. “Annem eskiden bana *die Brüder Grimm*’den masallar okurdu.”

Cata bu adı biliyordu. Hitler, onayladığı edebi eserler arasında Grimm Kardeşler’e yer vermişti. Joseph Goebbels, hikâyelerin son derece didaktik araçlar olduğunu ilan etmişti. Lebensborn Programı’nda, çocuklara yatmadan

önce, dinlenme saati ve oyun zamanında bu masallar okunurdu.

“En sevdiğim masal da ‘Fındık Dalı’ydı,” dedi Bay Krupper.

Evet, Cata bu masalı biliyordu ama diğerleri kadar iyi hatırlamıyordu. Kısa ve özlü olduğundan ve partinin pek hoşlanmadığı çocuk İsa’yı çağrıştırdığından genelde bu masal atlanırdı. İsa, Hitler’in birçok insanın kalbindeki yerini almak istediği rakibiydi. Bay Krupper’ın Protestan inancı göz önüne alınınca bu masalı sevmesine hiç şaşırmadı Cata.

“Çilek tarlasında yeşil fındık dalı, Kutsal Anamızı ölümcül engerek yılanının ısırmasından korumuştur. *Nasıl ki fındık dalı bu kez beni korudu, ileride de birçok kimseyi korusun,*” diye ezberden masaldan alıntı yaptı Bay Krupper. “Hayat ve öze dair bir hikâye ve bir hatırlatıcı. Yeryüzünde kötülük sinsice geziyor olabilir ama yılanın çok, mucize dallarla donatılmışız.” Dikkatlice, iki elini kullanarak fötr şapkayı başına yerleştirdi. “Teşekkürler.” Kafasını salladı. “Yollarımızın tekrar kesişeceğinden eminim, Bayan Hazel Schmidt.”

Cata nasıl ve nedenini anlamasa da ona inandı.

TEŞEKKÜR

Okurlarıma sonsuz teşekkürler! Dünyanın dört bir yanında farklı şehirlerden, Amsterdam’dan Santa Cruz’a kadar *The Baker’s Daughter* kitabımı göklere çıkardınız.

1 Ç. N. Hazel aynı zamanda İngilizcede fındık kelimesinin karşılığıdır.

Okurlarımla her buluşmamda benden devamını yazmamı istediler. Büyük bir tevazuyla ve duygusallıkla kalemimi elime alıp bu karakterlerin dünyasına girmeye çalıştım.

En önemlisi, Lebensborn doğumlu çocuklara, yiğitçe ortaya çıkıp öykülerini paylaştıkları için teşekkürler. Hazel ve Cata kurmaca karakterler olsa da bu insanların cesur yaşamlarının kanıtlarına ve duygusal hakikatlerine dayanılarak yaratıldılar. Tarihi utanç ve korkular bizi susturmasın. Bütün hayat hikâyeleri değerli ve onurludur, hepsi Tanrı'nın muazzam tasarımının bir ürünüdür.

Son ve bir o kadar da önemli olarak, bu kitaptaki harika *Grand Central* kardeşlerime minnetle eğilerek selam veriyorum: Melanie Benjamin, Jenna Blum, Amanda Hodgkinson, Pam Jenoff, Sarah Jio, Kristina McMorris, Alyson Richman, Erika Robuck, Karen White ve Kristin Hannah. Kristina McMorris'e (nam-ı diğer Uçuş Böceğim'e), İkinci Dünya Savaşı'yla ilgili bu kitabı hayalden elimizde tuttuğumuz somut gerçeğe dönene kadar sırtladığı için fazladan bir alkış. Tüm bu yüce kadın yazarlar arasında bulunduğum ve onlara gerçek dostlarım diyebildiğim için ayrıcalıklı hissediyorum kendimi. *Grand Central* kardeşler gücüyle boogie-woogie danslarımız ve marakaslarımızla ortalığı şenlendirip yıkacağız. Çoban borularımı bile getireceğim.

ÖPÜŞME ODASI

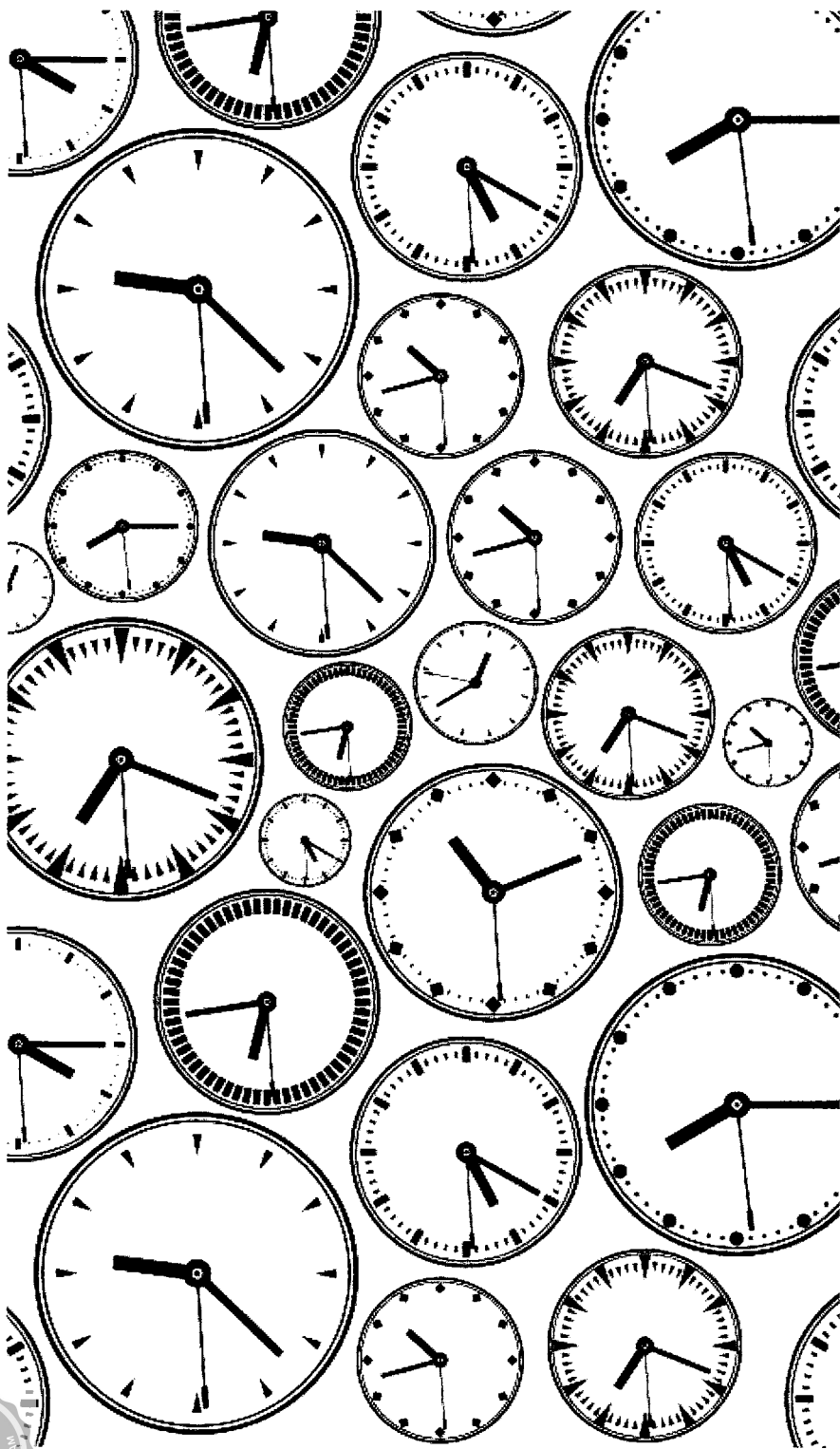

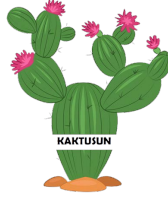
MELANIE BENJAMIN

İngilizceden Çeviren:

Meryem Tezcan

Öpüşme Odası.

Ne utanç verici! Nerede olduğunu sormak için fotoğraf kabininin tam yanındaki hevesli askerlerle dolu danışmaya gitmek zorunda kalmıştı. “Öpüşme Odası’na nasıl gidebilirim acaba?” diye sormuştu Marjorie. Utançtan ısınan yanaklarına pembemsi bir kızarıklığın yavaşça yayılmasını engelleyememişti. Halbuki bunun onu ne kadar hoş gösterdiğinin kendisi de pek iyi farkındaydı.

Sıkılmış adam uzak bir köşeyi işaret ederek, “Yolcu salonunun diğer yanında,” dedi. “*Twentieth Century Limited*¹ treninin geldiği perona yakın. Mutlaka görürsünüz. Herkes orada bekliyor.”

“Tamam,” dedi Marjorie, kendinden emin olmayan bir şekilde. Şehirli değildi, en azından bu şehirden değildi. Philadelphialı olmaktan gurur duyuyordu, gerçi New

1 Ç. N. 1902-1967 yılları arasında “Dünyanın En Meşhur Treni” olarak adlandırılan, New York Grand Central Terminali ve Illinois Şikago LaSalle Street İstasyonu arasında sefer yapan ekspres yolcu treni.

York'a kıyasla Philadelphia'nın ne kadar sönük kaldığının bilincindeydi ama yine de taşralı değildi. Marjorie kendisini o yöne giden insan kalabalığının içine attı. Oldukça yüksek tavanlı, kocamandı. Ayakkabı boyacıları, gazete bayileri, lokantalar, barlar ve çok fazla insanla dolu devasa yolcu salonuna durup ağzı açık bakmamak için kendini zorladı. Her Noel'de anne babası gösteri izlemek, biraz da alışveriş yapmak için onu ve ablasını Manhattan'a götürdü. Fakat Grand Central'da değil, Penn İstasyonu'nda trenden inerlerdi.

İlk kez bugün şehre tek başına gelmişti. Artık ebeveynlerinin sevdiği, şımarttığı; ablasının müsamaha gösterdiği ailenin bebeği değildi. Biletini alması ve çantasını taşıyan adama bahşış vermesi için babasına güvenmemişi. Ebeveynlerinin belirlediği, asla değişmeyen yapılacaklar listesini gözü kapalı takip etmemişi: Önce görmek için Empire State Binası'na bir taksi tutulur (fakat asla ama asla en tepesine çıkan asansöre binilmez); sonra vitrin alışverişi için Beşinci Cadd'e ye inilir; daha sonra Radio City, Music Hall'da bir matine izlenir; son olarak otomatta akşam yemeği yenir (paralarının yettiği tek şey olduğundan değil de eğlenceli ve değişik olduğundan). Marjorie ve ablası Paulina küçük yemekler sipariş etmekten, madeni paraları otomata atmaktan, sanki sihirle belirmiş, buhar çıkaran ancak nedense tatsız yiyeceklerden (fırında fasulye, makarna, peynir ve pörsümüş yeşil fasulye) asla bıkmazdı.

Marjorie bu ağır ve sıcak yemekten sonra şehrin sert kaldırımları yerine kor üzerinde yürümüş gibi yanan ayaklarıyla, daha fazla hayret verici şey göremeyecekmiş gibi kaşınan kırmızı gözleriyle eve giden trende uyuklar halde

bulurdu kendini; ta ki istasyona vardıklarında annesi onu nazikçe sarsana kadar.

Fakat bu, çocuk olduğu zamandı. Şimdi 18 yaşında olan Marjorie bir yetişkin, bir kadın olarak şehirdeydi. Elinde değerli bir kartvizit ve gitmesi gereken bir randevusu vardı. “Öpüşme Odasında.”

Kalabalığın içinde sürüklenen Marjorie, insanlar aceleyle farklı peronlara giderken kalabalığın bölündüğü ve dallandığı yolcu salonunun diğer ucunda buldu kendini. İnsanlara arkasını döndü ve ana yolcu salonundan biraz garipçe ayrılmış; tamamen pembe mermerler, yüksek arkalıklı ahşap sıralar, sigara dumanı ve beklentili insanlarla dolu geniş köşe odayı inceledi. Kadınlar, adamlar, küçük çocuklar, çirkin çiçekli şapkalarıyla yaşlı hanımlar; dergi okuyarak, daha hızlı hareket etmeye ikna edebileceklermiş gibi saatlerine bakarak, sabırlı ya da sabırsızca oturmuşlardı. Odanın bir köşesinde neredeyse sonradan düşünülmüş gibi duran küçük, mekâna uymayan bir asansör vardı.

Elinde buruşuk, nemli kese kâğıdıyla bankın bir köşesinde oturmuş kadına, “Pardon, burası... Yani demek istiyorum ki Öpüşme Odası burası olabilir mi acaba?” diye fısıldadı Marjorie.

Kadın ne diyeceğini bilemiyormuş gibi bakakaldı. Marjorie yanaklarının tekrar kızardığını hissedebiliyordu. Arkasını dönmek, hatta belki de kaçmak üzereydi ki kadın hızlıca kafa salladı, sonra elindeki kese kâğıdını açıp içine bir göz attı ve içinde her ne varsa kaçmasını önlemek istermişçesine kapatıp ağzını tekrar sardı.

Marjorie, kadına, “Teşekkürler,” diye fısıldadıktan sonra odanın etrafında kendini rahatlatmaya çalışarak

birkaç dakika dolaştı. Doğru yerdeydi ve daha kırk beş dakikası vardı. Annesinin mezuniyet hediyesi olarak aldığı en şık kıyafetini giymişti üstüne. Siyah beyaz ekoseli, hafif peplum, yün bir takım elbiseydi ve beli o kadar dardı ki zar zor nefes alıyordu. Parmaklarını acıtan ama bacaklarını uçsuz bucaksız gösteren yeni siyah topuklu ayakkabılar giymişti. Ayrıca bu sabah banyoda dikkatlice ve gizlice fondöten, ruj, biraz da maskara sürmüştü. Yüzünü ebeveynlerinden saklamayı başarıp aceleyle iş için çıkmıştı.

Ya da onlar böyle düşünüyordu.

Marjorie, Bayan Samson'ın hiç şaka amacı gütmenden böyle çağırdığı "iki küçük meleğine" bakmak yerine Narberth'ten trene binip Philadelphia'daki 30. Cadde İstasyonu'na gitmişti. Oradan Pennsylvania Railroad trenine aktarma yapıp Penn istasyonuna geçmiş, bir taksi tutup Grand Central'a gelmişti. Ağzını kapalı tutmaya yemin ettirdiği en yakın arkadaşı Ella May ise savaştan dolayı yeni dul kalmış anneleri evleri temizlerken meleklerle bakmayı kabul etmişti.

Şansı yaver giderse Marjorie akşam yemeğinde evde olacak, anne ve babası neler olup bittiğini bilmeyecekti. Şansı yaver giderse Samson melekleri, Marjorie'nin kendi evini temizleyen annelerine onu ispiyonlamayacaktı.

Şansı yaver giderse elinde bir film sözleşmesiyle kapıda duracaktı. Daha kesin konuşmak gerekirse bir Metro-Goldwyn-Mayer sözleşmesiyle...

El çantasına uzanıp içinden kartı çıkardı. Yakını görmediğinden ve gözlük takmak da istemediğinden kartı kol mesafesinde tuttu. O çok değerli kelimeleri seçebiliyordu yine de.

Abe Holmes, Yetenek Avcısı. MGM Stüdyoları, Culver City, Kaliforniya.

Ve hemen altında kendi elyazısıyla karalanmış, 21 Eylül, 12.30, Grand Central. 13.30'da deneme çekimi.

Buydu işte; geleceğin bileti elindeydi. Kemiklerinde bile hissedebiliyordu bunu. Esnek ve çevik hissettiren genç, hassas, umut dolu kemiklerinde... Sigara makinesinin parlak, metal kısmı önünde hafifçe arkaya doğru eğildi. Sırf ne kadar narin olduğunu, ne kadar genç ve güzel olduğunu görmek için... Çoktan bir yıldız adayıydı. Hayır. Film yıldızıydı.

Tıpkı en sevdiği filmin, yani Rüzgâr Gibi Geçti'nin yıldızı Vivien Leigh gibi... Büyük bir hayranlık duyduğu bu kadına görünüş olarak bile benziyordu. Vivien Leigh sadece biraz daha zayıf, dudakları azıcık daha ince ve elmacık kemikleri çok az daha kalkıktı. (Marjorie bu konuyu araştırmak için banyoda magazin dergileriyle çok fazla vakit geçirmişti.) Fakat ikisinin de parlak, siyah saçları; kremi, beyaz ciltleri; yeşil gözleri vardı. Hatta Marjorie kendi gözlerinin daha büyük ve masum göründüğünü söyleyebilirdi. Filmler için mükemmeldi.

Odada bir uğultu vardı şimdi. Sessiz ve beklenti dolu hava kaybolmuş; yerini konuşmalar, gülüşmeler, beklentili fısıltılar almıştı. Bir tren varmış olmalıydı çünkü yorgun görünümlü insanlar ellerinde seyahat çantaları ya da küçük valizlerle gürültüyle odaya akın ediyordu. Gözlerini yorgunca kırıştırıyorlardı; çoğu olduğu yerde durmuş, kayıp bagaj gibi alınmayı bekliyordu. Ve alınıyorlardı da. Şimdi çılgınlık, kucaklaşmalar ve birkaç gözyaşından fazlası vardı. Marjorie tanık olmak için, öğrenmek için durup izledi. Sonuçta o bir oyuncuydu, Bay Carson ona

her zaman oyuncuların nasıl her şeyi durup dinlemesi ve özümsemesi gerektiğini anlatırdı. Oyuncu gözlemcidir derdi hep. Üstüne inşa edebileceğin bir temelin yoksa karaktere giremezsin.

Bu nedenle Marjorie yüzünde cömert, hafiften üstün bir gülümsemeyle izledi. Bu gülümseme ona henüz kimse tarafından alınmamış havası veriyordu, ancak o bunun farkında değildi. Tek farkında olduğu bir anda dünyaya karşı çok kibar ve hoşgörülü hissettiği gibi. Buradaki tüm buluşmaların mutlu olduğunu umdu çünkü Öpüşme Odası'ndaki herkes New York'ta, bu sonbahar gününde geleceği önünde uzanan Marjorie kadar neşeli olmayı hak ediyordu.

Fakat kese kâğıtlı, mağlup görünen kadının yine mağlup görünen, üniformalı adamı karşılamasını; adamın kadının önünde hiç selamlama olmadan, konuşmadan durmasını; kafa sallamaya güçbela benzeyen hareketini ve kadının gözlerini yere çevirmesini görünce Marjorie her buluşmanın mutlu olmadığını hissetti. Ancak bu dahi önemliydi. Savaş bitmesine rağmen herkes mutlu değildi. Mutsuzluk, hatta adilik gibi katlanılması gereken kötü şeyler vardı ama Marjorie'nin bunlara dair fazla bilgisi yoktu. İstasyondan çıkıp caddeye ilerleyen yorgun ve sessiz çifti gittikleri yere kadar takip etmek istedi, böylelikle yorgun ve sessiz hayatları hakkında bir şeyler öğrenebilirdi. Fakat elbette bunu yapmadı. Sadece saatine tekrar baktı, yarım saat kalmıştı, burnunu pudraladı. Öpüşme Odası'ndaki birkaç çiftin kalabalıkla birlikte ayrılmayıp asansöre gittiklerini fark etti. Her çift operatörün sorduğu, Marjorie'nin duyamadığı bir soruya cevap verdikten sonra gizemli bir yere götürülüyordu.

Asansörün nereye gittiğini merak etti ve kaşlarını çattı. Ancak kaşlarını çatmanın ona bir yararı olmazdı. Pudrasını çat diye kapattı ve odada volta atmaya devam etti. Çok enerji doluydu, gergin ama heyecanlıydı; ne var ki Bay Holmes gelmeden bütün bu duygulardan kurtulmalıydı. Film yıldızları *volta atmazdı*.

Mezuniyetten sonra ısrarla kendisine Doug demesini isteyen Bay Carson, hareketi Marjorie'ye öğreten kişiydi. Hareketsizliği, zarafeti, sakinliği, seyirciyi nasıl kendine çekeceğini o öğretmişti. Marjorie minnettardı, ilk Oscar ödülünü aldığı anda yapacağı konuşmayı çoktan prova etmişti. Konuşmasında lisedeki tiyatro öğretmenine de "her zaman kalbimde olacak memleketim Narbeth, Pennsylvania'da bana öğrettiği her şey için" teşekkür edecekti.

Bay Carson, Marjorie'nin üçüncü yılının ortalarına doğru, daha önceki tiyatro öğretmeni askere alındıktan sonra gelmişti. Savaş zamanları olduğundan elbette herkes emekliliğinden çıkartılıp getirilmiş, yaşlı, sarsak birini bekliyordu ancak Bay Carson ne yaşlı ne de sarsaktı. Gençti hem de çok gençti. Öğle aralarında perde arkasında takılıp hülyalı hülyalı oyunlardan sahneler okuyan Marjorie ve kız arkadaşlarının fark edebildiği tek fiziksel kusuru, tepesinin biraz kelleşmiş olmasıydı.

Hayır, bu yeni tiyatro öğretmeni (daha doğrusu okuldan sonra tiyatro kulübünü yöneten yeni İngilizce öğretmeni) otuz yaşlarındaydı. Dansçıların zarif ama atletik yapısına sahip fit bir vücudu vardı. Gözlük bile takmıyordu. Hatta tavşan dudağı, topal ayağı, göz tembelliği, çirkin dişleri ya da onu çürüğe çıkaracak herhangi bir fiziksel kusuru yoktu. Tek kelimeyle mükemmeldi, gençti, erkekti.

Ayrıca üniforma giymediğinden hayvanat bahçesindeki ödüllü sergiler gibi egzotik ve nadirdi. Yıl sonunda belgelerini almak için gelmek dışında konferans salonuna ayak basmayan aptal sporcular bile ondan etkilenmişti.

“Roosevelt’in akrabasıymış, bu yüzden üniforma giymiyormuş.”

“Kalbi zayıfmış. Romatizmal ateş ya da onun gibi bir şey... Dersin ortasında küt diye gitmesi an meselesi.”

“Duyduğuma göre firariymiş. Askerlik şubesinden kaçıyormuş. Pazartesine kadar gitmiş olur.”

Bir öğle vakti kütüphaneci Bayan Turnberry, “Hayır canlarım... Bunların hiçbirisi doğru değil,” diye fısıldadı Marjorie ve arkadaşlarına. Kızların Tiyatro Okulu’nun son çıkan senaryosu için talepte bulunduklarını not alıyordu. Yine de okulun kütüphanesinin istediklerini sipariş etmesinin düşük bir ihtimal olduğunu hatırlattı onlara. “Biliyorsunuz ki bütçemizi okul yönetim kurulu belirliyor. Sırf siz kızlar için oyun getiremeyiz,” dedi Bayan Turnberry, ancak yine de gri, sulu gözlerini nazik nazik kırparak anlayışlı bir şekilde gülümsedi. Bayan Turnberry yaşlı değildi. Marjorie’nin annesine göre yaşı 32 civarı olmalıydı. Hâlâ bekârdı, bahane olarak öne sürebileceği savaş dönemi trajik aşk hikâyesi bile yoktu. Bir mermi veya torpido yüzünden ölen bir askerle de nişanlanmamıştı. Savaştan çok uzun zaman önce, kütüphaneci olduğu dönemden beri inatla bekârdı, değişmemiş ve sevilmemişti. Bir adam tarafından sevilmemişti yani. Vakitlerini ya kütüphanede ya konferans salonunda büyük hayaller kurarak geçiren; erkeklere, aşka veya popülerliğe kapılmayan kızlar tarafından çok sevilirdi kendisi. Onlar bu tür şeylerin daha sonra geldiğini, doğru zamanı bekle-

meleri gerektiğini, büyük hayaller gerçek olduktan sonra Bayan Turnberry'ye dönüşme tehlikesi içinde olmayacaklarını bilirlirdi.

“O zaman niye? Bay Carson neden üniforma giymiyor?” diye sordu Marjorie. 1944 yılının bir öğle vaktiydi. Kızlar Bayan Turnberry'nin masasının etrafında toplanmıştı. Bay Carson'ın başkanlığındaki tiyatro kulübü açılış yapmak üzereydi. *Dulcy* için seçmelere gireceklerdi. Marjorie üçüncü sınıf olduğundan normalde, diğer bir idolü Lynn Fontanne'nin canlandığı, başrol *Dulcy*'yi oynamaya şansı yoktu. Ancak bu yeni yönetmen belki de antik sınıf sistemine uymayıp başrolü son sınıflara vermezdi, böylece Marjorie'nin bir şansı olabilirdi.

“Ailesinin hayatta kalan tek oğlu,” dedi Bayan Turnberry muntazam başını üzgünce sallayarak. Saçları sıkıca topuz yapılmıştı; ne kalkma ne kıvrılma ne de saç ayrımı vardı. Sadece alnından geriye taranmıştı. Marjorie'yi mutlu eden bir şekilde gözlük takmıyordu çünkü öbür türlü çok üzücü ve basit olacaktı. Yine de pudra ve ruj kullansa daha iyi olabilirdi. Marjorie okulda olduğu dönem boyunca çok sevdiği bu kütüphaneciye kozmetik kavramını ve gençlerin saç stilini öğretmek için fırsat kollamıştı ancak hiç bulamamıştı.

“Hayatta kalan tek oğul,” diye tekrar etti Bayan Turnberry. “Bir kardeşini Pearl Harbour'da, diğerini Midway'de kaybetti. Ailesi askerlik şubesine dilekçe yazdı, bu yüzden üniforma giymiyor.”

Marjorie'nin iri gözleri yaşlarla doldu. Tiyatro Kulübü buluşması sırasında Bay Carson'a; genç ve tek sağ kalan Bay Carson'a her baktığında gözlerinin tekrar dolu dolu olmasına engel olamıyordu. *Dulcy*

rolünü alamadığını söylemeye gerek bile yoktu, Bayan Turnberry'nin anlattığı acıklı hikâyeden sonra komedi havasına giremezdi.

Ancak bu, Bay Carson'ın seçmelerine girip de başrolü veya gösteriyi çalan, destekleyici rolü alamadığı son defaydı. Marjorie Konigsberg çabucak Bay Carson'ın favorisi oldu. Son sınıflar biraz homurdansa da geri kalanlar çoğu zaman kaçınılmazı kabul ediyordu. Öğretmenlerin her zaman gözdeleleri olurdu, yapacak bir şey yoktu.

Marjorie tabii ki Bay Carson'a âşık olmuştu. Aslında bütün arkadaşları için durum böyleydi. Hepsi odalarının mahremiyetinde oyunlardan romantik sahneler seçip, sesli sesli okuyup sanki Bay Carson'la karşılıklı okuyormuş gibi rol yaparlardı. Marjorie'nin kendini üstün hissettiği tek noktaysa her zaman tercih edilen Shakespeare'in *Romeo ve Juliet*'i yerine Shaw'ın *Sezar ve Kleopatra*'sını seçmiş olmasıydı.

Fakat nedendir bilinmez bu aşkların hiçbirisi uzun sürmedi. Provanın sonra birkaç tavsiye için Bay Carson'ı görmek amacıyla hepsinin bahane uydurduğu, sınav notlarının düştüğü, iştahların kapandığı birkaç haftalık çılgın dönemden sonra, kızlar nedense ilgilerini kaybediyordu. Adım adım gerçekleşiyordu; ani bir kalp kırılması veya vazgeçiş veya ilanıaşk olmuyordu. Çok geçmeden sınıf arkadaşlarından biri ilgilerini çekiyordu. Olgunlaşmamış ve sivilceliydiler fakat garip, erkeksi bir çekicilikleri vardı. Çok kafa karıştırıcıydı, sonuçta kokuyorlardı ama aynı zamanda heyecan vericiydi.

Marjorie bile birkaç haftalık yakın temastan sonra Bay Carson'a olan ilgisinin azaldığını fark etmişti. Tam olarak anlayamıyordu. Sadece Bay Carson kazayla çok yakınlaş-

tığında heyecanlanmıyordu artık ya da sahne direktifleri verirken dikkatsizce kolunu omzuna atması onda şiddetli, şoke edici bir etki bırakmıyordu.

Bu ilgisizliğinin, en azından romantik anlamda, bir akşam yemekten önce anne ve babasının fısıldayarak konuştuklarıyla bir ilgisi olup olmadığını merak ediyordu. Kendini farklı hayat, farklı aile, farklı arkadaşlar, farklı şehirle ilgili hayallerinden uyandırmayı başarıp değişiklik olsun diye alt kata inmeye karar verdiği nadir durumlardandı.

“Sebebi hastalık. Çürük o, çürük. Bu yüzden üniforma giymiyor. Böyle kişileri askere alamazlar.”

“Hayır, Jonathan. Gerçekten öyle olduğunu bilemezsin. Bay Carson bana çok normal göründü.”

“Hayır, Paula.” Babasının sesi hem şefkat hem de reddediş duygusuyla yumuşamıştı. Karısına genelde bebekmiş gibi davranırdı. Marjorie annesinin de bundan hoşnut olduğunu söyleyebilirdi. “Hayatım, çok safsın. Kesinlikle öyle.”

“O zaman sanırım minnettar olmalıyız. Marjorie’nin kafasını aktris olma düşünceleriyle doldurarak kızımızla geçirdiği onca zaman için... En azından endişelenmemiz gereken başka bir konu yok.”

“Her zaman bardağın dolu tarafını görürsün, değil mi?” dedi babası gülererek ve sonrasında gürültülü bir öpüşme sesi duyuldu. Marjorie de daha rahatsız edici olayları engelleme amacıyla paldır küldür inebilmek için dönüp merdiveni emekleyerek çıktı.

Böylece Marjorie ve Bay Carson iki tarafın da memnun olduğu, arkadaşça bir öğretmen-öğrenci ilişkisine başladı. Lise hayatı boyunca Marjorie kendi yaşla-

rında, gerçek bir erkeğe hiç gerçekten âşık olmamıştı. Acaba yeterince feminen değil miydi? Merak ediyordu. Ya da ancak mezuniyet balosu kadar ileriye düşünebilen tanıdığı herkesin aksine sonrasında ne olacağına aşırı odaklandığından mıydı? Savaş döneminde âşık olmanın ne kadar kolay olduğunu biliyordu. En sade, en zavallı kızlar bile ruj mühürlü mektupları ve düşünceli düşünceli poz verdikleri fotoğrafları için istekli bir asker bulabiliyordu. Marjorie bazı zamanlar içinde pişmanlık ya da bir şeyleri kaçırma duygusunu hissediyordu. Mesela şimdi Öpüşme Odası'ndayken... Titreyen, genç bir kadının kendini omzuna spor çantasını asmış askerin kollarına atıp boğuk bir sesle, "Ah, Doug," demesini ve sonrasında sessizliği duyduğunda. İçlerinde titreyen arzu ve kontrol edilemeyen mutluluk. Marjorie'nin sahne dışında hiç yaşamadığı deneyimler ve duygular.

Marjorie sahnedeiken hayat buluyordu; sahnedeiken özel ve farklı olduğu biliniyordu. Mükemmelliğine bu kadar yakın olduklarından evdekilerin kıymetini daha iyi bilmesi gerekirdi fakat onlar için sadece Küçük Marjorie'ydi. Bankacının şımarık kızı ve sırf orduya katıldı diye gazetede resmi çıkan ablasının sinir bozucu, küçük kız kardeşiydi. Lower Merion Lisesi'nin koridorlarındaysa savaştan dönen bir askerle er geç evlenmesi beklenen güzel kız öğrencilerden biriydi. Belki de akşam yemeği ziyafetlerine yaptığı rulo köfteden başka şeylerle de katkıda bulunmak için iki senelik bir üniversiteyi bitirdikten sonra...

Fakat makyaj maskesinin altında, bunaltıcı peruğu takıp eski püskü ve lekeli, ancak onu tamamen başka birine dönüştüren kostümü giydiği sahnedeiken; ona

bakan, onu besleyen, onun serpilmesini, büyümesini sağlayan parlak ışıkların altında sahnedeyken...

“Şimdiye kadar gördüğüm en umut vaat eden öğrencisin,” demişti bir gün Bay Carson neredeyse isteksizce, *Susan and God* oyununun provasından sonra.

“Sesin üzerinde çalışmalısın. Çok zayıf. Daha iyi yansıtmak için uğraşmalısın. Fakat yüzün... O yüzle hiçbir şey saklayamazsın ve bu da senin biletin.”

Marjorie elbette kızarmıştı; hain yüzünün her duygu, düşünceyi ele vermesinden hep nefret etmişti. Ebeveynlerinden ve ailedeki herkesin de onayladığı gibi dünyanın en ifadesiz yüzüne sahip ablasından hiçbir şey saklayamıyordu. Ablası gibi değildi; kimse ona ne sırrını anlatır ne de ondan bir şey saklamasını isterdi. Daha önce kaç doğumgünü hediyesi ifşa olmuş, kaç sürpriz bozulmuştu.

Ama Bay Carson yüzünün Marjorie'nin hazinesi olduğunu söylemişti! Bay Carson yeteneği, gerçek yeteneği olduğunu söylemişti! Hayallerini sahiden anlayan, uzun zaman önce vazgeçilmiş olması gereken çocuksu düşünceler diye küçümsemeyen biri tarafından ilk kez teşvik edildiğinden Marjorie çok çalışmıştı. Kendisini bile şaşırtarak hayatında hiçbir şeye çalışmadığı kadar çok çalışmıştı. Bay Carson okuması için bir sürü kitap verdiğinde pek anlamasa bile, örneğin Stanislavski farklı bir dili konuşuyor gibiydi, yine de dikkatlice okuyarak, neredeyse ezberleyerek hepsini bitirmişti. Mezuniyetten sonra Bay Carson onu tiyatro okuluna gitmesi için teşvik ettiğinde kelimelere dökülmemiş hayalleri dile getirildiğinden neredeyse bayılacaktı. Marjorie ondan sanatla ilgili hiçbir kariyeri onaylamayan ailesiyle konuşmasını

istemişti. Kızlarının meslek sahibi olmasına sıcak bakmıyorlardı, ancak Paulina'nın hemşirelik okuluna gitmesine izin vermişlerdi, sonra da savaş yüzünden orduya katılmasına.

“Hayır, Marjorie, öğrenciyle ailesinin arasına giremem,” dedi Bay Carson mezuniyetten sonra bir öğle vakti. Sadece birinci sınıfların dersi vardı; Marjorie ve arkadaşları da geçmişin hatırına “sevgili eski mekânı” gösterişli bir şekilde ziyaret etmeye karar vermişlerdi.

İkisi, Bay Carson'ın konferans salonundaki sahnenin yanında bulunan odasında takılıyorlardı. Bir buçuk yıldır burada kalmasına rağmen odada Bay Carson'a ait hiçbir iz yoktu. Ortadan kaybolursa kimse bir zamanlar orada olduğunu hatırlamayacaktı sanki. Ne bir resim ne çerçeveselenmiş bir diploma veya sertifika ne de eski oyun biletleri... Sadece ceketi, şapkası, yıpranmış evrak çantası ve birlikte yaptıkları, yapacakları, son oyun *You Can't Take It with You* vardı. Marjorie'nin başrol Alice'i oynayamamış olması hayret vericiydi; daha küçük ama daha gösterişli olan, bale yapan abla Essie verilmişti ona. O da karakteriyle şovu çalmıştı o kadar.

Fakat şimdi okul yılının sonu görünmüştü ve Bay Carson nedense somurtuyordu.

“Geçmişte dersimi aldım maalesef,” diye itiraf etti Bay Carson. Masasının önüne yaslanmış ve istese her an havaya sıçrayabilecekmiş gibi ayak parmaklarının ucunda dengede durmuştu. Fred Astaire gibi kemer niyetine kullandığı atkısının ucuyla oynuyordu; çok havalı ve orijinal olduğunu düşünen Marjorie (gerçi o bile bunu ilk kez Fred Astaire'in denediğini itiraf etmek zorunda kalmıştı) onun bu özelliğine bayılıyordu.

“Ama ailem aktris olma isteğimi dinlemeyecektir. Asla dinlemeyecekler! Siz benim adıma onlarla güzelce konuşursanız en azından bana birkaç ay vermeleri için onları ikna edebilirim. Okulları araştırdım. Amerikan Drama Sanatları Akademisi mükemmel görünüyor, tabii eğer girebilirim.” Kendinden şüphe ediyormuş gibi görünmeye çalıştı lakin kurnaz gülümsemesini saklayamamıştı.

“Tabii ki gireceksin,” dedi Bay Carson. Marjorie’nin bunu duymak istediğini çok iyi biliyordu. “Risk alamam, Marjorie. Gerçi neden alamam bilmiyorum. Zaten yakında işimi başkasına verecekler. Askerler artık eve geldiğine göre geri dönen bir savaş kahramanı için ilk tekmeyi ben yiyeceğim.”

“Hayır! Bu saçmalık!” Şimdi sıra Marjorie’deydi. “Tabii ki sizi okulda tutacaklar. Geldiğinizden beri yaptığımız oyunların niteliğine bakın! Gazetede bile hakkımızda değerlendirme yazdılar! Böyle bir şey daha önce hiç olmamıştı.”

“Çok nazıksın ama bunun bir değeri yok. Buradaki en önemsiz insanım ben.”

“Savaş daha bitmedi, Bay Carson. Hâlâ Japonya var,” dedi Marjorie ama pek yutturamadı. Savaşın yaza kadar bitmiş olacağını herkes biliyordu. Bu yılki mezuniyet, önceki çilekeş yılların tatsızlığının aksine, dolup taşan gözyaşlarıyla hakikaten neşeli bir etkinlik olmuştu. Bu sefer mutluluk gözyaşlarıydı hem de. Oğullarının mezuniyet keplerini savaş teçhizatıyla takas etmesinden artık korkmayan annelerin isteyerek döktüğü mutluluk gözyaşlarıydı. Evet, elbette Japonya’yla olan savaş hâlâ devam ediyordu, ancak çocuklar acemi birliğini bitirene kadar savaş sona ermiş olacaktı. Avrupa kazanmıştı, Almanya

yenilmişti. 1945 yılı mezunları kurtulmuştu, bahçedeki onur listesine yeni isimler eklenecekti şimdi.

“Çok tatlısın, Marjorie. Ve lütfen bana Doug de. Hepinizin dediği şu Bay Carson saçmalığından nefret ediyorum.” Kızın saçını arkaya atmak için öne eğildi. Kısacık bir an Marjorie eski duygularını diriltmeyi denedi ancak yapamadı. Sadece gülümsedi, saçını arkaya savurdu ve Bay Carson, yani Doug, “Saçını topladığında çok daha iyi görünüyorsun,” dediğinde övgüsünü kabul etti. Sonra Marjorie’nin geleceği konusuna geri döndüler.

“En azından halk tiyatroları gibi bazı küçük tiyatroları dene. Benim için yap, olur mu? Ailen New York’a gitmene izin vermese de eminim burada sahneye çıkmana izin vereceklerdir. Gerçekten iyisin, Marjorie. Normalde öğrencileri böyle teşvik etmem. Kahretsin, onları başkasının üstüne atmamı bırak, kendim bile onları sahnede izlerken çektiğim ıstıraba katlanamayacak gibi oluyorum bazen. Sigara?” Masasındaki kutudan bir tane uzattı.

Marjorie sohbetin şaşırtıcı bir şekilde samimi bir hal almasından memnundu ve sigarayı kabul etti. “Susan Taggart bile mi?” Susan Taggart onun için rakibe en yakın şeydi; *You Can’t Take It with You* oyununda Alice’i canlandırmıştı. Çok ruhsuz, diye düşünmeden edememişti Marjorie.

“Özellikle Susan Taggart. Dorothy Parker’ın Katharine Hepburn hakkında dediği gibi A’dan B’ye her duyguyu görüp geçiriyor.”

“Hiç duymamıştım.” Marjorie nefes aldı, çok sofistike olduğunu düşündü. Sonra güldü ve kendisini bunun gibi nükteli sözlerle dolu açılış gecelerinin olduğu mükemmel, yepyeni bir kariyerin başındaymış

gibi hissetti. Sonraki adıma bir çeşit hazırlık olarak Bay Carson'ı, yani Doug'ı yaz boyunca görmeyi nasıl sürdürebileceğini düşündü.

Ancak Bay Carson kendi tahmininde haklı çıkarak ay sonunda ayrıldı, Narberth'ten gitti, hiç vedalaşmadan Marjorie'nin hayatından çıktı. Nereye gittiğini bilen yoktu ama elbette söylentiler vardı. Karanlık, tehlikeli, kindar söylentiler... Marjorie doğal olarak üzülmüştü ancak çok dert etmemişti. Sadece hüznlenmiş ve Narberth Halk Tiyatrosu'nda sahneye ilk çıkışını izleyemedi diye birazcık da gücenmişti. Broadway'e gitmeden önce bütün büyük oyunların denendiği Philadelphia'daki Walnut Street Tiyatrosu kadar olmasa da Narberth Halk Tiyatrosu yarı profesyoneldi. Başrollerden biri, zamanında Broadway'de Fredric March'ın dublörünü yapmıştı.

Marjorie yeni başlamış biri için kayda değer bir rol olan *The Admirable Crichton*'ın Tweeny'sini oynamıştı, ancak performansını, onu gerçekten takdir edebilecek hayatındaki tek kişi, Bay Carson izlemeye gelmemişti. Fakat ailesi oradaydı; kendilerince onu desteklemiş, performansını övmüşlerdi, yine de başarısının önemine değinmeden duramamışlardı. ("Evet canım, bu küçük, güzel oyunda iyi iş çıkardın. Seninle çok gurur duyduk, ancak ablanın hemşirelik mezunu olması kadar olamaz şimdi, değil mi?")

Ama ilk açılış gecesinin parıltısını hiçbir şey, ailesinin imalı övgüleri bile söndüremezdi. Gri peruklar takıp oynadığı karakterin yaşını yansıtabilme çabasıyla etrafta titreyerek dolanan gençler yoktu, yetişkinlerle birlikte yetişkin rolleri oynanıyordu bu oyunda. Gerçek olan buydu; bir topluluğun üyesiydi; bir kulübün parçasıydı ve sahneye çağrıldığında rolündeki başarısını gösteren

hoş, küçük bir alkış patlaması yaşanmıştı. Üstelik açılış gecesi partisine davet edilmişti! Sadece on sekiz yaşında olan Marjorie, Crichton'u oynayan (Fredric March'ın dublörünü yapan) aktörün evine, "Sen de gel, saf kız," diye davet edilmişti. Tam gitmek için ailesinden izin isteyecekken hiç tanımadığı bir adam yanına yaklaştı ve aile sohbetini böldü.

"Hey. İyi işti, çocuk." Ve kartvizitini uzattı.

Abe Holmes, Yetenek Avcısı. MGM Stüdyoları, Culver City, Kaliforniya.

"Mazur görün," dedi Marjorie'nin babası. Çalı gibi kaşlarını o kadar kaldırmıştı ki neredeyse saçlarına değecekti. İçgüdüsel olarak kızına yaklaştı. "Tanıştığımızı sanmıyorum."

"Abe. Abe Holmes. MGM adına çalışan bir yetenek avcısıyım. Bu ablamızda iş var bence." Başparmağını Marjorie'ye doğru kaldırdı.

Delicesine çarpan kalbiyle, aniden titremeye başlayan bacaklarıyla Marjorie karta bakakaldı.

"İş mi?" dedi kuşkuyla Marjorie'nin babası. "Bakın Bay Holmes. Bahsettiğiniz benim kızım. Ses tonunuzu beğenmedim."

"Çok özür dilerim." Bay Holmes pişman görünüyordu. Şapkasını çıkardı, süklüm püklüm ayakkabılarına baktı ve ona dönmeden önce Bay ve Bayan Konigsberg'le tokalaştı. Marjorie adamı dikkatle inceledi, hiç de yetenek avcısına benzemiyordu. Gerçi yetenek avcılarının neye benzediğini de bilmiyordu ya. Sıkıcı, gri bir takım elbise, kravat ve beyaz gömleğiyle Bay Holmes tıpkı babası gibi bankacıya benziyordu aslında. Onunla ilgili tek gösterişli şey yüzükparmağına taktığı üstünde yakut olan bir altın

yüzüktü. Bir adamın evlilik veya okul yüzüğü dışında yüzük taktığını hiç görmemişti.

“Bayan, ee, Bayan Konigsberg.” Bay Holmes elindeki rulo yapılmış kâğıda baktı. “Rolünüzü çok iyi oynadınız. Sizinle ve tabii ki ailenizle MGM’nin deneme çekimine katılmanız hakkında konuşmak isterim.”

Topluluğun diğer üyeleri Marjorie, ailesi ve Bay Holmes’un etrafında çember oluşturmuştu bile. Kendisine yönelik iyi hislerin değiştiğini görebiliyordu Marjorie. Düşmanlık dalgaları oyun arkadaşlarından tıpkı perdenin öbür tarafında hâlâ yanan sahne ışıklarından gelen ısı gibi yayılıyordu. Lady Mary’yi oynayan aktris dönüp sahneden koşarak çıktı ve ilk perdede giydiği, sondakinden çok daha iyi ve üstünde daha güzel duran kostümüyle tekrar göründü.

“Üzgünüm ama dediğiniz kulağa üçkâğıt gibi geliyor,” dedi Bay Konigsberg ve bir kahkaha patlattı. Marjorie daha önce kendisine sesini bile yükseltmemiş babasını dürtme arzusuyla doldu birden. Ancak sadece dudaklarını ısırpı bekledi.

“Bu anlaşılabilir bir durum beyefendi,” diye cevapladı Bay Holmes hâlâ çok saygılı bir şekilde. “Ancak sizi MGM adına çalıştığım dair temin ederim. Kartın arkasındaki numarayı, yani stüdyoyu arayıp onaylatabilirsiniz.”

“Ama bu şehirlerarası bir görüşme olacak,” diye söylendi tutumlu Bay Konigsberg. Marjorie çılgık atmamak için kendini tutmak zorunda kalmıştı.

“Ödemeli arayabilirsiniz demek isterdim ama ne yazık ki patron bundan hoşlanmayacaktır,” diye yüzünde hüznü bir gülümsemeyle itiraf etti Bay Holmes. Marjorie sonunda Bay Holmes’u serinkanlılıkla, herhangi

biriymiş gibi inceleyebilecek kadar heyecanını bastırabilmişti. Yakışıklı değil, diye düşündü. Babasından biraz daha genç olduğuna karar verdi, saçları gri değildi ama tepesi açılmaya başlamıştı. Epey tombul bir yüzü, palyaço gibi burnu ve saçma denecek kadar pembe yanakları vardı fakat etrafına özgüven saçıyordu. Çok küçük ama insanın içine işleyen gözleri vardı. Şimdi o gözler kısılmış, kendisine bakıyordu. Marjorie yüzünü doğrultup bakışlarına karşılık verdi. Zaten iri olan gözlerini daha da büyütmeyi ve Vivien Leigh'ye en benzeyen şekilde gülümsemeyi unutmamıştı.

Bay Holmes gülümsememiş, Marjorie'nin takdir olarak algıladığı bir baş sallama hareketiyle yetinmişti.

“Bu konuyu tartışmak için sizi gazoz içmeye davet etsem... Sen ne dersin abla... ee yani Bayan Konigsberg?”

Ailesine değil kendisine sorulmasından minnettar bir şekilde nefes aldı Marjorie çünkü babasını ikna etmenin en iyi yolunu biliyordu. Annesinin erkeklerle başa çıkmak için her zaman kullandığı yol... “İzin isteme, Marjorie. Ne istiyorsan onu yap ve bunun kendi fikri olduğunu düşünmesini sağla.”

Bu nedenle Marjorie hiç tereddüt etmeden, “Bence muhteşem olurdu, değil mi, anne? Hadi Schubert Pastanesi'ne gidelim. Hem oranın dondurmalarına bayılıyorsun baba; senin de zaten bunu önereceğini biliyorum. Bana bir dakika verin de hemen üstümü değişip, montumu alıp döneyim,” dedi. Yavaşça ve nezaketle döndü, hiç acele etmeden oyun arkadaşlarının oluşturduğu küçük çemberi dağıtarak uzaklaştı. Daha önce bu insanlara büyük bir hayranlık besliyorken, şimdi bir kartvizitin varlığıyla her şey değişmişti, gözüne son derece küçük ve sıradan

görünüyorlardı artık. Hayatlarını bu tiyatroda Narberth Oyuncuları'yla geçirmeye mahkûmdular. Arada sırada ziyarete gelmeyi unutmamalıydı ama. Aralarından bu kadar başarılı bir oyuncunun çıktığını görmek onları çok sevindirirdi çünkü.

Marjorie acele etmeden kostümünü çıkardı, sahne makyajını yumuşatmak için bir mendille yüzünü silip kullanmasını söyledikleri itfaiye arabası kırmızısını değil, daha doğal tondaki bir ruju sürdü. Tekrar yüzünün tamamını pudralayıp boynuna, bileklerine ve kollarının altına biraz parfüm sıktı. Sonra da üstüne gündelik kıyafetlerini geçirdi. Neyseki kıyafetleri oldukça hoştu; fırfırlı bir bluz, kloş yün bir etek ve gözleriyle uyumlu koyu zümrüt yeşili bir yelek...

Dahasonragidip ailesine ve Bay Holmes'a katıldı. Yanlarında değilken ne konuşmuş olabileceklerini düşünmek istemiyordu. Bay Holmes kendi arabasıyla Konigsbergleri Schuberts Pastanesi'ne kadar takip etti. Işıldayan metal tezgâhlar, parlak kırmızı tabureler ve parlak siyah beyazla döşenmiş, hareketli bir dondurma dükkânına gelmişlerdi. Çok klişeydi, küçük bir kasaba işiydi fakat genç, masum ve hevesli bir film yıldızı için mükemmel bir mekândı.

Sipariş verdiler. Bir tarafta Marjorie ve annesi, diğer tarafta babası ve Bay Holmes oturuyordu. Bay Holmes'un prova edilmiş konuşmasını dinlediler; yılda bir iki kez güzellik yarışmalarını ve yerel oyunları izlemesi için uzak yerlere gönderiliyordu, hatta burası gibi kuş uçmaz kervan geçmez yerlere bile. Bay Konigsberg bunun üzerine doğrulmuştu. MGM, şimdi savaşın da bitmesiyle (Japonya'ya karşı zafer günü bir ay önce kutlanmıştı) filmlere olan ilgide büyük bir artış olacağından emindi,

bu yüzden yeni yıldızlara ihtiyaçları vardı. Eskilerden bazıları, kimden bahsettiğimi hepiniz bilirsiniz, Kate Hepburn, Dietrich ve hatta Garbo, savaşın çok öncesinde kalmış ve silinip gitmişlerdi. Bu yeni, coşkulu atmosfere ayak uydurabilmek için stüdyonun genç, güzel ve yeni yüzlere ihtiyacı vardı ve bu onun işiydi. Abe Holmes tüm ülkeyi dolaşmak için karısını ve kızını arkada bırakmaktan nefret eden, ailesine düskün bir adamdı. Ancak elden ne gelirdi, iş iştı. Yeni yüzler keşfedip onları deneme çekimi için New York veya Hollywood'a getirmek onun işiydi. Tren veya kaldığı otelin ücreti olsun, tüm masraflar geri ödeniyordu elbette. Tamamen yasaldı ve her şey yolundaydı. Neden mi? Ava Gardner bu şekilde keşfedilmişti; hikâyeyi biliyorsun değil mi abla... Bayan Konigsberg?

Üç yetişkin birden mütevazı bir şekilde gülümseyip, yere bakıp, kafa sallamadan önce içeceğinden bir yudum alan Marjorie'ye baktı. Tabii ki Ava Gardner'ın nasıl keşfedildiğini biliyordu. Önce bir fotoğrafçının vitrininde resmi, sonrasında New York'ta deneme çekimi... Ve şimdi Mickey Rooney'yle evliydi. Artie Shaw mıydı yoksa? Kafası karışmıştı. Ancak gençlik dergilerinde hep öne çıkıyordu, yıldız olma yolundaydı. O da New York'ta deneme çekimine alınmıştı. Tıpkı Bay Holmes'un kendisine, Marjorie Konigsberg'e önerdiği gibi!

"Ancak isim değişmek zorunda," dedi Bay Holmes. Refakatçileri düşünüldüğünde oldukça büyük bir nezaketsizlikti. "Konigsberg de ne? Yahudi ismi mi?"

"Alman," dedi Bay Konigsberg buz gibi bir ses tonuyla.

"Marjorie kalabilir belki. Ama biraz uzun gibi... Bu işlerle uğraşmayı Halkla İlişkiler Departmanı'na bırakacağız tabii. Önce senin deneme çekimini yapmalıyız.

Şimdi bakalım, bir hafta içinde New York'ta olacağım. Bu kasabalardan birkaçını daha dolaşmalıyım. O zaman 21'i nasıl olur? Öğleden sonra desek?"

"Bay Holmes, ilginiz alakanız için teşekkür ederiz. Ancak düşünmek için zamana ihtiyacımız var. İtiraf etmeliyim ki Hollywood pek ilgimi çekmiyor; genç ve terbiyeli bir kadın için uygun bir yer değil. Marjorie için daha gerçekçi planlarımız var, eminim sizin de kendi kızınız için vardır. Şimdi izin vererseniz dondurmayı ben ödeyeceğim, sizinle iletişimde kalacağız."

"Anlıyorum, evet. Doğrusu denemeyi bekleyen bir sıra dolusu kız var. Yani Bayan Konigsberg teklifi geri çevirse bile beni bağlamaz. Yine de denemede iyi iş çıkaracağını düşünüyorum." Delici bakışlarını tekrar Marjorie'ye çevirmişti, Marjorie de tekrar bakışlarına karşılık verdi.

"Sizin için bir sahne mi hazırlamalıyım?" Bir kez daha ailesinin onay vereceğini varsayma yoluna başvurmuştu.

"Hayır, zahmet etme. Bu daha çok fotoğraflarda ne kadar iyi çıkacağıyla ilgili. Bir sürü tiyatro öğretmenimiz var zaten. Aslında oyunculuk işin en küçük kısmı."

Marjorie hevesinin biraz kaçtığını hissetti. Çoktan bir aktristti o ve yeteneğinin bu şekilde lekelenmesini hoş karşılayamazdı. Evet, filmlerin nasıl rol yaptığından çok nasıl görüldüğüyle ilgili olduğunu biliyordu. Bu yüzden Vivien Leigh'yi bu kadar seviyordu. Çünkü o önce gerçek bir aktris, sonra muhteşem bir güzellikti. Oyunculuğunun arka plana atılması Marjorie'nin tıpkı Ava Gardner gibi "keşfedildiği" anın büyüsünü bozmuştu. Sanki yeni ve önemli bir ülkeymiş gibi!

"Neyse ben yine de bir tane hazırlayabilirim. Seçmeler için ezberlediğim, siz de takdir edersiniz ki, birçok sahne

var,” diye mırıldandı. Bay Holmes ise sadece omuz silk-mekle yetindi.

“Keyfin bilir.”

Biraz daha lafladılar. Bay Holmes karısı ve çocuğunun resimlerini gösterdi. Sabah erkenden trenle Baltimore’a gideceğiyle ilgili bir şeyler homurdandı ve sonra ayrıldılar. Bay Holmes gitmeden Marjorie’yle sıkıca tokalaşmış, bir kez daha homurdanıp kafa sallamadan önce yüzüne dikkatle bakmak için öne eğilmişti.

Oldukça kısa süren dönüş yolculuğunda Konigsbergler akşam olanlar hakkında hiç konuşmadı. Birbirileriyle başa çıkmadaki hünerleri yarıştırdı. Bay ve Bayan Konigsberg kızlarıyla başa çıkmada daha becerikliydi; onun birtakım hayallerini pratik sözler ve planlar gibi korkunç şeylerle bölmenin akıllıca olmadığını çok iyi biliyorlardı. Bu taktik iki gün boyunca devam etti. Ve bir akşam yemeği vakti Bay Konigsberg önemsiz bir şeymiş gibi kartın arkasındaki numarayı aradığını söyledi. Kaliforniya, Culver City’deki MGM Stüdyoları’nda gerçekten de bir Abe Holmes’un çalıştığını keşfetmişti.

“Her şey doğrulandı şimdi,” dedi Marjorie’ye kuzu pirzolayı uzatırken. “Adam nezaket yoksunu ama meşru. Hakkını vermek lazım.”

“Pek cüretkâr görünüyordu,” diye çınlayan bir sesle destekledi Bayan Konigsberg. “Kibar denemez tabii.”

“Bunun konuyla bir alakası olduğunu sanmıyorum,” dedi Marjorie oldukça resmi bir ses tonuyla.

“Aslında meselenin can damarı bu Marjorie. Böyle kaba, yontulmamış bir adamla iş yapmak istiyor musun gerçekten? Kesinlikle olmaz. Herneyse, zaten bütün fikir saçmalık; adamı niye tartıştığımızı bile bilmiyorum. Bu

deneme çekimi söz konusu bile olamaz. Surat asacaksın biliyorum ama sonra bana çok teşekkür edeceksin. Bu saçma fikirleri hemen şimdi kafandan atman en hayırlısı. Genç ve hassassın ama yakında kendini toparlarsın.”

Marjorie surat asmadı. Ağlamadı veya öfkeyle çıkıp gitmedi. Sadece dudaklarını ısırды, düşünceli göründü, azıcık yemek yedi ve odayı sessizce terk etti. Birçok kez masada anne babasının birbirilerine attığı bakışları yakalamıştı, ancak “bütün fikirden” bir daha bahsetmediler.

Fakat bu düşünce Marjorie uyanık ya da uyuyor olsun her anını yiyip bitiriyordu. Rüyaları o kadar canlıydı ki adeta film gibilerdi, hatta bir tanesinde uyanmadan hemen önce yönetmen, “Kes!” diye bağırırmıştı. Ayın yirmi birinde Grand Central’a gitmek zorundaydı. Bunun gibi fırsat bir daha gelmezdi. Narberth’e yetenek avcısının geldiğini daha önce hiç duymamıştı. Buradaki bağları zaten kopmuştu; şu anda kendisine düşman gözüyle baktıkları düşünüldüğünde Narberth Oyuncuları’ndan başka bir rol alma şansı çok düşüktü. O günden sonraki performanslar hep provaydı. Sahne arkasındayken kimse onunla konuşmuyordu; sahnedeysse onu bastırmaya, sahnenin gerisine atmaya çalışmaktan tut, kostümünün uygunsuz yerlerine iğneler ilıstirmeye kadar her türlü kirli numarayı denemişlerdi.

Ayrıca on sekiz yaşındaydı. Seneye on dokuz olacaktı. On dokuz on sekize göre ne kadar yaşlı ne kadar kasvetli ve ne kadar sıkıcıydı. *18 yaşındaki yeni keşif*. Şimdiden magazin dergilerinde bu yazının yayımlandığını hayal edebiliyordu. Fakat 19 aynı olmayacaktı; çok geçti. Hayır, bu tüm hayal ve arzularının gerçek olması için bir fırsattı ve ailesinin bunu mahvetmesine izin vermeyecekti.

Ve sonra mutlulukların en büyüğü geldi... Aptal ablası Paulina telgraf gönderip bir denizciyle, kimsenin bilmediği Nevada'dan bir köylüyle evleneceğinin haberini verdi. Ayrıca evlenmek için çok acele ettiklerinden düğün öncesi Philadelphia'ya uğrayamayacaklarını söyledi. Ve sonra bütün ev patladı. Havaya uçtu. Tıpkı Hiroshima'ya atılan bombanın *Life*'ta gördüğü fotoğrafları gibiydi her şey; büyük mantar biçiminde nükleer bir bulut Königsberglerin hoş, beyaz, kolonyal evinde asılı kaldı. Dolup taşan gözyaşları, birbirini suçlamalar, bağırışlar ve istemeye istemeye yapılan şehirlerarası görüşmeler... Bütün bunların arasında Marjorie'nin "bütün fikri" unutulup gitmişti. Tabii ki Marjorie unutmamıştı. Bu karmaşada Bay Holmes'un sekreterine gizlice şehirlerarası arama yapmayı başarmış (Operatörün telefonun bağlandığını söylemek için geri aramasını kendisi cevap vermeden başkası verir diye korkuyla beklemişti), randevusunu onaylatmış ve belirlenen saatte Grand Central'daki Öpüşme Odası'nda beklemesi gerektiği bilgisini almıştı.

Ve işte buradaydı. Bay Holmes'u, geleceğini, Hollywood semalarına yükselecek yıldızını bekliyordu; tıpkı...

Marjorie gezinmeyi kesti. Ağzı açık bakakaldı. Az önce Öpüşme Odası'na çabuk hareketlerle ikisi de siyah gözlük takan, herhangi biriyle, özellikle de birbirleriyle göz temasından kaçınan bir çift girmişti. Fakat birlikteydiler; uzun, ince, koyu renk saçlı, gaga burunlu adam kolunu kadının beline sarmıştı. Altın kahve saçlı kadın da uzundu ve kızarmış, al al yanakları vardı. Marjorie bu telaşlı, çekingen görünen kadının Ingrid Bergman olduğunu fark edince kendini tutamadı, nefesi kesildi. Kadının tüymesinden korkarmış gibi onu sıkıca tutan

adamın da Gregory Peck olduğunu anlayınca bir kez daha nefesi kesildi.

İki film yıldızı! Tam burada, Marjorie Konigsberg'in deneme çekimini yapmak için MGM'nin yetenek avcısı Bay Holmes'la buluşması gereken Grand Central, Öpüşme Odası'nda. Şansına inanamıyordu; bu bir işaretti, bir lütuftu, ailesine yalan söylerken işlediği suçun affedilmesi idi. Marjorie şimdi esrarengiz asansörün önünde durup birbirine gergin bakışlar atan çifte koşup ben de sizin gibiyim deme arzusuyla doldu. O, Marjorie Konigsberg, deneme çekimine gitmek üzereydi ve onları yakında Hollywood'da görecekti. Ancak o sırada asansörün kapısı açıldı. Gregory Peck kadını neredeyse içeri ittikten sonra kendi de bindi. Asansör görevlisinin sorduğu soruya mırıldanan cevaptan sonra kapı kapandı ve ışık asansörün çıktığını belirten bir şekilde yukarıya doğru devam etti.

Ah, bu asansör nereye gidiyordu? Marjorie hemen o anda düğmeye basıp merakını gidermek istedi, ancak çok geçti artık. Saat neredeyse on iki buçuktu, Abe Holmes her an burada olabilirdi. Aynada yansımasına son bir kez bakmak için pudrasını çıkardı; dilini dişlerinin üstünde gezdirdi ve çabuk bir sırayla gülümsedi, suratını astı, ışıldayan bir şekilde güldü, üzüldü ve gizemli göründü. Tatmin olup pudrasını kapattı, odaya bir göz gezdirdi. Oturmak için en çekici koltuğu arıyordu. Daha önce kese kâğıtlı kadının oturduğu köşede karar kıldı. Eteğini düzelterek, tedbir olsun diye de el çantasını yanına koyarak dikkatlice oturdu; sonra uzakta bir nokta belirleyip kafasında basit bir deneme çekiminden daha ruhani ve acil düşünceler varmış gibi hayalperest bir edayla noktaya odaklandı.

“Demek çocuk sonunda benimle buluşmaya karar vermiş.” Bir ses gürlledi yanında.

Derin bir nefes alarak kafasını yavaşça kaldırıp Bay Holmes’un takdir eden, keskin bakışlarına karşılık verdi. Adamın yüzünün nasıl görüldüğünü unutmuştu. Rüyalarında ve hayallerinde sadece kartviziti, dev gibi kameranın arkasındaki gizemli sesi, parlak ışıkları, çığlık atan hayranlarını, Bay Carson’ın veya belki de Gregory Peck’in gönderdiği çiçek buketini görmüştü. İçindeki kartta da şöyle yazıyordu: *Yeteneğin olduğunu her zaman biliyordum. Ancak ne kadar olduğunu bilmiyordum.*

“Neden? Tabii ki gelecektim. Sekreterinizi aramıştım. Size söylemedi mi?”

“Elbette, elbette söyledi. Yine de bilemezsin. Söylemeden edemeyeceğim, ailen çok düzgündü. İzin vereceklerini düşünmemiştim.”

“On sekiz yaşındayım, Bay Holmes.” Marjorie’nin sesi kısık, ayarlı, hafifçe de eğlenir gibiydi. “Artık kendi kararımı kendim veriyorum.”

“Hımm.” Bay Holmes bir kakhaha patlattı. “Bence buna kadeh kaldırmalıyız.”

“Evet, ama,” Marjorie saatine baktı. “Deneme çekiminin saati neredeyse geldi, değil mi? Zamanımız olduğunu sanmıyorum.”

“Takma kafana. Onlar beni bekler, ben onları değil. Hadi gidelim.”

Bay Holmes kalkmasını işaret etti, o da kalktı. Sonra esrarengiz asansöre doğru yürüdü, Marjorie de kalbi küt atarak takip etti.

“Ah, az önce Ingrid Bergman’ı gördüm!” Kendini tutamamıştı. Ne kadar toy ve ünlü delisi görüldüğünü

biliyordu ama birine söylemek zorundaydı işte. “Şu yeni aktörle birlikteydi, Gregory Peck’le. Onlar da asansöre bindiler!”

“Şaka yapıyorsun!” Valizini diğer eline geçirmişti, eğlenmiş görünüyordu. “MGM’den olmadıklarından benim sorunum değil gerçi ama yine de ilginç. Kadın evli hem de. Diğerini bilmiyorum.”

“Tanrım!” Nefesi kesildi. “Ama onların şey olduğunu düşünmüyorsunuz, değil mi? Yani sadece asansöre bindiler hepsi bu. Asansör bir stüdyoya falan mı gidiyor? Deneme çekimim nerede olacak?”

İki yıldızın bindiği asansöre kendi de biniyorsa, söylediği mantıklıydı elbette. Filmlerle veya stüdyoyla alakalı bir şey olmalıydı.

Bay Holmes cevap vermedi. Sanki Marjorie’nin yüzünün (hazinesinin!) altında bir de vücudu olduğunu ilk kez fark etmiş gibi onu tepeden tırnağa inceledi ve sonra sıırıttı. Sırıtan bir Bay Holmes’ün ortaya koyduğu görüntü midesini kaldırdı. Daha önce hiç fark etmediği tütün ve kahveden sararmış dişleri, hafif ciğer rengi dudakları vardı.

Asansör geldiğinde kafasını çevirdi. Kapı açıldı ve Bay Holmes onu içeri yönlendirdi. Kırmızı şapkalı asansör görevlisi kapıyı kapadı.

“Rezervasyon?” Göz teması kurmadan sordu.

“Evet. Holmes, MGM.”

“Tamam, efendim.”

Marjorie gergin olduğunu fark edip kendini rahatlatmıştı. Ancak Bay Holmes’ün ona bakışında sinirlerini geren bir şeyler vardı. Yine de her şey yolundaydı. Belli ki deneme çekimi her nerede yapılıyorsa oraya gidiyorlardı.

Asansörün zili çalıp asansör görevlisi kapıyı açtığında Bay Holmes önce Marjorie'nin çıkmasını işaret etti.

“Makyajımı ve saçımı düzeltmek için vaktim olacak mı?” diye sordu. Buna o kadar odaklanmıştı ki çevresine pek dikkat etmiyordu.

“Onu biz hallederiz. Endişelenme. Kamera karşısına geçmeden önce seni hazırlayacaklar.”

“Ah, tamam,” dedi ve Bay Holmes'ü takip etti. Kanepe ve saksıda palmiyelerle döşenmiş, uzak köşede bir piyanistin çaldığı, başka bir köşede barın bulunduğu, samimi oturma düzeninin ve resepsiyonun olduğu lobiye benzer, kalabalık bir odaya girmişlerdi. Tıpkı bir otel gibiydi.

Sonra gerçekten de otel olduğunu fark etti. Her kapının, masanın, hatta masalardaki küllük ve kibrit kutularının bile üstünde süslü bir B harfi vardı.

“Güzel değil mi? Daha önce Biltmore'a gelmiş miydin?” dedi Bay Holmes. Sanki önemli bir Hollywood yetenek avcısı değil de tur rehberiymiş gibi hiç acele etmeden dolaşarak resepsiyona doğru gidiyordu. Tavana asılı ünlü, altın saati bile gösterdi. Marjorie tamamen afallamıştı. Asansör otel lobisine mi çıkıyordu? Biltmore Oteli'ne?

“Çantalarımı bırakacağım sadece,” dedi Bay Holmes Marjorie'nin kafasının sorularla dolup taşıtığını sezmiş gibi. Marjorie terlemiş, bluzu üstüne yapışmaya başlamıştı. Alnındaki saçları kıvrım kıvrım oluyordu. Burnunun da resepsiyon masasının arkasındaki ayna gibi parladığından emindi.

İnce bıyıklı ve yaşlı resepsiyonist ona bir bakış attıktan sonra tek kaşını kaldırdı fakat hiçbir şey söylemedi. Bay Holmes'ten aldığı bilgilerle kayıt formunu doldurdu.

Son olarak, “Anahtar bir mi olsun, iki mi?” diye tekrar Marjorie’ye bakarak sordu.

“Bir.”

“Tamam, efendim.” Resepsiyonist gülmemeyi güçbela becererek cevap vermişti.

O anda Marjorie’nin vücuduna bir şeyler olmuştu sanki. Titreyen, garip bacaklarının gövdeyle bağlantıları kesilmiş; boynu uzamıştı; kafası büyümüş vücudunun üzerinde sallanıyordu sanki. Eldivenli ellerine baktı, çok çok uzakta kalmışlardı. Boğazı kurumuştur. Kendi sesinin lütfen bir bardak su diye fısıldadığını duydu.

“Ne, ne dedin?” Bay Holmes anahtarı cebine atıp ona dönmüştü. Kolundan tutup onu resepsiyondan uzağa çekti.

“Su? Biraz su alabilir miyim?”

“Tabii tabii. Söylediğim gibi daha çok zamanımız var. Oturup bir şeyler içerken deneme çekimi hakkında konuşabiliriz. Senin için bazı tavsiyelerim var. Bak sana söyleyeyim, çocuk. Olması gereken her şeye sahipsin. Seni temin ederim. Ancak her küçük hilenin yararı olur, ben bu işi uzun zamandır yapıyorum. Uzun zamandır... Deneme sırasında sahnede cesaretini kaybeden çok yetenekli kızlar gördüm. Bunun sana olmasını istemeyiz, değil mi?”

“Ha-hayır, tabii ki hayır.” Marjorie fısıldamayı başarmıştı. Boğazı o kadar kuruydu ki kendi sesini duyunca hayrete düştü.

“Tabii ki hayır. Şimdi müsaadenle çantamı bırakacağım.” Resepsiyonun karşısında bulunan bir dizi asansöre doğru yürüdü.

“Ben... ben burada bekleyeceğim.” Kekeleyerek konuştu. Kendine oturacak yer aradı ama titreyen görüşüyle yüzlerce koltuğa rağmen hiç boş yer bulamadı.

“Elbette, elbette. Ancak beni endişelendiriyorsun. Biraz bitkin görünüyorsun. Kaybolmanı istemem. Benimle bir saniye yukarıya gel. Çantamı bırakıp hemen aşağıya ineceğiz ve sana içecek bir şeyler söyleyeceğiz. Belki yiyecek bir şeyler de... Uzun zamandır yemek yememiş gibisin.”

Marjorie kendi başına ayakta durup duramayacağını bilemiyordu. Ayrıca hissettiği korku, sinir, umut, arzu ve hayatında ilk kez baş edebileceğinden daha büyük bir şeyle karşılaşmasının getirdiği yıkıcı duygulardan dolayı her an yere çökebileceğini düşündüğünden kafa salladı. Asansöre doğru sürüklenmeye itiraz etmedi. Bu arada resepsiyonistin attığı onaylamaz bakışlar gözünden kaçmadı.

Bay Holmes dirseğinden sıkıca tutuyordu, buna hem midesi bulanmış hem de minnet duymuştu. Tutmasa yere çökeceğini biliyordu çünkü artık bacak kemiklerini hissetmiyordu. Bay Holmes'ün asansör görevlisine oda numarasını söylediğini duydu ve çok geç fark etti ki numarayı duymamıştı. Çok geç fark etti ki belki de gelecekte, korkunç bir zamanda hatırlaması gerekebilirdi.

Fakat kapı açıldı ve dışarı çıktılar. Marjorie'nin hangi katta olduklarına dair hiçbir fikri yoktu. Sonra kapı numaralarından bunu kolaylıkla öğrenebileceğini hatırladı. Bu yüzden yürürlerken, yani Bay Holmes yürürken, numaralara odaklandı. Uçsuz bucaksız, halılı, aralıklardaki parlatılmış masaların üstünde siyah kadransız telefonların, duvar şamdanlarında parlak ışıkların olduğu bir holde adeta sürükleniyordu. 1124, 1126, 1128, 1130.

1132.

Bay Holmes altın anahtarı çıkarttı ve deliğe sokup kapıyı açtı. Odaya ilk o girdi. Duraklamadan, çevresinde

ne olduğuna hiç dikkat etmeden, sandalyenin nerede olduğuna bile bakmadan şapkasını üstüne atarak, daha önce birçok otel odasına girmiş bir adamın tavrıyla girdi içeri. Marjorie ise tasmaşının sonuna erişen bir köpek gibi kapının eşliğinde donakaldı. Üzerine beyaz bir örtü serilmiş yatağın köşesini görebiliyordu.

“İçeri gel çocuk,” dedi Bay Holmes. Marjorie artık onu göremiyor, onun tarafından tutulmuyordu. Ve neden hâlâ kendisini bıraktığı yerde durduğunu, neden kapının eşliğinde böyle hareketsizce beklediğini, neden asansöre doğru koşmadığını düşünüyordu.

“Sanmıyorum,” diye fısıldamayı başardı. Yine de hâlâ gitmemişti.

“Ne?” Bay Holmes tekrar göründü. Ceketini çıkarmış, kravatını gevşetmişti. Elinde bir bardak su tutuyordu.

“Sanmıyorum dedim,” diye mırıldandı Marjorie yerdeki pelüş, azıcık kirli halıya bakarak.

“Biraz su iç.” Bay Holmes elindeki suyu Marjorie’nin eline tutuşturdu. Bir adım geri gitti. Ona dokunmamıştı.

“Teşekkürler,” dedi ve suyunu yudumladı. Ancak boğazı o kadar dardı ki su neredeyse geri çıkacaktı. Yavaşladı, suyundan azar azar yudumlar aldı. Bay Holmes’ün eğlenen yüzüne bakmamaya çalışıyordu.

Bardağı tekrar ona uzatırken elleri birbirine değdi. Bay Holmes’ün elleri sıcak ve yapış yapıştı. Eldiven giydiği halde bile ısıyı hissedebiliyordu, terin içeri sızdığı yerde nemli bir nokta oluşmuştu. Bay Holmes bardağı alıp kapının hemen yanındaki küçük masaya oturdu. Sonra Marjorie’nin elini tuttu. Marjorie elini düzgün hareket ettiremiyordu, cansız ve garip bir şekilde havada asılı kalmıştı. Bay Holmes eldivenlerini çıkartıp elini onun-

kine kenetledi. Marjorie vücudunda derin, kemiklerini takırdatan bir sarsılma hissetti.

“Hadi ama. Bana iyi davran. Sana çok şey öğretebilirim. Ayrıca deneme çekiminden önce bir sürü zamanımız var.”

“Ama... ama bir deneme *var*, değil mi?” Marjorie tek bacağından tuzağa yakalanmış bir hayvan gibi çaresiz ve tükenmiş hissediyordu. Bacağını koparıp atsa mı, yoksa tamamen vaz mı geçse bilemiyordu.

“Evet. Tabii ki bir deneme var. Ne yani üstünde MGM yazılı kartvizitleri dağıtarak üçkâğıt çevirebileceğimi mi düşünüyordun? Kimse böyle bir şeyden paçayı kurta-ramaz. Deneme var. Her zaman bir deneme vardır. Ve sen parlayacaksın. Sadece rahatlamalısın. Şimdi seni rahatlatayım.”

Marjorie geriye doğru bir adım attı. Eli hâlâ Bay Holmes'te olsa da... Yetenek avcısı. MGM Stüdyoları, Culver City, Kaliforniya.

Geriye bir adım attı. Durakladı. Ailesini düşündü. Onu ilk fark eden kişiyi yani Bay Carson'ı düşündü. Ingrid Bergman, Ava Gardner ve Vivien Leigh'yi düşündü.

Bayan Turnberry'yi düşündü. Ablası Paulina'yı ve onun Nevadalı, çarpık bacaklı (kesin çarpık bacaklı ve sıkıcı biriydi) denizcisini düşündü.

Gözlerini kapatıp kararını verdi. Bir adım attı. Ancak ileri mi geri mi? Sadece zaman söyleyebilirdi.

Bu sırada aşağıda, Öpüşme Odası'nda hiçbir yönetmen, “Kes!” diye bağırıyordu.

İstasyona varan trenlerin boğuk anonsları arasında yeniden buluşmaların bitmek bilmeyen montajı oynatılıyordu. Acıklı ve mutlu, başarılı ve gergin, dönüşümlü

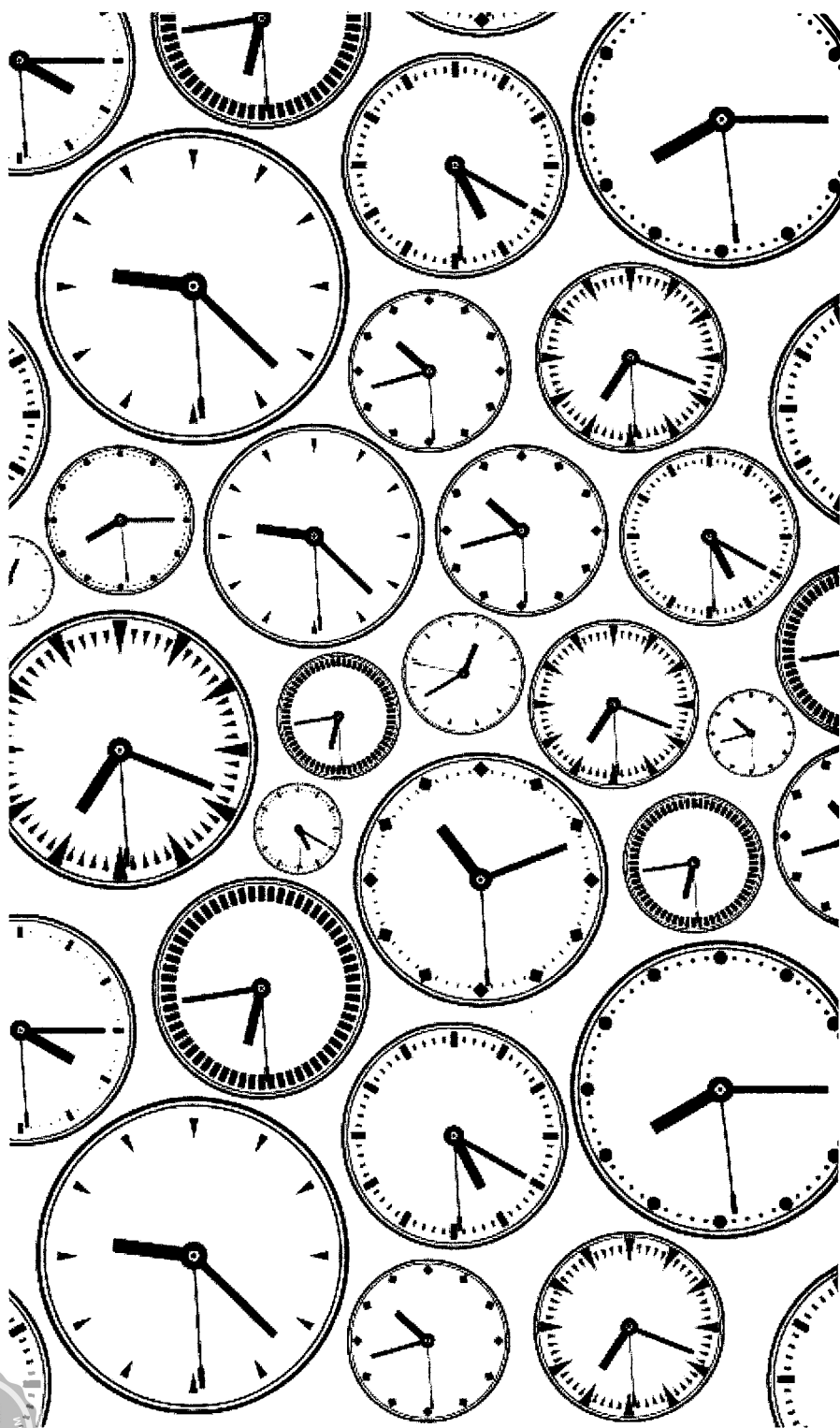

olarak sıkıcı ve fazlasıyla dramatik... Hepsi aktör ve oyuncu, bazıları diğerlerinden daha doğal...

Ve başka bir kız en iyi kıyafetleriyle ve ne kadar genç ve toy olduğunu saklayamayan aşırı makyajıyla istasyona gelmişti. Elinde yıpranmış bir kartvizit tutuyordu. Kartvizitte Marjorie'nin çok sayıda monolog, kabul konuşması ve Shakespeare'den aşk sahnelerinin yanında ezbere söyleyebileceği şu kelimeler yazıyordu:

Abe Holmes, Yetenek avcısı. MGM Stüdyoları, Culver City, Kaliforniya.

YİTİK KALPIER İSTASYONU

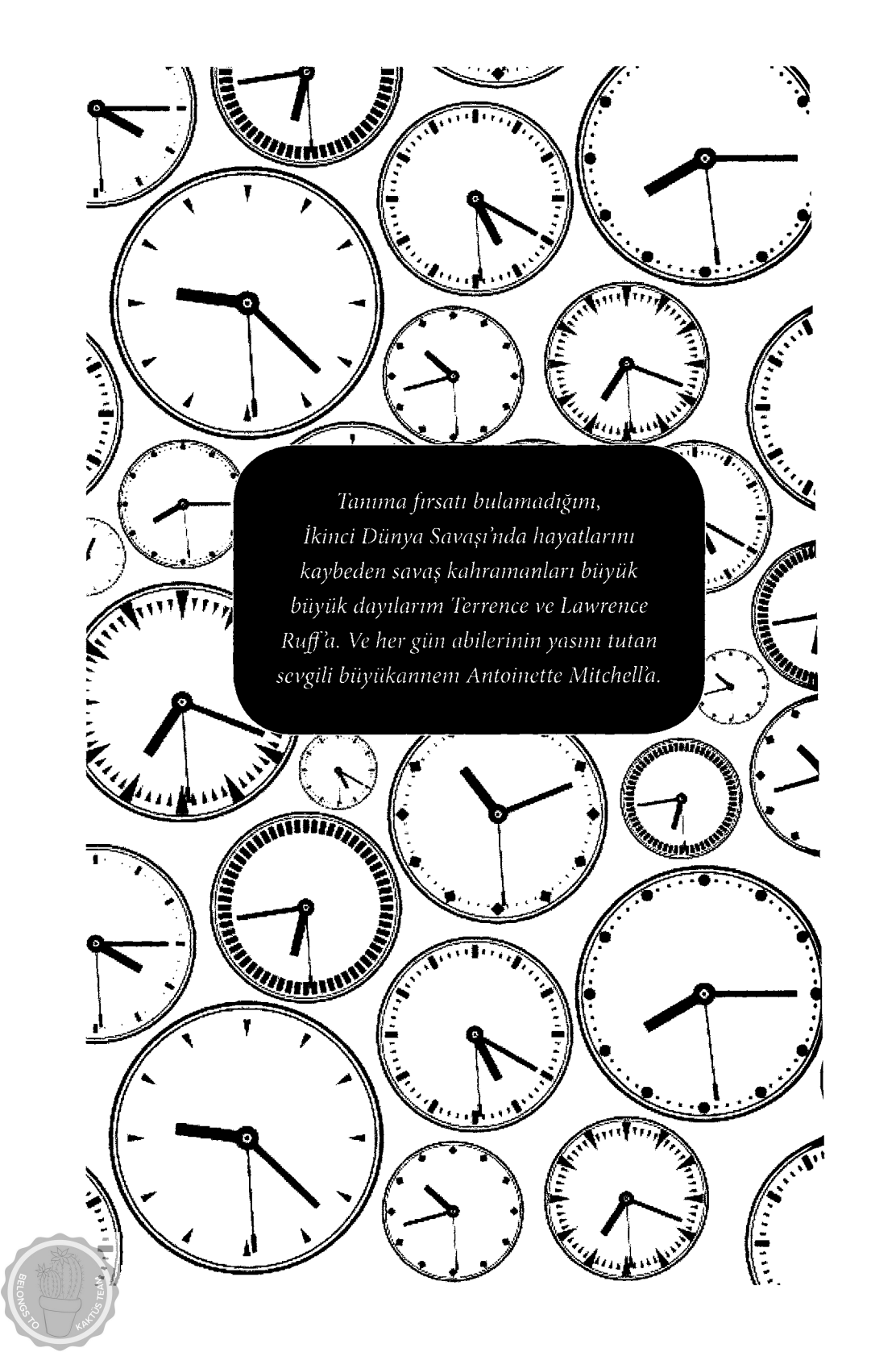

SARAH JIO

İngilizceden Çeviren:

Fatma Zeynep Öztürk

*Tanıma fırsatı bulamadığım,
İkinci Dünya Savaşı'nda hayatlarını
kaybeden savaş kahramanları büyük
büyük dayılarım Terrence ve Lawrence
Ruff'a. Ve her gün abilerinin yasını tutan
sevgili büyükannem Antoinette Mitchell'a.*

Sam'e istasyona gelmemesini söylemiştim. Dün gece Blecker Caddesi'nde veda etmiştik birbirimize. Yanığımdan hafifçe öpmüş ve bana gitmemem, bu yolculuğa çıkmamam için yalvarmıştı. Onunla neden bir yaşam kuramadığımı sormuştu. Burada. Şimdi. Savaş bitti, demişti. Artık yepyeni bir dünya var. Eskiden olduğumuz insanlar değildik. Hiç kimse değildi. Gerçekti bu. New York'ta hemşirelik yaparak geçirdiğim iki yıl bazı açılardan bir ömür gibi geliyordu. Bu şehre on sekiz yaşında şaşkın bir genç kız olarak gelmiştim. Korkuyor, ne yapacağımı bilmiyordum. Şimdi o kızı tanıyamıyordum bile. Seattle'a, eve dönmek istemiyordum. Ama geçen gece kaldırımda saçları hafifçe dağılmış, iri kahverengi Clark Gable gözlerini bana kenetleyen Sam'e bakarken geçmişimle yüzleşmek zorunda olduğumu biliyordum.

Sonuçta bir söz vermiştim.

Sam istasyonda yanımda duruyordu. Eli belimdeydi, beni kendine doğru çektii. Dün gece bana sarılışını, beni

kollarında tutuşunu hatırladım. Hayatımızın geri kalanını birlikte geçirmemizi, karısı olmamı, benimle bir yuva kurmak istediğini söyleyişini düşündüm. Bunları tabii ki ben de istiyordum. Ellerim terledi, dizlerim titredi. Sam gerçeği bilseydi aynı şekilde düşünür müydü?

Bir damla yaş yanağıma düştü. Sam gözyaşımı bileğinin tersiyle sildi. Derin bir nefes aldım. “Sana işlediğim mendillerden yok mu yanında?”

Elini alnına koydu. “Sürekli unutuyorum cebime koymayı. Sanırım hâlâ alışamadım.” Bir tutam saçımı kulağımın arkasına sıkıştırdı. “Sevgilim, lütfen ağlama. Seattle’da işleri yoluna koyup döneceksin. Evleneceğiz ve birlikte bir hayat kuracağız.”

“Evet,” diyerek zorla gülümsedim.

“Senin ihtiyacın olan biraz dinlenme,” dedi. “Solgun görünüyorsun. Son zamanlarda çok çalıştın. Bu tren yolculuğu sana iyi gelecek. Biraz uyursun.”

Evet, son zamanlarda çok çalışmışım. Savaştan evine dönenler nedeniyle klinikte ilgilenmem gereken bir sürü hasta ve yapmam gereken evrak işleri olmuştu. Evrak işlerinden nefret ediyordum. Dün öğlen yemeği bile yiyememişim. Diğer üç kız grip olduğu için izinliydi. Sanırım şehirde böyle sıkışık yerlerde yaşamanın bedeliydi bu.

Sam’e, “Dinleneceğim merak etme,” dedim. Zihnimin beni uyutmayacağını söylemedim. Ne yapmam veya yapmamam gerektiğini düşünüp duracağımı söylemedim. Geleceğimizin ülkenin diğer ucuna yapacağım bu yolculuğa bağlı olduğunu söylemedim.

Bakışlarıma odaklanarak, “Seni bekleyeceğim,” dedi. Onu seviyordum, gerçekten seviyordum. Bir an için bileti yırtmayı, burada hayatıma yeniden başlamayı düşündüm.

Ona her şeyi anlatırdım, o da beni affederdi. Beni anlardı. Birlikte üstesinden gelirdik. Ama sonra verdiğim sözü hatırladım. Her şeyi yeniden hatırladım. Yapmam gereken şeyi yapmadan kendimi ona tamamen veremeyeceğimi biliyordum.

Genç, güzel bir kız yanımızdan geçti. Üstünde, göğüslerinin yumuşak kıvrımlarını ortaya çıkaran şık, siyah beyaz ekoseli bir takım vardı. Danışmaya doğru yaklaştı. Utangaç bir sesle, “Öpüşme Odası’na nasıl gidebilirim acaba?” diye sordu. Yanakları kızarmıştı.

Kendi kendime gülümsedim. Bu kızın yolculuğu, benim önümde uzanan yalnız yolculuktan çok farklı geçecekti. Sonra Brooklyn’de Sam’i ilk öpüşümü hatırladım. Mantiğim aksini söylese de klinikten birkaç kızla dışarı çıkmaya ikna olmuştum. Arkadaşım Elaine onun kırmızı elbisesini giymem ve ona uyumlu ateş kırmızısı ruju sürmemde ısrar etmişti. Ben kulübe girdiğimde Sam bardaydı. Yüzü, dumanlı ve loş odada sislerin içindeki bir ışık gibi parlıyordu. O gülümsemişti. Ben de gülümsemesine karşılık vermiştim. Sonra ayağa kalkmış ve bana doğru yürümüştü. Bütün gece konuşmuştuk.

Sam’in elinin çeneme değdiğini hissettiğimde gözlerimi sımsıkı kapattım. Yüzümü kendisine doğru çevirdi. “Seattle’da neyle yüzleşmen gerektiğini düşündüğünü bilmiyorum,” dedi. İki elimi de dudaklarına götürdü ve hafifçe öptü. “Ama lütfen bunun bana olan sevgini gölgelemesine izin verme.”

Başımı salladım ve gözümünden akan bir damla yaşı daha sildim. Bu adil değildi. Bunların hiçbiri adil değildi. Sam. Yakışıklı, nazik, iyi. Bacağındaki çocukluktan kalma, koşmasına engel olan bir yara yüzünden savaş boyunca

masa başı bir iş yapmak zorunda kalmıştı. Ama bu benim ayaklarımı yerden kesmesine engel olamamıştı. Aslında geçmişim düşünüldüğünde buna müsaade etmemek için çok uğraşmışım. Şimdiyse bana kalbini vermişti. Ben de almıştım.

Kulağıma, “Ağlama, bebeğim,” diye fısıldadı. “Bende seni neşelendirecek bir şey var.” Montunun cebine uzandı ve üstünde Tiffany and Co. yazan mavi bir kutu çıkardı. Kutuyu bana verdi. Sırıtarak, “Hadi,” dedi. “Açsana.”

Titreyen ellerimle kutunun kurdelesini açtım ve kapağını kaldırdım. Gözyaşlarımın arasından gümüş bir zincir gördüm. Bir kolye. Kolyeyi elime aldım. Ucundan bir pırlanta yüzük sarkıyor, istasyonun ışıkları altında parlıyordu. Nefesim kesildi.

“Sam, bu ne? Sen bana...”

Sam’in gülümsemesi temkinli, çekingendi. Dizinin üstüne çöktü.

“Rose, bana nişanlanmaya hazır olmadığını söylediğini biliyorum ama sana neler hissettiğimi söylemeden seni ülkenin diğer ucuna gönderemezdim. Ben sonsuza kadar seninle olmak istiyorum. Seninle evlenmek ve bir aile kurmak istiyorum. Bunu bütün kalbimle istediğimi biliyorsun.”

Bir şey söyleyemeyecek kadar şaşkındım. Sözcükleri çok güzel ve gerçekti. Kalbimi hiç ummadığım şekilde delip geçiyorlardı.

Ayağa kalkarken, “Cevap vermek zorunda değilsin,” dedi. “Sadece kolyeyi tak ve beni düşün. Geri döndüğünde o yüzüğü parmağına takmak isteyip istemediğine karar verebilirsin.” Gergin, çocuksu bir şekilde gülümse di. “Ama umarım istersin.”

Çok yakışıklıydı. Uzandım ve yanağını okşadım. Yanağıma bir damla yaş düştü. Bir mendilim olsaydı keşke. Maskaram muhtemelen gözkapaklarıma bulaşmıştı. “Teşekkürler,” dedim. “Keşke sana şimdi bir cevap verebilseydim ama...”

Bir parmağını dudaklarıma götürüp kafasını salladı. “Şimdi bir şey söylemek zorunda değilsin. Git ve yapman gereken şeyi yap. Ama bana geri dön. Lütfen bana geri dön.” Bakışlarımı inceledi. “Rose, bana geri dönmezsen ne yaparım bilmiyorum.”

Uzakta bir düdük sesi, sonra ayak sesleri duydum. Her yerde sarılmalar, öpüşmeler, kargaşa vardı. Çantama uzandım.

“Gitsem iyi olur.”

Sam beni bir kez daha öptü. Gözlerimi kapattım. Birlikte yaşayacağımız hayatın güzel olacağını biliyordum. Kafamın içinden film şeridi gibi geçiyordu: Bu hayatta kahkaha, sevgi ve bolca tutku olacaktı. Ama yine de bunları gölgeleyen bir şey de olacaktı...

Ben trene doğru bir adım atarken, “Güle güle, sevgilim,” dedi. Başka bir düdük sesi duyuldu. Ya binecektim ya da istasyonda kalma riskini göze alacaktım.

“Hoşça kal, Sam,” dedim. Onu bırakıp gitmek yerçeki-miyle mücadele etmek gibiydi.

Birden, “Takacak mısın?” diye sordu. “Kolyeyi yani?”

Platforma adım atarken gülümsedim ve başımı salladım. “Tabii ki takacağım.”

Biletimi kondüktöre uzatıp trenin içinde yürüdüm. İçinde yatak olan küçük kompartımanımın olduğu yataklı vagon arkalardaydı. Şimdi sadece oturmak istiyordum. Çantamı yanıma alıp kırmızı kumaşla kaplı koltuklardan

birine oturdum. Pencereden baktım. Sam dışarıda bekliyordu. Ona gülümseyip elimdeki kolyeyi sıktım.

Keşke boynumda başka birinin yüzüğünü taşıdığımı bilseydi.

Üç Yıl Önce Seattle

En yakın arkadaşım Elsa, “Sakın bakma ama birisi sana bakıyor,” dedi.

Saat geç olmuştu. Güneş batmıştı. Kısa bir süre sonra eve gitmezsem annem meraklanacaktı. Ama Seattle temmuz ayında öyle güzeldi ki. Hırkanı evde bırakıp çıkabileceğin ve üşüteceğim diye dert etmene gerek kalmayacak bir hava vardı. Uzaktaki çayırdan müzik sesleri geliyordu. Caz müzikti bu, tam da benim dans etmeyi sevdiğim türden bir müzikti. Ayaklarımın iskeleden Washington Gölü’nün soğuk suyuna doğru sallanması hoşuma gidiyordu.

“Kes şunu,” dedim. “Kimsenin bana baktığı yok. Ayrıca burada benim bakmak *istediğim* kimse de yok. Seattle Hazırlık sınıfından başka bir çocukla daha tanışırsam kusacağım.”

Elsa ve ben, varlıklı arkadaşımız Mary’nin düzenlediği bir partiye davetliydik. Mary, insanların süslü demir kapılar ardında yaşadığı, evlerinde aşçılar, hizmetkârlar, köpek bakıcıları ve bu gibi çevrenizde dolaşıp her ihtiyacınızı karşılayan diğer insanları çalıştırdığı Windermere Mahallesi’nde yaşıyordu. Hakkını yememek lazım, Mary şımarık bir çocuk gibi davranmazdı. Hiç böyle davran-

mamıştı. Sanırım bu yüzden arkadaşlık zaten. On sekiz yaşına giriyordu, ailesi de ona cömert bir parti düzenlemişti. Dans ve müzikli, buzdan heykellerin olduğu, beyaz önlüklü hizmetkârların şampanya dağıttığı bir parti.

Mary güzel değildi. Düz bir yüzü vardı. Seyrek kahverengi saçları annesinin sinirinin daimi hedefiydi. (Bir kere sinde Mary'nin annesinin, Mary saç şeklini değiştirmese asla erkek arkadaş bulamayacağını söylediğine kulak misafiri olmuştum.) Ama güzellik konusundaki eksikliğini, cömertliği ve nezaketiyle telafi ediyordu. Elsa'nın fakir bir arkadaşı olan Anna'nın geçen sene okul için yeni kıyafetler ve kitaplar alabilmesini sağlamıştı. Mary hemen kendini gösterip gösterişli bir tavırla çek yazmamıştı. Dükkan sahibine ücreti kendi hesabına yazmasını fısıldamış, sonra Anna'ya gülümsemiş ve endişelenmemesini söylemişti.

Mary, "Merhabalar," diye şakıdı. İnce bedenine biraz fazla büyükmüş gibi duran lacivert bir elbise giymişti. Annesini hayal ettim. Dekolteli ve tasarımcıdan çıkma elbisesiyle şimdiden çakırkeyif olmuştu bence ve eminim kızının sade kıyafet seçimlerini onaylamıyordu. "Eğleniyor musunuz?"

Elsa, "Muhteşem bir parti," dedi.

Mary sağ tarafına bakıp gülümsedi. Sonra yine bize döndü. "Sanırım Louis ve arkadaşlarıyla tanışmışsınız."

Elsa gülümsedi. "Hayır, tanışmadık," dedi. "Ama tam da Rose'a bir hayranı olduğundan bahsediyordum."

En sonunda döndüm ve bahçedeki erkeklere şöyle bir baktım. Beş veya altı kişilerdi. Partiye geç gelmişlerdi sanırım. Çünkü biz geldiğimizde onlar yoktu. Hepsinin üstünde üniformalar vardı. Hepsi uzundu, tıraş olmuşlardı. Bir tanesi bizim tarafa doğru gülümsedi ama bakış-

ları bana odaklanmıştı. Benden en az birkaç yaş büyüktü. Kıpır kıpır, akıllı bir hali vardı.

Mary, “Bu Louis,” diye fısıldadı. “Tam beyaz atlı prens, değil mi?”

Açıkça, biraz da şaşkın bir halde, “Yani, evet,” dedim. “Sen nereden tanıyorsun?”

“Babalarımız bankacılık sektöründe birlikte,” dedi. “Birlikte büyüdük.”

“Yani sen... onu...”

“Seviyor muyum?” Kıkırdadı. “Rose, o benim abim gibidir.”

Gülümsedim.

Mary, birden, “Gel hadi, sizi tanıştırayım,” dedi. “Avrupa’ya yola çıkmadan önce arkadaşlarıyla partime geldi. İkinci Silahlı Bölük’ten.”

Gözlerim ilgiyle açıldı. “Yani savaşa mı gidecek?” Okuldaki çocuklar çoktan Avrupa’ya doğru yola çıkmışlardı bile. Sanırım bunu bir şekilde kabullenmiştim. Ama şimdi? Kalbimde bir kıpırtı hissettim. Sanki bahçende çok güzel bir kelebek bulmuşsun da üç saniye içinde uçup gideceğini biliyormuşsun gibi.

Mary başıyla onayladı. Bakışlarında bir duygu belirtisi görür gibi oldum ama hemen kayboldu. “Tabii ki savaşa gidecek, şapşal,” dedi. “Keyfinden üniforma giymiyor. Hadi gel sizi tanıştırayım. Bana güven, ondan hoşlanacaksınız.”

“Louis,” dedi. “Seninle tanıştırmak istediğim biri var. Bu, arkadaşım Rose.”

Louis bize doğru bir adım attı. Yakından daha da uzundu. Onun yanındayken hafif bir ürperti hissettim. Doğrudan bana bakarak, “Merhaba,” dedi. Elini sıktım.

Güçlü, sert ama bir o kadar da nazikti. Elini gönülsüzce bıraktım.

Elsa başka bir çocukla konuşuyordu ama ne dediğini tam olarak duyamadım. Mary'nin bile orada durduğunun doğru dürüst farkında değildim. Çevremdeki her şey bulanıktı.

“Çok güzel bir gece,” dedi.

Gülümsedim. “Evet.”

Bir garson elinde bir tepsi şampanyayla yaklaştı. Louis iki kadeh aldı. Birini bana uzatarak, “Şerefe,” dedi.

Gülümseyerek, “Alkol kullanmıyorum,” dedim. “Ayrıca bu gece eve gittiğimde annem nefesimde alkol kokusu alırsa beni öldürür.”

Gülümsedi ve bir paket naneli sakız çıkardı. “Bunu dene,” dedi.

Başımı salladım ve sakızı çantama attım.

Louis sırttı.

“Annen savaşa gitmek üzere olan bir askerle bir içki içmene kesinlikle kızmaz, değil mi?”

Gülümsedim ve kadehten uzun bir yudum aldım. Pembe baloncukları ağzımda dolaştırdım.

“Hadi, yürüyelim biraz,” dedi. “Çok güzel bir gece.”

Mary'yi görmedim. Herhalde insanların dans ettiği çimenliğe geri dönmüştü. Elsa da diğer askerlerden biriyle konuşuyordu. Bana sırttı. Bu, “onunla yürüyüşe çık” diyen tarzda bir sırtıştı.

“Tamam,” dedim. “Ama çok uzaklaşmasam iyi olur. Yakında evde olmam lazım.”

Louis elimi tuttu. Yemek tezgâhının önünden geçerken bir şişe şampanya alıp arka cebine sıkıştırdı.

Gülerek, “İnanılmazsın,” dedim.

“Bir erkeği, bilinmeyene doğru yol almadan önce güzel bir kadınla şampanya içmek istediği için suçlayabilir misin?”

Bir anlığına, bu yabancı ve onun belirsiz geleceği için kalbim sızladı. Gülümsedim. “O zaman bu benim insanlık görevim yani?”

“Evet, han’fendi.”

Boş kadehimi uzatarak, “Eh, tamam,” dedim. “Madem öyle diyorsun.”

Tıpayı açıp kadehime biraz daha şampanya koydu.

Louis, “Ne tarafa?” diye sordu. Çimenliğin göle doğru bakan bir tarafında dikiliyorduk. “Kumsalda yürümek ister misin?”

“Tamam,” dedim. Tekrar elimi tuttu. Bizi kumsala doğru götürecek çakıl patıkaya doğru yürüdük. Yumuşak gri dalgalar kumlu sahile, daha önce birilerinin yaktığı kamp ateşinin kalıntılarına vuruyordu.

Louis kayaların arasına sıkışmış geniş bir kütüğü gösterdi. “Gel,” dedi. “Buraya oturalım.”

Yanına oturdum ve sarı elbisemle bacaklarımı örttüm. “Demek Mary’yle birlikte büyüdünüz?”

Louis, “Evet,” dedi. “Çocukluğumda birçok güzel günüm burada, bu sahilde geçti. Mary benim kardeşim gibidir.”

Louis bardağını tekrar doldurdu. Bir an bırakmayı düşündüm ama sonra bir yudum daha aldım.

“Yani onu hiç başka bir şey olarak görmedin mi?”

Louis kafasını salladı. “On üç on dört yaşındayken aklımdan geçmiş olabilir. Bir keresinde babasının teknesindeydik...” Güldü. “Ama hayır. Onu o şekilde sevmem mümkün değil.”

“Anladım,” dedim. Kendimi hafif, ayakları yerden kesilmiş gibi hissediyordum. Şampanya etkilemişti sanırım. “Peki ya o seni seviyorsa?”

Louis kafasını salladı. Yüz ifadesinde bir ciddiyet, bir uyarı vardı. Sanki sınırı, çizgiyi aşmış gibiydim. “Hayır, buna izin vermem,” dedi. “Ona bunu yapmayacak kadar saygı duyuyorum. Mary ve ben çok uzun zamandır dostuz ve bu dostluğun devam etmesi niyetindeyim.”

“Tabii ki devam edecek,” dedim.

Gülümsedi. “Peki ya sen? Görüştüğün biri var mı?”

Kafamı salladım.

“Neden ki? Çok güzel bir kızsın.”

İç geçirerek, “Arkadaşlarımdan çoğu evleniyor,” dedim. “Bilemiyorum, sanırım doğru insan çıkmadı karşıma. Hayatının geri kalanını birlikte geçirmek istediğin insanla tanışınca anlarmışsın, öyle derler, değil mi?”

Sırıttı. “Kafanda uyarı zilleri filan mı çalar?”

Tam o sırada çimenlikte akşam yemeği zili çaldı. Mary’nin ailesi daha önceki partilerde de kullanmışlardı bunu ama şu anda bu ses ürpermeme sebep olmuştu. Göz göze geldik ama hemen kafamı çevirdim.

Louis, “O zaman sen ilk görüşte aşka inanıyorsun?” diye sordu.

“Neye inandığımı bilmiyorum,” dedim. “Sanırım daha çok yanlış bir karar vermekten korkuyorum. Ya da sona kalmaktan.”

“Sona kalmaktan mı?”

“Hatırlar mısın, okulda çocuklar takım kurmak için sıraya geçerdi? Ben her zaman sona kalırdım. Küçüküktüm. Top bile atamazdım. Ama üzüldüm. En son seçilen kişi olmak veya hiç seçilmemek üzerdi beni.”

Louis gülümsedi. “Nasıl seçilmezsin aklım almıyor.”
Yanağıma baktığını hissettim ama gözlerine bakmadım.
“Hadi buradan gidelim,” dedi.

“Nereye gidelim peki?”

“Seni dansa götüreyim. Cabana Kulübü’ne.”

Beni dans pistine çıkaracağı anı hayal ettim. Belirsizliğin arifesinde, sadece ikimiz. Onun belirsizliğiyle benim belirsizliğim. Ama dans edecektik. Bana sarılmasına izin verecektim. Kalp atışlarım hızlandı. Sonra annemi hatırladım. “Ama vakit geç oldu,” dedim.

“Benim için,” dedi. “Son gecem. Dans edelim.”

Gülümsedim ve elini tuttum. Anneme beni affetmesi için daha sonra yalvarabilirdim.

Üç Yıl Sonra

Omzumda bir dokunuş hissettim ve irkilerek gözlerimi açtım. Nerede olduğumu hatırladım: Trendeydim, Seattle’a gidiyordum. Evet, tabii ya. Kucağımda Sam’in verdiği yüzüğü aradım ama bulamadım. *Uyuyakaldığımda mı düşürmüştüm?* Kalp atışlarım hızlandı. Görüşüm ilk başta bulanıktı ama sonra düzeldi. Koridorda yaşlıca bir kadın dikiliyordu. Uzun ve zayıftı. Kısa kır saçları vardı. Bakışları nazıktı. Annemin yaşlarındaydı. “Pardon?”

Oturduğum yerde doğruldum ve başımı salladım. “Evet?”

“Sizi uyandırdığım için özür dilerim ama sanırım benim yerime oturmuşsunuz.”

“Yaa,” diye mırıldandım. Çantama uzandım. “Özür dilerim. Biraz oturayım demiştim, sanırım uyuyakal-

mışım. Aslında benim yataklı vagonum var. Eşyalarımı toplayıp yerinizden kalkarım.”

“Gerçekten sorun değil,” dedi. “Ben son durakta bindim. Uyuduğunuzu görünce uyandırmak istemedim. Restoranda oturdum.”

Kafamı sallayarak, “Bu kadar yorgun olduğumu bilmiyordum,” dedim.

“Kafanda çok şey var sanırım, canım.”

“Evet,” dedim.

Yanımdaki boş koltuğa oturdu. “Adım Grace,” dedi.

“Ben de Rose.”

“Taşıdığın yükü anlatmak ister misin?”

Açıkça, “Nereden başlayacağımı bile bilmiyorum,” dedim.

Sam’in yüzüğünü taşıyan kolyeyi uzattı. Yüzlerce kilo olabilirdi ağırlığı, kalbimdeki ağır yükü taşıyordu. “Sana bunu veren adamı anlatmakla başlayabilirsin.”

Başımı sallayarak, “Tamam,” dedim. Konuşmak istediğimi fark etmiştim. Ona sırrımı anlatmak istiyordum. “Ama önce sana başka birini anlatmam gerek.”

Üç Yıl Önce

Cabana Kulübü’ne vardığımızda saat dokuz buçuğu geçiyordu. İçerisi dumanlı ve oldukça loştu, normalden kalabalıktı. Buraya benim gibi kaç kadının savaşa gitmek üzere olan erkeklerle birlikte geldiğini merak ettim.

Louis girişteki podyumda duran hostese bir şeyler söyledi. Kadın telefonu kaldırdı. Louis, “Annemi arasana,” dedi. “Seni merak etmesin.”

Gülümsedim. “Teşekkürler.” Ama annemi aramak yerine komşumuz Bayan Privett’i aradım. Şu anda anneme katlanamazdım. Komşumuz Bayan Privett mesajımı anneme iletebilir ve ona iyi olduğumu ama eve geç geleceğimi söyleyebilirdi.

Vestiyerin yanında bekleyen Louis’nin yanına gittim ve, “Tamamdır,” dedim. “Hallettim.”

Birlikte kulübe girdik. Boş bir masa bulduk. Ortam biraz samimiydi, birbirimize sahildekenden daha yakındık. Bir garson geldi. Louis ikimize de martini söyledi.

Sırıtarak, “Ben daha önce hiç martini içmedim,” dedim.

“Seversin,” dedi. “Güçlü bir içkidir ama iyi anlamda.” Sırıttı. “Ee, bana kendinden bahset hadi.”

“Ne bilmek istiyorsun?” Karşı masamızdaki adamın çekici bir sarışın için sigara yakışını izledim. Bir an kendimi yabancı gibi hissettim. Sanki ortama dışarıdan bakıyordum. Yaralı dizleri ve örgü saçları, burnunda çilleri olan tuhaf okullu bir kız. Ama şimdi Louis’nin beni dışarıdan nasıl gördüğünü anlayabiliyordum. O, filmler dışında gördüğüm en yakışıklı adamdı ve her nasılsa dünyadaki bütün kadınların içinde, burada benimle oturmak istiyordu. Kalp atışlarım hızlandı.

“Şu savaş geride kaldığında hayatında ne yapmak istediğini bilmek istiyorum.”

Belli belirsiz, “Bilmiyorum ki,” dedim. “Sanırım her kadının istediği şeyleri istiyorum. Mutluluk. Bir aile. Güvende olmak.”

Eğlenmiş gibi görünüyordu. “Sahiden mi?”

“Neden bu kadar şaşırdın ki?”

“Bilemiyorum, sanırım senin biraz farklı olduğunu düşünmüştüm, daha özgür ruhlu biri gibi.”

Bakışlarımı kısıtım. “Ne demek istediğini bilmiyorum ama...”

Gülümseyerek, “Alınma,” dedi. “Belki de ‘ben senin kendinde görmediğin şeyler fark ediyorum sende.”

Temkinli bir şekilde, “Ne gibi?” diye sordum. Bir an için sinirlenmiştim.

Louis her şeyiyle bir yabancıydı. Benimle bir saat geçirdikten sonra beni çözdüğünü düşünmesi biraz küstahça ve kabaydı.

Bir düzine sarışının erkeklerle bakıştığı dans pistini göstererek, “Öncelikle, sen çoğu kıza benzemiyorsun,” dedi.

“Benzemiyorum, değil mi?”

“Hem de hiç,” dedi. “Sanırım derinlerde bir yerlerde farklı şeyler istiyorsun.”

“Peki benim çok bilmiş, âlim arkadaşım, ne istiyor-muşum ben?” diyerek sııttım. “Lütfen söyle bana.”

Louis düşünceli görünüyordu. “Bence sen pek çok kadından farklısın,” dedi. “Bence sen belinde bir önlükle mutfakta tıklıp kalmaktansa gidip dünyayı görmeyi tercih edersin.”

Gözlerim doldu, kafamı çevirdim.

Kaygılanarak, “Özür dilerim. Seni üzme-k istemi-miştim,” dedi.

Hemen kafamı salladım. “Üzülmedim. Sadece... Aklımı okudun.” İç geçirdim. “Haklısın. Bundan nefret ediyorum ama haklısın. Evlilik beni her şeyden daha çok korkutuyor. Sanırım anne babamdan kaynaklanıyor. Annem ona evlenme teklifi eden ilk erkekle evlenmiş. O

adam da annemi kandıran, parasını son kuruşuna kadar alan ve sonra onu terk eden bir dolandırıcı çıkmış.”

Louis, “Çok üzüldüm,” dedi. Gömleğinin cebine baktı. “Kahretsin, sana verebileceğim bir mendilim olsaydı keşke.”

Gözyaşlarımın arasından gülümsedim. Bunun pek çok sebebi vardı. Savaş arifesinde olduğumuz için. Sözcükleri tam hedefi tutturduğu için. Sözcükleri kalbimdeki bir anıyı canlandığı için. On altı yaşında, Pike Place Pazarı’ndayken belki de ömür boyu görebileceğim en gerçek sevgiyi görmüştüm ve asla unutamamıştım. Bu aslında çok basit ama kendi içinde güçlü bir şeydi. Bir tezgâhın yanında yaşlı bir adam, karısı bilinmeyen bir sebepten ağlamaya başlayınca ona mendilini uzatmıştı. Bu bana göre gerçek sevginin ta kendisiydi.

Louis kafasını sağa doğru eğerek, “Ne düşünüyorsun?” diye sordu.

“Öylesine bir anı,” dedim. Bunu ona anlatmak istiyordum. Ama derin bir nefes aldım ve annemi, sahip olamadığı aşkı anımsadım. “Evet, annem.” Başımı salladım. “Hâlâ onu suçlamıyor. Bunca yıldan sonra, adam annemin ailesinden kalan bütün parayı son kuruşuna kadar alıp gittikten sonra bile onu bekliyor. Annemi terk etti, *bizi* terk etti. Ama yine de annem yıllardır her akşam onun en sevdiği kurabiyeleri yapıyor. Belki o gece eve döner diye.” Kafamı salladım. “Bilmiyorum. Kendimi bir insana bu derece adayabileceğimi sanmıyorum.”

Louis, “Buna gerek de yok,” dedi. “Evlilik bu şekilde olmak zorunda değil.”

“Ama eninde sonunda bir şekilde mutsuzlukla sona ermiyor mu?” Kafamı salladım. “Mary’nin anne baba-

sının birbirinden nasıl nefret ettiğini gördün mü? Elsa'nın anne babasının?" Dudağımın kenarını ısırdım. "Öyle olacağıma ölürüm daha iyi."

Louis, "Biz öyle olmak zorunda değiliz," dedi. Sözcükleri kalp atışlarımı hızlandırdı.

Az önce "biz" mi demişti? Ben daha kendimi toparlayamadan veya bir tepki veremedi elimi tuttu. "Biz kendi kurallarımızla yaşayabiliriz. Kendi güzel, harika evliliğimizi yaratabiliriz. Bütün evliliklerden daha güzel olacak evliliğimizi."

Yutkundum. "Sen neden bahsediyorsun? Biz daha birbirimizi tanımıyoruz bile."

Gülümsedi ve kalbini gösterdi. "Hayır, tanıyoruz." İşte o zaman anladım. Zil çalıyordu. Bir koro kulaklarımda şarkı söylüyordu. Louis dudaklarını benimkilere bastırdı. İşte o an emindim: Bu aşk olmalıydı.

Saat geç olmuştu ama sulh hâkiminin ofisinin açık olacağını biliyorduk. Binlerce Seattlelı sabah yola çıkacaktı. Yola çıkan erkekler olduğunda evlilikler de olurdu. Toplu evlilikler.

Louis'yle sırada, bizim gibi düzinelerce çiftin arasında bekledik. Öpüşüyorlar, ağlıyorlar, birbirilerine sıkı sıkı sarılıyorlardı. İmza ve yemin sırası bize geldiğinde bunları hiç tereddüt etmeden yaptık.

Ofisten el ele çıkarken, "Bunu yaptığımıza inanamıyorum," dedim.

Louis, "Ben inanabiliyorum," dedi. "Az önce hayallerimdeki kadınla evlendim."

Beni tekrar kollarına alınca kendimi tutamayıp gülümsedim. Olympic Hotel'in ışıkları uzakta parlıyordu. Cabana Kulübü'nde içtiğim içkiler yüzünden iyice hafiflemiştim. "Şimdi de karımı şehirdeki en güzel otele götüreceğim."

Karımı.

El ele otele doğru yürürken sevinç içindeydim.

Ertesi sabah gözlerimi açtım. Başım çatlıyordu. Alnımı ovuşturdum. Pencerelerdeki ipek perdelerden içeri süzülen güneş ışığı yüzünden gözlerimi kısıtım. Geçen gece olanları yavaş yavaş hatırlıyordum. Şampanya. Cabana Kulübü. Louis'nin tutkulu öpücükleri. Martiniler. Sulh hâkimi.

Gözlerim kocaman açıldı. Sağ tarafıma baktım. Louis neredeydi? Bir yerden ısıklık sesi geliyordu. Banyodan mı acaba? Sonra köşeden çıktı.

Louis, "Ah, günaydın, sevgilim," dedi. Çarşafı çıplak vücudumda daha da yukarı çekti. O da üniformasının düğmelerini ilikliyordu. Saçları hâlâ nemliydi. "En sonunda uyanmaya karar verdin demek?" Yanıma uzandı ve dirseğine dayanarak doğruldu.

"Biz gerçekten?.."

Gülümsedi. "Evet." Sol parmağımdaki büyük yüzüğü gösterdi. Onun kırmızı taşlı okul yüzüğünü. Bir erkek yüzüğü. "Merhaba Bayan Hathaway."

Bir an panikledim. Duygularımı gizlemeye çalışsam da Louis'nin anladığını biliyordum. "Ne oldu?" diye sordu. "Lütfen bana bir hata yaptığınızı düşündüğünü söyleme

      savaşa bu şekilde gidemem. Karımın bunu istemediğini...”

Hemen, “Hayır,” dedim. “Biraz ani oldu sadece. Tabii ki mutluyum.” Kendimi zorlayarak gülümsedim. “Ben Seattle’daki en yakışıklı adamla evlendim.”

Gülümsedi. Dudaklarımdan ve boynumdan öptü. Beni kendine doğru çekti. Karşı koymadım. O benim kocamdı.

Louis, “Bana yazacağına söz ver?” diye yalvardı.

“Tabii ki yazacağım,” dedim. “Sen de Avrupa’ya varır varmaz yaz da sağ salım vardığını bileyim.”

Elimi  pt . “Beni dünyadaki en mutlu adam yaptın.” Sözcükleri dün gece hata yapmadığını d   nd r yordu. O gecenin, tanışmamızın kaderden olduğunu d   nd r yordu. Olması gerekendi bu. Tabii ki öyleydi. Öyle olmalıydı.

“ yle mi?”

“Evet. Sen bana en güzel hediyeyi verdin. Sevgini.”

“Sen de bana,” dedim.

Feribotun düdüğünü duydum. Louis’nin dün gece bu yolculukla ilgili anlattığı şeyleri parça parça hatırladım. Feribotla Bremerton’a gidecekler, orada onları bir sonraki duraklarına, Pasifik’te bir yere götürecek olan bir gemiye binecekler ve en sonunda Avrupa’ya varacaklardı.

Terminalde yumuşak bir müzik çalıyordu.  arkıyı hemen tanıdım. Geçen gece Marylerin evinde, çimenlikte çalan  arkının ta kendisiydi: *I’ll Be Seeing You.*¹

1 Seni görüyor olacağım. (II. Dünya Savaşı’nda askerler için bir mar  halini alan, ilk defa 1938’de yayımlanan, zamanının popüler  arkılarından biri.)

Gözlerim doldu. Louis beni son kez kollarına aldı. “Kısa bir süre sonra tekrar birlikte olacağız,” diye fısıldadı. “Birlikte çok güzel bir hayatımız olacak. Kitaplarda anlatılacak bir hayat.”

Başımı salladım. Bunu ben de istiyordum. Haklı olmasını umuyordum.

Üç Yıl Sonra

Grace gülümsedi. Hikâyemi duyduktan sonra yargılamaması beni çok rahatlatmıştı. “Yani savaş gelisin?”

Başımı salladım. “Ama kimseye söylemedim. Tek bir kişiye bile, hatta en yakın arkadaşıma bile.”

“Neden?”

“Sanırım buna kendim bile inanmadığım için. O kadar hızlı olmuştu ki. Hiç gerçekleşmemiş gibi varsaymak ve hayatıma devam etmek daha kolaydı.”

“Birbirinize söz verdiğiniz gibi mektup yazdınız mı?”

“İlk başta yazdık,” dedim. “Ama sonra mektupların arası açıldı. Özellikle de ben Sam’le tanıştıktan sonra. Kendimi suçlu hissediyordum. İnan bana, mektuplarda Louis’ye her şeyi itiraf ettim, hem de yüzlerce kez. Ama hiçbirini postalamadım. Bu haberi bir savaş gemisinde filan alması bana doğru gelmedi.” Kafamı salladım. “Bu yüzden Seattle’a gidiyorum. Ona her şeyi anlatmak için.”

“Ondan ne istiyorsun, tatlım?”

İç geçirdim. “Beni bağışlamasını. Sanırım bir de boşanma. Onun da hayatına kaldığı yerden devam etmek isteyeceğini umuyorum.”

“Senin gerçekten istediğin bu mu? Hayatına kaldığın yerden devam etmek?”

“Sanırım öyle,” dedim. “New York’ta beni bekleyen harika bir adam var.”

Grace, “Tatlım,” dedi. “Anlamıyor musun?”

“Neyi anlamıyor muyum?”

“Seni bekleyen bir adam her zaman olabilir,” dedi. “Hayatının en önemli kararını seni hangi adamın beklediğine bakarak alamazsın.” Elini kalbine koydu. “Kalbinin istediği şeyi yapman gerek. Keşke bunu uzun zaman önce anlasaydım. Hayatımın yarısını bir başkasının istediği şeyi yapmakla geçirmeden önce.”

Gözyaşlarımı tuttum. “Kalbime güvenip güvenemeyeceğimi bilmiyorum,” dedim.

“Güvenebilirsin,” dedi. “Aşk çok komik bir şeydir. Ne istediğimizi bildiğimizi sanırsınız ve çoğunlukla kafamız kolayca karışır, dikkatimiz dağılır. Kalplerimize daha sık danışsaydık hiç bu şekilde olmazdı.”

“Keşke daha kolay olsaydı,” dedim.

“Zaten kolay,” dedi. “Sadece kendine gerçekten görmeyi öğretmen lazım. Gerçek aşkın detayları bazen o kadar belirsizdir ki göremeyiz. Ta ki durup daha yakından bakana kadar. Ama oradadırlar, sadece onları görmeyi istemen lazım.”

Bikkın bir halde, “Bilmiyorum,” dedim. “Gözlerimi kapatıp Sam ve Louis’nin yüzünü gördüğümde üzülüyorum.”

Grace, “Burada bolca zamanın var,” dedi. “Bütün yol boyu oturup kendini dinleyebilirsin. Kalbin sana doğru kararın ne olduğunu söylemeye çalışıyor. Senin sadece dinlemen gerek.”

Pencereden dışarı baktım. Tren tekerleklerinin çıkardığı tıktırtı kafamın içindeki endişeli sesleri bastırıyordu. Sesler, asla sevilmeyeceğimi, mutlu olmayacağımı söylüyordu. Bir an için her şey sustu. Grace haklıydı. Kalbimin söyleyecek çok şeyi vardı. Ben de en sonunda onu dinlemeye başlamıştım.

Grace'e, "Günaydın," dedim. Onu restoranda yumurta ve tost yerken bulmuştum.

"Günaydın," dedi. "İyi uyudun mu?"

"Kütük gibi," dedim. "Çok garip bir rüya gördüm. Sam ve Louis bir yolda iki farklı arabayla gidiyorlardı. Çarpıştılar. İkisi de öldü."

Grace, bir yudum kahve içtikten sonra, "Ne diyorsun," dedi.

Pencereden ıssız, kuru araziye doğru baktım ve kafamı salladım. "Bu rüya ne anlama geliyor hiç bilmiyorum."

Grace başını salladı. "Bence sana çok şey anlatıyor bu rüya. Bence sen en sonunda annen gibi olmaktan korkuyorsun." Elini koluma koydu. "Bundan korkma, tamam mı, canım?"

"Ya sen?" dedim. "Sen hiç aşkta mutlu oldun mu?"

Grace bir an için düşüncelere daldı. Kahvesinden bir yudum daha aldı. Sonra fincanını tabağına bıraktı. "Yıllar önce bir adamla tanıştım. Evlenmem gerektiğini düşündüğüm için evlendim onunla." Kolunu kaldırdı ve bir tutam saçını kulağının arkasına attı. İşte o zaman kolunun alt kısmında bir karartı gördüm. Morluk muydu? "O zamanlar pek çok şeyi yapmam gerektiğini düşündüğüm

için yaptım.” Kafasını salladı. “Bill’le evlendim. Evlenmemem için bir sebep yoktu. Yakışıklıydı, zengindi. Sonra çocuklarımız oldu. Kurtuluşum yoktu. Bana vurmaya başladığında bile.”

“Çok üzgünüm,” diye fısıldadım. “Ben burada kendi önemsiz sorunlarımdan bahsediyorum. Seninkiler çok daha önemliymiş.”

Grace, “O hayat bitti artık. En sonunda onu terk edip hayatıma devam etme cesaretini buldum. Keşke onu yıllar önce terk edebilseydim. Kalıp acı çekmenin onurlu davranış olduğunu düşündüm. Ama değildi. Önümden uzun seneler yok artık ama kalan yıllarımı dolu dolu yaşayacağım,” dedi. Garson masaya geldi. Bir fincan kahve söyledim. Grace tekrar bana döndü. “Dün seni ilk gördüğümde sende kendimi gördüm. Sende kendiyle çatışma içinde olan bir kadının bakışı vardı. Sanki yaşaman gerektiğine inandığın bir hayat olduğuna inanıyorsun. Ama bir yandan da yaşamayı delice istediğin bir hayat var.”

“Eğer öyleyse ne yapacağım?” diye sordum.

“Bence benim yaptığımı yapman gerek. Ateşin içinden geçip seni en çok korkutan şeyi yapman lazım. Bırak kalbin kırılsın. Sonra tekrar ayağa kalk.”

“Keşke o kadar cesur olabilsem,” dedim.

Grace, “Öylesin,” dedi. “Sadece bilmiyorsun.”

Bir gün daha geçmişti. Hayatımdaki karmaşayla ilgili bir karar almaya hâlâ yaklaşmamıştım. Bu sabah Idaho’dan geçmiştik. Seattle artık daha da yakındı. Grace’i elinde bir

kitapla koltuğunda otururken buldum. Yanındaki koltuğa çöktüm.

“Yarın Seattle’da olacağız,” dedi.

“Biliyorum,” dedim. “Oraya varmak mı yoksa sonsuza kadar bu trende kalmak mı istiyorum, emin değilim. Arafta kalmakta çok rahatlatıcı bir taraf var.”

Grace, “Biliyorum,” dedi. “35 yıllık evliliğim boyunca orada sıkışıp kalmıştım. Ama sana şunu söyleyeyim. Her şeyi arkamda bıraktıktan sonra iyi ki o trenden inmişim diyorum.”

Başımı salladım. “Peki ya geleceğin? Tekrar evlenmeyi düşünüyor musun?”

Hemen, “Hayır,” dedi. Sonra dudakları sinsi bir gülümsemeyle kıvrıldı. “Ama bir sevgilim olabilir.”

Bu kadının, annem yaşındaki bir kadının böyle şeyler hayal etmesine güldüm. Özgür ruhuna hayran kalmış, hatta imrenmişim.

“Ama sana şöyle söyleyeyim, benimle çıkacak adam bazı katı kriterlere uymak zorunda,” dedi.

Sırıttım. “Kriter mi?”

Kendinden emin bir şekilde, sanki bunu yıllardır düşünüyormuş gibi, “Evet,” dedi. “Baştan aşağı centilmen olmalı. Alkol kullanmamalı. Erkekler içki içtiğinde dönüşükleri şey hoşuma gitmiyor. Masada sandalyemi tutmalı. Beni güldürmeli, kitapları sevmeli. Deniz tutmamalı bu adamı. Çünkü benimle yelkenle açılmasını istiyorum. Hapşırıldığında ‘çok yaşa’ demesini ve bana mendilini uzatmasını da istiyorum.”

Gülümseyerek, “Bunları ben de isterim,” dedim. “Sen mükemmel erkeği bulacağına inanıyor musun?”

“Kesinlikle inanıyorum,” dedi.

“Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?”

“Çünkü ben gökkuşağının sonunda bir çömlek altın olduğuna inanıyorum. Hayatım boyunca çok seyahat ettim. Çok fırtına gördüm. En sonunda güzel bir son olur hep. O adamın beni beklediğini biliyorum.”

Gülümsedim. “Ama onunla evlenmeyeceksin.”

“Evlenmeyeceğim.” Sırıttı. “Ama birlikte harika zaman geçireceğiz.”

Beşinci gündeydik. Bacaklarım oturmaktan kaskatı olmuştu. Yeniden toprağa adım atmaya can atıyordum. İstasyon iyice yaklaşmıştı. Nemli havayı hissedebiliyordum. Tren yolunu yemyeşil çimenler sarmıştı. Tanıdık Seattle havasını duyunca kalp atışlarım hızlandı.

Louis kısa bir süre sonra burada olacaktı. Bu günü, buluşmamızı planlamak için aylar önce yazmıştı bana. Duygularım ve kalbim karmakarışık. Ne söyleyecektim? Onu görünce ne yapacaktım?

Grace’e dönüp gergin bir şekilde gülümsedim. Elimi sıktı. “Sen kararını çoktan verdin aslında,” dedi. “Buna güven.”

“Öyle mi?”

“Öyle,” dedi. “Kafan karışmış olabilir ama yakında anlayacaksın.”

“Umarım haklısındır,” dedim. Pudramı açıp burnumu pudraladım. Sonra dudaklarıma kırmızı ruj sürdüm.

Grace sakın bir şekilde gülümsedi. Sanki aklımı okuyor gibiydi. “Onu gördüğünde ne söyleyeceğini bileceksin.”

“Ya sen?” dedim. “Nereye gideceksin?”

“Önce kız kardeşimi göreceğim. Ama sonrasında emin değilim. Her zaman Kanada’ya gitmek istemişimdir. Belki giderim.”

“O zaman git,” dedim. “Bana mektup yazar mısın?”

“Evet,” dedi. Çantasından bir kâğıt çıkarıp adresini yazdı. “Yerleştğinde, nereye yerleşirsen yerleş, bana bir not yaz. Ben de sana yazarım.”

Başımı sallayıp kâğıdı çantama koydum.

Kondüktör trenin ön tarafından, “Bir sonraki durak, Seattle, Washington,” dedi.

Uzun bir yolculuk olmuştu. Bazı açılardan bir ömür gibiydi. Trene bindiğim terminaldeki kadın değildim. İki adamın yüzüğünü taşıyordum ama verecek bir kalbim vardı. King Street İstasyonu’na gelmiştik. Platforma çıkacaktım, Louis beni bekliyor olacaktı. Tanıştığımız geceyi, yüzüme bakışını anımsayarak gülümsedim. Tek dizinin üstüne çöküşünü ve bana o hayatımı değiştiren soruyu soruşunu hatırladım. Beni nasıl bir yola sokacağını bilmememe rağmen evet demiştim. Artık pişman değildim. Louis’nin hayatımın bir parçası olması gerekiyordu. Bunu artık biliyordum.

Tren yavaşladı. Sonra durdu. Grace’e, “İşte geldik,” dedim.

Beni kucaklayarak, “İyi şanslar, canım,” dedi. “Unutma, ne olursa olsun kendi kaderinin kontrolü sende. Başka kimsede değil, sende.”

Ona inanmak istiyordum. İstiyordum. Ama hayatım bir tren gibi kontrolden çıkmıştı sanki. Nereye gittiğimi, nereden geldiğimi, bir sonraki köşeden sonra ne gibi bir tehlike geldiğini bilmiyordum.

Grace, “Bana güven,” dedi. “Biz kadınlar güçlüyüz. En kötüsünü yaşayıp yine de hayatımıza devam edebiliyoruz. Böyle bir gücü nasıl harekete geçireceğini öğrenince her şeyin üstesinden geleceğini anlıyorsun.” Bana göz kırptı. “Zor bir kararın bile.”

Başımı salladım. Bavulunu alıp koridora çıktı. “Mektubunda bir sonraki yolculuğunu dinlemek için dört gözle bekleyeceğim.”

Gülümsedim. “Hoşça kal, Grace.”

“Hoşça kal, Rose.”

Sonra gitti. Yine yalnız kaldım. Pencereden istasyona baktım. Yabancı insanlar gelip geçiyordu. Kalabalığa baktım ama Louis’yi göremedim. Henüz.

Kondüktör, “Yola çıkma zamanımız geldi, han’fendi,” dedi.

“Ah, tamam, ben de gidiyordum,” dedim. Ama ona, “Ben gitmeye hazır değilim. Trende biraz daha kalmak ve trenin çıkardığı tıktırılarla kafamdakileri dinlemek istiyorum. Ne yapacağıma karar verene kadar bu trende kalmak istiyorum,” demek istiyordum.

Ama ne yapacağıma hiçbir zaman karar veremeyebildim de. Trenden indiğimde o huzursuzluk hissi beni sardı. Yeniden toprağa basabilmek güzeldi. Yürürken dengemi sağlamak zorunda kaldım.

Sonra bavulumu indirdim. Sağa, sola baktım. Louis buralarda bir yerlerde olmalıydı. Gecikmiş de olabilirdi. Bir bank bulup bir süre bekleyecektim. Mektubunda yazdığı gibi gelecekti.

Bilet gişesinin yanındaki banka doğru yürüyüp oturdum. Bir dakika geçti, beş dakika, sonra on dakika. Duvardaki eski saatin tik tak tik tak edişini izledim. Sonra

hoparlörden benim adıma bir anons edildiğini duydum. “Bayan Rose Wellington. Bayan Rose Wellington. Lütfen bilet gişesine geliniz, mesajınız var.”

Ayağa kalktım. Mesaj mı? Bana mı? Kesin Louis’dendi. Geç kalacağını ama yakında geleceğini söyleyecekti herhalde. Trafiğe takılmış ya da arabası bozulmuş olmalıydı. Ne kadar yakışıklı olduğunu, bakışlarını hatırladım. Louis’yle bir hayat hayal edebiliyordum. İyi bir hayat. Kalp atışlarım hızlandı. Derin bir nefes aldım ve gişeye yürüdüm.

Camın arkasındaki adama, “Ben Rose Wellington,” dedim. “Mesajım mı var?”

Adam gözlüklerinin ardından beni inceledi. Sonra önünde ismim yazan küçük bir zarf uzattı. “Bu telgraf size geldi,” dedi.

Başımı salladım ve zarfı aldım. Kartın önündeki isme bakınca kalp atışlarım hızlandı. Sadece iki kişi bu trende olacağını, Seattle’a geleceğimi biliyordu. Sam ve Louis. Yutkundum ve zarfı açtım. İşte o zaman adımı duydum. Onun sesini duydum.

“Rose?”

Döndüm ve Louis’yle yüzleştim. Öncekinden de yakışıklı görünüyordu. Bunun mümkün olacağını düşünmemiştim. Şakaklarında kırılganlar başlamıştı (Bana ailesindeki erkeklerin saçlarının yirmili yaşlarda ağardığını söylediğini anımsadım). Farklı görünüyordu. Eskisinden daha bilgeydi sanki.

Ona koştum ve kollarımı boynuna doladım. Hemen kollarımı çözdü ve ayaklarına baktı.

“Louis? Ne oldu?” Kalp atışlarım hızlanmıştı. Gözleri çevreyi taradı, sonra yüzüme döndü. Ama bakışları uzaktı,

karmaşıktı. İşte o zaman paylaştığımız sevginin bittiğini anladım. Kuyu kurumuştı. Bir adım geriledim. “Anlıyorum.”

“Sana söylemek istedim,” dedi. “Sana mektuplarımda söylemeye çalıştım. Defalarca. Ama söyleyecek cesareti bulamadım. Kalbini kırmak istemedim.”

Sam’i düşündüm. Louis savaştayken, o bana sadıkken Sam’le devam edişimi düşündüm. Louis beni severken. Kızgın olmaya hakkım yoktu. Hakarete uğramış gibi hissetmeye hakkım yoktu. Ben başlatmıştım. Belki de mektuplarımda hissetmişti. Belki de ona kalbimin sadece yarısını verdiğimi anlamıştı. Yine de burada durup ona bakarken ona her şeyimi, her parçamı, varlığımın her bir hücrelerini vermek istiyordum. Tekrar denemek istiyordum. Ama o kabul etmek istemiyordu. O artık beni istemiyordu.

Karşıya baktım ve kalabalığın arasında tanıdık bir yüz gördüm.

“Rose!” Mary bize doğru koştu. Gülümsüyordu. Ben de gülümsedim. Bu yoğun acı anında tanıdık bir yüz görmek rahatlatıcıydı. O da değişmişti. Önceki o tuhaflığı gitmişti. Zarif, güzel bir kadına dönüşmüştü. Artık makyaj yapıyordu. Saçları kısaydı ve kıvrır kıvrırdı. Annesinin artık ondan memnun olduğunu hayal edebiliyordum. Mary bana sarıldı. Sonra temkinli bir şekilde Louis’ye baktı. “Konuştunuz o zaman? Ona söyledin değil mi? Bunu geride bıraktığımıza çok sevindim.”

Kafam karışmış bir halde baktım. “Ne demek istiyorsun?”

Louis, “Mary,” dedi. “Ona söylemedim daha. Lütfen bize biraz zaman verebilir misin?”

“Aa,” dedi. “Tabii ki...” Döndü ve istasyonda ilerleyerek bizi yalnız bıraktı.

Louis alnını ovuşturdu. “Bu şekilde olmasını istemiştim. Sana daha önce söylemek istemişim. Dinle Rose, nasıl olduğunu bile anlamadım. Bütün hayatım boyunca Mary benim için kardeş gibi bir şeydi. Sonra geçen ay eve döndüm ve sanırım daha ötesinin olduğunu fark ettim. Sanırım çok uzun zamandır vardı ama ben göremeyecek kadar kördüm.”

“Ya,” dedim. Biri kafamdan aşağı buz dolu bir kova su dökmüş gibi hissediyordum. Şoke olmuşum, sinirlenmişim. Vücudum buz gibi olmuştu. “Tabii ki. Ben...”

“Lütfen bize kızma,” dedi. “Mary çok üzülür. Nişanlandığınızı duyunca nasıl tepki vereceğini düşünerek çok endişelendi.”

“Nişanlandığınızı,” diye mırıldandım sakın bir şekilde. Sözcükler dudaklarımdan dökülürken resmen canım yanıyordu.

“Beni veya bizi şimdi affetmeni beklemiyorum senden,” dedi. “Ama umarım bir gün kalbinde bizi affedersin. Tek istediğim bu. Bir de boşanma için bu kâğıtları imzalaman gerek.” Ceketinin cebinden bir yığın kâğıt çıkarıp bana uzattı.

Boşanma. Bu sözcük kalbimi hiç beklenmedik bir şekilde parçalamıştı. “Doğru ya,” dedim. “Biz evliyiz.”

Çantamdan bir kalem çıkarıp son sayfaya imzamı attım. “Al bakalım,” dedim.

Louis, “O zaman veda zamanı,” dedi.

Başımı sallayıp bavulumu aldım. Sonra üstünde okul yüzüğü olan kolyeyi verdim. “Hoşça kal, Louis.”

“Böyle gitme,” dedi.

“Söyleyecek başka bir şey yok.” Döndüm ve istasyonun uzak köşesine doğru yürüdüm. Bir koltuk bulup yüzümü ellerime gömdüm.

Bunun olacağını hiç tahmin etmemiştim. Hiç ama hiç. *Şimdi ne olacak? Burada farklı bir hayat kurmaya çalışsa mıydım? Yoksa New York’a mı dönseydim? Sam’le sahip olduğum şeyleri kurtarmaya çalışsa mıydım? Bu adil olur muydu?* Uzun zaman New York’ta bıraktığım adamı düşündüm. Beni çok seven adamı. Louis’yle sadece bir gece geçirmiştim. Bizimki, mektuplarla, savaşın endişesi içinde geçen bir flörttü. Gerçek olabilir miydi? Ama Sam’le sahip olduklarım *gerçektir*. Somuttu. Kalıcıydı. Bunu görememem ne kadar aptalcaydı. Şimdi bir tren istasyonunda tek başıma oturuyordum.

Dışarı çıktım ve bulutlu gökyüzüne baktım. Sonra Puget Sound Boğazı’na doğru uzanan caddelerdeki binaları inceledim. Ah, Seattle. Burayı her zaman sevecektim ama burada benim için hiçbir şey kalmamıştı. Annem vardı, evet. Ona mektup yazacaktım. Sam’den ve onu sevdiğimden bahsedecektim. Sam’i sevecekti. Evlendikten sonra New York’a gelip bizi ziyaret etmesini sağladık. Onu Özgürlük Heykeli’ne götürürdüm. Elsa beni kaybettiğine üzülecekti ama o artık kocasıyla ve ikiz erkek çocuklarıyla meşguldü. Kendi kendime gülümsedim. Evime, New York’a gidecektim. Sam’e dönecektim.

Benim Sam’ime.

Bilet gişesine koştum. New York’a bir sonraki tren bir saat içindeydi. Bir bilet aldım.

Gişedeki adam, “Pardon, bayan,” dedi. “Siz daha az önce New York’tan gelen trenden inmediniz mi?”

“Evet,” dedim.

“Geri mi dönüyorsunuz? Bu kadar çabuk?”

Başımı sallayıp güldüm. “Bazen insanın aklının başına gelmesi için ülkenin öbür ucuna yolculuk etmesi gerekiyor.”

Omuz silkti ve gişedeki işlerine döndü. İşte o zaman telgrafi hatırladım. Louis’yi görünce dikkatim o kadar çok dağılmıştı ki onu tamamen unutmuştum. Telgrafi çantamdan çıkarıp tekrar baktım. Bana bu haberi New York’tayken vermek istemişti sanırım. Ama telgrafi bana Seattle’a geldiğimde ulaşmıştı. Bunu okumak istiyor muydum? Bu reddediliş acısını dindirmek istiyor muydum? Zarfı çöpe atmayı düşündüm ama açmaya karar verdim. İlk birkaç sözcüğü okuduğumda ağzım açık kaldı:

WESTERN UNION

Sevgili Rose,

Ben Sam Gearhart’ın kız kardeşi Jane. Evlenme teklif etmeden önce senden bahsetmişti. Çok güzel bir kızla tanıştığını ve seni seveceğini söylemişti. Ne yazık ki sen trene binip gittiğin gece taksisine kamyon çarptı ve Sam öldü. Çok üzgünüm. Senin de üzgün olduğundan eminim. Çok ama çok üzgünüm.

“Hayır!” diye çığlık attım. Sonra hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. “Hayır, Sam olmaz. Sam olmaz.” Telgraf elimden kaydı ve dizlerimin üstüne düştüm.

Bir Yıl Sonra

Annem mendilini çıkarıp gözlerini sildi. “New York’a dönmeye hazır olduğundan emin misin? Senin için çok duygusal olacağını düşünüyorum.” Gitmemi istemiyordu. Ben de gitmeyi pek istemiyordum. Tek bildiğim artık zamanının geldiği idi. Sam’in kız kardeşi Jane bana Sam’in eşyalarından bazılarını vermek istemişti. Ayrıca şehrin enerjisini özlemiştim. Belki akşam derslerine katılır ve roman yazma hayalim için çabalırdım.

“Lütfen, anne,” dedim. “Ağlama. İyi olacağım merak etme. Seni her pazar arayacağım. Mektup yazacağım.”

Başını salladı. “Evet,” dedi. “Biliyorum. Sen artık yetişkin bir kadınsın. Senin için endişelenmeme gerek yok.”

Gülümseyerek, “Aynen öyle,” dedim. İkimiz için de güçlü olmak zorundaydım. Yanağından öptüm. Trene adım attım. Restorana gidip bir sandviç ve Coca Cola sipariş ederken Grace’i, o uzun yolculukta ettiğimiz sohbetleri düşündüm. O zamanlar kafamın ne kadar karışık olduğunu, ne kadar muallakta olduğumu hatırladım. Çantamdan bir kâğıt çıkarıp Grace’e bir mektup yazdım.

Sevgili Grace,

Sana mektup yazmam bu kadar zaman aldığı için üzgünüm. Umarım beni hâlâ hatırlıyorsundur. O zamanlar çok kötü bir durumdaydım ve sen beni dinlemiştin. Beni cesaretlendirmiştin. Birçok açıdan, beni bekleyen şeylere göğüs gerebileceğime beni inandıran sendin. O zamanlar önümde beni bekleyen fırtı-

nalar varmış. Louis başka bir kadına, bir arkadaşına âşık olmuş. Ayrıca Sam'in bir araba kazasında öldüğünü söyleyen bir telgraf aldım. Kalbimin bu kadar acıyı kaldırabileceğini sanmazdım. Çok derin, ham bir acıydı bu. Ama geçtiğimiz yıl seni çok düşündüm. Bahsettiğin iç gücü düşündüm. Senin sayende kendi gücümü buldum. Sen haklıydın. O gücü harekete geçirmeyi öğrendikten sonra artık her fırtınaya göğüs gerebileceğimi biliyorum. Bu fırtınayı atlattım. Teşekkürler, Grace. Bu nasihati bana verdiğin, bana inandığın ve en önemlisi de bir trende, biriyle konuşmaya ihtiyacı olan bir yabancıya arkadaşlık ettiğin için çok teşekkürler.

Lütfen bana yaz. Şu anda trendeyim, New York'a, yolculuğumun ikinci bölümüne dönüyorum. Keşke sen de yanımda oturuyor olsaydın.

Sevgiler,

Rose

Not: Umarım bir çömlek altını bulmuşsundur.

Kâğıdı zarfa koyarken bir adam, "Pardon," dedi.

Kafamı kaldırıp baktım. Açık kahverengi saçlı biri masamın yanında dikiliyordu. Benim yaşlarımdaydı, üstünde kahverengi bir takım elbise vardı. Mavi gözleri samimi ve her nasılsa tanıdıktı. Göz göze geldiğimizde yanaklarım kızardı.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim," dedi. "Sakıncası yoksa masanızı paylaşabilir miyim? Trende boş koltuk yok da."

Gülümsedim. "Tabii ki."

Elini uzatarak, "Ben Graham," dedi.

"Ben Rose."

Otururken biraz konuştuk. Sonra Graham gülümsedi. Ceketinin cebinden bir mendil çıkarıp bana uzattı. “Dudağınızın kenarına ketçap bulaşmış.”

Kızarak gülümsedim ve peçete aradım ama garson peçetemi götürmüştü. “Teşekkürler,” dedim. Mendiliyle ağzımı sildim. Mendili kare şekilde katlayıp ona geri verdim. Seattle’da pazardaki adamın karısına mendili verdiği zamanı hatırlayarak gülümsedim.

“Büyükbabam bir adam evden asla kemersiz, cüzdansız ve mendilsiz çıkmamalı derdi.”

“Tanıyaydım büyükbabanızı severdim bence,” dedim.

“Severdiniz,” dedi. “Geçen sene vefat etti. Ama ölmeden önce büyükannemle her gün pazarda öğle yemeği yerlerdi. O buna randevu derdi.”

“Pike Place Pazarı’nda mı?”

“Evet,” dedi. “Onu özlüyorum. Büyükannem de özlüyor. Onun olduğunun onda biri kadar adam olursam doğru bir şey yapıyor olurum.”

Graham’ın mendilini cebine koyuşunu izledim ve Grace’in sözlerini düşündüm. “Gerçek aşkın detayları bazen o kadar belirsizdir ki göremeyiz. Ta ki durup daha yakından bakana kadar.”

Gülümsedim.

Graham, “Ne oldu?” diye sordu.

“Sadece bir şey fark ettim, o kadar,” dedim. “Uzun zamandır anlamayı beklediğim bir şey.”

Graham bana şaşkın bir şekilde baktı. Hoparlörlerden *I’ll Be Seeing You* çalmaya başladı. Bing Crosby’nin sesi her zamanki gibi kalbimi esir aldı. Louis’yi düşündüm. Sam’i düşündüm. Yolculuğumdaki rollerini düşündüm. Beni bu trene, bu koltuğa, bu ana getiren yolculuğumu

düşündüm. Geçmişimin hayaletleri her zaman benimle olacaktı. Hepimizle olduğu gibi. Yolumuzda, karşılaştığımız herkeste, her şeyde rol alıyorduk. Belki de hayatı bu kadar zengin, dolu yapan şey buydu. İyi de olsa kötü de olsa seçtiğimiz yolları gösteren işaretlenmiş bir harita.

İşte şimdi buradaydım, bir trenin restoranında karşımda az önce bana mendilini uzatmış bir adamla oturuyordum.

Graham, çenesindeki sakalları ovuşturarak, “Bu kulağa çok delice gelebilir,” dedi. “Ama bu tren New York’a vardığında benimle bir akşam yemeği yer misin?”

“Çok isterim,” dedim. Göz göze geldik, kafamı çeviremedim. İçimde bir şeyler harekete geçti. Her nasılsa *biliyordum*.

YALNIZ YÜRÜYECEĞİM

ERIKA ROBUCK

İngilizceden Çeviren:

Aylin Akcan

Büyükannem Marie Hernanla...

Her yerde kendimi görüyordum. Kaçamak bir bakışta, huzursuz bir hamilelikte, başı öne eğik gözlerde, en basit insani dokunuştaki irkilmede. Vücut, öncesinde çok acı çektiyse daha fazlasını beklemeden edemiyordu.

Şuradaki, Grand Central Terminali'nin aşağı salonuna giden rampanın üst kısmında yerleri silen genç kızın kulağına fısıldayan hamalın gözlerine bakmaması umurunda değildi. Adam, kalabalığı gözleriyle tararken adeta ona tıslıyordu, kızın ince kolu adamın parmaklarının arasında sıkışmıştı. Bense onu yargılıyor ve şöyle düşünüyordum: En azından benimki bana bunu asla topluluk içinde yapmadı.

Hepimiz, kendimizi bir başkasından daha iyi olduğumuza inandırmak zorundaydık.

Bir de diğerleri vardı; sirklerdeki aynalarda gördüğümüz ters yansımalar gibi olanlar.

Özenli bir çiftti; genç bir kadın ve adam, kitaplarını göğüslerine bastırmışlardı, ikisi de kalın camlı gözlükler

takmış ve fakir kökenlerini gösteren, kullanışlı kalın iplerle örülmüş kahverengi yün kıyafetler giymişlerdi. Ana salonun batı merdivenlerinin dibinde oturuyorlardı, yolcuların acelelerinin ya da altlarındaki sert, soğuk mermerin farkında değillerdi. Gözleri sadece birbirilerini görüyordu. Çocuk kitabını açıp kıza okumaya başladı, yanakları ateş kırmızısıydı. Kız onu sadece birkaç santim uzaktan izliyor, ince elleri kelebekler gibi alnındaki serseri saç tutamlarını geriye itiyordu, gözleri bu basit çocuk için şevkle kocaman açılmıştı. Aşk onları güzelleştiriyordu.

Birdenbire kırmızı rujumdan, dalgalı siyah saçlarımdan ve gözlerimi ortaya çıkarışı onun hoşuna gittiği için giydiğim yeşil saten elbisemden utandım. Bana böyle bir elbise aldığında ne kadar da şaşırmıştım. “Sadece özel günler için,” demişti.

Genç, âşıkların yanından geçerken, genç adamın sesini duydum, tahmin ettiğimden daha cesurdu, sanki başkasının sözlerini okumak ona güç veriyordu.

“Mon enfant, ma soeur, Songe à la douceur, D’aller là-bas vivre ensemble!”¹

Fransızca bilmiyorum ama adamın kıza okuduğu satırlardaki duyguyu hissettim. Bu çiftin tam olarak bu kitaplardan, tam da bu noktada, sırf kendi keyifleri için okumayı seçtiklerini bir şekilde biliyordum.

“Anne,” dedi elimi tutan çocuk. “Anne.”

Bir süredir bana bu şekilde sesleniyordu ama dikkatim onunla ilgilenemeyecek kadar dağınıktı. Aşağı baktığımda üç yaşındaki oğlumun bana baktığını gördüm. Bu tatlı küçük insan beni düşüncelerimden şimdiki zamana nasıl geri getireceğini her zaman bilirdi. “Ben acıktım.”

1 Yavrum, kardeşim, zevkini düşün, oraya gidip birlikte yaşamamın!

Bugün niçin geldiğimizi Timmy'ye söylemedim. Bunu, Timmy'nin en son beş aylıkken gördüğü babasını tekrar görmeden hemen önce söylemeyi planlıyordum. Oğlum kimden dünyaya geldiğini üstü kapalı olarak biliyordu. Evdeki masamızın üzerinde Mitch'in üniformalı bir fotoğrafı duruyordu, yakışıklı ve sertti; benim kıyafetlerimin yanında bir sıra gömleği ve pileli pantolonu asılı duruyordu; babasının askeri cenaze töreninden kalma çerçeveli, katlanmış bir bayrak dairemizin giriş kapısının karşısında duvarda asılı duruyordu. Bu, bizim çıkarken son, kapıdan içeri girerken ise ilk gördüğümüz şeydi. Mitch, bayrağın bir güç ve cesaret işareti olduğunu söylerdi, babasının mükemmel bir temsili. Ne zaman onun önünden geçsem dikleşirdim.

Timmy'yle ana salondaki kalkış işaretlerinin arasında asılı duran büyük bir bayrağın yanından geçtik, geçerken bayrağın önünde bir an durdum ki Timmy'nin dikkatini çeksin. Bu katlanmamış, açık, her gün buradan işe gidip gelen insanların üzerinden kibarca sallanan bayrağın ne kadar farklı görüldüğünü düşündüm. Bir komuttan çok davet gibiydi. Merdivenlerin dibindeki âşıklara çocuk hâlâ okur ve kız hâlâ onu izlerken bir kez daha baktım ve kıskançlıktan yandım.

Geniş salonun merkezinde duran yuvarlak Tiffany saat biri gösteriyordu. Onun treninin gelmesine bir saat kalmıştı. Timmy'nin acıkmasına şaşmamak gerekirdi. Zavallı çocuk bugünkü öğlen uykusunu da almamıştı. Hafif bir ter alnımı nemlendirdi, elimdeki mendille alnımı silmek için uzanırken Mitch'in evdeki ilk gününde Timmy'nin öfke nöbeti geçirmemesi için Tanrı'ya sessizce dua ettim. Baş harflerimiz olan MJM'nin işlendiği mendi-

lime bakmak için başımı eğdiğimde mendilin makyajımla yol yol boyandığını gördüm. Mitch bu mendili bana, biz flört ederken vermişti. Baş harflerimizin aynı olmasının kaderimiz olduğunu söylemişti.

Keşke Timmy'yi evde doyursaydım, şimdi bu yüzden ağağı katlara inmemiz gerekecekti. Yeraltı mekânlarda nefes almakta zorlanıyordum. Şehirdeyken sürekli otobüsleri kullanıyordum çünkü cadde ve binaların altlarından metal bir metroyla gitmeye dayanamıyordum. Neyseki Grand Central Terminali'nin alt katlarının tavanları çok alçak değildi ve Oyster Bar iyi ışıklandırılmıştı.

Alt katların merdivenlerine yöneldiğimizde uzaktan melankolik bir keman sesinin geldiğini duydum. Müzik bana arkadaşım Sheilah'nın apartmanının çatısındaki Moody'nin Caz Kulübü'nde söylediğim bir şeyi hatırlattı. Orada, Sheilah'nın gazi kocası bizim oğlanlara bakarken pek çok büyüğü gece geçirmiştin. Diğer yöne gitmem gerektiğini bildiğim halde müziğe doğru çekiliyordum.

Alt kata inerken karşıma çıkan saatleri fark etmeden edemedim. Grand Central'da her yerde saatler vardı. Elli beş dakika kaldı diyorlardı. Mitch yakında evde olacaktı, elli üç dakika. Uzun bir hayatta bir dakika...

Mitch'in USO şovları, şarkıcılar ve yüksek kalibredeki insanların güzellikleri dolu mektuplarını düşündüm. Bana, Dinah Shore *I'll Walk Alone*¹ söylediğinde odada bir tek kuru gözün kalmadığını ve evde onu bekleyen benim gibi, o savaştan dönene kadar yalnız yürüyecek bir karısı olduğu için ne kadar gurur duyduğunu söylemişti.

Oyster Bar'ın dışındaki aynanın önünden geçtim ve yüzümü kontrol etmek, alnımdaki kâküllerimi düzeltmek

1 Ç. N. Yalnız yürüyeceğim.

için durdum. Gözlerim bu hafta uykusuz geçirdiğim gecelerin yorgunluğundan cansızdı. Kulüpteki son gecemi sadece iki gün önce bitirmiştım, diğer günleri de Mitch dönecek diye endişelenerek geçirdim. Cildim, makyajın altında solgundu. Çantama uzandım ve içinden pudramı çıkarıp her ne kadar topluluk içinde bunu yapmak kabalık da olsa alnımı ve burnumu pudraladım. Kimse beni fark etmiş gibi görünmüyordu.

Bugün istasyonda pek çok rujlu, boyalı, bakımlı kadın geziniyordu. Biz; eşler, kız arkadaşlar, kardeşler ve anneler olarak başka bir orduyduk, erkeklerimiz kötülükle savaşırken cesurca hayatımıza devam ediyorduk. Bazılarımız cebinde fotoğraflar, diğerleri eşya ve çiçekler taşıyordu. Ben, savaş bittikten sonra bana gönderdiği bir mektubu taşıyordum. Mektup yıpranmış ve sürekli elimde tuttuğumdan yumuşamıştı. Mitch, yazışmalarında her zaman çok ikna edici olmuştur ama bu seferki mektubu daha önceki mektuplarının çok ötesindeydi. Aşk ve şefkat içeren, önceki yanlışılarından dolayı özür dileyen, geleceğin çok daha iyi olacağına söz veren bu sözlerle tutunuyordum. Sanırım yeterince okursam inanabilirdim.

Oyster Bar'a girmeden önce pudramı çantama koydum. Elim, annemin son mektubunda bana gönderdiği şarap mantarının üzerinden geçti, onu çıkardım ve üzerindeki damgalı adı okudum:

Louis M. Martini, 1933'ten beri. Babamın ölümünden sonra annem, evde kalmış kız kardeşiyle Napa Vadisi'nde bir üzüm bağına yerleşti. Bu, her zaman annemin hayalimdi. Kaliforniya'nın yeni cennet olduğunu söylerdi, orada hava asla sert olmazmış. Mektuplarında, işlerin umduğundan daha zor olduğundan ama küçük kulübe-

sinden aşağı sıra sıra asmalara bakmanın, gün sonunda güneşin batışını verimli bitki örtüsünün üzerinden izlemenin ne kadar mutluluk verici olduğundan bahsediyordu. Yalnız mı yoksa mutlu mu olduğunu merak ediyordum. Mektuplarının satır aralarını okumak zordu. Daha çok odasının olmasını dilediğini çünkü o zaman bizim onu ziyaret edebileceğimizi yazıyordu. İkimiz de böyle bir seyahati karşılayamayacağımızı biliyorduk ama hayal kurmak güzeldi. Gerçek şuydu ki birbirimizi büyük bir ihtimalle bir daha asla göremeyecektik ama bunu söylemek çok zordu.

“Puding.” Timmy, elini elimden çekti ve restoranın içindeki tatlı reyonunun önünde durdu. Neden ona pudding yemesi için izin vermeyecektim? Babasının eve döndüğünde bunu onaylayıp onaylamayacağından emin değildim. Timmy’yi tezgâhın olduğu bölüme doğru götürdüm ve iki kişilik boş yer aradım ama mekân tamamen doluydu. Barda hummalı bir karışıklığın ve sesin hâkim olduğu bir enerji vardı. Tezgâhın etrafından dolandım ve istiridyelerin tuzlu kokusunu içime çektim; buzların, istiridyelerin sert kabuklarının üzerine dökülürken çıkardıkları sesi, istiridyeleri soyanların garsonlara bağırışlarını dinledim. Oturacak hiç yer yoktu.

Geri döndüm ve Timmy’yi istasyon dışındaki bir sosisli sandviç standına götürmeye karar verdim, o sırada bir adam kolumu tuttu, panikle bunun Mitch olduğunu düşündüm; trenden erken inmiş ve onu orada karşıladığımız için kızmıştı. Adamın saçları Mitch’in kahverengi saçlarının aksine sarıydı, bir nefes aldım. Adam kırıksık bir takım elbise giymişti.

“Hey, sen şey değil misin?..” Sesi yavaşça azaldı.

Adamı tanıyamadım ama beni kulüpten tanıyor olabileceği aklıma geldi ve yeni bir telaş kalbimi sıkıştırdı. Ya bir adam ben Mitch'leyken yanıma gelirse?

“Hiç sanmıyorum,” dedim aşağı bakarak ve kolumu elinden çekerek.

Timmy'nin elini tutarak uzaklaştım ve arka köşeye ilerledim. Nefesimi düzenlemek için mutfağın ordaki tezgâha yaslandım, o sırada bir el benim elime uzandı. Geri çekildim ama sonradan ellili yaşlarının ortalarında bir kadın olduğunu fark ettim; soluk mavi gözlerinin etrafında kırışıklıklar ve grileşmeye başlamış kızıl sarı saçları vardı. Kadının iki yanında da boş sandalyeler vardı, Timmy ve ben beraber oturabilirdik. Timmy'nin ceketini çıkardım ve tabureye koydum, sonra Timmy'yi üzerine oturtup yerime geçmeden önce onu alnından öptüm.

Kadın, bakışlarını elindeki kıvrılmış gazetedeki bulmacaya geri çevirdi. Bana bakmadan, “Görev icabı yapılmak zorunda olan bir şey, on harfli,” diye sordu.

Garson kız bize yaklaşırken onu sadece yarım yamalak dinliyordum. Kız çelimsiz ve dağınıktı. Her gece ellerindeki ve saçlarındaki istiridye kokusundan ne kadar zamanda kurtulduğunu ya da kurtulmak için çaba harcıyıp harcamadığını merak ettim. Belki de kız bu kokuya alışmıştı. Kız oyuncak ayıcıklarınkine benzeyen gözleri ve asker tıraşı saçlarıyla oğlumu fark edince bambaşka bir kadına dönüştü. Gülüşü yüzünü aydınlattı.

“Küçük bir askere benziyorsun, cesur küçük bir asker.”

Elimi oğlumun tıraş edilmiş başında gezdirdim; dün berberde yumuşak, kestane rengi lülelerinin yere düşüşünü izlediğim aklıma gelince içim sızladı. Babası oğlunun bir melek gibi görünmesinden hoşlanmazdı.

Aklıma bir sözcük geldi. “Mecburiyet.” Yanımdaki kadına döndüm ve, “Aradığınız sözcük ‘mecburiyet,’” dedim.

Kadın kaleminin silgili tarafını kullanarak kutucukları saydı ve gözleri kocaman açıldı. “İşte bu.”

Timmy için bir çikolatalı puding, kendim için de bir viski söyledim. Garson kız beni gün ortasında içtiğim için yargılamadı, bunun için minnettardım. Kendimi çok gergin hissediyordum. Hastalanabilirdim.

Çaprazımızda başka bir âşık çift oturuyordu; bir asker ve tıpkı benim gibi boyanmış, hazırlanmış ama benden tamamen farklı genç bir kadın. Kadın açık tenli ve kahverengi gözlüydü. Kolları omuzda şişkinleşen soluk mavi bir elbise giymişti ve ona uygun bir saç bandı takıyordu. Kız resmen ışıık saçıyor ve sevgilisi de o ışığın içinde ısıniyordu. Kız çocuğa doğru uzandı ve elini yüzünde gezdirdi. Gürültü nedeniyle onları duyamıyordum ama bence kız, “Bu sensin, bana geri geldin, tek parça halinde,” diyor olmalıydı. Adam da aklından öldüğünü gördüğü tüm insanları geçirirken, “Tanrı’ya şükürler olsun,” diyordu. Adam bu karanlık olayları, kızı korumak için asla anlatmayacaktı.

Acaba ben bu kadar şanslı olabilecek miydim?

Garson kız içkimi getirdi. İçkiye uzanırken elimin titrediğini fark ettim ve bulmaca çözen kadının göz ucuyla bana bakışını yakaladım. Tam bir yudum aldım ve umduğumdan daha hızlı bir şekilde bardağı masaya koydum. Gözlerim önce kadına, sonra içkime gitti.

Kadın bana bakmadan konuştu. “Gerginsin.”

“Pardon?” dedim.

“Gerginsin, geliyor musun, gidiyor musun?”

“Bekliyorum.”

“Ah, oğlanın babası saat iki treniyle mi geliyor?”

Bakışlarımı kadına çevirdim ama o bulmacasına bakmaya devam etti.

“Sekiz harfli, tek eşlilik.”

“Evet, geliyor,” dedim ve elimi kaldırıp kâkülümü düzenledim.

“Monogami,” dedi.

Şarkı zihnimde tekrar çalmaya başladı. *I'll Walk Alone*.

Onun uzakta olduğu bunca yıl boyunca pek çok fırsatım olmasına rağmen kimseyle bir şey yaşamadım ama onun ideallerindeki kadar da sadık olamadım. Ben bir sanatçıyım, bir bar şarkıcısıyım. Bizler izleyicilerimize göğüs gereriz. Şarkılarımız onların kalbine değer ve şarkıyı sadece onlar için söylediğimizi düşünürler. Mitch, insanların martinilerini içtikten sonra bana âşık olmalarından hoşlanmaz ama ben hoşlanırım. Bu onları geçici bir süre dertlerinden uzaklaştırır ve ben insanlara yardımcı olmayı severim. Sheilah da öyle.

Sheilah'yla Kızıl Haç'ta tanıştım. Saçlarını çok güzel bir model yapmıştı ve kırmızı beyaz puantiyeli bir elbiseyle parlak ayakkabılar giymişti. Bütün bu şıklığı sadece bandaj sarmak içindi. Onun bir film yıldızı gibi göründüğünü düşünmüş ve annemin evde giydiği kıyafetlerden çok az daha iyi olan kendi eskimiş elbisem ve fularımdan utanmıştım. O zamanlar Timmy neredeyse bir yaşındaydı ve etrafta sendeleyerek yürüyüp duruyordu.

Sheilah kibarca bana gülümseyip göz kırptı. “Selam canım, ben sigara alırken benim eşyalara göz kulak olur musun?”

Kafamı salladım.

“Teşekkürler!”

Köşedeki pazara giderken bütün gözler ondaydı. Çorap mı giydiğini yoksa bacaklarının arkasına çizgi mi çizdiğini merak ediyordum. Göz açıp kapayınca kadar geri geldi ve sigarasını parlak siyah tabakasına yerleştirdi. Bandaj sararken bu kadar göz alıcı görünen başka birini daha önce hiç görmemiştim.

Sohbet edip havadan ve savaştan konuştuk, yakışıklı kocasının savaşta bir elini kaybettiğinden bahsetti, bu duruma minnettardı çünkü kocası onun yanında, evdeydi. Kocası bir keskin nişancıydı ama düşman onu hızlıca yakalamıştı. Bunu anlatırken sanki bu bir şakaymış gibi güldü. Yakınıımızdaki kadınlar bize bir bakış attı ve masada daha öteye ilerlediler.

Sheilah bana sesimin kulağa derin geldiğini ve ılık, damlayan bir bal gibi memnuniyet verici olduğunu söyledi. Güldüm ve ona bir zamanlar memleketim Spencertown, New York’ta büyük bir grupta şarkı söylediğimi ama şimdi kocam gitmiş ve bir bebeğim varken buna fırsatım olmadığını söyledim. Bana kocasının ona sık sık çiçek aldığı çiçekçi dükkânından söz edince birbirimize ne kadar yakın oturduğumuzu fark ettim. Orası Mitch’in de bana çiçek aldığı çiçekçiydi, gerçi bu düşünce içimi ısıtmamıştı.

“Bir gün seni ve ufaklığı akşam yemeğine çağırarak isteriz,” dedi. “Bebeklere bayılırız ama bu kadar zamandır bebeğimiz olmadığı için çocuğumuzun olabileceğini sanmıyorum.”

Onun böyle açıkça ve umursamazca konuşmasına inanamamıştım. Daha önce hiçbir kadında görmediğim bir şekilde sohbete devam etti. Onda daha önce neredeyse

hiçbir kadında görmediğim farklı bir şey vardı ama bunun tam olarak ne olduğunu anlayamıyordum.

Lafımı bölüp bana, “Bu mükemmel porselen cildi neden saklıyorsun?” diye sorduğunda kocamın hâlâ denizaşırı ülkede olduğundan bahsediyordum. Bana doğru uzandı ve kâküllerimi yüzümden çekmek için eliyle bir hareket yaptı, bu hareketi benim ürkmeme neden oldu. Kâküllerimi eski yerlerine getirdim.

“Ne kadar ürkeksin!” dedi. Sözcükler ağzından dökülür dökülmez gözleri bulutlandı. Tam bir dakika boyunca, gözlerini üzerimden çekmeden sessiz kaldı. Bakışları sanki tenime değiyordu, alnımdaki yara izi karıncalandı. Yara izini görmemiş olmasını umdum. Dudaklarına bir gülümseme yerleşti.

“Bir ara seni bizde misafir etmeliyiz,” dedi.

Moody, Sheilah’ın apartmanının çatı katındaydı, buraya âşık olmamın ilk nedeni buydu. Hudson Nehri Vadisi’nde büyüdükten sonra New York gibi bir şehirde yaşamak taş ve tuğla, sıkışık odalar, dar koridorlar, harap asansörler sebebiyle sürekli eziyet çekmeme neden oluyordu. Bir adanın üzerinde bu kadar çok insan ve konutun olması insanın klostrofobik hissetmesine neden oluyordu.

Taze havayı yudum yudum içime çekerek ve gökyüzüne baka baka merdivenleri yavaşça çıktım. Siyah gömlekli garsonlar çatıda koşturuyor ve köşedeki piyanodan mekânın enerjisine garip kaçan ağır, melankolik bir ses yükseliyordu. Sarkan tellerden yansıyan ışıklardan parlayan gözleri ve uzun bir burnu olan zayıf

barmen, fark edilmeyi umursamadan bana bakıyordu. Başka yöne baktım ve Sheilah'nın nerede olduğunu merak ettim. Kibar, yaşlı sayılabilecek İrlandalı komşum, Timmy uyurken evimde oturup ona gözkulak oluyordu. Timmy'yi ilk defa yalnız bırakıyordum ve kadına güveniyor da olsam dairemden onsuz çıkmak benim içim çok zor olmuştu. Sheilah onunla akşam saat dokuzda buluşmamı söylemişti. Biraz da olsa içimden Sheilah'nın beni ekmesini umuyordum böylece oğlumun yanına dönebilirdim.

Piyanonun şarkısı bitince masalardan alkış sesleri yükseldi ve sarkan ışıklar sönererek karanlığı üzerimize bir battaniye gibi serdi. Esintide uzaktan gelen korna sesleri yükseldi ve şehir ışıklarının parlaklığının üstünden görülebilen yıldızlar üstümüzde daha güçlü bir şekilde titreşti.

Merdivenlerin başından büyük, gürültülü bir grup çatıya geldi. Yarım düzine kadın ve bir iki erkek beni iterek geçtiler ve gece mavisi örtülerle kaplı masaların etrafındaki sandalyelere süzıldüler. Garsonlar mumları yaktı ve sahnenin etrafında sarkan ışıklar çatı ısıldayana kadar parça parça yanmaya başladı. Sahnedeki gümüş rengi perde kuvvetli rüzgâr ve hareketlerden titredi. Merdivenlerin yakınındaki bir masanın sandalyesine oturdum. Dakikalar içinde bir garson siparişimi aldı ve perde açılırken ortadan kayboldu.

Piyanist geri döndü ama bu sefer mahcup bir ifadesi yoktu ve bunun nedenini görebiliyordum. Kırmızı saten elbise giymiş, göz alıcı bir sarışın ona eşlik ediyor ve müziğe göre kalçalarını sallıyordu. Seyircilere dönüp şarkıyı söylemeye başlayınca onun Sheilah olduğunu gördüm. Güzel, açık yüzü ve soprano sesi çekiciydi ve sanki sadece o ve

kendi yerlerinde olan her birimiz yalnız başımıza onun şarkı söylemesini dinliyorduk.

O sırada fark ettim ki onu diğer insanlardan ayıran şey mutlu olmasıydı. Tamamen mutlu olan kimseyi tanı-mıyordum. Çatıdaki barda otururken uzun süredir hiç olmadığım kadar mutlu olmaya yakındım ama yine de mutluluk, Sheilah'da olduğu kadar içime işlememişti. Sahnesi bitip çiçekler sahneye yağarken beni, bir gün mutlu hissedebileceğime inandırmıştı.

Şarkı söylememek için yapabileceğim her şeyi yapmıştım.

Sheilah'nın performansını izledikten sonraki bir ay içinde, Moody's'te şarkı söylemeye başladım. Yıllar geçtikçe Mitch, diğer erkeklerin bana göz süzmelerinden endişelenmesin diye daha gösterişsiz giyinmeye başlamıştım. Gösterişli elbiselerimden sadece bana doğumgününde giymem için aldığı yeşil, saten elbiseyi saklamıştım ama bana onu hatırlattığı için elbiseyi giymek istemiyordum. Sahneye, Sheilah'dan ödünç aldığım giysilerle çıkmaya başladım, kıyafetlerin üst kısımlarını doldurabilmek için sütyenimin içini dolduruyor, onun rujlarını kullanıyor, saçımı yapmasına izin veriyordum. Çalıştığım gecelerde komşum, Timmy'nin onda uyumasına izin veriyordu. Sheilah'nın bebeği Andrew doğduktan sonra, kocası oğlanlara bakmaya başladı. Haftada birkaç defa sahne alıyordum, kendime yeterli cep harçlığı çıkartacak kadar ama bu iş bana daha önce hiç tatmadığım kadar mutluluk veriyordu.

En çok bu hayatı özleyecektim.

Sheilah, şimdiye kadar edindiğim en iyi arkadaştı. Beni asla yargılamadı ya da ayrıntıları anlatmam için zorlamadı ama her zaman bunun sadece bir iş olduğunu ve Mitch eve gelince biteceğini anlamış gibi görünüyordu. İki hafta önce bana Mitch hakkındakileri anladığını yüksek sesle söylediği ilk ve tek zamandı.

Kulüpteki mükemmel şovdan sonra gece onların koltuğunda uyudum.

Timmy, Andrew'un odasındaki küçük yorganların üzerinde uyudu. Bebek ağladığı zaman Sheilah bebeği benim yanıma getirip karanlıkta benimle oturarak emzirdi. Sokak lambası onu, uzun tırnakları ve makyajı olan modern bir Meryem Ana gibi aydınlatıyordu. Bana bakmadı. Bebek emmeye başladığında fısıldamaya başladı.

“Hiç böyle küçük bir hediye alabileceğimi düşünmemiştim,” dedi. “Bir bebeğim var. İnanamıyorum. Umarım onun için doğru olanları yaparım.”

“Yapacaksın,” dedim.

“Bana yardım eder misin?” diye sordu.

“Tabii ki.”

Saat ikiyi vurana kadar sessizce oturduk. Saatin sesi gecenin gölgelerine karışınca devam etti.

“Burada her zaman yerin var,” dedi.

“Biliyorum,” diye cevap verdim.

“Hayır, demek istediğim herhangi bir... şeyden uzaklaşmaya ihtiyacın olursa.”

Bana baktı. Daha fazlasını söylemek istediğini görebiliyordum ama demek istediğini anlamıştım ve bunun hakkında konuşmak istemiyordum.

O gece uyumakta zorlandım.

Oyster Bar'ın garsonu dönmüştü, konuşkandı ama basit cevaplar onu başka müdavimlere yönlendiriyordu. Nasıl içimde kaynayan fırtınayı göremiyordu? Gözlerimi kapattığımda kendimi küçük bir botla büyük bir denizde gibi hissediyordum ama gözlerimi açtığımda etrafımdaki oda sabitti. İnsanlar gülüyor ve istirdyeleri kabuklarından emiyorlardı. Timmy pudingini yiyor ve küçük bir şarkı mırıldanıyordu. *All Through The Night*'in melodisini tanıdım ve yeni bir panik sardı içimi. Ya Mitch, Timmy'nin bu şarkıyı nasıl bildiğinden şüphelenirse? Ama hayır, bu saçma. Ona kolayca bu şarkıyı radyoda duyduğumuzu söyleyebilirdim ki bu doğru da olurdu. Alnımı tekrar mendilimle kuruladım.

“Bana kızımı hatırlatıyorsun.” Kadın benimle konuşuyordu. Ona baktım, görünürde bulmacasıyla son derece ilgiliydi ama bir şekilde emindim ki benim ve gerginliğimin ciddi şekilde farkındaydı. “Senin gibi koyu renk saçlı. Yeşil gözlü. Bir eş.”

Son sözcüğü söylerken sesi buz gibiydi, bana baktı.

Mavi gözleri nemli ve bulanıktı. Elmacık kemikleri çıktı ve saçları düzgünce şekillendirilmişti. Beyaz dantel yakalı lacivert bir elbise giyiyordu ve dudaklarında pembe bir leke vardı. Bir zamanlar güzel olduğu belliydi.

Onun nasıl *bireş* dediğini yeniden düşündüm. Meydan okur gibiydi.

Mitch'le ilişkimizin başladığı küçük zevk adası, zihnimde sık sık gittiğim bir yer. Büyük ve kaotik denizde küçük bir sahil, çok uzakta.

Onunla bir yabanmersini festivalinde tanıştım. O gün her şey maviydi; elbisem, gökyüzü, meyveler, turtalar, çift-çilerin tulumları, çocukların yabanmersini lekeli parmakları, Mitch'in gözleri.

Onu gördüm, yakışıklı bir yabancıydı, gergin ve kaybolmuş görünüyordu, birini arıyordu. Geçen herkese dikkatlice bakıyordu ama belli ki aradığı kişiyi bulamamıştı.

Annemle birlikte turta standımızda dikiliyordum. Onu fark etmiştim çünkü onu daha önce hiç görmemişim, beni ona bakarken yakaladı, yüzü yumuşadı. Orada öyle çakılmış gibi durdu ve ben annemin adamın bana açıkça olan beğenisini fark etmediğini umarak başka yöne baktım.

Onu yakınımda hissedene kadar kendimi turtalarımızı düzgün sıralamaya vermişim. Başımı yukarı kaldırdım ve o tam önümde duruyordu, aramızda sadece masa vardı, bana sırtıyordu. Cesaretimi topladım ve sakin görünmeye çalıştım ama aslında gergin hissediyordum. Küçük bir kasabada büyümek, dışarıdan gelenleri büyüleyici ve tehlikeli yapıyordu.

“Bir dilim turta ister miydiniz?” dedim.

Başını hayır anlamında salladı, ifadesi o kadar komikti ki güldüm. Arkama göz attım ve annemin kızkardeşiyle fısıldaştığını gördüm. Babam bizimle beraber değildi. Kasabaya karışmayı sevmezdi.

“Seninle nehir kenarında yürümek isterim,” dedi.

“Seni tanımıyorum bile.”

“Özür dilerim, bunu söylediğime inanamıyorum,” dedi. “Bobby Miller’ı tanıyor olamazsın, değil mi? O benim kuzenim olur. Benim adım Mitch.”

Mükemmel şekilli dudaklarından çok silik bir New York aksanı süzüldü ve göz kırıp başka yere bakmak zorunda kaldım. Hayatım boyunca Bobby’yle okula gitmiştim, onu kolayca içecek dolabının etrafındaki uğuldayan kalabalıktan ayırt edebildim.

Bobby’nin grubunu göstererek, “Orada,” dedim. Onlara baktı ve sonra bana döndü.

“Çok teşekkürler,” dedi. Aramızda bir gariplik oldu, başka bir şey deyip dememesi gerektiğini düşünüyor gibi görünüyordu. Sonunda tekrar konuştu. “Biliyorum bu biraz fazla cesurca ama sonra seninle dans edebilir miyim?”

Ne kadar kabul etmek için can atıyor da olsam yapamazdım. “Ben şarkı söylüyorum, bizim sahneden inmemize izin vermiyorlar.”

“Peki sonrasında? Eminim nehir ay ışığında çok güzel görünüyordur. Yürüyüşe çıkabiliriz.”

Bobby onu gördü. “Mitch!”

“Bunu düşün olur mu?” diye sordu.

Annem bir eli kolumun üzerinde yanımda duruyordu. “Bir dilim turta ister misin, genç adam?” Aramızdaki enerjiyi sezmiş olmalıydı ve beni korumak istiyordu.

“Hayır, teşekkür ederim, hanımefendi ama eminim çok lezzetlidirler, geziden önce bir şey yemek istemiyorum.”

“Akıllıca,” dedi annem.

“Ama işim bittikten sonra döneceğim ve biraz alacağım. Eğer kalmış olursa. Eminim böyle gevrek bir kabukla diğer stantların hepsinden daha çok satıyordur.”

Ve bir anda annemi kazanmıştı. Annemin yanakları bile kızardı sanırım. Mitch anneme başıyla selam verdi ve bana bakmadı. O uzaklaşırken elimde olmadan onu izledim.

“Bu kibar genç adam kim acaba?” dedi annem. “İyi bir kismete benziyor, Mary Josephine.”

Keşke genç halime, “Kaç, Josie. Kaçabildiğin kadar hızlı kaç,” diye fısıldayabilseydim.

Ama annemin o öğleden sonra boyunca onaylaması ve cesaretlendirmeleri bana kader gibi gelmişti. Daha önce hiçbir çocuğu bu kadar çabuk onaylamamıştı. Çekiciliğinin gücünü görüp temkinli olmalıydım ama ben de tıpkı diğer herkes gibi Mitch’in büyüüne kapılmıştım.

Timmy’nin kaşığı boş cam kâsenin içinde çınladı. Çikolata dudaklarını pasaklı bir gülümsemeye çevrelemişti. Peçetemi aldım ve garsonun viskinin yenisini isteyip istemediğimi sormadan önüme koyduğu suyun içine daldırdım. Yüzünü temizlerken içkimi bu kadar çabuk içtiğime inanamadım. Bir tane daha istiyordum ama şimdiden Mitch’in nefesimdeki alkol kokusuna bir şey demesinden korkuyordum.

Timmy’nin yüzü bir heykel olabilecek kadar mükemmeldi. Hâlâ bebek yüzünün yuvarlak hatları vardı, gerçi ellerinde eskiden gamzelerin olduğu yerde artık eklemeler vardı ve artık benden uzaklaşmaktan daha az korkuyordu. Eskiden bana küçük bir koala gibi sarılırdı, bazı günler saçlarımın asla yapışkan parmaklardan uzakta olamayacağını düşünürdüm ama sanki bir gecede kucaklanmak

ve yakında tutulmak istemesini özler olmuştum. Küçük dairemizde sadece ikimizin olduğu, sonu gelmek üzere olan günlerimizi özlüyordum.

Yıllar içinde yumuşamıştım, artık köşeleri dönerken gerilmiyordum. Çoraplarımı sandalyenin üzerinde bırakmaktan ya da koltuk yastıklarının yere yığılmalarından endişe etmiyordum. Radyoyu çok yüksek sesle dinleyen, saçını çoğu zaman açık bırakan ve bazen sadece keyif için önce tatlıyı servis eden bir kadın olmuştum; gerçi savaş yıllarında etrafta çok tatlı yoktu, çoğunlukla ailemin çiftliğinden gelen yabanmersini reçeliyle yarım bir bisküvi olurdu.

Çiftlik artık yok. Geçen sene babam öldüğünde, annem çoktan batmaya başlayan araziyi sattı. Büyüdüğüm ahşap çiftlik evi, babamın sinirinden kaçtığım nehre uzanan orman içindeki patika. Babamın anneme basit bir çiftlik işi hatası olan ama ona çok büyük görünen bir hata yüzünden bağırıldığını patikadaki eğimin oraya gelip de suyun sesi onu susturana kadar duyabilirdim. Evden uzakta saatler geçirdikten sonra eve süzüldüğümde annemin gözleri şiş ve kırmızıyken, babam araziye gitmiş olurdu. Konservele-
rinin orada durur ve uslu durmamı, babamı döndüğünde kızdırmamamı ve çiftliğin yükünün babam için çok fazla olduğunu söylerdi, sonra da Napa Vadisi'nde olduğunu okuduğu altın üzüm bağları hakkında mırıldanırdı.

Annemi seviyorum ve onu özlüyorum. Umarım üzüm bağları ona bunca sene New York'un veremediği her şeyi veriyordur.

Kendi hayatıma odaklandım. Bu hafta daireyi nasıl temizleyip düzenlediğimi düşündüm. Evimizde yaşarken sergileyeceğimiz yeni davranışları Timmy'ye öğretirken

onun nasıl meraklı ve dikkatli olduğunu düşündüm. Yeni kurallarımıza tam olarak uyum sağlayamadı, bu benim hatamdı. Mitch'in eve geleceğini algılamak için bu kadar beklememeliydim ama Tanrım affetsin ki geri geleceğine hiçbir zaman inanmamıştım.

Yakın zamanlara kadar, çilekeş postacılar her gün görüldü. Dünyadaki en kötü işi yapıyorlardı. Kapı çalındığında kapılardan dışarı koşar, nefeslerimizi tutar, yakınıni kaybettiği haberini alanların yanına koşardık. Ama o kapı hiç benim için açılmadı.

Aklımdan böyle kötü düşünceler geçirmek bana acı veriyordu ama ben çoktan Timmy'ye cesur, yakışıklı babası öldükten sonra hakkında anlatacağım hikâyeleri planlamıştım. Mitch'in bana zarar vermesinden korktuğum için gözlerim sonuna kadar açık halde uzanıp uyumadığım geceleri, Mitch yanımdayken başka erkeklerle göz göze gelmemek için nasıl da dümdüz önüme bakmayı öğrendiğimi, sinirinin zapt edilemediği zamanları gizleyecektim. Timmy, babasının sadece iyi yanlarını bilecek ve babasının çok iyi biri olduğunu düşünecekti.

Ama artık biz asla bu konuşmayı yapamayacağız, Timmy babasını kendisi tanıyacak.

Ne zaman Mitch'i düşünsem, çiçekleri aklıma gelirdi. Çiçekler onun özür dileme şeklidir. Bana zarar verdikten sonra aldığı, gözlerimin parlamasını sağlayacağını umduğu buketler. Kafama ütüyle vurduktan sonra iki düzine kıpkırmızı gül almıştım. Ütü soğumuş olduğu için

şanslıydım, geriye kalan tek şey alnımdaki boydan boya çirkin beyaz yara olmuştu.

Bir akşam dışarı çıkma planları yaparken başladı. Rebecca'yı izlemeye sinemaya gitmeden önce saçımı kırmızıya boyayarak ona süpriz yapmaya karar vermiştim. Başroldeki aktris Joan Fontaine'i beğeniyordu ve bende bir değişiklik görmekten hoşlanacağını düşünmüştüm. O kadar uzun zamandır bana vurmamıştı ki tetikte olmayı bırakmıştım. Konuşmam gevşekleşmişti. Birkaç farklı yerde tekrar sahneye çıkmayı ne kadar istediğimi söyledim ve yüzündeki uyarı ifadesini önemsemedim.

"Sana bakmalarını istemediğimi biliyorsun," dedi.

"Benim gözüm sadece seni görüyor," diye takıldım. Gülümsemedi.

Onunla, güzellik salonundaki randevumdan sonra köşedeki lokantada, filminden önce, hızlıca bir şeyler atıştırmak için buluşacağımı söyledim. İçeri girdiğimde bir grup genç adam ıslık çaldı. Keşke gülümsemeseydim. Mitch, bunu flört etmek olarak algıladı.

"Saçına ne yaptın?" diye tısladı.

"Hoşuna gideceğini düşündüm. Joan Fontaine'inki gibi görünsün istedim."

"Bir fahişe gibi görünüyorsun. Ve bir fahişe gibi dikkat çekiyorsun."

Omuzlarım gerildi. Büyük bir hata yaptığımı biliyordum. Terleyen ellerimi titremelerini kontrol altına almak için kucağımda birbirine kenetledim ve sinirinin geçmesi için dua ettim.

"Eve gidiyoruz," dedi.

Eski, tanıdık korku midemi doldurdu ama tek bir laf etmeden itaat ettim.

Dairenin kapısını kapatırken, “Şırfıntı,” dedi. Beni ileri doğru itti, neredeyse giriş kapısının karşısındaki, babasının bayrağını tutan çerçeveye çarpıyordum. Kendimi tuttum ve yatak odasına doğru koştum. Peşimden geldi, bana bağırarak nefret dolu sözler söyledi, beni yatağa fırlattı, diğer tarafa geçtim ve kapıdan dışarı kaçmaya çalıştım ama ütüyü aldı ve yüzüme fırlattı, ütü alnımın yanını kesti ve kan akmaya başladı. Kan beyaz duvara sıçrayınca dehşete kapıldı.

“Ah, Josie, çok çok özür dilerim.”

Ütüye doğru hamle yaptı, beni onunla öldüreceğini düşündüm ama o ütüyü bana uzattı. “Vur bana. Çok özür dilerim. Vur bana.”

Ona vurmam için yalvardı ama ben sadece yere çöküp ağladım.

Bir havlu kaptı ve alnıma bastırdı, fısıldayarak özürler diledi, benimle beraber hıçkırarak ağladı, affetmem için yalvardı.

Onu affettiğimi söyledim ama bunu hissederek söylemedim. Ertesi gün masada duran kırmızı güller acıyı dindirmedi. Kırmızı renkleri bana kanı anımsattı. Güller, kocam gibiydiler, sevimli ve düzgün ama dikkatli bakınca dikenli ve tehlikeli.

Ona inanmamayı imkânsızlaştıran şey cazibesiydi. Haftalar, aylar son derece nazik, duyarlı ve rahat bir şekilde geçirdi. Hayatımız ışıkla dolardı. Kendi kendime gerçek Mitch’in bu olduğunu, canavar olmadığını söyledim. Canavarı bastırmak bizim ortak görevimiz olmuştu. Hayatımız önüne geçilmez şekilde kararmaya başladığında kendimi bunun, erkekler beni fark ettiklerinde gülümsemiğim için benim hatam olduğuna inandırmıştım.

Kendi kibirimden ve bir sanatçı olarak izlenmekten keyif almamdan dolayı olduğunu düşünüyordum.

Gerçekte, o zamanlar Mitch ya da başka biri için kendimi yeterince değerli hissetmiyordum, bazen hâlâ hissetmiyorum. Çenemde ve sol kulağımın yanında çirkin su çiçeği izleri var. Gövdemdeki su çiçeği izlerindense bir takım yıldızı oluşabilir. İlk defa izlerimi keşfettiğinde bunu Mitch söylemişti, vücudumun gece gökyüzü gibi olduğunu söylemiş ve beni bir uçtan diğer uca kadar öpmüştü.

Daha sonra bana deforme dedi, mutant dedi, onun gibi kusurlarımın ötesine bakmaya razı bir erkeğe sahip olduğum için şanslı olduğumu söyledi. Sözleri, benim kulağıma bu tip sözler söyleyen şeytanı tetikliyordu. İlk başta söyledikleri babamın sesinden geliyor gibiydi ama yıllar içinde bu ses Mitch'in sesine dönüştü.

Kadın elini benim elimin üzerine koyduğu sırada ben, parmaklarımla masaya vuruyordum. İçgüdümlü elimi çekmemi söyledi ama kadının eli çok güçlüydü.

“Daha ne kadar var?” dedi.

Saate bir göz attım. “Otuz beş dakika.”

Çatılmış kaşlarıyla bana baktı. Sonra sanki bir şey karar vermiş gibi başını salladı.

“Tıpkı Lorraine gibisin.” Bunu daha önce söylemişti ama bu sefer kulağıma farklı geldi. Sesi ismi söylerken boğuklaştı. Onun solgun gözlerine baktım. Ağzı büzüşmüştü. Ağlamamaya çalıştığı açıktı. Ondan uzaklaşamayacağımı biliyordum. Gözyaşlarının akmasını engellemek

için yukarı doğru baktı ve tuzlu su allığından geçerek bir yol oluştururken hareketinin anlamsızlığı bende bir acıma duygusu uyandırdı. Ona peçetemi uzattınca yanağına bastırdı. “Ruhu şad olsun.”

Kayıpların dünyasında yaşıyorduk. Yabancıların arasında gözyaşı dökmek son derece yaygındı. Kızını kaybetmiş olması sürpriz değildi. Kızının savaşta öldüğünü düşünüyordum.

“Sahada hemşirelik mi yapıyordun?” dedim.

“Hayır, ama bir savaşın içinde yaşıyordun.”

“Avrupa’da mı?”

“Evde.”

Ne demek istediğini anlamadım.

“Senin gibi,” dedi.

Ne demek istediğini anlamaya başlıyordum, tıpkı karanlık bir gökyüzünde bulutların birleşmesi gibi. Birdenbire üşümediğim halde dişlerim birbirine vurmaya başladı. Timmy kolumdan çekiştiriyordu ama ona bakmadım. Utancımı görmesinden korkuyordum. Bu kadar mı belli ediyordum? Korkum bu kadar mı belirgindi? Yalancılar ve aktrislerle gece kulüplerinde o kadar çok zaman geçirmiştım ve Mitch’le yaşamak beni öyle bir yalancıya çevirmişti ki yüzümü bir taş çevirdim.

“Ne demek istediğinizi anlamıyorum,” dedim, kendimden nefret ederek.

“Anlıyorsun,” dedi. “Ürkme şeklin, alnındaki yarayı kamufle etmek için oynayıp durduğun saç tutamın, sinirli halin. Beni kandıramazsın.”

Hızlıca ayağa kalktım. Timmy gözlerini irice açmış bana bakıyordu.

“Gitmem gerek,” dedim.

“Lütfen,” dedi. “Lütfen seninle konuşmama izin ver.”

“Hayır!” Sesim niyetlendiğimden daha yüksek çıktı ve karşımızdaki çift dönüp bize baktı. Hemen ardından birbirilerine döndüler. “Hayır, konuşacak hiçbir şey yok.”

“Lütfen. Anlamıyorsun.”

Ne diyebileceğini bilmiyordum. Tek anlayabildiğim saatin, onun gelmesinden önce sadece otuz dakikam daha olduğunu söylemesiydi. Yukarı, tavana baktım. Kemerli geçit tuğlalardan yapılmıştı ve üstümüzdeki taşın ağırlığı üzerime baskı yapıyordu. Buradan çıkmalıydım.

“Haydi, Timmy.”

Ceketini giydirirken acele ediyordum, dirseğim cam puding kâsesine çarpınca kâse yere düştü ve parçalandı. Bu kırık cam yüzünden ağlayabilirdim.

“Burada bekle,” dedim Timmy’ye titrek sesimle, onu tabureye geri oturttum ki bir yeri yaralanmasın.

Garson kız dakikalar içinde elinde bir havluyla çıkageldi.

“Özür dilerim,” dedim.

“Canınızı sıkmayın,” dedi. Onunla beraber yere çömeldim ve dikkatlice kırık cam parçalarını topladım. Bir komi geri kalanları pis bir faraşa süpürdü ve ortadan kayboldu.

Tabureme resmen gömülürken garson kıza, “Hesabı alayım,” dedim.

“Hanımefendi,” dedi kadın. Tıpkı bir sivrisinek gibi ısrarcıydı. Onu elimle ezip ortadan kaldırmak istiyordum ama yüzüne bakınca onun acısını gördüm ve birdenbire acaba onun yansıması mıyım diye merak ettim. Bende kendini mi görüyordu? Tıpkı benim gibi çok fazla titriyordu.

“Lorraine senin gibi bir kızdı,” dedi. “Uzun, koyu renk saçlı, bir yaz günü gibi güzeldi ama her zaman gözlerinde fırtına vardı. En azından Harry’yle evlendikten sonra. Benim hayat dolu kızım sessizleşti. Somurtkanlaştı. Ürkekleşti ve bana çıkıştı. Ketumlaştı ve pazar günü yemeklerine garip morluklarla ve bu morlukların garip hikâyeleriyle gelmeye başladı. Sonra gelmeyi kesti. Sanırım saklanmak onu yıprattı.”

Bu kadından, bu yabancından kaçma dürtüm tekrar ortaya çıktı. Ama kızı hakkındaki merakım yerimde kalmama neden oldu. Hikâyesinin iyi bitmediğini hissediyordum ve bir çeşit kendini cezalandırma yöntemi olarak bunu onun dudaklarından duymam gerekiyordu.

“Harry orduda binbaşydı,” dedi. “Kocamın altında çalışıyordu, memleketinin gururuydu, sınıfının en parlağı, en yakışıklısıydı. Harry bana çiçekler getirir ve evde kimse yokken beni ziyarete gelirdi. Nakış işlerimi sorar ve kili-sedeki dedikodular ilgisini çekiyor gibi görünürdü. Onun nasıl bir canavar olduğunu asla tahmin edemezdim.”

Kadın, sanki benim hikâyemi bana anlatıyor gibiydi, bunu duymak canımı acıtıyordu. Son birkaç aydır kendimi, Mitch’in sonunda eve geleceğini bilerek eğiti-yordum, gelmemesini dilediğim için kendimden nefret ediyordum ve mektuplarındaki sözlerini tekrar tekrar okuyordum, değişmiş olması için, ona olan sevgimin onu değiştirmesi için dua ediyordum. Bu kadının hikâyesinin devamını dinlemek istemiyordum ama garson kız daha hesabı getirmemişti. Ellerimi kucağıma koydum ve birbiri-lerine bastırdım.

“Bir gece Lorraine tanımadığım bir arabayla evime bırakıldı. İçeri girdiğinde alkol ve sigara kokuyordu,

rimeli yüzüne akmıştı ve güzel mavi gözünün etrafı morarmıştı. Sarhoştı, Harry'nin ona nasıl vurduğu, arkadaşının yardımı geldiği ama sonra korkup onu benim evime bıraktığıyla ilgili bağırıyordu. Tutarsız verip veriş-tirmeleri sırasında Harry benim misafir odamdan elleri ceplerinde, yüzünde neredeyse kalbimi kıran bir üzüntü ifadesiyle çıktı. Lorraine'in gözleri olabildiğince kocaman açıldı ve kafasını duvara çarpına kadar geri yürüdü.

“Sana dememiş miydim?” dedi bana Harry. ‘İçki problemi iyice zıvanadan çıktı anne ve arkadaşım dediği de başka bir erkek. Eminim bunu ona o adam yapmıştır, şimdi de beni suçluyor. Bu beni öldürüyor.’

“Ve biliyor musun, ben ona inandım.” Kadın kendi içine dönmüş gibiydi. Nefes alış veriş zorlaşmaya başladı, bayılacağından korktum. Eline uzandım ve elimi tuttu.

“Neden onun ellerine bakmadım ki?” dedi. Sesi duygularından dolayı yüksekti. “Yırtılmış cildini, şişkinlikleri görebilirdim.”

“Bana daha fazla anlatmak zorunda değilsiniz,” dedim, onun kalbi için ve benim kalbim için endişelenerek. Etrafımızda insanlar olmasa günah çıkartma odasında oturuyor olabilirdik.

“Kızım öldü,” dedi. Nefes alışım durdu. Odadaki bütün sesler yok oldu ve biz başbaşa kaldık. “O geceden sadece bir ay sonra kızımı öldürdü. Benim bebeğim bana yardım istemek için gelmişti ve ben o adamın tarafını tuttum. Ona inanmadığımı bilerek öldü. O adam şimdi hapishanede olsa da artık her şey için çok geç. Ben asla kendi hapishanemden çıkamayacağım.”

Hapishane. Bu sözcük en kötü hatıramı tetikledi. Unutmak için çok çabaladığım ama her zaman bilin-

cimin kenarında bekleyen, oğlumla ilgili olan hatıramı. Oğlumun erken doğduğu gece. Mitch onu polise şikâyet etmem için yalvarmıştı, böylece ikimizi de neredeyse öldüreceği için hapiste çürüyecekti.

Kafamı salladım ama bu hatıra gitmemekte ısrarlıydı.

Hamile kaldığımda Mitch değişmiş gibi davranmaya başlamıştı. Üzerime titriyor, bana nezaketle yaklaşıyor, beni Central Park'ta yürüyüşlere çıkartıyordu. Geceleri bana sarılıyor ve ne kadar iyi bir baba olacağının, oğlunu ne kadar çok seveceğinin sözlerini veriyordu.

Oğlu, her zaman oğluydu. Hiçbir zaman bir kızı olabileceğini düşünmedi. Aylar geçtikçe bana zarar vermeyen ya da kötü sözler söylemeyen bir kocamın olmasına alıştım, gardımı indirmeye başladım, aklımdan geçeni söylemeye başladım, daha önce hiç yapmadığım kadar onu kıskırttım. Bunun bir sebebi hamileliğimdi. Kendimi keyifsiz hissediyor ve sık sık baş ağrıları çekiyordum, bunlar beni sinirlendiriyordu ama diğer sebebi de Mitch'in değişmesi ve yeni bir adam olmasıydı. Aptaldım.

Bir sabah, midemin bulanmasına neden olan çok kötü bir baş ağrısıyla uyandığımda o da mutfakta bir şarkı mırıldanıyordu. Karnıma Timmy diye sesleniyordu; bu ismi ölen abisinin ismi olduğu için seçmişti ve bana hangi ismi istediğimi sormamıştı bile.

"Timmy bu sabah nasıl?" diye sordu.

Mitch'in erkek olmasından başka bir ihtimal düşünülmemeyen çocuğu için bir kaptan başka bir şey olarak görülmemekten öylesine sıkılmıştım ki ona çıkıştım.

"Biliyorsun kız da olabilir," dedim.

"Ama değil," diye cevap verdi Mitch. "Onu taşıyışından anlayabiliyorum. Yaşlı komşumuz öyle dedi."

“Başka bir konu daha var,” dedim. “Bana hiçbir zaman bebek ismi danışmadın. Ya ben ölü abinin ismini vermek istemiyorsam?”

Mitch kahve bardağını tezgâha vurdu ve bütün kalbimle böyle bir şey söylememiş olmayı diledim. Sırtını bana döndü, tezgâhın köşelerini kavradı ve derin derin nefes alıp vermeye başladı. Sessizce orda durdum ve kollarımla karnımı sardım.

“Özür dilerim,” dedim. “Bunu söylememeliydim. Başım ağrıyor ve ne dediğimi bilmiyorum.”

Dönmeden önce bir dakika daha öyle durdu ve odadan çıkarken bana omuzuyla sertçe çarptı. Gözlerimi kapadım, hâlâ ellerimle karnımı sarıyor ve darbeleri bekliyordum ama sadece anahtarlarını aldığını ve kapıyı çarpıldığını duydum.

Sandalyeme çöktüm, titriyordum, Tanrı’ya öfke patlaması yaşamadığı için şükrettim. Sakinleşmem biraz zaman aldı, umutlanmaya başladım. Öfkesini kontrol altına alabiliyordu.

Bütün gün eve gelmedi. O gece için her şeyin mükemmel olmasını istedim, o yüzden sekiz aylık vücudumu en güzel örten kıyafeti buldum, saçımı yaptım, ruj sürdüm ve parfüm sıktım. Patates güveci yaptım ve fırında koyulaşmaya bıraktım. Tam masayı hazırlarken kapının çalındığını duydum.

Kalbim hızla attı ama gelenin Mitch olamayacağını biliyordum. O olsa anahtarla girerdi. Koridordaki bayrağı geçtim, omuzlarımı geriye attım ve kapıyı açınca bina görevlisiyle karşılaştım. Banyodaki damlatan musluğu tamir etmek için saat beşte geleceğini unutmuştum. Doğu Avrupalı, güçlü bir çene kemiği olan, geniş omuzlu, iri

bir adamdı. Henüz kırklı yaşlarına gelmemiști ve gözlerinde arsız, şeytani bir parlaklık vardı. Mitch onu umursamazdı.

Görevliyi içeri davet ettim, yıllar içinde yarım düzine defa kadar tamir ettiği musluk için lavaboya geçti.

Bana baktı ve kokuyu içine çekerek, “Ah, çok güzel kokuyor, kocanız çok şanslı bir adam,” dedi.

Gülümsedim ve ben yemek pişirirken onu işini yapması için yalnız bıraktım. Görevli banyoda şarkı mırıldanıyordu. Korkmadığım bir kocamın olmasının ne kadar güzel olacağını hayal ettim; damlatan muslukları tamir ederken şarkı söyleyen ve içimdeki ateşi yakacak iltifatlar eden neşeli bir adam. Vicdanım bu tip şeyler hayal etmeyi bırakmama neden oldu. Masayı hazırlamak için tabak ve diğer gerekenleri aldım. Su bardaklarını almak için mutfaka geri dönerken Mitch’le karşılaştım.

Yüzünü görünce yemek masasına doğru geri büzüldüm. Kıyafetleri buruşmuştu, gözlerinin altında koyu halkalar oluşmuştu. İçki kokuyordu.

“Her şey tamam, Bayan Miller,” dedi koridordan yürürken görevli. “Çok basit bir işti. Eminim bir dahaki sefere eşiniz de halleder, sorun olmaz. Benim için sorun olacağı için söylemedim tabii bunu. Ah, merhaba.”

Görevli bize ulaşmıştı, kocamı görünce elini uzattı. Mitch eline sanki onunla ne yapacağını bilemezmiş gibi baktı ve bu sırada yüzü kıpkırmızı oldu. Görevli bakışlarını ondan bana kaydırdı, sonra geri ona baktı.

“Sanırım gitsem iyi olur.”

Bana attığı acıyan bakıştan başımın belada olduğunu anladığımı tahmin edebiliyordum. Kapıda duraksadı ve bir şey söylemek istermiş gibi baktı ama ben aceleyle

Mitch'in yanından geçtim ve, "Hepsi bu kadar, teşekkürler," dedim.

Onu neredeyse kapıdan dışarı kovaladım ve cesaretimi kaybetmeden önce kapıyı kapattım.

Keşke kaçsaydım.

Mitch yemek masasına dönmemi beklemedi. Odayı aştı ve kolumu tuttu, soğuk ve nemli elleriyle sıktı. Dudaklarını kulağıma yaklaştırdı ve sıkı dişlerinin arasından beni suçlamaya başladı.

Bu adam için mi giyinip parfüm sürdün? Ben dışarıdayken kaç sefer buraya geldi? Onu tavlama için mi yemekle gösteriş yapıyorsun? Ben ortalarda yokken arkamdan benim tamirat işleriyle ilgili yeteneklerimle dalga mı geçiyorsun?

Suçlamalarını inkâr ettim ve baskı altında tutarsız sözcükler söyleyerek ağladım, kolumu bırakması için yalvardım, bebeğe ve bana zarar verebileceği düşüncesi paniklememe sebep oluyordu, bir yandan da bu korku bitsin diye bir an önce yapmasını diliyordum. Kolumu çektim, beni artık rahat bırakacağını düşünüyordum ama aniden, "Bu bebek onun mu?" diye sordu.

Suçlamanın ne kadar mantıkdışı olduğunun bir anlamı yoktu. Mitch'in sarhoşluğunda, durumu yanlış değerlendirmesinde ve sabah dalaşmamızın hemen ardında, bütünü mantığını yitirmişti.

Birdenbire büyük bir dalga beni arkamdan itmiş gibi hissettim ve korkunç bir kuvvetle öne, duvara doğru savruldum. Karnım yatak odamızın kapısına çarpınca yanmayla karışık bir ağrı hissettim ve kan ve su içinde kaldım. Karnımı tutarak yere yığıldım, karnımda hissettiğim korkunç gerginlikten ve bebeğimin ölmüş olabi-

leceğini düşünmekten dehşete kapılmışıyım. Mitch bana gözyaşları içinde yaklaşırken onu yumruklarım ile kendimden uzaklaştırdım ve o, acı bir kez daha beni ikiye katlayana kadar kendisini yumruklamama izin verdi. Yatak odasına koştu, beni bir yorganla sardı ve merdivenlerden aşağı ve kapıdan dışarı, taksi için bağırıldığı yere taşıdı.

Timmy o gece, bir ay erken doğdu, küçük ama mükemmeldi. Doğumdan sonra Mitch yanıma geldi ve bütün gece benimle kaldı, onu affetmem için yalvardı, kulağıma sözler fısıldadı, benim onu ihbar etmemi, böylece hapse gireceğini söyledi ve sonunda ayık, bitkin ve hayatında daha önce hiç olmadığı kadar pişman bir şekilde yatağa yığıldı. Gün doğarken loş bir ışık odaya doldu, gözlerimi açtım ve onu dizlerinin üzerinde dua ederken buldum. Timmy ve beni ona bağışladığı için Tanrı'ya şükreliyordu, bizi bir daha asla ama asla incitmeyeceğine söz veriyordu. Ve incitmedi.

Kusacak gibi hissediyordum.

“Kızınız için üzgünüm,” dedim kadına.

Kadın diğer elimi tuttu. Kadına baktım ve gözlerinde yeni bir ışık gördüm.

“Sen benim şansımsın,” dedi. “Geçmişi telafi etmek için bir şans. Bunu sana söylüyorum çünkü biliyorum ki bir gün daha bile beklemek çok geç olacak. Kızıma yardım edemedim ama sana edebilirim. O adamdan kaçmalısın.”

“Bu imkânsız.”

“Kendini kandırmakta iyisin,” dedi. “Yalanlara...”

İçimde bir öfke yükseldi ve ellerimi kadının ellerinden çabucak çektim. O da bir kadındı, gerçekten seçeneğim olmadığını biliyordu, özellikle de bir çocuğum varken. Oğluma nasıl babasız bir hayat verebilirdim, yasal olarak ait olduğu adamdan nasıl uzaklaştırabilirdim? Timmy onu yumuşatacaktı. Pek çok zor ailenin çocuğu kendi çocuğunda işleri düzeltmek isterdi. Ben istiyordum. Mitch'in de istediğini biliyordum.

Mitch onun damadı değildi. Lorraine'in hikâyesi benim hikâyem değildi.

“Görüyorum ki senin hikâyenin benimkinden farklı olduğuna kendini ikna etmeye çalışıyorsun ama öyle değil,” dedi.

“Beni tanıımıyorsunuz,” dedim. “Kocamı tanıımıyorsunuz. Ayrıca, hiç param yok. Hiçbir eşyam yok. Bizim bir oğlumuz var. Gidecek hiçbir yerim yok.”

Sheilah'nın bana oranın her zaman benim de evim olduğunu söylediğini biliyordum ama ya sonra? Mitch'ten sadece birkaç blok ötedeki küçücük apartman dairelerinde kalamazdım. Beni bulurdu. Kıyafetlerim ve eşyalarım yanımda değildi. Biraz para biriktirmiştım ama fazla dayanmazdı. Ayrıca Timmy vardı. Nasıl bir kadın çocuğunu babasından uzaklaştırırdı? Bu dünyadaki hiçbir mahkeme benim tarafımı tutmazdı, özellikle de savaşta hizmet etmiş birine karşı.

Timmy kucağıma tırmandı ve başparmağını emmeye başladı. Çok yorgundu. Keşke ben de onunla kıvrılıp bu korkunç günü uyuyarak atlatsaydım. Bundan sonrakileri de.

Dokuz dakika.

“Gitmeliyim,” dedim. “Üzgünüm. Her şey için.”

Başını benden öte tarafa çevirdi, omuzları öne düştü. Kendini yenilmiş hissediyordu ve ben ona güvence vermiyordum.

Cebime uzandım, bir doları tezgâha bıraktım ve Timmy kollarımdayken ayağa kalktım. Ağırlığı taşıyabileceğimi sandığımdan daha fazla yük bindiriyordu ama yine de Oyster Bar'ın kapısına varabildim. Bir saate gözüm takıldı.

Yedi dakika.

Göğsüm sıkışıyordu. Nefes alamıyordum ve bayılmaktan korkuyordum. Timmy'nin ayaklarını yere bastırdım ve kendimi iyi hissedene kadar sırtımı duvara yasladım. Sonra Timmy'nin elini tuttum ve beraber Ana Terminal Salonu'na doğru rampayı tırmandık.

Yüzümü tavandaki yıldızlara doğru kaldırdım. Burada daha iyi nefes alıyordum. Hava daha özgürce dolaşıyordu. Genç âşıkların oturduğu merdivenlere doğru yürüdüm ama gitmişlerdi. Bugünün şimdiye kadarki bütün zorluğunun yanında bir tek onların ortadan kaybolmaları beni özgür olmam için teşvik ediyordu. Bakışlarımı tekrar büyük tavana çevirdim. Lacivert ya da mavi yerine neden camgöbeği rengine boyadıklarını merak ettim ama bir şekilde, mükemmel görünüyordu. Bir yaz fırtınasından önceki gökyüzü gibiydi ya da Karayip'te yıldızların yansıması gibi.

İlk tanıştığımız gece Mitch'le nehir kenarında yürüyüşe çıkmıştık. Yıldızlar, kıvrımlı yüzeyindeki yansımalarından yükselmiş gibi görünüyorlardı, gecenin içinde göz

kırpan ateşböceklerine dönüşüyorlardı. Birini yakalamak için elini kaldırıp görebilmem için bana uzatmıştı. Ellerini açtığı anda ateşböceği elbiseme doğru uçu ve o ateşböceğini uzaklaştırmak için bana doğru uzandı. Ateşböceği uçup giderken elini omzumun üzerinden çekmedi ve bir an sonra eli hâlâ oradayken beni öptü.

Bir de şarkı söylediğim gecelerden sonraki yürüyüşlerimiz vardı. Bütün o yazın devamı boyunca, benim cuma geceleri şarkı söylememi izledi. Genç âşık lar şarkılarımda dans ederlerdi. Ben sahnede yken biz birbirimize dokunamazdık, o yüzden gözlerinin içine bakardım, o da bana öyle dikkatle bakardı ki kendimi büyülenmiş hissederdim. Bakışlarının aşk değil, obsesiflik olduğunu anlamış olmayı ne çok isterdim. Kendini benimle paylaşmak için değil, beni sadece kendisine saklamak için bana sarılmak isterdi.

“Evl enmemizi sabırsızlıkla bekliyorum,” derdi, beni nehir kenarındaki bankta kendisine doğru çekerken. Söğüt ağacının dalları gecede sanki siyah sarmaşıklarmış gibi üzerimize dökülür, titreyen dallarının tıslamaları etrafımızı sarardı. “Bana bakabilirsin. Her zaman birinin bana bakmasını istemiş tim.”

O, bunu söylediğinde kalbim onun için acımayla dolardı. Annesini ve kardeşini kaybettiğini ve zalim bir babası olduğunu biliyordum, korktuğu ve saygı duyduğu asker bir babası vardı.

Onu yanlış anlamış tım. Ona bakmam ve onu sevmemden bahsettiğini sanmış tım, hayatımdan ona bakmak için vazgeçmemi ve her an istekleri ve hevesleri için hazır olda beklememi istediğini anlamamış tım.

Evlendiğimiz gece bana yapış tı, titriyordu. “Sonunda sana, seni istediğim yerde sahibim.” Bu, onun sözcükle-

rinde uyarıyı ilk hissettiğim zamandı. Neden daha önce duyamamıştım? Babamın gölgesinden, gençliğimden kaçmayı bu kadar çok mu istiyordum? Keşke o zamanlar, babamla yaşadıklarımın, yaşayacaklarımın yanında hiç kalacağını bilseydim.

Bir asker kalabalığı alt terminalden üşüşürken yeni bir panik dalgası beni içine çekmeye başladı. Tanrım, erken mi geldiler?

İnsanlar, etrafımızdaki boşlukları doldurmaya başladılar. Parfüm ve tıraş kolonyası, ter ve ısı. Karşılamlar, gözyaşları, öpücükler, sarılmalar.

Kadın birdenbire yanımda belirdi ve kulağıma fısıldadı, “Gitmelisin... Şimdi,” dedi.

“Ama oğlan? Babası...”

“İşte bu yüzden gitmelisin. Onun gibi birini mi yetiştirmek istersin?”

İşte. Sorunun özü. Alnımdaki yara izine dokundum ve içimde yeni bir şeyler yükseldi. Kendim için değilse Timmy için gitmeliydim.

“İşte,” dedi kadın, bir kağıdı elime sıkıştırarak. Elimdekine baktım ve bir banka zarfı gördüm.

“Çok fazla değil ama bugün şehre bu parayı çekmek için gelmişim. Rahmetli kocamın mirasından bir ödeme. Senindir. Al onu. Seni, burası olmayan bir yerlere götürmeye yeter. Çok uzak bir yer olamasa da.” Benim tereddütümü gördü ve zarfı çantama soktu. “Şimdi!”

Düşünmedim. Oğlumu kucağıma aldım ve kalabalık arasında gözlerimi Vanderbilt Caddesi’ne çıkan merdi-

venlerinin tepesine dikerek ilerlemeye başladım. İnsanları itekleyerek geçtim. Onlar benim için bir anlam ifade etmiyorlardı. İçimde olduğunu bilmediğim bir gücüm vardı.

Dört dakika.

Timmy'yi kendime bastırarak merdivenleri çıktım. Mitch'in cebimdeki mektubunun ağırlığını sanki bir torba kayaymış gibi hissediyordum. Merdivenlerin tepesinde bir anlığına durdum, mektubu çöp kutusuna attım ve aşağı, terminal salonuna doğru baktım.

Bir dakika.

Kadın hâlâ ordaydı, gözyaşlarının arasından bana doğru gülümsüyordu. Bana el salladı ama ben o sırada onu görmüştüm.

Mitch.

Nefesim kesildi. Yüzünde yeni bir açıklık vardı. Gözleri mutluluk ve özlem doluydu. Bakışları kalabalığın arasında geziniyordu; heyecanlı ve gergindi. Saçları yeni kesilmişti, parmaklarımı saçlarının arasından geçirdiğimi, yumuşaklığını hissettiğimi hayal ettim. Güçlü ellerinin yara izlerimin üzerinden geçtiklerini, her birini takımı yıldızı sırasına göre öptüğünü düşündüm. Cesaretimin azaldığını hissettim. Kollarım Timmy'nin ağırlığı altında titredi.

Ve sonra beni gördü. Yüzü aydınlandı. "Josie!" Kalabalığın arasından bana doğru hızla gelmeye başladı ve elinde tuttuğu şeyi fark ettim; bir buket kırmızı gül.

Bakışlarımı ondan çektim ve koşmaya başladım.

Kapıdaki işaret itmemi söylüyordu, kollarımda hâlâ Timmy varken döndüm ve sırtımla kapıyı açarak çıkarken, kapıyı iterek içeri girmeye çalışan bir adama

çarptım, neredeyse Grand Central Terminali'ne geri düşüyordum.

Dışarıdaydım. İleri doğru koştum. Ben aceleyle ilerlerken rögarlardan çıkan dumanlar perde gibi ikiye ayrıldılar.

Taksi sırasında beklerken kusacağımı sandım. Dönüp kapıya delirmiş gözlerle bakıyordum. Tanrım, o kapıdan her an çıkabilirdi!

Köşeye doğru hızla koştum ve hâlâ hareket halinde olan bir taksinin kapısını yakaladım. Taksi durmadan Timmy'yi içeri soktum ve ondan sonra da ben içeri atladım. Korkmuş şoföre Sheilah'nın apartmanının adresini verdim ama büyük bir kamyon yanımızda durdu ve yolumuzu tıkadı.

Kapıya doğru çıldırmış gibi bakıyordum ama kapıdan sadece yabancılar girip çıkıyordu. Taksi şoförü kornaya basarken çantama, kadının içine koyduğu zarfa uzandım, içinde 60 dolar vardı, benim için küçük bir servet demekti. Ayrıca kadının adının yazdığı bir banka fişi vardı: Mary Hagerty. Onun yanında da annemin bana gönderdiği şarap mantarı duruyordu.

Kutsal topraklar.

Kapılara döndüm, Mitch çıkıyordu, yüzü tıpkı bir boğanınki gibiydi. Sağa sola baktı ve sonra bizi gördü.

“Lütfen sürün!” diye yalvardım.

Şoför camdan dışarı doğru küfretti ama sevgiyat kamyonunun yanından yavaşça ilerlemeye başladı. Mitch yüzüne savunmasızlık veren kafa karışıklığı ifadesiyle taksiye doğru koştu. Bir anlık şüphe hissettim. Belki de kalmam gerekiyordu. Belki bu sefer farklı olurdu.

Gözlerim elinde tuttuğu bukete takıldı.

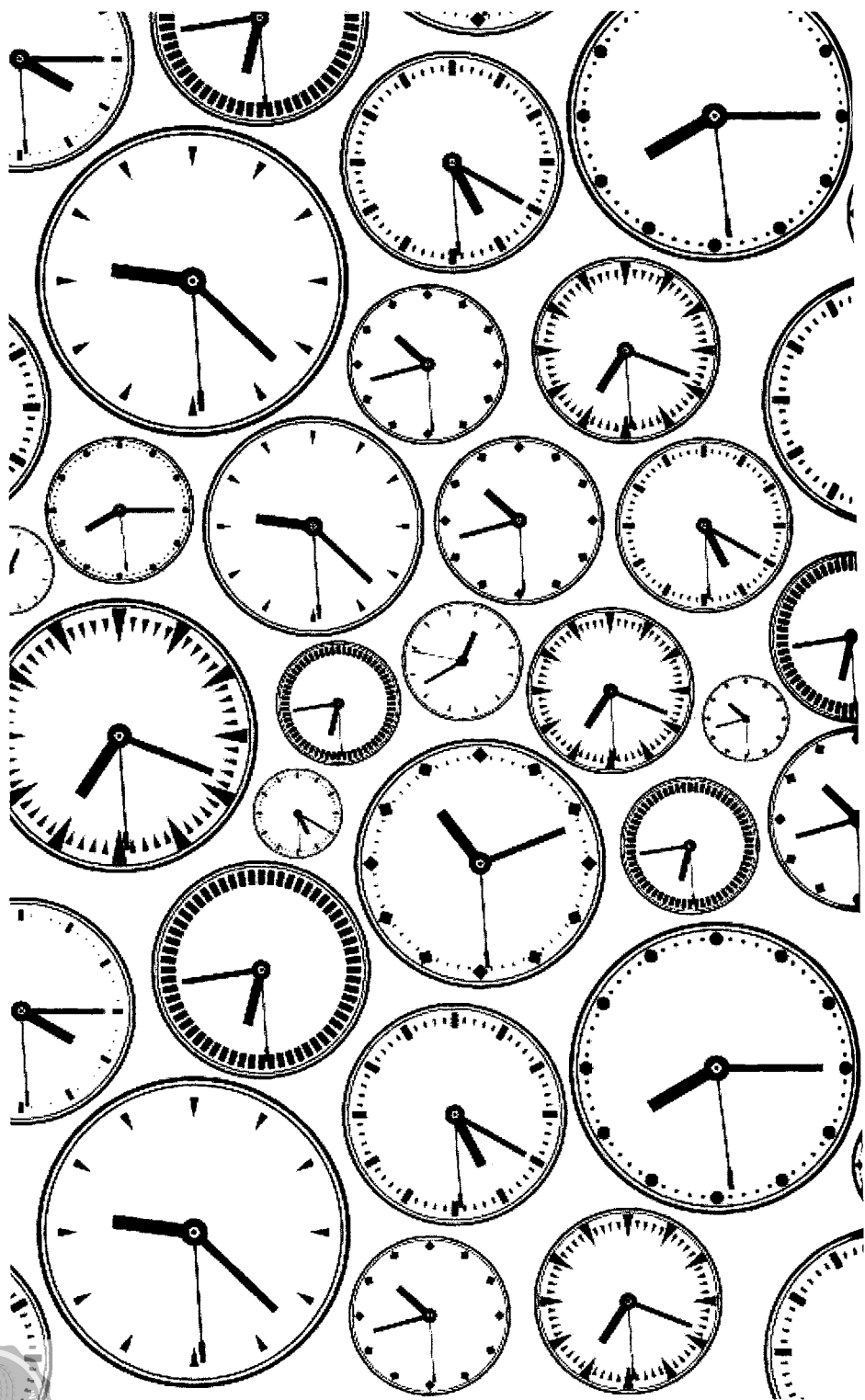
“Gidelim!” diye bağırdım ve taksi ileri doğru hareket etti. Timmy’yi kendime çektim. Kafası karışmış olmalıydı ama tek bir söz bile etmedi.

Grand Central Terminali’ni terk ederken arkama bakmak istemiyordum ama kendime hâkim olamadım. Mitch’in yüz hatlarını artık kirli camdan göremiyordum. Tek görebildiğim rögarlardan çıkan buhar ve işe, eve ve yeni ufuklara giden yayaların itişmeleriydi. Bu gece ya da ondan sonraki geceler başımı nereye koyacağımı merak ediyordum. Timmy’ye ne söyleyeceğimi merak ediyordum.

Ama doğru şeyi yaptığımı biliyordum. Grand Central Terminali’ne attığım son bakış hikâyenin sonu ve bir yenisinin başlangıcıydı.

Terminalin önündeki kirli kaldırımında bir buket kırmızı gül duruyordu.

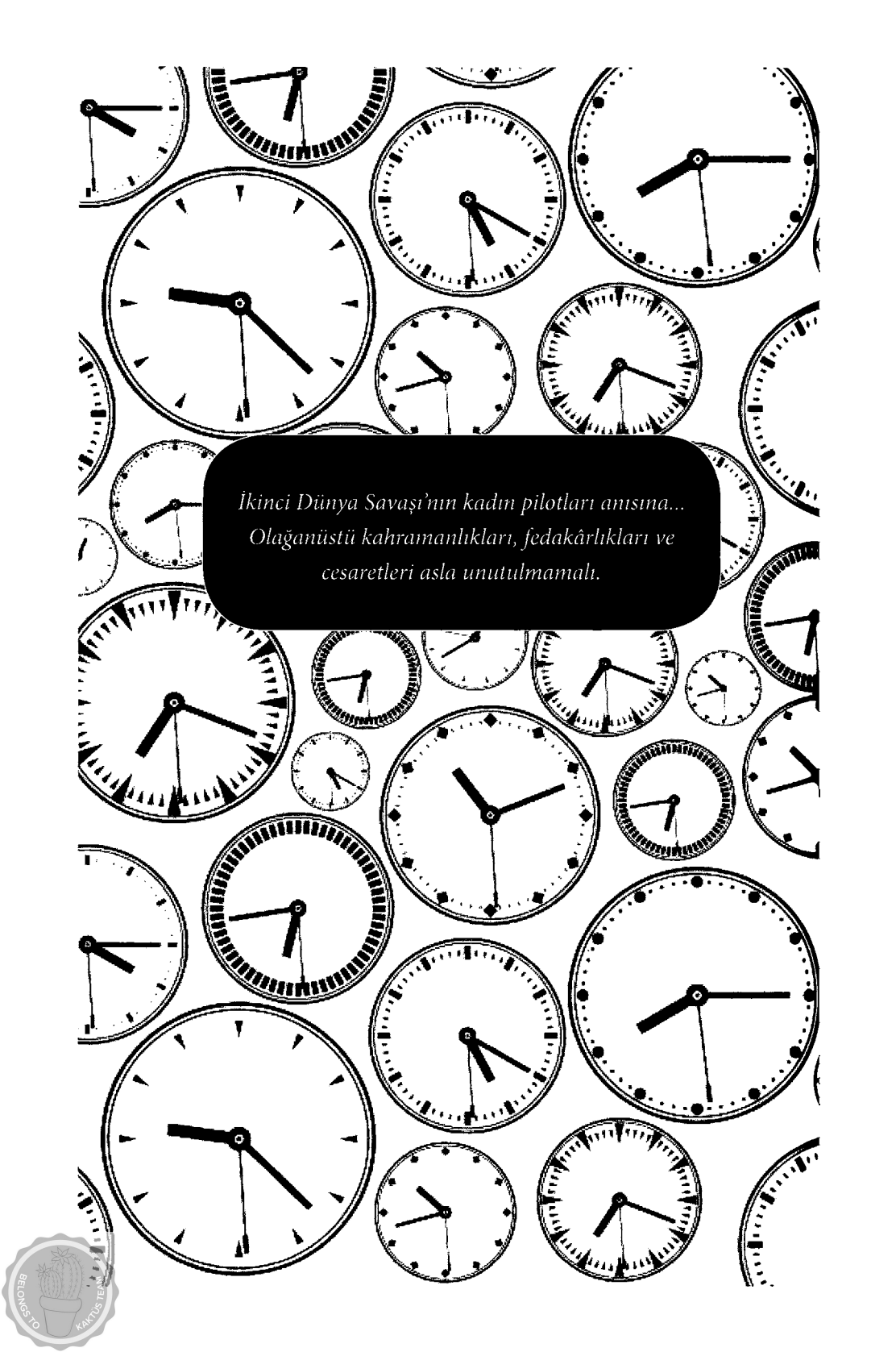
KAVUŞMA

KRISTINA McMORRIS

İngilizceden Çeviren:

Başak Bekişli

*İkinci Dünya Savaşı'nın kadın pilotları anısına...
Olağanüstü kahramanlıkları, fedakârlıkları ve
cesaretleri asla unutulmamalı.*

Tam bir yıl boyunca Virginia Collier bu seyahatten kaçınmıştı. Hatta yarın, bildiği hayatın sona ermesinin birinci yılı dolacaktı.

Fakat bilet gişesindeki görevli bunu bilemezdi. Sabırsızlık ve şaşkınlıkla kaşlarını çatarak ona baktı. Bankoya yaklaşma sırası Virginia'daydı ama bantlı ayakkabılarının topukları Grand Central Terminali'nin mermer zeminine kaynamıştı sanki.

Görevli, "Hanımefendi?" dedi ve iç geçirdi. Beceriksiz olduğu varsayımında bulunmuştu.

Virginia, parlak gümüş kanat rozetini, kolalı beyaz bluzuna General Hap Arnold'ın ta kendisi iğneledikten sonra bile, ordudaki bir dolu erkek pilottan duyduğu bu sese tahammül etmeye oldukça alışmıştı. Onun gibi güzel bir hanımda cesareti bırak ekmek kızartma makinesinden daha karmaşık bir şeyi kullanacak zekâ olması dahi mümkün değildi. Bunu yüzüne söylemeseler de kıs kıs gülüşlerinden, homurtularından ve evet, rahatsız iç geçir-

melerinden anlıyordu; ta ki P-38'den B-24'lere kadar tüm hava araçlarıyla tereyağından kıl çeker gibi inişler yapması onların alaylarını kesene ya da en azından kısık sesli uğultulara düşürene dek.

Bulunduğu sıradan, "Haydisene, kadın," diyen aksi bir ses duyuldu. "Bilet alıyor musun almıyor musun?" Diğer takım elbiseli adamlardan da onu destekleyen homurtular yükseldi. Yetişecek trenleri vardı. Yaşayacak hayatları vardı.

Bir kadın Virginia'nın arkasından uzanıp elbisesinin koluna dokundu. Siyah bir elbise giymiş ve onunla uyumlu, fileli bir şapka takmıştı. Sayısız gözyaşı silmekten birikmiş gibi görünen kırışıklıklar gözlerini istila etmişti, bu da onun bir savaş dulu olduğuna dair bir ipucuydu. "Sen onlara aldırma," dedi. "Benim hiç acelem yok." Sesinde derin bir anlayışla birlikte, keder çekicinin bir seferinde onun da pusulasını paramparça ederek, onu dönmeye devam eden bir dünyada kayıp ve yapayalnız bıraktığına dair bir mesaj yatıyordu.

Görevli, "Hanımefendi," diye tekrar etti. O daha sert bir uyarıda bulunamadan Virginia gücünü topladı ve seyahat çantasını alarak öne çıktı. Cüzdanından ince bir deste para çıkarıp karşılığında bir makbuz aldı.

Virginia, "Teşekkür ederim," dedi ve adam homurdandı. Başıyla selamlayarak minnetini göstermek için dul kadına döndü ama kadın çoktan kendi yolculuğuyla meşguldü.

Yukarıda kalkış panosunun harfleri değişti. Cuma günleri öğleden sonra oldu mu haftasonu telaşı başladı. Dört cepheli saatin uzun kolları, kalkış saatine doğru uyum içinde ilerliyordu.

Virginia biletini sıkı sıkı tutarak ana terminal salonundan geçti ve merdivenlerden indi. Kıvrılarak ilerleyen loş tüneller boyunca ilerleyip platformunu buldu. Yeraltının serin havası, bir uyarı gibi tenini ürpertti. Yine de yabancıları birbirine dikip yama yapar gibi kalabalığın arasından zikzak çizerek ilerlemeye devam etti. Devasa bir bavulu güçlükle çeken bir vagon görevlisi, ağlayan bebeğini sakinleştiren bir anne, coşkulu bir kucaklamayla bir araya gelen bir çift... Artık savaş biteli bir aydan fazla olmuşken Virginia kendini böyle kavuşmalar görmeye hazırlamıştı. Fakat ilerideki trenden inen yalnız asker için bu geçerli değildi. Elinde kıpkırmızı güllerle hazır bekliyor, dolup taşan platformu hevesle inceliyordu.

Benzer bir buketin, benzer bir askerin anısı Virginia'nın içine oturdu. Göğsüne yumruk yemiş gibi. Birdenbire, yine patlayan alevleri gördü ve gaz dumanının kokusunu aldı. Aylar boyunca rüyalarına musallat olan acı dolu çığlıkları duydu.

“Yolcu kalmasın!”

Kondüktörün sesi onu aniden istasyona geri döndürdü. İçinde biriken öfke ve üzüntüyü gizleyerek kendine hâkim olmak için çabaladı. Lokomotif yakında hareket edecekti, ancak şüphe trene binmesinin önünü kesiyordu.

Adım adım. Virginia'nın ilk uçuşundan dakikalar önce eğitmeninin nazık, iyi niyetli bir ses tonuyla verdiği tavsiye buydu. Virginia o zaman kesik nefesleri arasında, kendisi gibi sosyetik bir üniversitelinin böyle bir maceraya uygun olduğunu düşündüğü için pişmanlığını homurdanmıştı. Fakat minik bulutlarla dolu turkuvaz gökyüzüne havalandıkları anda yepyeni bir duygu dalgası onu ele geçirmişti. Huzur, özgürlük ve tehlikenin bir birleşimiydi. Gerçekten

yaşamının heyecanıydı bu. Sadece bir risk olarak yaşayabildiği basit bir manzara değişikliğiyle dünyanın bu kadar güzel, sorunlarının bu kadar ufak görünebileceğini hiç tahmin edemezdi.

Bu düşünceyle cesaretlenerek trenin hizasına geldi ve nihayet vagona girdi.

İçeride sigara dumanı gri bir tül gibi havada asılıydı. Kaygı ve heyecan havayı daha da ağırlaştırıyordu. Etraf ordunun tüm branşlarına ait üniformalarla donanmıştı; tertemiz tıraşlı, terhis olmuş askerler evlerine dönüyordu. Binlerce propaganda reklamının mükemmel modelleriydi hepsi. Sevdikleri onların görünmeyen yaralarını hissedene kadar günler, hatta haftalar geçecekti.

Virginia bavulunu yerleştirdi ve boş kalan son pencere kenarına geçti. Çoğu yirmi beş yaş civarında, ona doğru gülümseyen birkaç adamı fark etti. Tavırlarına karşılık vermedi. Aksine, çantasını bir kalkan gibi sıkıca kucağında tuttu. İçindeki mektubun varlığını şiddetle hissediyordu çünkü o sayfada evlenmeyi planladığı adamdan gelen son sözler vardı. Sayısız kez okunduktan sonra zihnine kazınmış sözler.

Gözlerinden taşan duyguları saklamak için pencereye döndü. İçine derin bir nefes çekti, bıraktı. Bir an için yansımasını görmek, görüntüsü için harcadığı fazladan çabayı hatırlamasını sağladı. Lacivert kemerli elbise ve krem rengi kazak, allık ve ruj, platin sarısı saçlarına sürdüğü yumuşatıcı saç kremi... Bakımlı görünmek darmadağın olmuş hayatını yeniden toparlayabilirmiş gibi.

Tren, kasları esner gibi gıcırdadı. Bir titreyişle tekerlekler dönmeye başladı. Her dönüşleri Virginia'yı geçmişiyse çarpışmaya yaklaştırıyordu.

Ayakta duran yolcular koltuklarını bulurken, Virginia kaçma içgüdüsüne karşı koydu. Kendini kitap ve dergilere kaptırmamış olanlar arasında sohbet devam ediyordu. Savaşın patlak vermesinden önce günlük gazeteleri hangi konuların doldurduğunu hatırlamak zordu.

Öndeki koltuklarda, çift örgülü ikiz kızlar paylaşamadıkları çikolata paketi yüzünden kavgaya başladı.

Bej kenarlıklı bir şapka takmış kadın, “Yüce Tanrım,” diye çıktı. Muhtemelen anneleriydi. Çikolata paketini ellerinden almak için koridordan uzandı. “Nasıl oluyor da birbirinizin ya en yakın dostu ya da en büyük düşmanı oluyorsunuz? Hiç arası yok mu?”

Bu yorum Virginia’nın tüylerini diken diken etti çünkü aynı şey onun Millie Bennett’la ilişkisi için de söylenebilirdi. Bir zamanlar onlar da kardeş gibiydi, ikizler kadar yakındı. Hayatlarını birbirine böyle kenetlemek için ödeyecekleri bedeli kim hayal edebilirdi ki?

Keşke düşman kalsalardı. Keşke hiç tanışmasalardı.
Keşke.

Sweetwater, Texas’taki Avenger Field onların eğitim merkezi olmuştu. Tüm kışlalar, her biri tek tuvaleti paylaşacak altı kadın için olmak üzere iki yaşam alanına ayrılmıştı. Kapsamlı uçuş deneyimi ön şart olsa da “ordu yöntemiyle uçmayı” öğrenecekleri için program meşakkatli olacaktı.

Yine de 1943 Şubat’ında merkeze yerleştikleri gün, Virginia’nın oda arkadaşları baharda yumurtadan çıkan yavru kuşlarınkine benzer bir hevesle cıvıldıyordu.

Tanışma sohbetleri havada uçuşuyor, birbirinin üstüne biniyordu: *Nerelisin? Evli misin, bir sevgilin var mı? O da orduda mı? Görev yeri neresi?*

Gerçekten burada olduğumuza inanabiliyor musun?

Etrafında koca bir grup kadın pilotun olması oldukça gerçeküstü bir durumdu. Başka ortamlarda çoğunlukla tuhaf karşılanan ortak tutkuları hepsini anında kaynaştırdı. Millie hariç.

Dış görünüşü gibi, ağzında gevelediği iki kelimelik cevapları da onu diğerlerinden ayırıyordu. Yıpranmış bir pantolon ve ekoseli bir gömlekle gelmişti. Yer yer dağılmış gevşek bir atkuyruğuyla topladığı kızıl kahve saçları da günü tarlada geçirmiş gibi bir hava yaratan görüntüsünü tamamlıyordu. Yüz hatları fena değildi, teni güneşten yanmıştı ve çillerle bezeliydi. Fakat çene yapısı ve kara, düşük gözleri tavırlarına sertlik katıyordu.

Lucy adındaki kız, “Olur şey değil,” diye haykırdı. Sözcükleri fazlasıyla uzatarak konuşuyordu. O sırada odadaki herkes valizlerini açmakla meşguldü. “Virginia’nın bana niye tanıdık geldiğini biliyorum. Dergilerde gördüğüm o modelin ta kendisi!”

Virginia gönülsüzce, kafasını yarım yamalak boşalttığı valizinden kaldırıp kendini etrafındaki bakışların odağında buldu.

Kızlardan birkaçı neredeyse bir ağızdan, “Gerçekten mi? Doğru mu bu?” diye sordu.

Daha Virginia cevap veremeden, Lucy *Good House-keeping* dergisinin bir sayısını açtı ve önlüklü hanımların çizimlerinden oluşan bilindik reklamları atladı. “Baksanıza, işte burada,” dedi. Kadınlar etrafına toplandı; hayret ve beğeni nidalarıyla, Virginia’nın fırfırlı bir elbise giyip

bir şemsiyeye dayandığı fotoğrafını içeren Kodak Film reklamına baktılar.

Virginia geçiştirmeye çalıştı. “Alt tarafı aptalca bir fotoğraf,” diye ısrar etti. Alçakgönüllülük yapmış olmak için de söylemiyordu bunu. Zarif pozlar vermekten daha büyük becerileriyle tanınmak istiyordu. O işi yalnızca gizlice uçuş dersleri alabilmek için kabul etmişti, ders parasını ailesinden isteyemeyeceğini iyi biliyordu.

Annesi ve babası kadınların bağımsızlığını makul biçimde desteklese de babası, saygın bir cerrah olarak, tek kızının göklere yol almasını onaylayamayacak kadar çok sayıda dağılmış bedeni yeniden toparlamıştı. Virginia’nın izin formunu onun yerine imzalamaktan başka pek bir şansı yoktu. En sonunda, Hava Kuvvetleri Kadın Pilotları’nı oluşturacak olan seçkin eğitim müfrezesine kabul edildiğinde, en önemli noktaları vurgulamak için elinden geleni yaptı: *Mezunlar pilot olarak işe alınacak ama hâlâ sivil statüsünde olacak. Anlamıyor musunuz? Amerika’da askeri uçakları kullanarak savaş mücadelesi için üzerime düşeni yapmış olacağım.* Ailesi onun bu hevesini paylaşmıyordu. Fakat onu katılmaktan alıkoymak da vatanseverliğe sığmaz ve bu yüzden Collier ailesine yakışmazdı.

Virginia hâlâ dergiye takılıp kalmış durumdaki kızlara, “Gerçekten, hiç önemli bir şey değil,” dedi. Onlar Hollywood, genç yıldızlar ve göz kamaştırıcı şeyler gibi Virginia’nın hakkında hiç bilgi sahibi olmadığı konularda sorularını sıralarken, o da valizini boşaltmaya devam etti.

Millie onlardan uzakta, karyolasının yanında durduğu yerden, “Katılıyorum, hiç önemli bir şey değil,” diye araya girdi. “Ciddi bir pilotsan hiç işe yarayacak bir şey

değil yani.” Bunu, odayı sessizliğe sokmaya yetecek kadar yüksek sesle olsa da kendi kendine konuşur gibi homurdanmıştı.

Afallayan Virginia sesini toparlamak için uğraşmak zorunda kaldı. Kafasında bir dizi sert cevap oluştu ama Millie o arada çoktan çıkıp gitmişti.

Lucy aşırı bir neşeye atıldı. “Sizi bilmiyorum hanımlar ama bütün bunlar beni kurt gibi acıktırdı.”

Virginia bir gülümsemeyle, tamamen sahte olmayan bir gülümsemeyle karşılık verdi. Babası ona başarıya ulaşan işlerin en nihayetinde bu konuda böbürlenmekten üstün olduğunu öğretmişti. Bu yüzden, o kendini beğenmiş Bennett kızını her değerlendirmede geçmeyi o anda kafasına koydu.

Hedefinin beklenenden daha etkileyici olduğu ortaya çıktı.

Görünene göre, Millie öğretmenlerin karşısına çıkardığı her hava aracını idare edebiliyordu. Beceri açısından karşılaştırıldıklarında Virginia’yla denktiler. Virginia, Millie’nin bir AT-6 uçuşunu kolayca atlatmasının ardından bir ara yanından geçerken, “Fena değil,” dedi. Millie bir an durakladı, bu iltifat karşısında besbelli şaşırılmıştı. Dudakları tam yukarı doğru kıvrılmıştı ki Virginia, “Çiftlikte büyüyen bir kıza göre yani,” diye ekledi.

Virginia’nın anında pişman olduğu, adice bir iğnelemeydi bu. Fakat o daha bunu söyleyemeden, Millie ona kızgın, küçümseyen bir bakış attı ve arkasında sağlam bir düşman bırakarak uzaklaştı.

Bu olayı izleyen aylarda ister kışlada olsun, ister yemekhanede veya sınıfta, hatta uçuş sırası beklerken bile ikisi her tür temastan kaçınmaya özen gösterdi. Virginia’nın

duyduğuna göre, ikisi ne zaman aynı ortamda olsa hava sıcaklığının on derece düştüğüyle ilgili bir esprî dilden dile dolaşıyordu. Millie diğerleriyle pek de sıkı fıkı olduğundan değil tabii. Kibarca olsa da grup olarak yaptıkları tüm faaliyetler için gelen davetleri her seferinde reddediyordu. Akşam sinemaları, yerel halkla pazar yemekleri, hevesli subay adaylarıyla resmi balolar. Görünüşe göre, eve mektup yazarak ya da günlüğüne bir şeyler karalayarak, tek başına, kışlada kalmayı tercih ediyordu.

Sonra, beşinci ayın başında, olan oldu: Millie Bennett bir denetimde çuvalladı.

Kadınların çeşitli askeri hava araçlarını uçurabilme becerileri düzenli olarak denetlenirdi. İlk başarısızlıkta uyarı alınırdı. İkincideyse pilot aynı gün eve postalanırdı. Millie'nin yakında "atılabileceği" düşüncesi Virginia'ya bir tür tatmin hissi yaşattı.

Saatler sonra, ışıklar kapandığında, Virginia'yı uykuya yatıran his buydu.

Karanlığa gömülmüş bir odada gözleri aniden açıldığında sadece saniyeler geçmiş gibiydi. Onu neyin uyardığından emin olmadığı için dikkatle dinledi, yalnızca oda arkadaşlarının birbirinin peşi sıra gelen belli belirsiz nefeslerini duydu. Yan tarafına döndü, yastığını düzeltti ve Millie'nin karyolasının boş olduğunu fark etti.

Tam o sırada tuvaletten, birinin boğazını temizlemesine benzer bir ses geldi. Virginia'nın uykusunu bölenin de buna benzer bir ses olduğuna şüphe yoktu.

Millie daha sessiz olmayı beceremez miydi?

Virginia homurdanarak diğer tarafına döndü. Bir ses daha gelmeden önce gözlerini kapattı. Bu seferki hırıltıya benziyordu.

Belki de Millie'nin astımı vardı. Virginia ilkokuldaki bir sınıf arkadaşından hatırlıyordu bu hastalığı. İçgüdüleri onu ele geçirip ayağa kaldırdı. Telaşla tuvalete koştı, parlak ışık yüzünden gözlerini kısmak zorunda kaldı. Gözlerinin önünde beliren noktaların arasından Millie'nin yerde oturduğunu gördü. Kız alnını geceliğinin dizlerine dayayacak şekilde kıvrılmıştı.

Virginia panik içinde çömeldi. "Nefes almakta zorlanıyor musun? Gidip birini çağırayım mı?"

Millie yavaşça kafasını kaldırdı. Gözyaşları yüzünde yol yol olmuştu. Nefesleri gerçekten de kesikti ama bunun sebebi yalnızca hıçkırıklarıydı. "Bu çok fazla," diye fısıldadı. "Artık... yapamıyorum..."

Virginia yerdeki kitaplara, iyice ezberlemekle görevlendirildikleri kılavuzlara göz attı. Yığının en tepesinde Millie'nin günlüğü duruyordu; açık bırakılmış, onun özel kelimelerini gözler önüne sermişti. Fakat bu kelimeler hayatını anlatmıyordu. Onun yerine hava araçlarına odaklanmıştı. Bilgi ve formüllerden, araç gereç çizimlerine kadar her şey vardı.

Virginia bir anda anladı: Diğer kızların şehre indiği bütün o akşamlar boyunca Millie çalışmak için kışlada kalmıştı.

Mezuniyete yalnızca bir ay kalmışken eğitimdeki herkes üzerindeki baskıyı hissediyordu. Birlikte başladıkları sınıfın sadece üçte ikisi kalmıştı. Bir pilotun gerginlik ya da kaygı yüzünden gözyaşı dökmesi alışılmışın dışında değildi. Yine de Millie'nin çöktüğünü görmek bir şekilde Virginia'nın kalbini yumuşattı, beraberinde savunmasını da indirdi. İşin doğrusu, Virginia en başta aralarındaki husumete neyin sebep olduğunu zar zor hatırlıyordu.

Millie elinin tersiyle yanaklarını sildi. Rahatlamak için nefesini bıraktı.

Virginia sessizce Millie'nin yanına geçti ve kılavuzlardan birini eline aldı. Sayfaların uçları kıvrılmıştı, kenarları notlarla doluydu. "Aman be, Millie, niye yardıma ihtiyacın olduğunu bana söylemedin ki?"

Millie'den oldukça neşesiz bir kahkaha yükseldi.

Virginia malum cevap karşısında gülümsemesini bastırdı. "Tamam, doğru," dedi. "Peki ama neden başka bir kıza söylemedin o zaman? Çoğumuzun birbirine sorular sorup sınav yaptığını görmüşsündür."

Millie duvara yaslandı. Bir duraklamanın ardından, "Sanırım, benim geldiğim yerde yardım istemek insana kolay gelmiyor," dedi.

Virginia başını salladı. Gururun kontrolü ele geçirmesine izin vermesini anlayabiliyordu. Şu zamana kadar onun da ateşkes girişiminde bulunmaya cesaret edememesinin sebebi buydu.

Virginia, "Orası neresi ki?" diye sordu.

"Ne neresi?"

"Memleketin." Aralarında sadece metreler varken uyudukları, yiyip içtikleri, nefes aldıkları bunca aydan sonra Virginia'nın bu kadarını bile bilmiyor olması ne garipti.

Millie konuşmadan önce sorunun samimiyetini tartar gibiydi. "Dover, Ohio. Alliance'tan fazla uzak değil." İğneleyici bir tonda, "Çiftlikte yaşamıyorum yani," diye ekledi.

Virginia bu kez karşı koymadan sırıttı. "Eh, evet. Sanırım ikimiz de yeterince düşünmeden birbirimiz hakkında yargıda bulunmak konusunda suçluyuz. Sence de öyle değil mi?"

Millie cevap vermedi ama çenesi buna katıldığıının anlaşılmasına yetecek kadar inip kalktı.

Virginia parmak uçlarını elindeki kılavuzda, buruşmuş sayfalar ve kıvrılmış kenarların üzerinde gezdirdi. Kendi kılavuzları da daha iyi durumda değildi. “Biliyor musun, Millie, teselli olur mu bilmem ama iyi bir başlangıç yapmadığımız için şahsen minnettarım.”

Millie şüpheyle gözlerini kıstı. “Niye ki?”

“Çünkü her şeyden çok sana ayak uydurmaya çalıştığım için daha iyi bir pilot oldum.” İşte tüm çıplaklığıyla gerçek buydu.

Millie bir an için bunu sindirmeye çalıştı. Sonra gözleminde yeniden kendine güvenen bir hava belirdi. Omuz silkti ve, “Sen de fena sayılmazsın,” dedi. Fakat sonra “Beyinsiz bir mankene göre yani,” diyerek devamını getirdi.

Virginia’nın gülümsemesi silindi, ağzı açık kaldı ve Avenger Field’da ilk defa Millie’nin güldüğünü duydu. Karşdakini hemen etkisi altına alan bir sest; onu da kıkırdattı ama uyuyan diğer kadınları hatırlayınca yarıda kesildi.

“Şşt,” dedi. Virginia bunu konuşmaya son vermek için değil sessizce devam etmek için söylemişti. İlk kez karşılaşıyorlarmış gibi bu kızı buraya getiren yolu merak ediyordu. “Pekâlâ, söylesene Millie Bennett, uçmak istemeni sağlayan neydi?”

Daha bu konunun bahsi geçer geçmez Millie’nin yüzü tıpkı ateşlenen bir fitil gibi parladı. Her zamanki sert hatları yumuşamaya devam etti. “Turnelere çıkıp gösteri yapan bir adam vardı,” dedi. “Bizim kasabanın üstünden uçar ve gaz patlatırdı. Kasaba halkı, çoğunlukla da çocuklar,

iniş yaptığı tarlaya koşardı. Erkek kardeşlerimle hepimiz para verip uçakta bir tur atmak için sıraya girerdik. Pop uçmama ilk izin verdiğinde on yaşıdaydım. Eh, şey... Sanırım bir parçamın bir daha asla yere inmediği söylenebilir.” Fazla duygulandığını fark etmiş gibi kendini biraz geri çekti. “Ondan sonra babamın marketinde çalışarak mümkün olan her kuruşu biriktirdim. Yaşım yeterince büyüdüğünde de aynı adamdan ders aldım. Gerçi ordu için uçağımı hiç düşünmezdim. En azından kuzenimin USS *California*’yla yere çakıldığı Pearl Harbor’a kadar...”

Virginia, şaşkınlıkla elini ağzına götürdü. “Ah, Millie... Bu korkunç bir şey. Çok üzgünüm.”

Yaşanan trajedinin acısı Millie’nin yüzünden okunuyordu. Baştaki tavrının, tembel pilotlara karşı tepkisinin sebebi nihayet netleşmişti.

Millie ya merak ettiğinden ya da sadece konuyu değiştirmek için, “Peki ya sen?” diye sordu. “Senin uçma isteğin ne zaman başladı?”

Virginia’nın kafasını toplaması gerekti. Kendi yolculuğunun ardında yatan itici güç, onunkine kıyasla zayıf kalıyordu. O anı hatırlayarak, “Aslında Cornell’deki üçüncü yılıma kadar hiç aklıma gelmemişti,” diye itiraf etti. “Kütüphanedeydim, bir sınava hazırlanıyordum. Yan masadaki kızın konuşmasına kulak misafiri oldum. Devletin uçuş dersleri için üniversite öğrencilerinden yalnızca kırk dolar aldığını anlatıp duruyordu. Fakat yanındaki adam ona aptallık etmemesini söyledi. Kızlardan pilot değil hostes olurmuş.”

Bu olaydan çok önce, Amelia Earhart’ın başarılarıyla ilgili makaleler Virginia’nın merakını cebzetse de ilgisi hemen herkes kadardı. Hatta kadının gizemli bir şekilde

ortadan kaybolması, onun yolundan gitmek konusunda caydırıcı bir etki yapmıştı. Fakat o anda, kadınların nasıl davranması gerektiği, hangi mesleklerin onlar için fazla yüksekte olduğu, daha fazlasını istemenin ne kadar aptalca olduğuyla ilgili bir yorum daha duymuşken Virginia içindeki fitilin ateşlendiğini hissetmişti. Erkek kardeşi, ondan dokuz yaş küçük olmasına rağmen, ailesinin düzenli olarak verdiği yemekli davetlere gelen tüm konuklarca şimdiden geleceğin doktoru ya da lideri olarak görülüyordu. Öte yandan Virginia, ailesinin Manhattan'daki evinde duran sanat eserlerinden biri gibi açık artırmaya çıkarılacak bir koleksiyon parçasıydı. *Tanrım, ne güzel bir yüz. Ne kadar fevkalade bir duruş. İyi bir kocanın onu hemen kapacağına şüphe yok!*

Virginia gülümserken dişlerini sıkardı. Eşyaların işleyişi konusuna duyduğu meraka rağmen mühendislik diploması alma arzusundan çoktan vazgeçmiş ve daha “işe yarar” olduğu için ev ekonomisi okumaya razı olmuştu. Profesyonel bir ev hanımı olmak için eğitim aldığı, kaderinde, kütüphanedeki çocuk gibi, onun yol göstermek değil, hizmet etmek için var olduğuna inanan bir adamla evlenmek olduğu söylenebilirdi.

Millie'ye, “Hemen ertesi gün derslere yazıldım,” dedi. “Tabii bu, oraya gidip o herife teorisiyle ne yapabileceğini söylememden sonraydı.” Hayatının en akıcı konuşması sayılmazdı ama adamın afallamış yüz ifadesi yeterli bir ödül olmuştu.

Bunun üzerine Millie onaylar gibi gülümsedi ve huzurlu bir sessizlik oldu. Virginia yeniden kafasını toplayana kadar da öylece kaldı, bir yaz esintisi kadar hoştu.

“Pekâlâ. Bu kadar gevezelik yeter.”

Millie kaşlarını çattı. Virginia ise yerden daha fazla kitap toplayıp, “Yapacak çok işimiz var. Evet, nereden başlayalım?” dedi.

“Sıradaki durak: Alliance!”

Kondüktörün duyurusuyla Virginia koltuğunda dikleşti. Görüşü keskinleşti, onu anılardan ve gece yolculuğunun sersemliğinden kurtardı. Trenin ritmik sallantısı bile huzursuzluğunu dindirmemişti. Pudrierini çıkardı ve gözlerinin altındaki koyu gölgeleri kapatmaya çalışarak makyajını tazeledi.

Pencerenin öte tarafında, ikinci vaktinin güneş ışığı bulutlardan süzülüp sarı ve grinin bir karışımını oluşturuyordu.

Ufak kümeler halindeki binalar, kırsal alanın görüntüsünü değişime uğratiyordu. Tekerleklerin yavaşlamaya başladığını hissetti.

Tıkır tıkır...

Tıkır tıkır...

Yeniden on iki yaşına dönmüş, Coney Island’da hız treni Thunderbolt’a biniyordu. Onun olduğu vagon dik raylarda ağır ağır yükselmiş, midesi düğüm düğüm olmuştu. Ancak hoşlandığı ilk çocuk, Neal Langtree adındaki deli fişek, yanında oturduğundan, cesur bir yüz ifadesi takınarak korkusunu gizlemişti. Aynen şimdi olduğu gibi.

Seyahat çantasını yukarıdaki raftan aldı.

Tıkır... tıkır...

Tıkır... tıkır...

Lokomotif durdu ve sanki New York'tan yola çıkmıştı. Virginia indiğinde üstüne bir beden küçük bir iş tulumu giymiş genç bir oğlan heyecanla o tarafa koştu.

“Teyze!” Bir sonraki vagondan inen kadına sarıldı. Kadının şapkası ve pelerininden ordu hemşiresi olduğu anlaşılıyordu. Çocuğun arkasından üç yetişkin geldi ve hep birlikte kadını sevgiye boğdular. Görevinden duydukları gurur yüzlerinin parlamasından belli oluyordu.

Bu manzara Virginia'nın içini kemirdi fakat imrenmekten değildi bu. Takdir edilmek artık onun için pek bir anlam ifade etmemeye başlamıştı. Aksine, fedakârlıkları hak ettiği saygıyı asla görmeyecek olanlar adına içinde bir öfkenin yükseldiğini hissediyordu. Bayrak yok. Geçit töreni yok. Plakete kazanmış isim yok.

Bu düşünceyi bastırarak yoluna devam etti. Bir bilet satış görevlisinin yönlendirmesiyle onu Dover'a götürecek otobüsün numarasını teyit etti.

Henüz durumu yeniden değerlendirmesi için yeterince vakti olmamışken otobüs bir fren çığlığıyla yanaştı. Virginia bindi, bilet ücretini ödedi ve araç gümbürdeyerek hareket edince koltuğuna neredeyse yığıldı. Otobüsün ancak yarısı dolmuştu ve camlar da sonuna kadar açıktı ama yine de nem, kışkık bir kürkün kalınlığı ve sıcaklığıyla havada asılıydı.

Virginia kazağını çıkarıp valizine soktu. Sırtından ter akıyordu.

Yolcuların inip binmesiyle bir saate yakın bir zaman güçlükle geçti. Virginia'nın gözkapakları ağırlaşmaya başlamıştı ki onu yaklaşan durak konusunda uyaran keskin

bir çılgılık daha duyuldu; beklediği duraktı bu. Hemen karar vermesi gerekiyordu. İnmezse otobüs onu istasyona geri götürecekti. Böylelikle kolayca bir trene atlayıp ailesinin evine dönebilirdi. Greta Garbo'nun senaryoya göre anında role bürünmesi gibi o da her şey normalmiş gibi görünmeyi sürdürebilirdi. Tek bir ipten sarkan bir kukla gibi.

Daha bir hafta önce annesinin, *Hâlâ kendinde değil*, diye fısıldadığını duymuştu. Bir akşam geç vakitlerde, Virginia'nın odasının hemen dışındaki koridordan gelen bu yorum, hüsrana dolu ve çaresiz bir homurtu şeklinde kapının altından süzülüp ona ulaşmıştı.

Virginia'nın babası sessizce, *Dur bakalım*, diye cevaplamıştı. En yakınına özel, kararlı bir ses tonuyla konuşmuştu. *Herkesin iyileşme hızı farklıdır. Kendi yolunu bulacak. Sadece zamana ihtiyacı var.*

Ama... Daha katı olsaydık, bu konuda konuşması için onu zorlasaydık... Belki de gidip Millie'yi görmesi için teşvik etseydik... Ses gittikçe azaldığından devamı duyulmamıştı, yorganına sarınmış Virginia, babasının artık yatmak için eşini odalarına doğru yönlendirdiğini kafasında canlandırmıştı.

Bu öneri Virginia için hiç de yeni bir fikir sayılmazdı. Yine de bunun dile getirildiğini duymak bu fikri doğruluyordu ve o gecedan sonra bunu kafasından atamadı. Kimseye seyahat planından bahsetmedi, sadece yastığının üzerine nereye gittiğini belirten bir not bıraktı.

Açıklama yapmaya hiç gerek yoktu.

Tıknaz şoför artık kapıyı açıyordu. Virginia şimdiden dönüşünde annesinin yüzünde belirecek beklentiği gözünde canlandırabiliyordu. Merakı ve umudu da.

Eşyalarını topladı ve hızla indi. Otobüs keskin ve gri bir duman püskürterek uzaklaştı.

Sokağın iki yanında dükkân ve evler sıralanmıştı. Yakınlarda, Tuscarawas Nehri boyunca ağaç kümeleri uzanıyordu.

Bir harita yardımıyla kasabada dolaştı. Bennett ailesinin adresi cebini yakıyordu. Küçük Millie, gösteri yapacak adamın havada belirmesini beklerken bu sokaklarda kaç saat geçirmişti acaba?

Birçok binayı geçip farklı yönlere defalarca dönmesinin ardından yeşil çimlerin kapladığı geniş bir alana ulaştı. Virginia, aralara serpiştirilmiş ağaçlarıyla, buranın bir park olabileceğini düşündü. Fakat yaklaşmasıyla birlikte, nereyi bulduğunu anladı. Kalbi göğsünde gümbür gümbür atıyordu. Harita elinde titredi.

Bu büyüklükte bir kasabada ancak tek bir mezarlık olabilirdi.

Millie'nin ebedi istirahati için tek bir yer.

Virginia buraya gelmeyi planlamıştı. Elbette her zaman planı buydu. Yine de ilk olarak Millie'nin babasını ziyaret etmeyi düşünmüştü. Ona öğretilenlere göre, en zorlu görevden başlamak en iyisiydi. Fakat artık her şey netleşmişti: Birini diğerinden üst kademeye koymak gülünçtü. İki yüzleşme de onu eşit derecede korkutuyordu.

Uzakta yaşlıca bir kadın bir mezarın karşısında duruyor, fısıltıyla dua ediyordu. Bir mezar bakıcısı dizlerinin üzerine çökmüş, yabani otları köklerinden söküyordu. Başka bir sırada, denizci gömleği giymiş genç bir çocuk, bir mezar taşının dibine küçük bir bayrak bıraktı. Arkasında duran bir kadın onu düşünceli bakışlarla izliyordu.

Adım adım.

Virginia, ağırlığı ona bir anda kaya gibi gelmeye başlayan seyahat çantasını yere bıraktı. Haritayı çantasına soktu ve parmakları, içinde Taz'in mektubunun olduğu zarfa değdi. Sesi zihninde yankılandı; onu cesaretlendiriyor, ilerlemeye teşvik ediyordu.

Mezar taşları üzerindeki isimleri okuyarak ağır, temkinli adımlarla ilerledi. Hava ağırlaşmaya devam ediyordu. İçine çektiği her nefeste, suyun altında nefes almaya çalışıyormuş gibi hissediyordu. Bir yıldan beri boğulmaktaydı.

Sonra gördü: *Mildred Anne Bennett*.

Millie'nin tam adının yarattığı resmiyet, gerçekleri somutlaştırdı.

Virginia'nın nabızı ağırlaştı, birkaç saniye durakladı. Fakat sonra intikam alır gibi geri döndü ve kulaklarında uğuldadı. Virginia dizlerinin çözülmesine engel olmak için kendisiyle mücadele etti. Bu kez yanında onu yakalayabilecek Taz yoktu.

Mezar bakıcısı Millie'nin mezarını düzenliyordu. Omzunun üstünden bakıp ona başıyla kibarca selam verdi. İşine geri dönecekken durdu.

Boğuk bir sesle, "Virginia?" dedi ve Virginia'nın düşünceleri birbirine karıştı.

"Siz... nasıl?.."

"Seni fotoğrafta görmüştüm. Millie'yle ikinizin fotoğrafı... özel eşyalarının içinden çıkmıştı."

Gözünün önündeki gerçek o anda kafasına dank etti. Bu adam mezarlık görevlisi değil Millie Bennett'ın babasıydı. Virginia bugün için, bu an için hazırladığı konuşmayı hatırlamak için uğraştı.

Adam hüzünlü bir halde ayağa kalktı. Nazik bakışları ve ufak bir göbeği vardı, saçları kırlaşmıştı. “Milliem mektuplarında senden çok söz etti. Hep bir gün seninle tanışmayı umut etmişim.” Avucunu pantolonuna sildi ve elini uzattı.

Virginia, fiziksel olarak bunu bir türlü başaramadığı için selamına karşılık vermeyince adam anlayamadan baktı.

Fakat yakında anlayacaktı.

Virginia oldukça derin bir nefes alarak söyleyeceklerini kafasında topladı. En sonunda onları serbest bıraktı.

Avenger Field’da geçen altı aydan sonra, Virginia ve Millie’nin mezuniyet günü buruk bir kutlama olmuştu. Programın sorumlusu, efsanevi pilot Jacqueline Cochran’ın onları bizzat tebrik etmesi kesinlikle heyecan vericiydi. Ancak Virginia ve Millie’nin nereye gönderileceği sorusu, daha doğrusu aynı yere atanmayabilecekleri ihtimali tedirginlik yaratıyordu.

Tuvalette ilk kez birlikte çalışmaları, onları birbirine bağlayan ilk kordon görevini görmüştü. Fakat ondan sonra aralarında bir denizcinin halatından bile daha sağlam bir bağ oluşturan şeyler anlayış ve takdir, gülüşmeler ve gece sohbetleri olmuştu. Bir de ortak noktaları olan uçuş sevgisi vardı her zaman.

Virginia, Millie’ye ders kitaplarındaki ayrıntıların nasıl ezberleneceğiyle ilgili kendi yöntemlerini öğretirken Millie de Virginia’nın havadayken içgüdülerine güvenmesine, içindeki sese ne zaman kulak vereceğini anlamasına

yardım etti. Birbirilerini mükemmel şekilde tamamlıyorlardı; pek çok açıdan iki insanın olabileceği kadar farklıydılar ama asıl önemli noktalarda tam olarak aynıydılar.

İlişkileri oldukça hızlı bir şekilde tersine dönmüştü. Lucy sık sık, “Ani dönüşünüz yüzünden boynumu incittim,” diye takılırdı. Tabii bu durum üçünün, gruptan birkaç kişiyle birlikte Kuzey Carolina’ya atandığı haberine sevinmesine engel değildi.

Maalesef, Camp Davis’e ulaştıklarında, üsse “Kurtlar Sofrası” adı verildiğini keşfettiler. Boşuna da değildi. Etrafları binlerce havacı askerle çevriliyken yirmi dört kadın pilot açık açık çitin içine hapsolmuş kuzu muamelesi görüyordu. Oradaki varlıkları çoğuna göre iki amaçtan birine hizmet ediyordu, küçümseyecek bir kadın ya da flört edecek bir etekli. Yine de, yavaş yavaş da olsa, kızlar havacılık becerileriyle iğnelemeleri susturarak saygınlık kazandı. Millie’nin sivri dili de bu konuda fazladan katkı sağladı.

Flört konusuna gelince, bazı kızlar seçenek bolluğunun keyfini çıkardı. Özellikle de yılın yarısını, gönül ilişkileri konusundaki sıkı yönetmeliklerinden dolayı “Cochran Manastırı” diye anılan Avenger Field’da geçirmişken. Dikkatini dağıtabilecek herhangi bir şey hiç ilgisini çekmediği için o kurallar Virginia’ya gayet uygundu. Camp Davis’e gönderilmesi bunu değiştirmemişti. Uçmak için oradaydı, erkekleri ağına düşürmek için değil. Sürmekte olan gerçek bir savaş vardı sonuçta. Gerçek askerler, denizci ve havacılar hayatlarını kaybediyordu. İşte bu yüzden göreviyle gurur duyuyordu.

Elbette uçakları fabrikalardan üslere, bir kıydan diğerine getirip götürmek külfetli bir işti. Tek bir uçuşla görev-

lendirilmişken garnizona geri dönene kadar bu sayının ona kadar yükselmesi alışılmışın dışında değildi. Millie ve Virginia ne zaman arayı kapatacak bir fırsat yakalasa hiç anlatacak hikâye sıkıntısı çekmiyor ama genellikle anlatmayı bitiremeden karyolalarında uyuyakalıyorlardı.

Böyle bir çalışma programı varken kimin bir sevgiliye ayıracak vakti olurdu ki?

Virginia randevu tekliflerini her reddedişinde bu açıklamayı yapıyordu. Çoğu erkek cevabını kabul edip kendi işine bakardı. Fakat daha çok “Taz” diye tanınan Nick Tazzara için bu geçerli değildi. Aydınlık bir nisan sabahı, kahvaltının hemen ardından, yemekhane çıkışında Virginia’ya yaklaştı ve onu üçüncü kez Orduevi’ndeki dans gecesine davet etti. Esmer, yakışıklı görüntüsü ve etrafa yaydığı sempatiye rağmen Virginia her zamanki olumsuz cevabını verdi.

Taz hiç etkilenmeden, “O zaman başka bir gün tekrar denerim,” dedi.

Virginia da Millie’yle birlikte yürürken, “Sanırım deneyebilirsin,” dedi. “Ama cevabım aynı olacak.”

“Eh, peki... Sorma şeklim konusunda yaratıcılığımı geliştirsem iyi olacak o zaman.”

Virginia ertesi akşama kadar bunun ne anlama geldiğinden emin olamadı. Uçuşunun hemen ardından kışlaya dönmüştü ki yastığının üzerinde dört yapraklı bir çiçek buldu. Dala iliştilmiş notun bir yanına onun adı, diğer yanına da *Taz* yazılmıştı. Kızlardan biri hediye nin kızcılık, yani Virginia eyaletinin resmi çiçeği olduğunu fark etti. Yarattığı etki tatlı ve klişe olmak arasında gidip geliyordu ama Taz en azından becerikliydi. Böyle özel bir çiçeği kim bilir nereden bulmuştu.

Ertesi gün yastığında ikinci bir kızcılık çiçeği duruyordu, bu kez kartın ön tarafında *Sevgili*, arkasında da sadece *bana* yazılıydı. Alıcı da gönderen de aşikâr olduğundan, özel olarak belirtmeye gerek yoktu anlaşılan. Fakat Virginia'ya kalırsa ona *Sevgili* diye hitap etmesi biraz fazla samimiydi. Böyle başka kaç kızı kandırmayı başarmıştı acaba?

Virginia üçüncü çiçeği bulunca iki yüzüne de bakmak için temkinli bir şekilde kartı eline aldı: *buluşma* ve *lütfe*n. Başka hiçbir şey yoktu. Görünüşe göre okuma yazma seviyesi Tarzan'dan iyi sayılmazdı, ertesi akşam gelen not da bu görüşü güçlendiriyordu.

Yüksek sesle, "*bahşet* ve *1930*?" diye okudu. "Saat on dokuz otuzda ne bahşetmem gerekiyormuş yani?" Notu bir kenara fırlatarak inledi, iş günü onu yormuştu. "Adam 1930'da *doğmuş* gibi davranıyor."

"Komik olan ne, biliyor musunuz?" Millie yıkanıp ütülenmiş kıyafetlerini dolabına asarken durakladı. "Bana üçüncü sınıfta tanıdığım bir çocuğu hatırlatıyor biraz. Çocuk bazen bütün kelimeleri karıştırırdı. Tabii bu bir keçi, kafasını tekmeledikten sonraydı."

Virginia ordunun, beyin hasarı olan bir adama pahalı mekanizmalarını uçurma izni vereceğini düşünemiyordu. Gerçi Taz'in test pilotu olduğunu duymuştu. Denek olmaya gönüllü birinin birkaç tahtası eksik olmalıydı.

Lucy, "Karıştırmış..." diye tekrarladı. "İşte bu!"

Virginia, karyolasında bir bulmacayı bitirmekte olan arkadaşına bakarak kaşını kaldırdı. Lucy'nin rahatlamak için seçtiği olağan yöntemdi bu; annesinin ısrarla aylaklığın şeytana davetiye çıkardığını söylediğini iddia ederdi.

Lucy ona doğru uzanarak, “Şu notlara bir bakayım,” dedi. “Hepsine birden. En baştan bugüne kadar.”

Virginia’nın istediği tek şey banyo yapıp yatağına yığılmaktı ama Lucy’nin ısrarına karşı koymaması gerektiğini iyi biliyordu. Virginia ona kartları uzatır uzatmaz Lucy bir parça kağıda bir şeyler yazmaya başladı. Başını yana eğdi, sonra silip biraz daha karaladı. Kendi kendine, “Biliyordum,” dedi. “Bu bir tür karışık mesaj. Buraya baksana.”

İsteksizce olsa da Virginia, Millie’yi takip ederek Lucy’nin omzunun üzerinden baktı.

Sevgili Virginia

Lütfen bana 1930 buluşma bahşet

Taz

Millie, “Kabul etmen lazım,” dedi, “çocuk yaratıcı olmayı gerçekten başardı.”

Virginia gözlerini devirdi. “Ne dediğinin anlaşılması yazık oldu.”

Lucy, “Veya...” diye ekledi, “belki henüz tamamlamamıştır.”

Haklıydı da.

Her akşam, eklenen ipuçlarını okumak için kışlada dönüp duran kızların sayısı arttı. Cumartesi günü Virginia, *pazar saat 19.30’da buluşma zevkini bahşetmesinin* rica edildiğini çözmüştü.

Kabul etmesi için yapılan baskı gittikçe arttı. Millie bile onlara katılıyordu; gece uçuşuyla görevlendirilmesi durumunda onun yerine uçmaya veya bunu yapacak birini bulmaya gönüllü olmuştu. Taz’in tüm çabaları

Virginia'nın yetiştirilme tarzıyla bir araya gelince, bir akşam çıkıp havacı askerin gönlünü almamak nezaket-sizlik olacak gibi geldi. Ayrıca diğer kadın pilotlardan derlenen ve duvarda, telefonun yanında asılı duran *Randevuya Çıkılmayacaklar* listesinde de adı geçmi-yordu.

Böylece pazar akşamı olduğunda, Virginia basit bir pantolon, bir bluz ve hırka giyip hafif bir ruj sürmeyi tercih etti. Onu en azından duruma uygun bir elbise giymesi konusunda teşvik eden Lucy'ye, "Gidiyor olmam süsleneceğim anlamına gelmiyor," dedi.

Millie güldü. "Görünüşe göre inatçılığımı *ve* moda anlayışımı bulaştırıyorum."

Virginia dışarıda beklerken arkasından onu izleyen bir dolu gözü, kışlanın pencerelerinde kendilerini pek de gizleyemeyen casusları hissedebiliyordu. Saatine baktı. Taz yedi dakika gecikmişti. Üç dakika daha geçti mi randevu iptal olurdu. Büyük bir hata olduğu şimdiden belli olmaya başlamıştı zaten.

Tam o sırada Taz askeri yeşiller içinde, elinde ordunun verdiği eşya çantasıyla çıkageldi.

"Kusura bakma, beklettim. Gösteri için bazı malze-meler bulmam gerekti."

"Gösteri mi?"

"Hı-hı." Konuya hiç açıklık getirmede, sadece ona kolunu uzattı. "Gidelim mi?"

Virginia'nın tedirgin olması için her türlü sebep vardı. Fakat Taz'in gözlerini aydınlatan gülümsemesi, gözle-rinde beliren oldukça haşarı ama içten parıltı varken nasıl tedirgin olabilirdi ki? Birbirilerini tanıyorlarmış gibi bir his yaratması da cabasıydı. Başka bir yabancı olsa

tüm bunlar itici gelebilecekken Taz'in sözleri, ses tonu ve kolunu uzatıp beklemesinden kaynaklanan bir şey Virginia'yı gereğinden fazla rahatlatmıştı.

Mantığı tersini söylese de Virginia kabul etti.

Üste dönüp içinde dolaşarak ilerlediler; nereye gittikleri ya da çantasını hangi "malzemelerle" doldurduğu konusunda hiçbir ipucu olmaksızın havadan sudan konuştular. New York'taki alışılmış randevularıyla kıyaslanınca bunun harika bir macera olacağı belliydi. Bunu yüksek sesle söylemezdi tabii. Ona ümit vermek yanlış olurdu. Ona yalnızca bir akşam eşlik edecekti.

Devam ederek iniş pistini geçtiler ve uzun bir ağaç sırasıyla biten bir alana ulaştılar. Taz çantasını yere bıraktı, içinden çimlerde piknik yapmak için bir çift ordu battanisi çıkardı. Şampanya ya da şarap, doldurulmuş zeytin ya da havyar yoktu. Bira ve sandviç vardı, tatlı olarak da kek getirmişti; tesadüf eseri Virginia'nın çocukluğunda en sevdiği yiyecek buydu. Yemekle ilgili her şey beklentileri yıkıp geçiyordu. Her tür gösteriştan uzak ve... mükemmeldi.

Battaniyelerine yerleşmelerinin ardından Virginia, "Bir gösteri olacağını söylemiştin galiba," diye hatırlattı.

"Ah, olacak." Ona bir şişe verip kendininkiyle tokuşturdu, birkaç yudum almadan önce karşılıklı gülümse-diler.

Güneş gözden kaybolurken turuncuya bürünmüş gökyüzünde mor ve pembe lekeler oluştu. Bir B-17 uzaktan hayal meyal göründü. İniş için yaklaştığı sırada dört motoru birden gümbürdedi.

Taz, "Şuna baksana," diye mırıldandı. Gözleri gösterişli metal kuşun üzerindeydi. Konserin başlamasından

dakikalar önce orkestranın akort seslerine verilen tepkiye benzer şekilde dikkat kesilerek dikleşti.

İşte o anda, söz konusu gösterinin hakikaten başladığı Virginia'nın kafasına dank etti.

Taz, "Harika, değil mi?" dedi. "Öyle koca bir metal parçasının gökyüzüne yükselmesini bırak yerden ayrılabiliyor olması yani."

Ses tonundaki hayret, Virginia'nın ilk uçuş anılarını canlandırdı. O heyecan dalgası, tüm o görkem... Uçuş sevgisi o günden beri azalmadıysa da yaptığı işin mucizevi durumunu kanıksamaya başlamıştı.

Beraber sandviçlerini yiyerek peş peşe gelen uçakları izlediler. Connecticut'ta yetişmiş, bir mühendisin tek oğlu olan Taz bunun kaybettiği babasıyla birlikte vakit geçirmek için yapmayı en çok sevdiği şey olduğunu açıkladı.

Bunu onunla paylaşmak istemiş olması Virginia'nın içini ısıttı ama sonra, daha önce kaç kızı buraya getirip aynı hikâyeyle gönlünü kazandığını merak etti. Belki de gönderdiği çiçekler ve bulmacaya dönüştürdüğü davet de sandığı kadar özel değildi.

"Eh, sanırım burası olağan randevu mekânın," dedi.

Taz bu sözlerin altında yatan imayı çözerken kaşlarını çatı ve başını iki yana salladı. "Ben buraya sürekli gelirim ama ilk defa başka birini getiriyorum." Gözlerindeki haşırılık yok olmuş, yerini tartışılmaz bir içtenliğe bırakmıştı.

Virginia yine de temkinliydi.

"Şehirde lüks bir akşam geçirme beklentisinde olmadığını düşünmeni sağlayan neydi?" diye sordu.

Taz, Virginia'nın kıyafetlerine baktı. Virginia'nın da ne giydiğini hatırlamasını sağlamış oldu. Sonra omuz silkti.

“Seni ne zaman etrafta görsem... burada olmaktan hoşlanacak biri gibi görünüyordun.”

Virginia bunu kafasında tarttı ve başını salladı. İyi bir tahmindir.

Akşamın geri kalanını, gece eğitim uçuşlarının iniş ve kalkışlarını izleyip birbirilerinin hayatını öğrenerek geçirdiler. Taz, Virginia’yı serinleyen havadan korumak için onu kendi battaniyesine sardı, böylece ikisi Virginia’nın battaniyesinde birbirilerine daha yakın oturmak zorunda kaldı. Virginia bundan memnundu.

Kalkma vakti geldiğinde Taz elini tutup geri dönüş yolunda ona eşlik etti. Tutuşu öyle nazıktı ki Virginia onu itmekten korktu. Ayrılmalarından önce iyi geceler öpücüğü olmadı, sadece Taz onu bir randevuya daha davet etti. Virginia bu kez tereddütsüz kabul etti. Sonra da Millie’nin onu sorguya çekmeye hazır halde beklediği kışlasına girerek gözden kayboldu.

Çok geçmeden ikinci buluşmaya sıra geldi, sonra üçüncü, dördüncü ve sonunda Virginia sayamaz oldu. Uçakları izlemek dışında çevredeki restoranlarda yemek yediler, şehirde sinemaya gittiler ve hatta zaman zaman kurtlarını bile döktüler. Virginia’nın Millie’nin bir nebze kıskandığını hissettiği zamanlar oldu, anlaşılabilir bir tepkiydi bu. Fakat arada bir onu da davet etmek bu sorunu çözmüş gibi görünüyordu.

Çalışma programları aynı yoğunlukta devam etti tabii, çoğunlukla biri gelirken diğeri gidiyordu. Ancak bunun sonucunda, Virginia ve Taz’in paylaştığı her dakika, her öpücük ve kucaklaşma on misli değerli oluyordu.

Sonra, eylül ayında, Taz yeni uçak modellerini test etmek üzere Arizona’ya gönderileceğini ve en azından iki

ay dönemeyeceğini öğrendi. Virginia savaşın öncelikli olması gerektiğini bilse de uzun süre ayrı kalacakları fikri göğsüne bir taş oturmuş gibi hissetmesine neden oluyordu.

Birlikte son günleri olacak o gün, Virginia'ya karacı birliklere atış talimi imkânı yaratan bir P-40'la hedef vurma görevi verilmişti. Ancak kendini hasta hissettiğini belirtmesi gününün boşalmasını sağladı.

Görülmemek için iniş pistinin yakınındaki ağaçlık alana doğru gizlice ilerledi. Her zaman buluştukları yere tam zamanında ulaştı ama Taz görünürde yoktu. Bir A-24'ün motoru kükredi ve pistten hızla havalandı.

Taz'e daha erken saatte kalkan bir uçağa binme emri verilmiş olabilir miydi? Ona değişikliği haber verme şansı olmadan mı gitmişti? Boğazı sıkıştı, nefesi ciğerlerine hapsedildi.

Yukarıdan beyaz bir şey düştü ve yanağına değip geçti. Başını hemen yukarı kaldırıp taç yapraklar saçan bir el gördü. Şüphesiz kızılık yapraklarıydı. Arkasını döndü, rahatlamanın etkisiyle gülerek Taz'i karşısında buldu.

Onu hafifçe iterek, "Tam bir şebeksin," dedi.

Taz, Virginia'nın elini göğsünden ayırmadı, kalp atışı hissediliyordu. "Ama yine de beni seviyorsun," dedi ve Virginia da dudaklarını onunkilere bastırarak bunu doğruladı.

Anın tadını çıkarmakta, bunu ne kadar özleyeceğini düşünmemekte ya da Taz'in test uçuşlarından birinin korkunç şekilde ters gidebileceğine dair korkusu üzerinde durmamakta kararlıydı.

Ayrıldıklarında Taz, "Beni takip et," diye fısıldadı.

Virginia gülümsedi, sormasına gerek olmadığını bilincindeydi. Ağaç kümelerinin derinliklerine doğru

Taz'in peşinden gitti. Ufak bir açıklıkta, her zaman serdiği gibi birkaç battaniye vardı ama bu kez manzaraya bir şişe şarap ve bir vazoya konmuş kızılıcıklar eklenmişti.

“Vay canına, Teğmenim,” dedi. “Böyle özel bir ziyafet olduğunu bilseydim daha güzel bir elbise giyerdim.” Çiçekleri incelemek için dizlerinin üzerine çöktü ve birkaç kartın sarktığını fark etti. “Görüyorum ki aşk notları da var. Uzaktayken seni aldatmamdan epey endişeleniyor olmalısın.” İlk iki kartı kaldırdı, şunlar yazılıydı: *Benimle* ve *Virginia*.

Sonuncuya ulaşana kadar ipuçları tanıdıktı: *Evlen*.

İçinden kelimelerin sırasını değiştirdi ve artık yanında tek dizinin üzerine çökmüş olan Taz'e döndü. Nabızı hızlandı ve ürperdi. Teklifin gerçek olduğunu onaylayan herhangi bir şey arayarak Taz'in gözlerine baktı.

“Seni çok seviyorum, V.” Taz büyük bir dikkatle Virginia'nın elini tuttu. “İki ay sonra döndüğümde bana bu onuru...”

Virginia o daha bitiremeden, “Evet,” dedi.

Taz iç geçirdi ve onu kollarına aldı. Virginia ise onun nefesinin sıcaklığını yanağında hissederek gözlerini kapattı. Bir anda tüm dünya anlam kazandı. Her bir ayrıntı, garip bir şekilde kusurlar bile kendine bir yer buldu. Böyle tamamlanmış hissetmenin mümkün olduğunu düşünmezdi. Fakat şimdiden geleceğinin bu adamla kurulduğunu görebiliyordu. Nişanlısı. Eşi.

Ona her zaman olduğundan daha sıkı sarıldı. Ardından Taz boynunu, sonra da omzuna uzanan eğimi öptü. Aklındakiler dağılmaya, zihni bulanmaya başlamıştı ki bir ses sersemliğini delip geçti.

Bir siren.

Bir uçağın düştüğüne dair uyarı.

Taz'le birlikte anında kendilerine gelerek dikkatlerini üsse yönelttiler. Ağaçlar önlerini kapatıyordu. Toparlandılar, birbirilerine endişeli bakışlar attılar ve açıklığa doğru koştular. Pistin en uzak ucunda, bir uçak bir çukur yaratarak düşmüştü. Motorundan turuncu alevler yükseliyordu. Kara mürettebatı, P-40'a ulaşmak için aceleyle koşturdu.

Bir P-40... bir Warhawk... Virginia'nın o gün uçurması gereken uçak tipi.

Onun yerine Millie'nin üstlendiği görev.

Virginia tek solukta, "Hayır," dedi. Hayal ediyor, durumu kavırıyordu. "Hayır, hayır, hayır..." Aceleyle asfalt pistte ilerledi, tekrar tekrar bağıırıyordu. "Millie! Millie!"

Virginia, Taz'in ona seslendiğini hayal meyal duydu ama yavaşlamadı, cevap vermedi. Önce Millie'ye ulaşmalıydı. Kız neden uçaktan çıkmıyordu ki?

Siren bangır bangır ötmeye devam etti. Subaylar bağırarak emirler yağdırdı. Alanın her bir karışını panik havası sarmıştı. Virginia uçakla arasındaki mesafenin yarısını aşmıştı ki bir alev topu patladı, arada kalan kokpiti yakıp yok etti. Virginia bir kadının çığlıklarını duyabiliyordu. Bunlar kendi çığlıkları mıydı, Millie'nin miydi? Yoksa ikisi birden miydi?

Birinin kolları arkasından uzanarak onu sarıp sarmaladı, ileri fırlamasına engel oldu. Bu Taz'di. Bulunduğu yerden bile alevlerin sıcaklığını hissedebiliyordu.

Askerler yangını söndürmek için telaş içinde uğraştı. Virginia gözyaşları gözlerini yakarken Taz'in kollarından kurtulmaya çalıştı. Her saniye sonsuza dek süren bir korkuya, uyanamadığı bir kâbusa dönüşüyordu. Duman

ve benzin kokusu burnunu, ağzını, ciğerlerini işgal etti ama asıl midesini kaldıran, arkadaşının kapana kısılmış, yanmakta olduğu düşüncesiydi. Millie'yi duymak için, en ufak bir umut kırıntısı için çırpınıyordu.

Fakat hiçbir şey yoktu.

Ah, Tanrım, hiçbir şey yoktu.

“*Millie!*” Virginia yeniden kurtulmaya çalıştı ama Taz onu daha da sıkı tuttu.

Boğuk bir sesle Virginia'nın kulağına doğru, “O öldü, V,” dedi. “O öldü...”

Kara mürettebatının şok, üzüntü ve kabullenmeyle dolu yüz ifadeleri de bu gerçeğin insanı delirten göstergesi olmuştu.

Suçluluk hissi, gökten düşmüş gibi Virginia'nın içine oturdu. Dizleri çözülünce Taz'in kollarına yığıldı. Taz'in o anda ve devamındaki haftalarda ona sunduğu destek ve rahatlığa rağmen Virginia hak etmediği bu muameleleri geri çevirdi çünkü o gün, o asfalt pistte, ruhu kendi içine kapanmıştı. Diğer kadın pilotlar ağlayıp sarılırken de o şekilde kaldı. Herkes motorun alev almasına ve Millie'nin sonunu getiren hatalı sürgüye lanet okudu. Hatta cesedi ve eşyalarının ailesine ulaştırılması için katkıda bulunma isteğiyle aralarında para bile topladılar. Sonuçta ordudan hiçbir şekilde destek almayan sivillerdiler sadece.

Kimse Virginia'nın eşyaları götürmeyi isteyip istemediğini sormadı. Öyle olacağı varsayılmıştı. Hem niye istemesindi ki?

Lucy, kışlada oturmuş Millie'nin boş karyolasına bakan Virginia'ya, “Gitme vakti geldi, tatlım,” dedi. Millie'nin tüm eşyaları bir valizde toplanmıştı, yolculuğa hazır. Virginia, Avenger Field'dayken kim bilir kaç kez “çiftlikten

gelen kızın” eşyalarını toplayıp gitmesini dilemişti. Fakat şimdi bir günlüğüne, bir saatliğine, bir saniyeliğine bile olsa Millie’nin yeniden yanında olması için her şeyini verirdi.

“Şekerim?” Lucy ona biraz daha yaklaştı. “Eğer birazdan çıkmazsan Ohio trenini kaçıracaksın. Millie’nin ailesi... Bekliyor olacaklar.”

Virginia hareket etmeye çalıştı ama başaramadı. Sanki daha şimdi bir uçağı kuzey eyaletlerdeki fabrikalardan birine uçurmuştu. Açık kokpitlerde, iç çamaşırı da dahil olmak üzere baştan ayağa yün kıyafetler giyerdi. Yine de soğuk iliklerine işlerdi. Çoğu zaman, üsse inmesinin ardından kıyafetleri öyle donmuş olurdu ki yardım almadan kalkamazdı.

Millie’nin babasıyla tanıştığını hayal ettiğinde de buna benzer, insanı elden ayaktan kesen dondurucu bir soğuk üzerine çöküyordu. Onun istasyonda olduğunu, titreyen elini kasketinin kenarlığına götürdüğünü kafasında canlandırdı. Dul kalmış bir adam olarak zaten çok fazla kayıp yaşamıştı. Virginia onun gözlerine nasıl bakabilirdi? Onu teselli etmeye ne hakkı olabilirdi?

“Gidemem,” demeyi başardı. Çenesi kaskatı kesilmişti. “Gidemem işte...”

Lucy yalnızca keder yüzünden yolculuğa çıkamayacak halde olduğunu sandı. Her zaman şefkatli bir insan olduğundan, Virginia’nın omzunu sıvazladı ve görevini üstlenmeye gönüllü oldu. Virginia karşı çıkmadı. Ertesi sabah kendisi de bir trenle oradan ayrılmıştı ama onunki Manhattan’a doğru yola çıkmıştı. Kadın pilotluk görevini ve eşyalarının çoğunu arkasında bıraktı. Parlak gümüş kanatlarını bile. Hiçbir şey yanına alacak kadar değerli görünmemişti.

Öte yandan, anılar onun peşinden eve kadar geldi.

Koridorlarda takip edip köşelerde pusu kurdu. Sözcükler arasındaki boşluklarda kendini gösterdi. Virginia yaşanan trajediyi kaç kez gözden geçirse de bulunacak bir mantık yoktu. Yalnızca üzüntü, öfke ve suçluluk duygusu vardı. Basit bir piknik planı, en sevdiği arkadaşının ölümüne yol açmıştı. Doğru, Millie uçuş için onun yerini almayı hemen kabul etmişti; belki de planlanan teklifi tahmin ediyordu. Fakat bu durum, onun aslında o uçakta olmaması gerektiği gerçeğini değiştirmiyordu.

Virginia'nın bu durumda nişanı sürdürememesi şaşılacak şey miydi? Bir adaletsizlik ikinciye haklı çıkarmazdı. Taz'in ricalarına boyun eğmiş olsaydı Taz bir hayaletle evlenmiş olacaktı. Virginia'nın bedeni harabeden kurtulmuş olsa da ruhu o kokpite hapsolmuş durumdaydı. Yaşama zevki yanıp kül olmuştu. Bunu Taz'e açıklamayı çok istiyordu ama böyle bir durumu anlatacak kelime yoktu. İşte bu yüzden, ailesinin evine döndükten sonra, mektup ya da telefonlara cevap vermedi. Taz izni sırasında aralıkta ve daha sonra bir de martta onun evine geldiğinde aşağı bile inmedi.

Sığındığı odasından, annesinin özür dilediğini duydu. “Korkarım bugün bir ziyarete hazır değil.”

Taz, “Benim geldiğimi söylediniz mi?” diye sordu ve ses tonundaki yalvarış Virginia'nın yüreğini sızlattı.

“Zahmete girdiğiniz için üzgünüm, Teğmen, buraya kadar geldiniz. Belki başka bir gün daha uygun olur.”

Oluşan yoğun sessizlikte Virginia kapısına doğru ilerledi. Elini kapı koluna koymuş, kapıdan çıkma isteği yüzünden ikilemde kalmıştı. Fakat Taz'i yalnızca görmesi bile ikisini bir araya getirecekti, bunu biliyordu. Bu kavuşma da

resmen hayatına devam ettiği ya da daha kötüsü, kaldıkları yerden devam ettikleri anlamına gelecekti. Millie'nin ölümü bu kadar kolay unutulabilirmiş gibi.

Taz sesi alçalarak, "O zaman, lütfen," dedi, "bunu benim için ona verin."

Annesi, "Elbette," dedi ve Virginia saniyeler sonra ön kapının kapandığını duydu.

Bıraktığı şey bir mektuptu, son çabasıydı. Virginia'nın o zamandan beri yüzlerce kez okuduğu bir mektup. Kısacık da olsa sevgiyi, umudu ve ayrılık üzüntüsünü aktarıyordu. Virginia'yı Millie'nin babasını görmek, Millie'nin mezarıyla yüzleşmek için Ohio'ya getiren duyguların aynısını...

Virginia itirafını tamamladığında gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Durdurulamaz bir sel gibiydi. Bay Bennett kızının mezarına baktı. Hiç araya girmeden dinlemişti, ancak şimdi konuşuyordu.

Kafasını kaldırmadan, "Yani diyorsun ki o uçakta olması gereken sendin," dedi.

Virginia evet demeye çalıştı ama sadece başını sallamakla yetindi.

Adam uzun uzun düşünürken bir nefes aldı, ellerini pantolonunun beline geçirmişti. Sonunda Virginia'nın bakışlarına karşılık verdi. "Benimle gelmeni istiyorum," dedi. "Ailecek akşam yemeği için toplanıyoruz ve bence sen de orada olmalısın."

Bu bir soru değildi. Çoktan verilmiş bir karardı.

Aynı itirafı Millie'nin sevdiği daha fazla kişiye tekrarlama düşüncesi, yarattığı gerginlikle Virginia'nın boğazını

sıkıştırdı. Ancak Virginia tüm o kaygıyı aşağı iter gibi sertçe yutkundu ve boyun eğerek daveti kabul etti.

Çantasını karnına bastırıp sıkıca tutarak adamın peşinden ilerledi. Arkasına dönüp bir an Millie'nin mezarına bir bakış attı ama uzaktan, yalnızca bir kez.

Bavulunu almaya gittiğinde Bay Bennett o görevi üstlendi, Virginia'nın karşı çıkma şansı yoktu. Avucuyla yanaklarını kuruladı; korkunç görüldüğünü düşündü ama görüntüsünün pek önemi yoktu.

Gösterişsiz, yıkık dökük evlerle dolu bir mahallede sessizlik içinde yürüdüler. Adam çok geçmeden mavi arduvaz kaplı, iki katlı bir eve döndü. Virginia'yı bir saksı ve solmuş, gri bir sallanan sandalyenin olduğu bir verandaya yönlendirdi.

“Burada bekle,” dedi ve içeri girerek gözden kayboldu.

Ardından dakikalar geçmek bilmedi. Güneş çatının arkasına doğru yavaş yavaş battı. İpe serili çamaşırlarda tuhaf bir parıltı oluştu.

Virginia kaçma isteğine kapıldı ama bağışlanması için kalması gerekiyordu.

Bay Bennett geri döndü ve kapı sinekliğini açıp tuttu. “İçeri gel,” dedi.

Virginia kendini hazırlayarak girişe doğru ilerledi. Havada ekmek ve kızarmış et kokusu vardı. Birbirine karışan seslere doğru döndü ve salondaki ufak grubu fark etti. Konuşmalar kesildi. Tüm gözler ona çevrilince Virginia bir idam mangasının hedefi gibi hissetti, gözlerin bağlanması için nedenini artık anlıyordu.

Çiçekli bir önlük takmış yaşlıca bir kadın öne çıktı. Virginia'yla arasında bir adımlık mesafe kalana kadar da durmadı. Gözlüklerinin ardında, yaşlarla dolan gözleri

parlıyor ve alt dudacı titriyordu. “Ben Bess,” dedi. “Millie’nin büyükannesi.”

Sızı Virginia’nın kalbine geri döndü. Millie’nin bu kadınla ne kadar yakın olduğu apaçık ortadaydı. Virginia, Bay Bennett’in gruba olayların ne kadarını anlattığından emin olamayarak çantasını daha da sıkı tuttu.

Fakat sonra Bess ellerini Virginia’nın kollarının üzerine koydu ve dudakları yukarı kıvrıldı. “Böyle özel bir günde... bize katılabildiğin için çok mutluyuz. Millie de çok sevinirdi.”

Özel bir gün...

Doğal olarak, Millie’nin ölüm yıldönümünde onu anmak için toplanmışlardı. Millie’nin çerçeveslenmiş bir fotoğrafı, şöminenin üzerindeki tuğla raftan onları izliyordu. O kadar gün dururken Virginia ziyarete gelmek için bugünü seçmemeliydi.

Bess gruba hitaben konuştu: “Eh, utangaçlık etmesenize. Gelin de Millie’nin en kıymetli arkadaşıyla tanışın.”

Virginia, nasıl karşılık vermesi gerektiğine dair bir işaret arayarak hızla Bay Bennett’a döndü. Bu onun için bir tür kefaret mi olacaktı?

Bay Bennett ona başını salladı, devam etmesi için bir işaret etti.

O da öyle yaptı. Akraba ve arkadaşlarla tek tek tanıştı. Millie’nin kardeşleri, kuzenleri ve okul arkadaşları vardı. Her biri onu tam anlamıyla nazikçe selamladı; elini sıkarak, bazıları da sarılarak yanından geçti. İşin aslını bilmedikleri açıktı.

Bess önlüğünü çıkarırken, “Tommy,” diye seslendi. “Tavan arasından Virginia için bir sandalye indir ve tam benimkinin yanına koy.”

Virginia'nın içinde bir panik duygusu yükseldi. Nasıl masalarında oturur, bilmeden zarar verdiği bu insanlarla yemek yiyebilirdi? Geliş amacını yerine getirmişti. Artık otobüse binmek için ayrılma zamanıydı. Sabah trenine kadar Alliance'ta bir motel yeterli olurdu.

Bay Bennett'ı bulmak için odaya göz attı. Onu göremeyince valizini aramaya koyuldu ve girişteki dolapta buldu.

"Henüz gitmiyorsundur umarım." Bu yorum üzerine, az önce merdivenlerden inen Bay Bennett'a döndü.

Gizlice kaçmaktan gurur duymuyordu ama kalmak da ona fazlasıyla uygunsuz geliyordu. "Bay Bennett, davetiniz için minnettarım ama... Bu şartlarda..."

Bay Bennett bir an durakladıktan sonra iç geçirdi ve elindeki fotoğrafa baktı. "En azından bunu al. Milliemin bunun sende kalmasını isteyeceğini biliyorum." Ona kızının mezuniyet günü çekilmiş bir fotoğrafını uzattı. Avenger Field'da, üniforması içinde, bir P-51 Mustang'ın pervanesi yanında poz vermişti. Virginia, Millie'nin bu kadar ışık saçtığını hiç görmemişti, anılar yeniden gözlemini doldurdu.

Bay Bennett, "Bu fotoğraf durumunu zorlaştırmak için değil," diye açıkladı. "Hayatındaki her şeyden daha çok sevdiği bir işi yaparken öldüğünü sana hatırlatmak için. Hem anladığım kadarıyla, sen olmasan buna sahip olamazdı."

Hakikaten, söylediklerinde doğruluk payı vardı. Yine de Virginia'nın suçluluk duygusunu dağıtacak gücü taşı-mıyordu.

"Sadece şunu söylemeliyim," diye ekledi. "Eşim öldüğünde, çocuklar ve ben, en çok da ben, farklı şekilde

yapabileceğimiz bir şeyler olup olmadığını merak ederek epey zaman geçirdik. Fakat en sonunda seçimleri yapanın biz değil Tanrı olduğunu öğrendik. Başka türlü düşünmek tamamen yanlış olurdu. Ayrıca hayatlarımızı onun ölümünü düşünerek harcarsak Millie'ye gerçekten kötülük etmiş oluruz. Özellikle de onun artık annesiyle birlikte huzur içinde olduğunu biliyorken.”

Virginia bu mesajı sindirmeye çalışarak uzun bir süre orada durdu. Bir babanın içten takdiri. Bir yabancıнын armağan olarak sunduğu kefareti.

Bess, “Yemek vakti!” diye ilan etti ve bütün grup yemek odasına yöneldi.

Bay Bennett, kararını bekleyerek gözlerini Virginia'ya dikti.

Virginia ise önce seyahat çantasına, sonra Millie'nin fotoğrafına baktı. Kızın gözlerindeki ışık, Virginia'nın inkâr edemeyeceği bir umudu yansıtıyordu. Sonunda, “Efendim,” dedi, “teklifiniz hâlâ geçerliyse kalmayı çok isterim.”

Adamın dudaklarında kocaman bir gülümseme belirdi. “Bu çok hoşumuza gider.”

Konuklar masanın etrafına geçti, yemek odasının duvarları hizasında dizilmiş sandalyelere yerleşti. Şükür duası edildikten ve tabaklar yemekle dolduktan sonra, Millie'yle ilgili hikâyeler peş peşe akmaya başladı.

Çocukluğuyla ilgili anılar, çıplak ayak gezmek istediğinde ayakkabılarını derede “kaybetmesi” ve babasının dükkânından şekerleme çalıp maviye boyanan diliyle

kendini ele vermesi anlatıldı. Zamanla, cüretkâr soytarılıkları yüzünden kasabada kimsenin ulaşabileceğine inanmadığı yeniyetmelik çağına geçtiler. Korkusuz ve eğlenceli ama aynı zamanda vefalı ve nazikti. Öğretmenleri bir eşek şakasına karşılık ceza olarak ona vurmak için sopayı kaldırmışken küçük kardeşi yerine suçu üstüne alması bu konudaki pek çok örnekten biriydi.

Başta Virginia'nın niyeti sadece dinlemektir ama Bess'in tatlı ısrarıyla, kendini viskiyi biraz fazla kaçırdıkları bir geceyi anlatırken buldu. Millie, Lucy ve Virginia bir şekilde gece kulübünün sahnesine çıkmış, bağıra bağıra *Straighten Up and Fly Right* şarkısını kesinlikle korkunç bir şekilde söylemişlerdi.

Akşamın sonuna gelindiğinde odadaki herkes gülmüş, yarısından çoğu gözyaşlarını silmişti. Acı hâlâ yerinde duruyordu, nasıl kaybolabilirdi ki? Fakat mutluluk da vardı çünkü Millie'nin bu dünyada geçirdiği kısıtlı süre, hayatını ne kadar dolu dolu yaşadığının göstergesi değildi.

En iyisi de, belki Bess'in Millie'ninkine tıpatıp benzeyen gülümsemesinden, belki bunca hikâyenin yarattığı keyiften, belki de bu odada tek bir insan için duyulan tüm bu sevgiden dolayı, masanın başında geçen o birkaç saat boyunca, Millie de oradaymış gibi gelmişti.

Ailenin ısrarı üzerine Virginia gece kalmayı kabul etti; o günkü son otobüs çoktan kalkmıştı. Fakat yorgunluğuna rağmen uyumak kolay olmadı. Artık karanlık ve sessizliğe gömülmüş evde, misafir yatağında dönüp durdu. Ta ki yapması gereken son şeyin farkına varana dek.

Mutfakta bir çekmecedan aldığı el feneriyle, parmak uçlarında yürüyerek evden çıktı ve Millie'nin mezarına

doğru yol aldı. Bu yalnız ikisine özel bir andı. Virginia oraya ulaşınca altındaki serin çimler ve gökyüzünde ılık saçan bembeyaz ay eşliğinde oturdu. “Seni özlüyorum, Millie Bennett. Seni çok ama çok özlüyorum,” diye fısıldadı.

Millie’nin fotoğrafını göğsüne bastırarak bunu söylerken bile arkadaşının aslında hiçbir zaman ondan uzakta olmayacağını biliyordu.

Ertesi sabah Virginia’nın otobüsü yanaşırken Bay Bennett, “Gelmene kesinlikle çok sevindik,” dedi. “Şimdi arayı uzatmayacağına da söz ver bakalım.”

Virginia gülümseyerek, “Söz veriyorum,” dedi. Tutmayı planladığı bir sözdü bu.

Otobüse binip oturduğunda pencereden el salladı ve Millie’nin memleketinin küçülüp gözden kayboluşunu seyretti. Tek bir gece yarayı tamamen iyileştiremese de acısı büyük ölçüde azalmıştı.

Yol parasının üstünü koymak için çantasını açtı ve yine Taz’in mektubu gözüne çarptı. Aylar sonra ilk defa o sayfayı açmak için arzu, hayır, ihtiyaç duydu. Parmaklarını Taz’in kelimeleri üzerinde gezdirdi, zihninde bu sözleri onun sesiyle duyuyordu.

Çok sevgili V,

Yaşadığım her şey için gerçekten üzgünüm. Acı çekmene nasıl son verebileceğimi bilsem bunu anında yapardım. Sana yalnızca seni sevdiğimi söyleyebilirim.

*Lütfen bunu unutma, hayatlarımız bizi nereye götür-
rüse götürsün kalbimde hep yerin olacak.*

Seni hep seven,

Taz

Bunca zaman sonra, Taz'ın hayatına devam etmeye hakkı vardı. Virginia onu hayatından dışlamıştı. Hatta belki içten içe, mantıksız olsa bile, yaşadığı bu kayıp için onu suçlamıştı. Mantığı onu rahat bırakması gerektiğini, onun acıyla kirlenmemiş bir kızı hak ettiğini söylüyordu. Muhtemelen çoktan hayatına girmiş, akli başında bir kızı.

Buna rağmen, tren istasyonuna ulaştığında New York yerine güneye, Taz'ın görev yeri olan Camp Davis'e gidecek bir tren için bilet alabilirdi. Başka bir yere gönderilmediyse tabii...

Hayır, bilinmeyen bu kadar etken söz konusuyken onca yolu gitmek aptalcaydı. Virginia bu fikri kafasından attı. Mektup yazmak akıllıca olurdu. Veya ona telefondan ulaşmak. Hatta telgraf çok daha mantıklıydı. Yüz yüze gelmeyi bırak, kâğıt üzerinde ne diyeceğine dair bile hiçbir fikri yoktu.

Fakat sonra, bu düşünceleri tanıdık ve güçlü başka bir ses böldü.

Millie'nin, *İçgüdülerine güven*, dediğini duydu. İşte ancak o zaman, bu tavsiyenin belki de en başından beri uçuştan çok daha fazlasına yönelik olduğu Virginia'nın kafasına dank etti.

TENEKE KASABASI

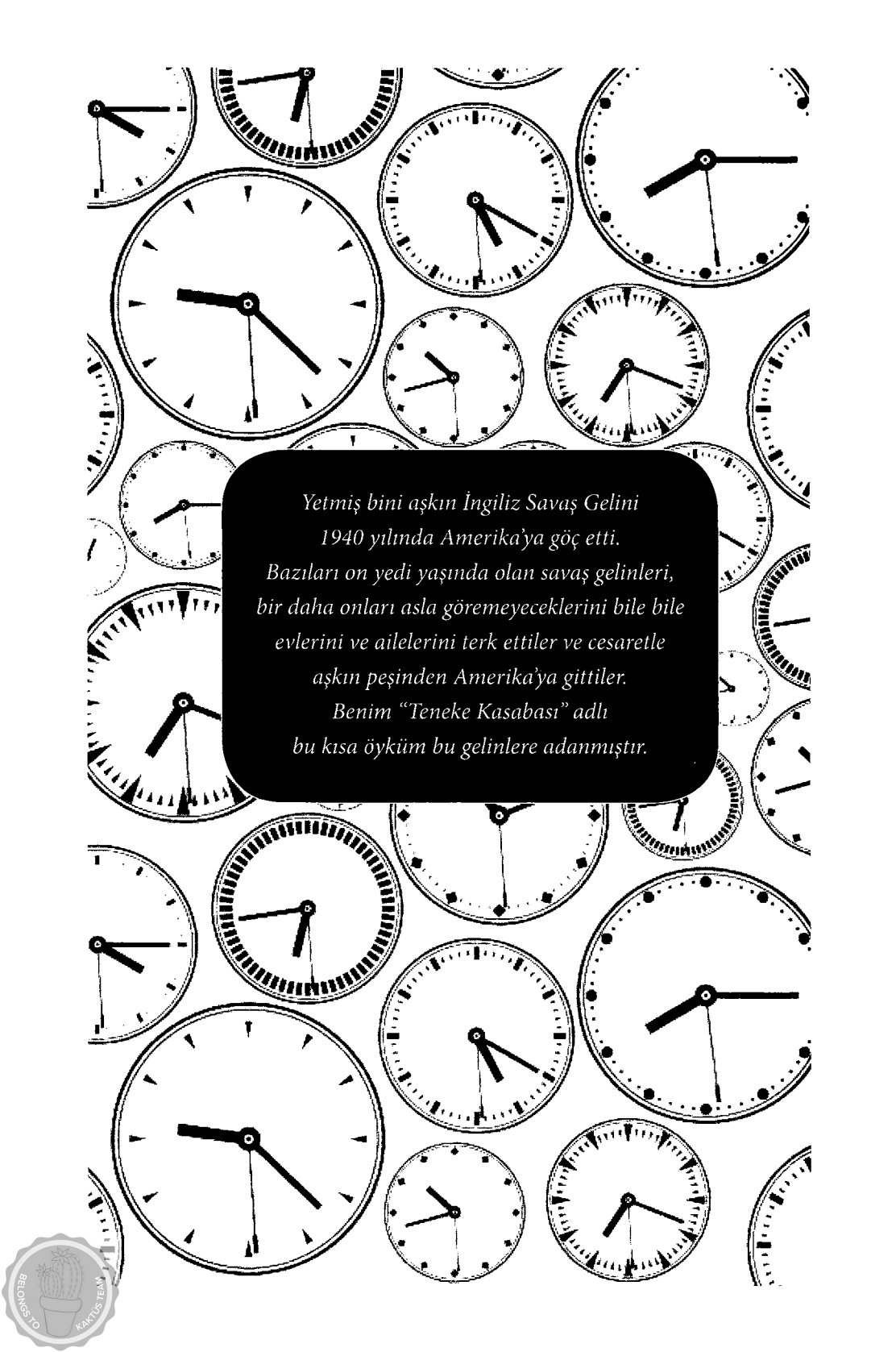

AMANDA HODGKINSON

İngilizceden Çeviren:

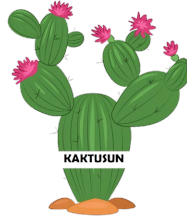
Kübra Beşer

The background of the entire page is a repeating pattern of various clock faces. Some are large, some are small, and they are all in black and white. The clock faces are scattered across the page, creating a dense, textured background.

*Yetmiş bini aşkın İngiliz Savaş Gelini
1940 yılında Amerika'ya göç etti.
Bazıları on yedi yaşında olan savaş gelinleri,
bir daha onları asla göremeyeceklerini bile bile
evlerini ve ailelerini terk ettiler ve cesaretle
aşkın peşinden Amerika'ya gittiler.
Benim "Teneke Kasabası" adlı
bu kısa öyküm bu gelinlere adanmıştır.*

Annem bakmamı söylediğinde taksinin penceresinden dışarı bakmadım. Tıpkı binlerce Amerikan askerini savaştan eve götüren geminin güvertesinde otururken, New York kıyı şeridinin ufukta puslu gri sis gibi belirişine bakmayı istemediğim zamanki gibi.

Annem takside yanımda oturuyordu, şapkasını uçmasından korkarcasına tutarak başını yukarı kaldırmış, kocaman gözlerle şehri izliyordu. Bayan Levis benim diğer yanımda oturuyordu. Dışarıyı izlemem için durmadan ısrar ediyordu. Yol kenarında yürüyen bütün insanları görmemi istiyordu. “Kaldırım demek istedim,” diye düzeltti kendini. Büyük motorlu araçları ve reklam panolarını, yükseklikleriyle güneşi örten ve caddeyi gölgeleyen binaları, duvarlarında kuş kafesleri asılıymış gibi duran tüm yangın merdivenlerini işaret etti. Başımı önüme eğdim ve ilgilenmiyormuş gibi davrandım.

“Oyunbozan,” dedi Bayan Lewis, omuzlarımı d rtterek. Dördü erkek olan be  kuzenle büyüdüğüm için yabancısl  olmadığım bir dürtme  ekliydi.

“Bakma o zaman,” dedi dilini d  arı çıkararak. “ ste-diğ ni yap.” Bayan Lewis genelde çocuksu biriydi. Gemi-deki yol arkada ımızdı, bizimle aynı kabini payla ıyordu, kıyafetlerini her yere dağ tıp i   ama ırlarını önümüzde yıkıyor ve onları ranzalara asıp kurutuyordu. Bayan Lewis, bizi ailesi olarak görüyordu.       hem o hem de annem birer savaş geliniydi. Düz bir yüzü ve hafif yana yatırıp tutturduğ  koyu kırmızı kıvrıcık saçları vardı. Çok fazla makyaj yapmıştı. Yanakları pembeydi ve pudralanmı tı, kirpiklerine sürdüğü rimel ise katran karasıydı. Kuzenim Susan bir keresinde bana hoş bayanların her zaman doğal güzel olabilmek için çaba harcamaları gerektiğ yle ilgili bir dergi haberi okumu tu. Bayan Lewis’in bunu bilmediğ  çok açıktı. Çok konu kan biriydi, Susan’ın dergisine göre bir kadın asla çok konu kan olmamalıydı. Annem Bayan Lewis’e ho g r l  olmam konusunda ısrar ediyordu. Kalabalık bir evde fakir bir ailede büyümüş, doğunun bir ucunda henüz on yedi yaşındayken kimsesiz kalmıştı ve kendisi daha  ocuk sayılabilecek bir ya tayken bebek bekliyordu.

“Yaşasın eski Londra,” dedi Bayan Lewis ne eyle, taksi bizi tren istasyonuna götürürken. “ imdilik ho  a kal ve g le g le. Molly, Tanrı aşkına, ayaklarının bu kadar ilginç olduğ na inanmıyorum. Etrafına bak biraz. Yeni hayatına merhaba de. New York’a merhaba de.”

New York’u görmek istemiyordum. Yeni olan hiçbir şeyi istemiyordum.  iftlikten ne kadar uzakta olduğ -muzu her düşündüğümde kalbim panikle, yakalanıp

çuvala konulmuş bir tavşan gibi kaburgamı tekmeliyordu. Evim kilometrelerce uzaktaydı artık. Haftalarca uzağımdaydı. Gemiler, trenler ve otobüslerle yapılacak yolculuklar kadar uzağımdaydı. Hayır, pencereden dışarı bakmayacaktım.

“Onu rahat bırak, Betty,” dedi annem başımı okşayarak. “Yolculuğumuz bitince Jack bize etrafı gezdirecek sanırım.”

Bayan Lewis bunun tarihi bir an olduğunu söyledi. Hepimiz için çok önemli bir gün olduğunu. Sonunda İngiltere’yi ardımızda bırakıp Amerika’da yaşamaya başlayacağımız gün olduğunu. Kendini gelecekte hayal edebildiğini söyledi, yaşlı bir kadın olarak bunların hepsini çok iyi hatırlayacakmış.

Ben de yaşlı olacağım zaman çiftliğimizi ve kırlangıçların damda duran samanların hemen altına yuva yaptığı saçağın üstündeki, Susan’la paylaştığım yatak odamı hatırlayacağımı düşündüm. Susan’ın yatağında kıvrıldığım ve onun dergi okuduğu geceleri hatırladım. Haftalık aşk hikâyelerinin olduğu ve bana yüksek sesle okumayı sevdiği *Stitchcraft* ve *Screenland* ve *Woman’s Own* dergilerini.

Çantamdan babamın kol saatini çıkardım. İngiltere saatine ayarlıydı, yani köyde akşam olmak üzereydi. Clarkie tabakhane de çayını yudumluyor, fabrikanın avlusunda, nehrin yanında bir varilin üzerine oturmuş sigarasını içiyor olmalıydı. Roger amca bu yılki savaşın sonuna kadar Amerika Birleşik Devletleri Ordusu Hava Kuvvetleri ve üç bin Amerikalı havacıya ev olan tarlasını sürüyor olmalıydı. Artık terk edilmiş olan kontrol kulesini hayal ettim, barakayı ve boş hangarı. İnsanlar ve uçakları artık

orada olmadığından, Roger amca sessiz bir gün geçiriyor olmalıydı, havaalanından çiftliğe dönerken martılar traktörünü kovalıyor olmalıydı. Marion teyze, çiftlik evinin mutfağında büyükannemle patates soyuyor ya da annem artık orada olmadığı için yumurtaları topluyor olmalıydı. Susan ise büyük ihtimalle Clarkie'nin köy papazının karısından ikinci el olarak aldığı eski bebek arabasıyla yürüyüşe çıkmıştı.

İngiliz akşamına bu yöntemle biraz daha tutunabilmişim gibi babamın saatini tıkırtısını duymak için kulağıma bastırdım. Susan'ı çok net bir şekilde kafamda canlandırabiliyordum. İpek eşarabının, cüretkâr yüzünün etrafında dalgalanmasını, hafif soğuk olan bu eylül gününde giydiği güzel tüvit montunu. Köyün içinde yol boyunca şeritler gibi dizilmiş olan meşe ağaçlarını, bebek arabasının tekerleklerinin altındaki meşe palamutların çıtırtılarını hayal ettim. Bu, ben küçükken babamın beni kendisiyle birlikte at arabasına oturttuğu ve yeşil yaprakların başımızın üstünde oluşturduğu eğimli tavana dokunmaya çalıştığımız yoldu.

Sonu, üzerinde çobanpüskülü yetişen bir derenin yanındaki harabe çiftlik evine çıkan bir patika vardı. Bu babamın ve Clarkie'nin çocukluklarında sık sık gittikleri yerd. Babam, annemin peşinden koşarken ona bu gizli yeri göstermiş, derenin yanında ona evlenme teklif etmişti. Büyürken orada çok oynardım, yanıma da bana eşlik etsin diye birkaç oyuncak alırdım.

Taksi tren istasyonunda durunca, saati gönülsüzce çantama attım ve arabadan inip annem taksicinin ücretini öderken Bayan Lewis'e bavulları taşımasında yardım ettim.

“Bu sıradan bir istasyon değil,” dedi annem. Görkemli binaya ve ormanlık çamlar gibi uzun ve dik olan taştan sütunlarına baktık. Annem bize gülümsedi. Gerginliğini saklamaya çalıştığını biliyordum. Eldivenli elinde, Jack’in bize yolladığı rehber olan küçük bir kitap vardı. Kitabı okurken parmakları titredi. “Bu Grand Central Terminali,” dedi. “Çok görkemli, değil mi?”

Evet öyleydi. Ne bu kadar çok insan ne de böyle şık ve güzel bir bina görmüştüm. Denizde çok zaman geçirdiğimiz için buruşan pasaklı, eski püskü kıyafetlerimizle, annemin büyük salon dediği yerde beklemeye başladık. Mermer zemin yol, yorgun ayaklarımızın altında parılıyordu. Dev avizeler Noelmiş gibi altın ışıklar saçıyordu. Cam bilet kabininin önünde, bin bir çeşit yolcunun bir araya gelmesiyle oluşan kuyruklar vardı. Demiryolu çalışanları, bilgi panolarına not alıyordu. Sigara dumanı yoğun bulutlar halinde havada asılı kalıyor, her yerde ses yankılanıyor, tren saatleri duyuruluyor, bağrışmalar ve konuşmalar duyuluyordu. Böyle gürültülü ve koşuşturmalı bir yerde Jack bizi nasıl bulacaktı, hiçbir fikrim yoktu.

Annem ve Jack’le dışarı çıktığımız nadir zamanlardan birinde görmeye gittiğim Ely Katedrali’ninki kadar yüksek ve kutsal görünen tavana baktım. Eğer tüm bu hareketli kalabalık bir an durup birlikte ilahi söyleselerdi, sesleri çatıyı yükseltir ve böylelikle Tanrı bizi kesinlikle duyardı. Belki Clarkie ve Susan da okyanustan rüzgârla sürüklenen sesi duyarlardı.

Köydeki kilisemizde ailemle Susan’ın yanında durup ilahi söylemeyi severdim. Susan’ın hiç kulağı yoktu, bir balık gibi ağzını açıp kapatarak söylüyormuş gibi yapıp

beni güldürmeye çalışırdı. Bakımsız kilise bahçesini, sarmaşıklarla kaplı taş duvarlarını ve çürük ahşap kapısını düşündüm. Savaş esnasında otların büyümesine izin verilmişti, bu yüzden tırpanlanıp saman yapılması için kesilmeliydi, babamın mezar taşı yeşil çimlerle görünmez bir şekilde örtünmüştü.

Evden ne kadar uzaklaşsam evi o kadar çok düşünüyordum. Tam o esnada, onca insanın istasyondaki telaşları ve ileri geri koşturmaları bana, bizim çiftlik evindeki yaz karıncalarının şeker kâsesinin etrafındaki koşuşturmalarını ve simsiyah geceliği içinde dev bir kraliçe karınca gibi görünen, elinde sinekliğiyle canını sıkkan küçük veletlere saldıran büyükannemi hatırlattı.

Evimi o kadar çok özlüyordum ki ağlamaya başladım. Hemen elbisemin koluyla yüzümü sildim. Neredeyse on iki yaşındaydım. Asla ağlamazdım. Asla. Annem için güçlü olmalıydım.

“Bir fincan çay için ölüyorum,” dedi Bayan Lewis, esneyip sırtını ovarak. “Zorlukla nefes alıyorum. Olan tek şey oysa kahve bile içerim.”

Annem dört cepheli saatin önünde durmamız gerektiğini söyledi. Orası, Jack’in bizimle buluşacağı yermiş. Etrafımızdakiler kavuşan insanlar olduğundan biz de bir araya toplandık. Askerler ve havacılar gelip gidiyorlardı. Kendileriyle övünüp şakalaşıyorlardı, Bayan Lewis onların kahraman olduğunu söylüyor, Tanrı’ya şükürler ediyor ve henüz gelmeyenlere dua ediyordu. Yakınımızdaki bir grup genç kadına gözlerini dikmiş bakıyordu. Annemin ona böyle gözünü dikip bakmanın kaba bir hareket olduğunu söylemesi görüşündeydim ama ben de gözümü onlardan alamıyordum. Kelebekler kadar parlak olan kadınların,

şık eğimli şapkaları, desenli elbiseleri, kürk yakaları ve saten kaplama ceketleri, yüksek topukları ve dikişli çorapları vardı. Onları yukarı kaldırıp döndüren askerlerin açık kollarında dönerek dans ediyorlardı. O kadar şık olmalarına rağmen, hiçbir kadın annem kadar güzel değildi. Kaba düz bağcıklı ayakkabısı ve sülün tüyleri harap olmuş donuk kahverengi şapkasıyla bile annem hâlâ tüm New York'un en güzel İngiliz gülüydü.

“Tanrı aşkına, Jimmy beni görünce ne düşünecek?” diye feryat etti Bayan Lewis. “Günlerdir kıyafetlerimi değiştirmiyorum. Buradaki hamalların bile benden daha iyi giyindiğini söyleyebilirim.”

“Jimmy senin çok hoş olduğunu düşünecek,” dedi her daim kibar olan annem. “Onun başını döndüreceksin, Betty. Göreceksin.”

Bayan Lewis, büyükanneimin *perişan* diye adlandıracağı şeydi. Gemide, annem Betty Lewis'in kıyafetlerini dikip onarmıştı ama yine de pejmürde görünüyordu. Bebek sebebiyle ağırlaşmıştı, yürürken yalpalıyor, eliyle sırtının alt kısmına bastırarak geriye doğru yaslanıyordu. Omuz destekli gri paltosu ve buklelerinin üstüne geçirmiş olduğu yuvarlak saman şapkanın içinde Bayan Lewis, ileri geri sallanan bir el çanı gibi görünüyordu.

Ben de bir gün annem kadar iyi yürekli olabilmeyi umdum. Ona benzemeye başlamayı ve güzelliğinden almayı istiyordum. Bayan Lewis, çocuksu çillerim ve kısa küt kesilmiş kahverengi saçlarımla babama benziyor olabileceğimi söylemişti. Annem, New York'a yerleştiğimizde saçlarımı uzatabileceğime dair söz verdi. Bir köpeğimiz de olmalıydı çünkü gelirken babamın yaşlı çoban köpeğini ardımızda bırakmak zorunda kalmıştık. Jack'in Wood-

side-Winfield denen bir yerde evi, evin de ön ve arka tarafında bahçesi vardı. Bir aile köpeği için gayet geniş bir yer, demişti Jack. Annemin bir kısmını bana okumuş olduğu mektuplarına göre, ben okula başladığımda tonlarca arkadaşım olacaktı. Beysbolu sevmeyi öğrenecektim ve pazar sabahlarımı film izleyerek geçirecektim. Jack, bana tuzlu kraker ve çikolatalı içecek alacak ve beni köşedeki şeker dükkânına götürecekti. Bana oynamam için plastik ve kâğıt bebeklerden alacaktı. Kâğıt bebek düşüncesini sevmiş olmama rağmen, anneme köyde kriket izlemeyi yeğlediğimi söyledim ve bu tür şeyler için büyük olduğum konusunda direttim. Hayalleri konusunda bu kadar kaba olmam çok acımasızcaydı ama annem bir şey söylemedi. Mektubu katladı ve gülümsemesi de onunla birlikte soldu, zarfa geri sıkıştırdı ve kurdeleyle bağlanmış bir zarf demetinin içine koydu. Köpeğimiz olunca ona vermemiz için bir isim düşünmemizi önerdi.

“Kocalarımızın gelmemesini hayal edebiliyor musun?” dedi Bayan Lewis. Kahverengi gözleri gözyaşları yüzünden donuktu. “Ne yaparız?”

Onunla tanıştığımızdan beri bu soruyu soruyordu; uzun geçen gemi yolculuğumuzda, deniz tuttuğu için ranzalarımızda uzanırken. Bayan Lewis, Jimmy’sinin onunla buluşmaya gelip gelmeyeceğini düşünüp endişelendiğinden birçok günü ağlayarak geçirmişti.

“Bak, Betty,” dedi annem. “Jimmy muhtemelen seni görmek için gün sayıyordur. Sen onun karısısın. Her şeyden öte, o baba olacak.”

“Problem de bu,” dedi Bayan Lewis, elini göbeğine yerleştirip sesini kısarak. “Bu planlı değildi, biliyorsun. Kazayla oldu.”

“Jimmy son derece sorumluluk sahibi biridir,” diye yatıştırdı annem. “Eminim sorumluluklarını yerine getirecektir.”

“Etmezse Londra’ya geri dönmek zorunda kalırım. Buna dayanamam. Çevredekilerin bana nasıl acıyan gözlerle bakacağını düşünsene. ‘Zavallı kadın,’ diyecekler. ‘Çocuğuyla bir başına, asker kocası onu istemedi...’”

Ardımızda bıraktığımız en mutlu ev olmasa da her koşulda eve giderdim diye düşündüm. Babam öldükten sonra, Roger amca çiftliği onsuz işletmekte zorlanıyordu. Daha sonra Susan’a kızmıştı. Buna ben sebep olmuştum. Ama yine de o çiftlik yuvamızdı. Ömrümde bildiğim tek şeydi ve orayı delicesine özlüyordum.

“Kocalarımızın merhametine kaldık,” dedi Bayan Lewis. “Şu haline bak, Irene. Jack’in seni sevdiğini söylüyorsun ama ya onu son gördüğün zamandan beri fikri değiştiyse? Bunca yolu sana aceleyle alınmış bir evlilik yüzüğüne güvenerek geldin. Sahip oldukların, New York’a sadece gidiş bileti, bir bavul ve çantanda birkaç dolar, hepsi bu kadar.”

Annem aynı zamanda bana sahip olduğunu söyledi. Kızına. Biraz daha dik durup annemin koluna girdim, Bayan Lewis’e ve bitmek bilmeyen şikâyetlerine karşı hemen birlik olmamıza memnun olmuştum.

“Yeni bir hayata başlamak için bunlar yetmez ama, değil mi?” diye cevap verdi Bayan Lewis. “Peki ya senin Jack, Molly’den bıkip onu geri göndermek isterse? O zaman ne yapacaksın? Bu onların ülkesi, bizim değil.”

Annem göç edeceğimizi açıkladığında, büyükannem de aynı endişeleri dile getirmişti. Bu yılki ilkbaharın sonlarında, konsolosluktan vize almak için sağlık kontrolü ve

mülakata Londra'ya gitmiştik. Büyükanнем Jack'in beni evlat edinmesine izin vermeyeceğini söylemişti. Annem istiyorsa Yank'le¹ evlenip Amerika'da yaşayabilirdi ama beni yanında götüremeyecekti.

"Molly'ye sahip çıkması çok kibarca," diye devam etti Bayan Lewis. "Çünkü her şeyden önce, onun olmayan bir çocuğu kabul etmesini istemek biraz fazla."

"Yeter bu kadar, Betty," dedi annem sert bir şekilde. "Jack, Molly'yi kızı gibi seviyor."

Betty Lewis'e çenesini kapatmasını söylemek istedim. Kırmızı rujunun çok ucuz görüldüğünü ve gözlerinin güzel olmak için çok pörtlek olduğunu söylemek istedim. En çok korktuğum şeyi söylediği için ondan nefret ettim. Jack'in sırf annem için bana tahammül ettiğini söylediği için bozuldum.

Annemle Amerika'ya gidip gitmeyeceğime dair evdeki münakaşa bitmeye başladığı sırada büyükanнем, Yank-lerin seks düşkünü olduklarını söyleyerek herkesi şoke etmişti.

"Kabalığa gerek yok, anne," dedi Roger amca çay fincanının üzerinden öksürürken. Hepimiz utançtan kızardık ama büyükanнемin durmaya niyeti yoktu. Binbaşı Jack Williamson kalabalık bir aile istiyor olmalıydı. Daha kalabalık, hatta köy papazının on iki kişilik ailesinden de kalabalık; herkes biliyordu ki karısı zorlama yüzünden çiğnenmiş marul gibi çökmüştü ve adını bile hatırlamakta zorlanıyordu. Annem, kendini neyin içine attığını bilse iyi olurdu.

Roger amca ayaklarını yere vura vura arka kapıdan çıkıp arkasından kapıyı çarpmıştı. Annem üst kata çıkmıştı.

1 Ç. N. İngilizlerin tüm Amerikalıları genellerken kullandıkları hitap şekli.

Büyükannem ben tartışma konusu olduğum için hareket edemez halde orada dururken fırının yanına oturup siyah eteğini hışırdatmıştı.

“O burada kalıyor,” demişti büyükannem, bastonunu sertçe masaya çarparak. “Susan’ı zaten kaybettik. Molly’yi de kaybetmeyeceğiz.”

Bayan Lewis çantasından bir poşet arpa şekeri çıkardı. Onları sakladığını biliyordum. Şekerleri elime tutuşturdu. “Üzgünüm,” dedi. “Sinirlerim altüst durumda.” Sesi boğuk ve gözyaşlarıyla doluydu. “Sadece... sadece bir daha Londra’ya gidemeyebilirim. Muhtemelen bir daha anne ve babamı göremeyeceğim. Asla denizi aşıp buraya gelemeyecekler. Torunlarını asla göremeyecekler.”

“Sende kalsın,” dedim ona. Onun için üzülmüştüm, o da evini benim kadar özliyordu. “Bahse varım Jimmy seni görmek için deliriyordur,” diye ekledim.

“Teşekkürler,” dedi ıslak bir gülümsemeyle. “Pek emin değilim. Daha çok şaşırarak sanırım. Jimmy’yi en son gördüğümde gece boyunca dans etmiştik. Dans etmeyi severdim. Şimdi tek yapmak istediğim ayaklarımı uzatmak. Bir fincan çay için ölebilirim. Irene, gidip bir yerlerden bir demlik çay ve bir çörek bulamaz mıyız? Tek başıma gidemem. Gidemem yani. Bu kalabalıkta kaybolurum.”

Annem tedirgin görünüyordu.

“Jack’i kaçırmak istemiyorum...”

“Molly, bavullarla kalabilir,” dedi Bayan Lewis. Üniformalı bir adamın resmini elime sıkıştırdı.

Jimmy'nin bu resmini bin kere görmüştüm zaten. "Sen Jimmy'nin gelmesini bekleyebilirsin, değil mi, Molly? Çok hızlı olacağız."

"Emin değilim," dedi annem. "Burası son derece kalabalık bir istasyon..."

"Sorun olmaz," dedim ona. Kulağımda Bayan Lewis'in cırtlak sesi olmadan biraz zaman geçirme fikri hoşuma gitmişti. Annem bavuldaki isim etiketini söküp montumun düğmesine bağladı.

"Tam burada durup hiç kıpırdamaman gerekiyor."

"Kımıldamam," diye söz verdim. "Ve Jack ya da Bay Lewis'i görürsem onlara sesleneceğim."

Bavulun üzerine oturup gitmelerini izledim. Omuz çantamdan küçük ayımı çıkarıp sarıldım. Beş aydır Jack'i görmüyorduk. Nisanda Amerika'ya geri dönmüştü, savaşın bitmesinden hemen önce. Üniforması olmadan onu tanıyabilecek miydim? Ben onu görsem ama ona seslenmesem muhtemelen dümdüz bakıp yanımdan geçip gidecekti. Sonuçta gözü beni değil, annemi arardı. Büyükanneimin dediği gibi, ben New Yorklu bir avukatın çocuğu değil, bir İngiliz çiftçinin kızıydım.

Şu ana kadar yolculuğumuzda başımıza bir şey gelebileceğini düşünüyordum, eve dönebileceğimiz anlamına gelen umulmadık bir şey. Şimdi de Jack'in tren istasyonuna gelirken gizemli bir kazaya karışıp karışmayacağını düşündüm; sel ya da bir motosiklet kazası veya New York gibi büyük şehirlerde insanların başına ne tür kazalar geliyorsa. Elbette gelip bizi almazsa ben ve annem İngiltere'ye dönmek zorunda kalacaktık.

Kendimi, köyümüze dönerken hayal ettim, Clarkie'nin evine doğru yürürken. O ve Susan ön bahçede ağaçlar-

daki kuşların seslerinin eşliğinde sandalyelerinde oturuyor olurlardı. Ben de dönmüş olan yolcu olurdum, Atlas Okyanusu'nda görmüş olduğum fırtınayı, Özgürlük Anıtı'nı, dünyadaki en büyük tren istasyonunu anlattırdım.

“Bir ömre yetecek kadar şey gördün sanırım,” derdi Clarkie, gürültülü bir hayranlık ıslığıyla. “Sen en iyisi oturup ayakkabılarını çıkar. Ayaklarını dinlendir, kızım. Bir müddet hiçbir yere gitmek istemeyeceksin.”

Ayıcığımı çantama geri koydum ve Jack geldiğinde saklanmaya karar verdim. Ben saklanırdım ve o da giderdi, burada olmadığımızı zannederdi. Sonra anneme onu görmediğimi söyledim. Ona yalan söylemeyi düşünmek bile berbat hissettiriyordu ama Jack gelip bizi almazsa çiftliğe geri dönerdik. Sadece ben ve annem, babamın anılarını paylaşarak.

Babam hayattayken saman arabasını çektiğimiz iki büyük atımız vardı ve bana birinin sırtından diğerininkine atlamayı öğretmişti. Atların sırtları gayet genişti. Onu o kadar seviyordum ki yapmak istemediğimi söyleyemiyordum. Akrobaside hiç iyi değildim. Çelimsiz bir çocuktum. Büyükannem asla balerin olamayacağımı söyleyerek bana sataşırды hep. Dizlerimle atlardan birinin kaygan sırtından diğerininkine atlarken düşmemeyi umut ederek koşum takımına tutunurdum.

“Devam et, Molly, benim küçük kızım.” Babam bağırmaıyı severdi, yumuşak şapkasını geriye iterdi, güneşten yanmış yüzünde gülümsemesiyle kırışıklar oluşurdu.

Herkes babamı ve oyunlarını severdi. Bir attan diğere atlamak, saman yapmayı unutulmaz yapan birçok numarasından biriydi. Sırtlarında tıpkı bir sirk sanatçısı gibi dururdu. Annem atların toynaklarının çok büyük olduğunu söylerdi. Yaralanmamdan korkardı. Babam bunun asla olmayacağını söylemişti.

“Molly tıpkı bana benziyor,” derdi. “Korkusuz.”

Korkusuz değildim ama her zaman öyleymişim gibi davranırdım. 1940 yılının kışında babam öldüğünde altı yaşındaydım, ölümünden sonra annemin iyiliği için korkusuzmuşum gibi davranmaya devam etmeliydim. Annem cenaze töreninden sonra, uzun yürüyüşlere çıkmaya başladı, karanlık çöktüğünde geliyordu, yağmur damlaları saçlarında parıltıyordu, kıyafetlerinde yosun, gözlerinde de duygusuz bir bakış olurdu. Büyükannele mutfığa gelişini, merdivenleri çıkıp odasına gidişini izlerdik. Sanki beni unutmuş gibiydi. Büyükanne üzüntünün onu bu hale getirdiğini söylemişti.

“Ama sen benim küçük elmalı turtamsın,” derdi büyükanne, beni kucağına alıp kollarıyla sararken. “Endişelenme. Ben seninle ilgileneceğim. Beni mezarıma koysalar bile ben yine de burada sana göz kulak oluyor olacağım, benim sevgilim kızım.”

Büyükanne mezardan bahsedince kucağından ayrılmak istedim ama beni hemen tuttu, kucağında sıkışıp kalmak, benim için olan açgözlü sevgisini hissetmek bir bakıma rahatlatıcıydı.

Roger amca ve Marion yenge, babamın ölümünden sonra sanki bu bir sırmuş gibi sessizleştiler ama büyükanne herkesle konuşuyordu; marketin چراğı, bizden yumurta satın alan ve her zaman mutfak masasında bir

bardak İspanyol şarabı bekleyen köy papazının karısı, kömürcü adam, süt kamyonunun şoförü, çiftliğe gelen herkesle. Tanrı'nın merhameti olmadığını söylemişti. Geniş omuzları titredi ve gözyaşlarına boğuldu. Annemin yok olmasıyla ben ne zavallı bir çocuk haline gelmiştim, o nasıl büyük yaşına rağmen yapabildiği her şeyi yapıyordu. "İrene bir hayalet," diye haykırdı. "Bir ruh. Benim Rogerım tarlada tek başına artık, çiftliği tek başına işletmesi gerekiyor, hem zaten her an üzerimize bomba yağabilecekken bunlar niye? Bu savaş hepimizin sonu olacak."

Büyükannem, annemin hayalet olması konusunda yanılıyordu. Annem taşa dönüşüyordu. Onunla yatağa girdiğimde, tavana diktiği açık gözleriyle uyuyormuş gibi yaparken aynı mermere benzerdi. Köy kilisesindeki mezarda, sınıf öğretmenimizle temizlediğimiz taşlar gibiydi. Taşa oyulmuş bir anıttı, on altıncı yüzyıldan asil bir kadın, uzun bir elbise giymiş, elleri dua eden bir pozisyonda, gökyüzüne bakıyordu. Annemin bana hatırlattığı kişi oydu. Kilisedeki taş kadın. Babamın gri mermer mezar taşının başında saatlerce oturduğunu biliyordum. Annemin yüzü grileşmişti. Babamın ölümünden sonraki o ilk birkaç ayda ona sıkıca sarılmak istiyordum ama beni de taşlaştırmasından korktuğum için ona dokunamıyordum.

Büyükannem ne hayalet gibiydi ne de taş gibi. Etli ve yumuşak olan kapkalın kolları vardı. Gün boyunca sobanın yakınında otururdu çünkü bacakları ağrıyordu. Cenazeden sonra hüznün evresine giren kişi büyükannem olmuştu. Geri kalanlarımızın gözleri, sanki babam için litrelerce gözyaşı dökülmesi gerekiyormuş ve büyükannem hepimizin yerine bunu yapıyormuş gibi kupkuruydu.

Herkes babam Robert'ın, onun en sevdiği çocuğu olduğunu biliyordu. Geceleri odamızda uzanınca Susan bana bunu yeterince söylemişti zaten. Ölümünden sonra, diğer kuzenlerim benden kaçtı ama Susan geceleri yanında uyumama izin vermişti. Geceleri savaş bittiğinde neler yapacağını konuşurduk. Susan, 1941 yılında on altı yaşındaydı ve bir yıl önce okulu bırakmıştı. Muhtemelen dört abiye sahip olduğu ve bir kız kardeş istediği için bana karşı nazikti. Usta bir terzi olan ve onun elbiselerini kurdeleler ve süslü şeylerle canlandıran anneme bayılırdı.

Susan, bir banka memuruna ya da sigortacı birine, takım elbiseli bir ofis çalışanına âşık olup onunla evlenmek istiyordu. Tarlamızda çalışırken, çapalayıp yabani otları yolarken, tilki kürklerinin, pembe satenlerin ve kokteyl partilerinin hayalini kurardı. Kasabadan aldığı Greys sigarasını içerdi, sigara içmenin bir kadına mutlak zarafet kattığını söylerdi, odamızdaki pencereyi açar, dışarıya eğilip sigara dumanını üflerdi.

O yılki sonbaharda, Alman uçakları sahilin üzerinden iç tarafa ilerliyorlardı. Bir hafta boyunca her gece sesleri geldi, ilerimizdeki köyde, çocuklar şarapnel parçaları toplamışlardı. Marion yenge bir karar vermişti. Roger amca da dahil, tüm aile akşam altıya kadar evde olmak zorundaydı. Sadece annem, yengemin sokağa çıkma yasağını çiğniyordu, babamın eski kabanını ve kendi kırmızı şapkasını giyip dışarı çıkıyordu. Büyükkannem ona gitmemesi için yalvarıyordu. Annemin kendini Almanlara kolay hedef haline getirdiğini söylüyordu. Ben de onun köydeki derenin kenarında saatlerce durup derin suyuna bakarken çok net görünür olduğunu düşünmemeye çalışıyordum.

Susan, odamızdan uçakları görmek için sigarasıyla pencereden eğilip, yanan ucunu görünmesin diye eliyle örtterek gökyüzünü izliyordu. Güneş batıyor, altın ışınları kahverengi buklelerine yansıyor. Yatakta oturmuş yapboz yapıyordum. Ağaçlık bir alanda av köpekleriyle atlarının üzerinde dörttnala giden, kırmızı kabanlı adamların avcılık resmiydi.

“Büyükannem ona mucize derdi,” dedi Susan. “Babanı diyorum. Baban doğduğunda o elli yaşındaymış.” Bir duman halkasını üfledi. “Bir kadının o yaşta öyle bir şey yapmasını düşünmek, bilirsin, çok korkunç. Büyük-babam ondan on yaş büyüktü. O, baban on iki yaşındayken öldü. Benim doğduğum yıld o yıl. Herkes babana mucize çocuk derdi. Yaşlı bir ağacın son meyvesi. Zavallı yaşlı babam, altın saçlı baban doğduğunda kim bilir ne düşündü.”

Büyükannem, her zaman Roger amcanın küçük kardeşine korkuyla karışık bir saygısı olduğunu söylerdi. Bu yüzden ona çok düşküdü. Babam ne kadar sosyalse, amcam o kadar içine kapanıktı. Aile konusunda babam ne kadar tasatsızsa, o da o kadar disiplinliydi. Tarla çalışanlarımızdan, amcamın babamın ölümünden Clarkie’yi suçladığını duydum.

“Zavallı Clarkie,” dedi Susan, yanakları koyulaştı. “Babanın ölümü onun suçu değildi.”

Yapbozu yapmaya devam ettim. Babamla ilgili konuşmak hoşuma gitmişti ama ölümünden asla söz etmezdim. Kâbus görmeye başlamıştım ve ölümünün düşünmek onları daha kötü duruma getiriyordu.

“Üzgünüm, Molly,” dedi Susan, pencereyi kapatarak. Yanıma oturup yapbozun bir parçasını yerine yerleştirdi.

“Neden çaktırmadan sıvışıp Clarkie’yi görmeye gitmiyoruz? Çaydan sonra gidebiliriz.”

“Irene nasıl?” diye sordu Clarkie, biz kapısını çalınca. Akşam olduğu için karanlık görünen tarlalara ve tarla hizasındaki ormanlık alana, onu görmeyi umut edercesine gözlerini kısıp baktı. Ona, annemin taş a dönüşüğünü düşündüğümü söyledim. Hiç öyle olmadığını söyledi. Onun kalbi kırıldı ve bu, vücudundaki her bir kemiği kırmaktan daha kötüydü çünkü kalpteki bir hasarı gidermek için alçı süremezdin ya da bir kol askısını alıp takamazdın.

Mutfağında birer bardak süt içtik ve Clarkie, Susan’la Alman uçakları hakkında konuştu. Clarkie o zamanlar yirmi altı yaşındaydı, babamdan bir yaş küçük oluyordu yani. Garip bir bacakla doğmuştu, askerliğini yapmasını engelleyen topallaması vardı. Bacağının kadınları ondan uzaklaştırdığını ve bu yüzden hâlâ bekâr olduğunu söylüyordu. Bunun neden bir engel olduğunu anlayamamıştım. Fevkalade biriydi. Şakacıydı ve insanları güldüren bir şebekti. Bisikleti, ellerini kullanmadan yokuş aşağı sürmeyi severdi. Sadece düşünceli olunca duran ağzı, onu hayal kırıklığı yaşamış gibi gösterirdi.

“Clarkie’nin ihtiyacı olan şey bir eş.” Annemin Susan’a böyle söylediğini duymuştum bir keresinde. “İlgilenecek birine ihtiyacı var. O bir romantik ve asıl sorun biraz da bu.”

Onunla yaşamamanın ne kadar güzel olacağını düşündüm. Annem Clarkie’yle evlenmeli diye düşündüm.

“Ona göz kulak olmalısın,” dedi Clarkie bana, gece karanlığında bizi eve bırakırken. “Onun için güçlü olmana ihtiyacı var. Irene’e göz kulak olmak zorundasın.”

Yedi yaşındaki göğsüme elimi koyup kalp atışımı hissettiğimi hatırlıyorum. Atışı hızlı ve zayıftı. Hiç kimse bana babamın ölümü yüzünden kötü olup olmadığımı sormamıştı. Sadece anneme göz kulak olmamı söylediler.

Bayan Lewis ve annem istasyonda bir bardak çay aramaktan dönene kadar, ne Jack ne de Jimmy bizi bulmaya geldi. Ben de hayal alemine dalmıştım, etrafımdaki yolcuların seslerini güçlkle fark edebiliyordum.

“Her tür alışveriş yeri var,” dedi Bayan Lewis. Yürüme çabasıyla nefesi kesilmişti. “Kafeye inanamazdın, Molly. Büyük kasalardaki taze meyveler. Bir peynir dükkânı da var. Ayrıca istiridye restoranı da var, bu halimle deniz kabukluları yiyemem gerçi. Doğru düzgün bir fincan çay içemedik ama garson çok kibardı, değil mi, Irene?”

“Öyleydi,” diye onayladı annem. “Jack’ten haber var mı?” Kafamı salladım, bana kahverengi bir kese kâğıdı uzattı. “Sana tuzlu kraker aldım, Molly. Jack’e tatlarına baktığını söyleyebilirsin.”

Ona teşekkür ettim ve yüzümü başka yöne çevirdim. Jack’ten saklanma planları yaparken onun bu nezaketini nasıl kabul edebilirdim.

“Siz ikinizin bekleme odasında oturabileceğinizi düşündük,” dedi annem, bavullarımızı kaldırırken. “Böylelikle Betty ayaklarını dinlendirebilir. Ben burada kalırım.”

“Hayır,” dedim hemen. “Ben burada kalabilirim. Sen git, otur. Ben Jack’i beklerim.”

Annem gülümsedi ve çok iyi bir kız olduğumu söyledi. Jack benimle gurur duyarmış.

Ona, onu sevdiğimi ve hiç kötülüğünü istemediğimi söylemeyi istedim. Böylece daha sonra, Jack'in gelmemiş olduğunu açıkladığım zaman benim hakkımda kötü düşünmezdi.

Annem bana doğru uzandı ve yanağını öptü. "Zavallı Betty çok iyi hissetmiyor. Biraz otursa daha iyi olacak sanırım."

Anneme onu sevdiğimi söylemedim. Planladığım yalanlar beni durdurdu, beni sessizleştirdi ve yürüyüp uzaklaşmasını izlemekten alıkoydu.

Babam öldükten üç yıl sonra, küçük köyümüz, bizim tarlamızın yanına yeni inşa edilmiş olan havaalanına üç bin Amerikan havacının gelmesiyle uğuldadığı zaman annem taş dönmeyi bıraktı. 1943 yazının ortasında, onun kahkahasını yeniden duydum. Gözleri, sanki içlerinde güneş ışınları varmış gibi parlıyordu. Sonunda kırık kalbini onardığıma inandım. Ruj sürmeye başladı ve saçlarına perma yaptırdı. Yeniden terziliğe başladı, Susan'ın bazı eski elbiselerini söküp bana etek ve askılı kolsuz elbiseler yaptı.

Yılın başlarında, ilk Amerikan kamyonlarının geldiğini duyduk. Susan on sekiz yaşındaydı ve bir barda yarı zamanlı çalışıyordu.

Bu, o ve kasabadaki mühimmat fabrikasında çalışmasına izin vermeyen ailesiyle arasındaki anlaşmaydı. Susan, savaş için elinden geleni yapmayı istiyordu ama Roger

amca onun tarlada çalışmasının yeterli olduğunu söylemişti.

Geçen dört gün boyunca kamyonların ağır ağır ilerleyişini izledik. Her şeyin üzerine devasa harflerle AMERİKAN HAVA KUVVETLERİ ORDUSU yazılmıştı. Büyük kahverengi çadırlar kurulmuştu, bir deniz dalgası gibiydiler. Bir çocuk okula inanılmaz bir şey getirmişti. Tüm sınıfa gösterdi. Getirdiği sulu bir portakaldı. Ona bunu bir Amerikan askerinin verdiğini söylemişti.

Susan’a anlattığımda gidip biraz meyve istemeyi önerdi. Alandan tatlı yemek kokuları ve petrol kokusu geliyordu. Hoparlörlerde Swing ve Big Band müziği çalıyordu. En iyi elbisesi olan, küçük beyaz papatyalı mavi elbisesiyle Susan geçici binaların arasındaki beton yolda benimle dans etti. Amerikalıların Hitler’in kışını tekmeleyeceğini ve bizlerin de ellerimizi havaya kaldırıp Churchill’in yaptığı gibi iki parmağımızla “zafer” işaretini yapacağımızı söyledi.

Havaalanı uçsuz bucaksızdı. O kalabalık Amerikan kasabası bizim çiftliğin tarlalarına inşa edilmişti. Pilotların hava görevlerine gitmeden önce dinlenebilmek için girdikleri, üzerinde *Uyuma Bölgesi* tabelası asılı olan bir çadır vardı. Bir tane itfaiye bölümü, oluklu demirden yapılmış bir paraşüt deposu, bir diş ameliyathanesi, bir ana revir, hatta biz köy çocuklarının Walt Disney filmi izlemeye davet edildiğimiz, metal çatılı bir sinemaları vardı. Bazı Amerikan askerlerinin tabela asmasını izledik. Tabela boyanmış bir ahşaptı. Üzerinde *Teneke Kasabası’na Hoş Geldiniz* yazılıydı.

“Siz bayanlar, pilot olmayı mı düşünüyorsunuz?” diye sordu bir havacı. Susan ve ben, kocaman B17 bombardıman uçağına bakıyorduk. Adam gülümsedi. Yüzü, akşa-

müstü güneşinin ışınlarıyla parıldıyordu. Çok uzundu. Üniformasının düğmeleri parlaktı. Gözleri koyu maviydi ve kibarlık doluydu.

“Sadece etrafa bakıyorduk,” dedi Susan nazikçe.

“Sorun değil. Köyden misiniz?”

“Swan Çiftliği’nde yaşıyoruz,” dedi Susan eliyle işaret ederek. “Orada. Burası babamın arazisi.”

“Ah, öyle mi?” Şapkasını çıkardı ve elinde tekrar tekrar çevirdi. “Ee,” dedi. “Umarım burada olmamız onu endişelendirmiyordur?”

“Hayır,” diye cevapladı Susan. “Bunların hepsi savaşın bitmesi için, değil mi?”

Biraz portakal alıp alamayacağımızı sordu.

“Portakal mı? Elbette, size birkaç tane portakal getirebilirim. Söyleyin bakalım, çiftliğinizde tavuklarınız var mı?”

Susan şaşırmış görünüyordu. Her çiftlikte tavuk olurdu.

“Çok tavuğumuz var,” dedim. Bu uzun Amerikalıyı ve yumuşak gülümsemesini sevmiştim.

“Sadece yumurta tozumuz var,” dedi bize. “Etraftaki bazı çiftliklerde tavuk olması gerektiğini düşündüm.”

“Taze yumurta mı istiyorsunuz?” diye sordum, hevesle. “Annem tavuk besliyor ve tüm yıl boyunca yumurtluyorlar. Size yumurta getirebiliriz.”

Ona her gün bir düzine yumurta getireceğime dair anlaştık. Bir barakanın dışında beklememizi söyledi ve bir dakika sonra elinde portakallarla dolu kahverengi bir kese kâğıdıyla geri geldi. Sevinçle havaya zıplamak istiyordum. Annem meyve severdi ve savaş boyunca çok az meyvemiz olmuştu. Onunla bir portakalı bölüştüğümüzü

hayal ettim, portakalın getireceği mutluluğu, ikimizi de hoşnut edecek tatlılığı düşündüm.

“Ve siz de yumurtaları unutmayacaksınız? Oraya getireceksiniz, anladınız mı? Beni sorun, Binbaşı Jack Williamson.”

“Öyle yaparız,” dedi Susan.

“Harika. Peki, ikiniz kardeş misiniz?”

“Kuzeniz,” dedi Susan. Elini uzattı. “Bayan Susan Marks. Tanıştığımıza memnun oldum.”

“Tanıştığımıza memnun oldum, hanımefendi. Peki, senin adın ne, ufaklık?”

Ona bir asker selamı verdim. “Molly Marks,” dedim. Güldü ve o da beni selamladı. Bu hareketinden sonra onu bir arkadaş olarak görmüştüm.

“Peki ya sen, Binbaşı Molly Marks? Senin de babanın çiftliği bu yakınlarda mı?”

Kızardım ve Susan’a baktım. Köydeki herkes babama ne olduğunu biliyordu. Birine hiçbir zaman neler olduğunu anlatmak zorunda kalmamıştım. Ne diyeceğimi bilemedim.

“Artık gitmeliyiz,” dedi Susan. “Portakallar için teşekkür ederiz.” Elimi tutup beni peşinden sürükledi.

“Yumurtaları unutmayın,” diye seslendi arkamızdan.

Yaz boyunca ben ya da annem, askerlere yumurta götürdük. Amerikalıları sevmiştim. Bize harika şeyler veriyorlardı; kurutulmuş meyveler ve portakallar, sakız, paraşüt ipeği, dondurma ve meyveli kekler. Herkes Amerikalıları seviyordu. Huysuz Roger amca bile. Bazi

adamlar çiftçilikle ilgili şeyler biliyorlardı, onunla traktör ve biçerdöverlerle ilgili konuştular. Ondan sonra amcam çiftliğimizdeki tüm atları sattı ve bir traktör aldı, araç ta Pensilvanya'dan geldi. Ipswich rıhtımına parçalar halinde ulaştı ve havacı arkadaşları, ona birleştirmesi konusunda yardımcı oldu.

Jack Williamson, Susan'a havaalanında bir dans için teklifte bulunmaya geldiğinde, Marion yenge en iyi çinilerini çıkardı ve yemek odasında çay içtik.

"Ah, olmaz," dedi annem gülümseyerek, Jack ona da dans etmeye gelmesini önerdiğinde. Kalbim yavaş atıyor gibiydi, çok güzeldi. Babamın da onu görebilmesini diledim. Bir kolunu omuzlarıma koydu ve dans etmeye gidemeyeceğini söyleyip teşekkür etti.

Roger amca, Susan'ın yanında biri olmadan dansa gitmesine karşı çıktı. Büyükanne ve Marion yenge onu ikna etti.

Jack Williamson bir subaydı. Çok yüksek rütbeli biriydi gerçekten. Sivil hayatında New Yorklu bir avukattı. Bir beyefendiydi. Annem Susan'a refakat etmeyi kabul ettiği zaman amcam yumuşadı. Annem dört kişilik bir grup oluşturmak için Clarkie'yi de çağırdı ve buna memnun oldum. Susan gece boyunca Amerikan havacıyla dans ederken annemin bir köşede tek başına oturduğunu düşünmek istemiyordum.

Annem, Susan'la Teneke Kasabası'na gitmek için ayrılmadan önce beni iyi geceler dilemek için öptü. Babamın, ben doğduğumda hediye olarak verdiği incileri takmıştı. Bana sarıldı ve geçen birkaç yıldır kendi üzüntüsüne daldığı için beni hayal kırıklığına uğrattığını söyledi. "Ama ben seni çok seviyorum, tatlım. Bildiğinden çok

daha fazla. Artık daha iyiyim. Yeniden mutlu olacağız, göreceksin.”

Onun kırık kalbini sadık bir evlat olarak idare etmiştim. Her yere peşinden giderek ve taşla dönüştüğünü kabul etmeyerek. Annemi kurtardığım için gururluydum, onu bize geri kazandırdığım için mutluydum.

Alt katta bir pencere ve büyükannemin oturmaktan hoşlandığı yaslanma yeri uzun olan bir koltuk vardı. O gece, koltuğa tırmandım ve tarlaların hizasından Teneke Kasabası’nı izledim. Caz müziğin sesi, yaz gecesinde havada süzülüyordu. Başka sesler de vardı, birden patlatılan kahkahalar ve nadir olan cip ve motosiklet sesleri duyuluyordu. Susan’ı Jack’le dans ederken hayal ettim. Susan’ın onunla annemin de Clarkie’yle evlenmesini umdum, böylelikle onun çiftlik evinde yaşayıp mutlu olabilirdik.

O yaz, Clarkie’nin evine her gittiğimde, sıkışık küçük salonda genelde Amerikan askerleri olurdu. Jack Williamson ve arkadaşları konuşup sigara içerlerdi. Clarkie, ev yapımı böğürtlen şarabını onlarla paylaşırdı. Annem ve birdenbire yetişkin olup benimle yapboz yapmaya karşı ilgisini yitiren Susan, bazen akşamüstlerini onlarla geçirirdi.

Susan, geniş paçalı pantolon ve belden sıkıca bağladığı bir erkek gömleği giymeye başlamıştı. Saçlarını zafer ruloları¹ modeli yapıyordu ve kendine kırmızı bir ruj almıştı.

“Jack Williamson, New York’ta bir kızla nişanlıymış ama nişanı bozmuş,” diye fısıldadı bana bir gece. “Âşık olmuş, Molly. Sırılsıklam aşk sarhoşu olmuş. Bu delice ve

1 Ç. N. 1940’larda moda olan bir saç modeli.

romantik, ayrıca zorlukla nefes alıyorum çünkü sanırım ben de âşığım. Kimseye söylemeyeceğine söz ver, tamam mı?”

Söz verip yemin ettim, heyecandan sersemlemiş gibi hissediyordum, ağızımdan tek kelime çıkmayacağına dair söz verdim, anneme bile söylemeyecektim.

Temmuz ayında, okulda en iyi kompozisyon ödülünü kazandım. Derenin yanındaki yıkık bir çiftlik evinde yaşayan bir ailenin hikâyesini yazmıştım. Köy papazı, hikâyeyi kilise gazetesinde yayımlamıştı ve Jack’le Clarkie, Susan’ı, annemi ve beni kutlama yapmak için Ely Katedrali’ne götürmüştü. Büyükanmem, bana hediye olarak dantelli sarı bir hırka örmüştü. On yaşındaydım, annemle ben, yeniden babamla ilgili konuşmaya, onun anılarını paylaşmaya başlamıştık.

Çimenlerin üzerinde oturup katedralin gölgesinde sandviç yedik.

“Yıkık evde yaptığımız piknikleri hatırlıyor musun?” diye sordum ona. “Ve babamın orada senin için topladığı Noel güllerini?”

“Güzel günlerdi,” dedi yanağı yanağımdayken. “Çok güzel günlerdi. Yeniden o zaman olduğumuz gibi mutlu olacağız, söz veriyorum.”

İstasyonda, saatin önünde bekleyen tek kişi ben değildim. İnsanlar sürekli bir şekilde buluşuyor ve neşeli gruplar halinde uzaklaşıyorlardı. Tek ayaklı bir asker vardı. Benim beklediğim kadar o da bekledi. Ne şapka ne de eldiven giymiş olan ve elindeki mendili döndürüp duran yaşlı bir

kadın da bekliyordu. Büyük siyah, karanlık ve bomboş gözleri vardı.

İstasyonun farklı peronlarına trenler vardığında, ana bekleme salonu insanlarla doldu. İleriye doğru, eve giden fabrika işçileri gibi yığılıyor, salonu, yürüyen ayaklarının, sohbetlerinin, gitmek için ettikleri acelenin sesiyle dolduruyorlardı. Yaşlı kadının ve yaralı askerin, sanki tanıdıkları birini bekliyorlarmış gibi etrafa bakındıklarını gördüm. Jack o dakikada gelseydi saklanmak çok kolay olurdu. Kalabalığın içine karışıp kaybolabilirdim. Krakerlerin ağzını açtım. Ne kadar aç olduğumun farkında değildim. Sarı elbiseli bir kız gördüğümde neredeyse hepsini bitirmiştim. En sevdiğim hırkamla aynı sarı renkti, bu renk aklımı çiftlik düşünceleriyle doldurdu. Kırmızı şapkalı bir hamal, ona hafifçe çarptı ve kız tökezleyip bavulunu düşürdü. Bavul açıldı, kız eşyalarını almak için eğildiğinde kızardı. Ona üzüldüm. Bavullarımızı düşürseydim ve tüm eşyalarımız yabancılar baksın diye etrafa dağılsaydı ben de çok utanırdım. Benden daha büyüktü ama yine de gençti. Çiçekli bir şapka takmıştı ve kırsal kesimden olabilmirmiş gibi görünüyordu. Belki de bana arpa tarlasını hatırlatan şey saçlarıydı ya da muhtemelen gözlerindeki şaşkın bakış bana tanıdık gelmişti. Sanki o da evinden uzakta olmanın ne olduğunu biliyormuş gibiydi. Kırıntıları üzerimden silktim, beremi düzelttim ve ona doğru ilerledim. Yürürken üniformalı bir havacının saatin altında durduğunu gördüm. Bayan Lewis'in bana verdiği fotoğrafa bakmama gerek yoktu. O, Jimmy'ydi. Ona doğru mu gitsem, annemin yanına mı koşsam emin değildim. O esnada hamal kıza yardım ediyordu. Bekleme odasına koştum.

“Burada,” diye bağırdım annemi görünce. “Jimmy burada!”

Bayan Lewis ayağa kalktı, ateşi varmış gibi yalpalıyordu, her an bayılacakmış gibiydi.

“Gidemem. Onu görmeyi istemiyorum.”

“Elbette gideceksin,” dedi annem. “Bekliyor.”

“Yapamam.”

“Bir bebek bekliyorsun...” diye başladı lafına annem. “O senin kocan...”

Bayan Lewis ağlamaya başladı. Bebekler, babaları ve Jimmy başka bir yere yollandığında, yalnız kaldığı için dans etmeye gittiği geceyle ilgili mırıldanmaya başladı. Bunları neden söylediğini bilmiyordum. Jimmy oradaydı, onu bekliyordu. Annem onu sevip sevmediğini sordu ve Bayan Lewis, onun için dünyanın diğer ucuna geldiğini ve yapması gerekirse yine bunu yapacağını söyledi.

“İyi o zaman, git ona,” diye üsteledi annem.

“Hadi!” dedim düşünmeden ellerini tutup. “Bir Micky Mouse oyuncağı ve bir demet çiçekle seni bekliyor.”

“Çiçek mi?”

“Güller,” diye üsteledim. “Sarı olanlardan.”

“Ona git,” dedi annem yeniden.

Bayan Lewis gözlerini kuruladı ve önce biraz üstünü başını toparlaması gerektiğini söyledi. Rujunu ve rime-lini yeniden sürdü ve burnunu pudraladı. Sonrasında Jimmy’nin ayakta durup beklediği yere yürüdük. Bayan Lewis, Jimmy’yi gördü ve yüzüne bir gülümseme yayıldı. Daha önce yaşadığı her şeyi unuttuğunu biliyordum. Bizi, Londra’da bombalanmış olan evini. Hepimiz geçmişe gitmiştik. Jimmy eğilip dudaklarına bir öpücük kondurduğunda küçük bir çığlık attı. Kızıl saçları, düzensizce

yüzüne doğru uçtu ve Jimmy şefkatle parmaklarıyla saçlarını kenara itti. Hiç de çirkin olmadığını fark ettim. Jimmy'sinin yanında, Bayan Lewis şaşırtıcı derecede güzeldi.

“Seni doğurduğumda on altı yaşındaydım,” dedi annem. Yürüyüp gitmelerini hâlâ görebilirmişiz gibi durup Lewislerin ardından baktık. “Sadece bir çocuk. Baban ve ben hayatın tadını çıkardık. Piknikler, buz patenleri ve gölde yüzmeler. Tüm ülke boyunca bisiklet sürdük. Köy danslarında, insanlar ikimizi birlikte izlemeyi severdi. Baban bizim yeniden mutlu olmamızı isterdi. Jack geldiğinde iyi olacağız, göreceksin.”

“Eve gitmek istiyorum,” dedim anneme. Ama istediğim şeyin çoktan gittiğinin farkındaydım. Evi, savaştan önceki haliyle, babamın atların sırtında olduğu zaman ve çiftliğin hayatımızın merkezi olduğu zamanlardaki gibi istiyordum.

“Geri gidemeyiz,” diye iç çekti annem ve kafasını başka yöne çevirdi. Babamı düşündüğünden emindim. Neler olduğunu ve onu nasıl kaybettiğimizi düşünüyordu.

Bir kış akşamüstünde, gölün üstünde patenle kayıyorduk. Clarkie oradaydı. O ve babam, gölün kenarı etrafında yarış yapıyorlardı. Annem ve ben el ele tutuşmuş, küçük daireler çizerek dönüyorduk. Buzda, ayaklarımızın altında açan, kıvrıkcık yaprak ve tüy şekilleri vardı. Kış sihri, diye adlandırdı annem onları. Bir bağırma sesi duyduk ve ilerde Clarkie buza gömüldü. Su derin değildi. Sadece merkezde derin ve koyuydu. Ayağa kalktı, dizine kadar

batmıştı, küfürler savurup lanetler okuyordu. Babam onu dışarı çekti, yanımıza geldiklerinde gülüyorlardı.

Annem, Clarkie üşütmeden eve gidelim diye ısrar etti. Hava kararıyordu, Clarkie şapkasını düşürdüğünü fark etti. Babam almaya gitti. Clarkie gerek olmadığını söyledi. Yıpranmış eski bir şapkaydı. Babam güldü. Yıpranmış ya da yıpranmamış, gidip geri getirecekti. Bulmak zorundaymış gibi davranmıştı. Bir şaka gibi. Bir iddia gibi. Çok iyi bir şekilde gölün karşısına kayarak geçti korkusuz babam, turkuvaz gökyüzüne karşın sevimli kara bir figür gibiydi. Daha çok gitti, buzun çok ince olduğu derin sulara gitti.

Annem de olanları hatırlıyormuş gibi alnını ovuşturdu. “Sonlar acıtır,” dedi. “Ama bizlere yeni başlangıçlar verirler.”

“Her şey değişir,” diye ekledi usulca. Çantasını karıştırıp adres defterini çıkardı ve bana saatin yanında durmamı söyledi. Jack’in ofisini arayarak yola çıkıp çıkmadığını kontrol edecekti.

Gelmemesinin annemin kalbini kıracağını biliyordum. Clarkie’nin kullanmayı sevdiği bir ifade olan, göz açıp kapayıncaya kadar geri geleceğine söz verip yürümeye başladı.

Annemin, Clarkie’yle evleneceğine gerçekten inanmıştım. 1944 yılının Noelinden hemen önce ona söylemiştim. Jack’in bölüğü tehlikeli bir görevdeydi. Tüm gece boyunca uçakların uçuş seslerini duymuştuk ve sabahında annem ve Susan kiliseye gidip havacıların sağ salim dönmeleri için dua etmişti. Ben Clarkie’yi görmeye gittim. Yoğun bir kar yağışı vardı, bembeyaz tarlalarda zorla yürüdüm.

Oturma odasında oturduk, bana ateşin önünde bir fincan sıcak çikolata ve tost yaptı. Amerikan uçaklarının Fransa kıyılarında uçması hakkında konuştuk. Clarkie, bu cesaretlerinden dolayı babamın onları takdir edeceğini söyledi.

“O, Jack Williamson’ı severdi. Sen onu seviyor musun, Molly?”

“O çok iyi biri,” dedim. Susan’ın Jack’i sevdiğini söylemeyi çok istiyordum. Çiftlik evini, zeytin yeşili duvar kâğıtlarını ve koyu renkli dolaplarını düşündüm. Mutfaktaki fırını yağla kaplıydı ve kullanılmış tavalarla doluydu. Annemle bu evi temizlediğimizi hayal ettim.

“Peki, sen evlenmeyi ister misin?” diye sormuştum. “Tanrı aşkına, Molly, çok komik sorular soruyorsun. Kiminle evlenmeyi?”

“Annemle. Senden hoşlanıyor, hoşlandığını biliyorum. En iyi arkadaşımız olduğunu söylüyor.”

Clarkie benim için tosta tereyağı sürüp tabağıma koymuştu.

“Hak eden her erkek, Irene’le evlenmeyi ister,” demişti. “Baban onu eve ilk getirdiğinde, tüm hayatım boyunca bir daha hiç kimseyi o kadar kıskanmadığımı itiraf etmeliyim. Ama ben olamazdım. Ben değildim.” Şöminedeki ateşi karıştırdı. “Babanı kurtarabilmek için elimden gelen her şeyi yaptım. Bunu biliyorsun, değil mi?”

“Biliyorum. Seninle burada yaşayabilirdik, Clarkie. Bunu çok isterim.”

“İnsanların evlenebilmesi için birbirine âşık olması gerekir. Bunu anlıyor musun, Molly? Kimi seveceğini seçemezsin. Büyüdüğünde anlayacaksın. Irene yeniden evlenmeli. Haklısın. O mutlu olmayı hak ediyor. İkiniz de öyle.”

Eve geldiğimde annem ve Susan durmadan gülümsüyorlardı. Jack'ın bölüğü sağ salım geri gelmişti. Clarkie'nin bekâr kalacak olmasına üzüldüm. Annem için yeterince iyi olmadığını düşünüyordu ama yeterince iyi olduğunu ona fark ettirirdim.

Noel hediyelerinin verildiği ilk gün, erken uyandım ve dışarı çıktım, karlı patikalarda ve kan kırmızı kutsal meyvelerin kırağıda parladığı harabe çiftlik evi boyunca zorlukla yürüdüm, altlarından akan dere donmuş griydi. Clarkie için Noel gülleri topladım. Onları anneme hediye olarak sunabilir diye düşündüm. Çömeldim, sesleri duyduğumda beyaz çiçekleri topluyordum. Bir adam ve bir kadın, yazlık evinin duvarının önünde duruyorlardı. Onlara doğru ilerledim, özel yerimde başkalarının olması beni şaşırtmıştı. Annem ve Jack'ti. Annemin omuzlarında onun uçuş ceketi vardı.

“Geldiğinde,” diyordu Jack, “sana Times Square’i göstereceğim ve Toffenetti’nin Restoranı’nda çilekli kura-biye yiyeceğiz.”

Eğilip kolunu anneme doladı ve dudaklarından öptü.

Ardından annemin gülmesini duydum. Mutlu gibiydi. Mutluluğunun benimle bir ilgisi yoktu. Karda çömeldim, kalbini onaran kişinin Jack olduğunu biliyordum, ben değildim.

Noel güllerini attım ve göle dökülen donmuş dere boyunca yürüdüm. Babam öldüğünden beri oraya gitmemiştim ama bu Clarkie’ye gitmek için en hızlı yoldu. Pancar tarlasının olduğu tarafa indim ve evinin önünde durdum. Kapkara perdeler çekilmişti ve siyah duman, bacadan halkalar halinde çıkıyordu. Ön kapıyı gürültüyle açtım. Clarkie şöminenin kömür ateşinin önünde oturu-

yordu. Susan, onun bacaklarının arasında oturuyordu, sırtını göğsüne yaslamıştı. Clarkie kollarını etrafına dolamıştı. Beni gördüklerinde kıpırdamadılar. Susan bana içeri girip kendimi ısıtmamı söyledi.

Roger amca'yı ambarda buldum. Elinde bir yağ tenekesi ve bezle ayaktaydı. Bir direkte fener asılıydı, sarı ışığı traktörün motorunu aydınlatıyordu. Beni dinledi ve konuşmamı bitirdiğimde elini bezle sildi.

“Susan’ın şimdi orada olduğunu mu söylüyorsun?”

“Onunla haliya uzanmıştı,” dedim, koştüğüm için hâlâ nefes nefeseydim. “Ateşin önünde.”

Clarkie’den nefret ettiğini söylemesinden memnun olmuştum. Annem ve Susan tarafından ihanete uğradığımıza inanmasını görmekten memnundum.

Roger amca, Clarkie’nin evine gitmiş ve onu av tüfeğiyle tehdit etmiş. Susan aralarında durmuş. Bunları Clarkie bana daha sonra anlattı. Roger amca, Susan’a ya eve gelmesini ya da evlatlıktan reddedileceğini söylemiş.

Susan eve gelmedi. O ve Clarkie kasabada evlendi. Annem ve Jack de evleneceklerini duyurdular. Jack’in annesi, düğünde giymem için Amerika’dan yünlü, mavi bir palto yollamıştı. Yanında bir mektupla gelmişti, savaş bittiğinde bizimle tanışmak için sabırsızlandığını yazmıştı. Annem ve Jack’in düğününde yüzümü astım ve elimdeki menekşelerin yapraklarını kopardım. Daha sonra, barın bahçesinde Jack bana, bazen yetişkinleri anlamanın güç olduğunu, ağlamayı istemekte yanlış bir şey olmadığını ve her zaman güçlü olmama gerek olmadığını söyledi.

“Ağlamıyorum,” diye üsteledim, kolumla burnumu silerek.

“Elbette ağlamıyorsun,” dedi ve bana mendilini verdi.

Susan oğlunu doğurduğunda ona Robert adını verdi. Amcam onu görmeyi reddetti. Annem Amerika'ya gitmek için hazırlanıyordu. Büyükanmem sonunda annem ve Jack'e rıza göstermişti. Amerika'da benim gibi akıllı bir kız için fırsatlar olacağına karar vermişti.

Gitmeden bir hafta önce, Susan ilk defa Robert'ı çiftliğe getirdi. Büyükanmem, annem, Marion yengem ve Susan'ın erkek kardeşleri onu kucaklarına almak için sıraya girmişti. Onu biberonla beslememe izin verdiler ve o, aç bir kuzu gibi çenesinden damlatarak içti.

"Tam bir sevimlilik abidesi," diye bağırdı büyükanmem.

Büyükanmem, Clarkie ve Susan'ın büyük bir aile olmaları gerektiğini söyledi. Marion yenge ise şimdilik bu kadarının yeterli olduğunu söyledi.

"Clarkie iyi biri," dedi Susan onlara. "O iyi bir baba."

Marion yenge ve büyükanmem buna katıldılar, kızgın olmaları gerektiğini ikisi de unutmuş gibiydi.

Roger amcanın traktörünü bahçeye sürdüğünü duyduğumuzda Susan'ın gözlerinde meydan okuyan bir ifade belirdi.

"Ben gitsem iyi olacak," dedi.

Evden çıktıktan sonra, büyükanmem ve ben üst kattaki pencereden, onun kollarında oğluyla hızlı bir şekilde tarladan ilerlemesini izledik.

Saatın yanındaki yaralı askerin genç ve umut dolu bir yüzü vardı. Kıyafetleri temizdi ve eğer bakmasaydım ayağı varmış gibi davranabilirdim. Bir çiftin onunla buluşmaya gelmesinden memnun olmuştum. Gidecek bir ailesi

olmasından. Giderken beni başıyla selamladı. Siyah gözlü yaşlı kadın ellerini birbirine dolamış, bana bakıyordu. Annemi bulmaya karar verdim. Telefon kuyruğunda ileri geri gittim ama orada değildi, bekleme salonunda da değildi. Ahşap banklar boyunca ilerledim ve çantalarımızı yokuştan daha aşağıya sürükledim Ana salona geri döndüm ve merdivenleri çıktım, her yeri görebilmek için balkonda durdum. İçimi çok kötü bir panik duygusu kapladı. Birkaç tren birden gelmiş olmalıydı ki birdenbire insanlar daha da kalabalıklaştı.

“Kayboldun, değil mi?” dedi bir ses. Siyah gözlü yaşlı kadındı. “Oğlum donanmada. Yakında geri gelecek. İyi Şans limonlu turtamın bir parçasını buzdolabında onun için saklıyorum. Sen kimi bekliyorsun, tatlım? Bir hamaldan sana yardım etmesini isteyeyim mi? Hepsini tanıyorum. Her gün buraya gelip bekliyorum. Tek başına olmak için çok gençsin...”

Dirseğimi tuttu ve beni evine götürme teklifinde bulundu. Oğlu geri gelene kadar onun odasını kullanabilmişim. Yatağı mavi satenden yapılmış. Bana Savunma Bakanlığı’ndan gönderilmiş bir telgraf gösterdi ve bir hata yaptıklarını açıkladı. Oğlu boğulmuş olamazmış. Müthiş bir yüzücüymüş.

“Sana göz kulak olacağım, hayatım,” dedi. “Sana çok iyi bakacağım.”

Kulağımda bir uğultu sesi oluştu, bedenimi bir panik dalgası kapladı. Bana istemediğim halde kibarlık gösteren bu kadından kolumu kurtarmaya çalıştım. Annemi bulmak için yeniden kalabalığı taradım ve onun yerine Jack’i gördüm. Uzundu ve kesinlikle oydu, şapkasını elinde durmadan döndürerek saatin önünde bekliyordu.

“Geldi!” diye bağırdım, kadınla mücadele edip onu iterek. Bavullarımızı aldım ve merdivenlerden inmeye çalıştım. Haftalarca süren yolculuğumuzda beni, çiftliği ve sevdiğim insanları tanıyan, gördüğüm ilk kişi Jack’ti. Onu böyle görmek, yeniden evi görmek gibiydi.

“Jack!” diye bağırdım, ondan saklanma düşüncesi tamamen gitmişti. “Jack, Jack, benim!”

Annemle ben çiftlik evinden karanlıkta ayrıldık. Önceki gece veda etmiş ve Amerika’ya vardığımızda onlara yazacağımıza dair söz vermiştik. Büyükanmem yolda yememiz için bize bir şeyler hazırlamıştı. “Kendine dikkat et,” dedi ve o kadar sıkı sarıldı ki nefes alamadım. Bana küçük, eski püskü bir oyuncak ayı verdi. “Bu, baban küçükken onundu. Sende kalsın.”

Annem, yolculuk kıyafetlerimi Susan’ın kullanılmayan yatağının üzerine koydu. Askılı bir elbise ve favorim olan sarı hırkam. Peter Pan yakalı kadife deniz mavisi kabanım, bir çift eldiven ve berem.

Çiftlik avlusunda pinekleyen çoban köpeğini sessizce arkada bıraktık. Ağustosun ay ışığında çimen yoldan geçerken gümüş ışınlar bizi parlatıyordu, pervane böcekleri dans ediyordu. Çiy, çoraplarımı ve sandaletimi ıslatıyordu. Durup yuvam olan samandan yapılmış çiftlik evine baktım. Alt kattaki pencerede bir silüet belirdi. Bu, büyükanmemdi. Elini havaya kaldırdı ve birden hep orada olan sandalyeye yığıldı.

O an biliyordum, çok yaşlı bir kadın olsam bile büyükanmemin o penceredeki halini unutmayacaktım. Ben

giderken nasıl el salladığını ve gittiğimiz için fenalaşıp o sandalyeye çöküşünü hep hatırlayacaktım.

Annem, karanlıkta uzun adımlar atarak çoktan ilerlemişti. Arkasından koşup beklemesini söyledim.

“Büyükanne...” dedim.

“Arkana bakma,” diye fısıldadı annem, daha hızlı yürüyerek. “Arkana bakma.”

Annem, Jack’le birlikte saatin önünde bekliyordu. İkisine birden seslendim ve istasyondaki onca sese rağmen her nasılsa beni duydular. Beni duydular ve onlar bana sarılırken düşünemediğim tek şey, onlara ait olduğumdu.

“Saklanacaktım,” dedim. Üzgün olduğumu bilmeleri gerekiyordu. Yanlış yaptığım birçok şey vardı.

“Tatlı kız, bulduk seni,” dedi Jack bavullarımızı alırken. Annemin gözlerine mutluluk veren bir konuşma şekli vardı. Sözlerindeki sıcaklığı ben de hissettim. “Hazır mısın, Molly?”

Annem bana endişeyle baktı.

“Evet,” dedim, elimi tutmasına izin vererek. Evet, gitmek için hazırdım.

TEŞEKKÜRLER

İngiltere, Suffolk’taki Rattlesden’in küçük bir köyündeki İkinci Dünya Savaşı’ndan kalma Amerikan havaalanında beni gezdiren Roger Watts’a bu cömert davranışı için teşekkür ederim. Savaş sırasında, havaalanı Amerika

Ordusu'nun 8. Hava Kuvvetleri 322. ve 447. Bombardıman Ekibi tarafından kullanılmış. Ana kontrol kulesinde durup şu anda tarım arazisi olan alana bakınca Roger'ın kişisel ve tarihi anekdotlarla o inanılmaz geçmişini canlandırma yeteneği benim için paha biçilmezdi.

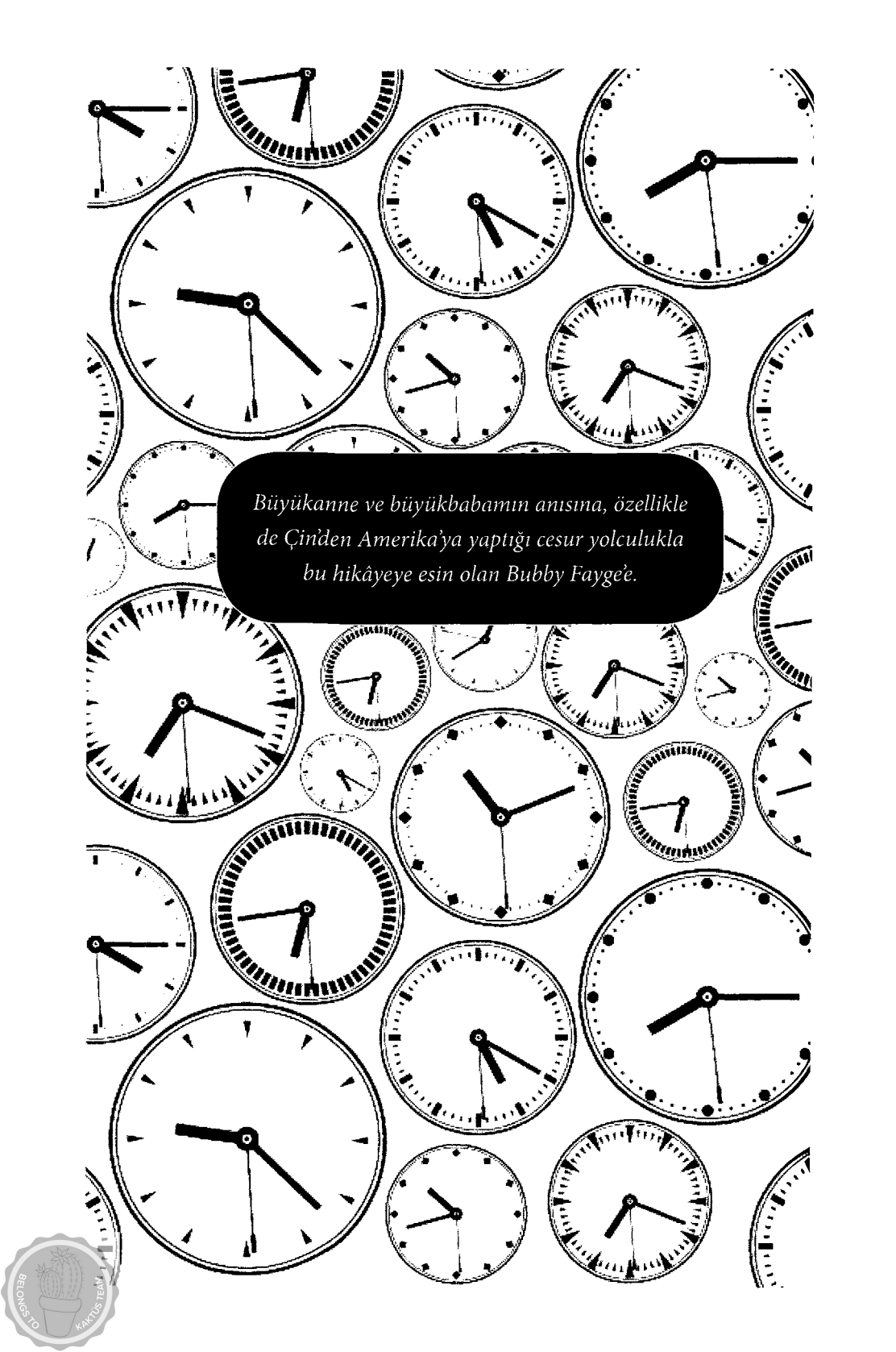
—
KAYBEDECEĞİN
BİR ŞEY
—

PAM JENOFF

İngilizceden Çeviren:

Traje Tanrıkkulu

*Büyükanne ve büyükbabamın anısına, özellikle
de Çinden Amerika'ya yaptığı cesur yolculukla
bu hikâyeye esin olan Bubby Faygê.*

Ella, ayaklarının altında hâlâ trenin hafif sarsıntısını hissederek platforma adım attı. Kendini toplamaya çalışarak şapkasını düzeltti. Aslında bu, Hongkou Mahallesi'ndeki yalnız Yahudi tuhafiyecinin yaptığı ve annesinin, Ella'nın ihtiyaç duyacağını söyleyip durduğu şapkasıydı. Şapkası da yanından gösterişli bir şekilde geçip giden New Yorklu kadınlarinkinden belirgin bir şekilde birkaç santim uzun olan elbisesi gibi eski moda ve boğucuydu.

Orada burada koşuşturan yolcu akınından kendisini kurtarmak için duvara yaslandı. Sigara dumanları, bir tüy gibi yukarıdaki yastığa benzer buluta yükseliyordu. Kalabalık onu rahatsız etmiyordu; Ella, Şangay pazarında izdi-hama alışmıştı. Onu, kendi vücudunun bir parçasıymış gibi görüne kadar ittiren insan bedenlerinin akıntısında sörf yapmayı öğrenmişti. Defalarca başkalarına ait olan eşya ve çantaların kolunda garip izler bıraktığı olmuşt.

Ella, uygun bir yere sığışmasını sağlayan açıklığın tadını çıkararak sert, serin duvara yaslandı. Bu durum, ne

kadar normal hissetse de buğday sarısı saçları ve açık mavi gözleri nedeniyle göze çarptığı Çin'de nadiren yaşayabildiği bir lükstü. Trende yalnız seyahat eden bir kadının nasıl dikkat çekmemesi gerektiğini öğrenmişti. Buradan yolcuların akşamları Grand Central Terminali'nden geçişini öylece izleyebilirdi. Her yerde askerler vardı. Her ne kadar savaşın ağırlığı yüzlerinden kalkmış olsa da acı ve zorluk hâlâ o kadar tazeydi ki gözleri çevrelerindeki normal her şeyin üzerinde beğeniyle dans ediyordu. Melon şapka giymiş bir adam hızlıca geçti, neredeyse peronu topallayarak geçen yaşlı bir kadınla çarpıştıyordu. Ella, Şangay otobüslerindeki kalabalıklarla mücadele eden yaşlı yolcuların, kamburu çıkmış, yüzleri Shar-Pei köpekleri gibi sarkıp kat kat olmuş kadınların korkusuzluğuna her zaman hayranlık duymuştu.

Ella, kalabalığın hızına ayak uydurmak için adımlarını olabildiğince uzun ve kendinden emin atmaya çalışarak tekrar ilerlemeye başlamıştı. Bir otel lobisine açılan ikili kapıyı geçti. Kapının yanında *Biltmore Salonu* yazan bir levha vardı. Öbür tarafta, çevrelerindeki kalabalıktan habersiz, birbirilerine sıkıca sarılmış bir çift duruyordu. Ella gözlerini kaçırmaya çalıştı ama kendisini çiftin dudaklarının birleştiği yere bakarken ve bunun nasıl hissettireceğini merak ederken buldu. Başka bir yöne bakınca yanlarında üç dört yaşlarında bir kızın olduğu başka bir çift gördü. Bir anda Ella'ya sanki baktığı her yerdeki insanlar çiftmiş gibi geldi. Sadece o yalnızdı.

Yalnızdı, babasını bulana kadar. Onu görmek nasıl bir şey olacaktı? Ella yolculuğu boyunca yüzlerce kez, aralarında oluşabilecek sessizliği bozacak ve onları iki yabancıdan daha fazla bir şey yapacak doğru kelimeleri aramıştı.

Onu son kez kucağına alıp yanağını kaşındıran ve tatlı tatlı pipo dumanı kokan sakalına bastırdıktan sonra gemide çalışmaya başlamak için neşeyle gittiğinde Ella sadece on iki yaşındaydı. Dört yıl sonra babasının zihnindeki görüntüsü bulanıklaşmış, kısık kahkahası solmuştu. Ama şimdi burada onunla aynı şehirdeydi. Ondan sadece birkaç kilometre, hatta belki de sadece birkaç blok ötedeydi.

Ana salona varınca Ella başını kaldırıp kubbeli, yüksek tavana baktı. Durdu; sallanan geminin, trenin ve gençliğin şehrinin klostrofobisinin aksine açık havanın tatlılığını içine çekti. İki sarmal merdiven yukarıdaki balkonda birleşiyordu. Gişelerin üstünde, rahibe kıyafetleri içinde bile muhteşem gözüken Ingrid Bergman'ın büyük bir posterı vardı. Grand Central Sineması'ndaki *Azize Mary'nin Çanları*'nın seansları yazıyordu. (Tren istasyonunda bir sinema, kim böyle bir şeyi düşünebilirdi ki?) Uzayıp giden, farklı trenleri gösteren tabelalar istasyonu kaplamıştı. Gidilebilecek yerlerin çokluğu baş döndürücüydü, onu yormuştu. Haftalardır seyahat ediyordu; artık sadece dinlenmek istiyordu.

Terminalin ana salonundaki saatin yanında, kendisi gibi yalnız duran mavi bereli bir kız vardı. On iki yaşından büyük olamazdı. Ella, ona verebileceği hiçbir şey olmadığını fark etmeden önce, yardıma ihtiyacı var mı diye sormayı düşündü. Kızın aydınlık gözleri ve çilleri evdeki erkek kardeşini hatırlattı. "Ama neden gidiyorsun?" diye sormuştu Joseph üzgün bir şekilde. Beş yaşındaydı, babalarının ne zaman gittiğini hatırlamak için çok küçüktü.

Kardeşinin görüntüsünü kafasından sildi ve tekrar saate baktı. Bu sefer kızın bir paketten bir şeyler atırdığını fark etti. Yani kızın hiç kaybolmuş gibi bir

hali yoktu. Ella aynı şeyi kendisi için de söyleyebiliyor olmayı istedi. Tekrar terminalin çevresini inceledi, istasyondan en iyi çıkış yolunu aradı. Danışmayı fark ederek oraya yöneldi. Adım attığı anda arkadan bir şey ona çarptı. Valizindeki yarı kırık toka açılıp da içindeki eşyalar etrafa yayılınca, “Ah!” diye bağırdı. Geceliğinin ve iç çamaşırlarının ortaya dökülmesinden utanmış bir şekilde, aceleyle yere eğildi, eşyalarını toplamaya çalıştı. Ama insanlar onu fark etmeden çevresinde hareket etmeye devam etti.

“Çok özür dilerim,” dedi yukarıdan bir ses, “İzin verin.” Aksanı farklıydı, daha önce duyduğu Amerikalılarınki gibi değildi. İpek bir geceliği sıkıca göğsüne bastırarak yukarı baktı. Siyah gözlü genç bir adam yanında duruyordu. Şapkasının altındaki saçları da siyahtı ama sanki kar sadece onun üstüne yağmış gibi gri bir perçemi vardı.

Ella eşyalarını, adam onlara dokunamadan, hızlıca valizine tıktı. “Hallettim. Yine de teşekkür ederim.” Kelimeler ağzından kaba ve karışık bir şekilde çıktı.

“İngilizce biliyor musunuz?”

“Biraz. Fransızca daha iyi olurdu.” Şangay’daki hayatı bir dil karmaşası olmuştu; dışarıda insanlarla konuşup anlaşabilmek için Çince, okulda Fransızca, evde Yiddiş öğrenmişti. Bir de yetişkinler onun ve Joseph’in anlamlarını istemedikleri bir şeyden konuşacakları zaman Rusça konuşuluyordu. Babası gittiğinden beri kendi kendine İngilizce çalışmıştı ama genellikle kitaplardan okumuştı ve pratik yapma fırsatı pek olmamıştı.

“İngilizcen için,” dedi adam kararlı bir tonla, “pratik yapmalısın.” Adamın sesindeki kibirli ton onu öfkelen-

dirdi. Adam Ella'nın valizine uzandı. "En azından senin için taşımama izin ver. Ağır görünüyor." Ella içinden güldü. Annesine izin verseydi bu küçük valiz yanına alacaklarının sadece bir kısmı olurdu.

Daha sonra adamın şapkasının kırmızı olduğunu fark etti. "Sen bir hamalsın." Valizleri kibarlıktan değil para için taşıyordu.

Adam başıyla onayladı ve büfenin yanındaki şapka takan bir avuç koyu tenli adamı gösterdi. "Aralarında biraz sırtıyorum ama bunu pek umursamıyor gibiler."

"Üzgünüm ama size verecek kadar param yok," dedi Ella, adam çantasını kaldırırken.

Adam elini gerek yok anlamında salladı, "Çalışmayı bitirdim," dedi.

"Mesain..." kelimedem emin olamayarak durakladı, "bitti mi?"

Adam başıyla onayladı. "Tamamen bitti. Bugün son gündü."

"Hımm." Adam endişeli görünmüyordu. İşten çıkarılmış olsaydı kesin endişeli olurdu. Ama kim burada bir işi isteyerek bırakırdı?

Adam valizi kaldırdı, sonra doğruldu. Şimdi kızdan bir baş uzundu. "Nereye?"

Ella tereddüt etti. Tabii ki bir kâğıt parçasının üstünde babasının daha önceki mektuplarından birinden aldığı adresi vardı. Ama oraya nasıl gideceğinden emin değildi, zaten henüz gitmeye hazır da değildi.

"Seninle burada buluşacak kimse yok mu?" diye üsteledi adam. Ella omuz silkti. "O zaman sana içecek bir şeyler ısmarlayayım," diye önerdi adam, "sana çarptığımdan kendimi affettirmek için."

Ella istasyonun ortasında duran uzun saate baktı. Saat neredeyse dörtlü ve babasına gitmesi gerekiyordu. Yaşadığı yer ne kadar uzaktı hiçbir fikri yoktu ve haber vermeden akşam yemeği zamanı gitmek istemiyordu. Bugün günlerden cumaydı, babası hâlâ Şabat günlerini kutluyor muydu? Kendi kendine ya da diğer Yahudilerle? Çin'de yaşadıkları süre boyunca vermeleri gereken bazı tavizler olmuştu. Savaş zamanında mümkün olmadığından yiyecekler köşere¹ uygun olmayabiliyordu. Ama elbette bazı şeyler korunmuştu.

Adam bir cevap beklemeden kızın valizini aldı. Bekleme salonunun düzgün ahşap banklarının arasından hızlı bir şekilde terminalin sonundaki şık restorana doğru yürümeye başladı, kızı takip etmekten başka bir seçenek bırakmadı. “Bekle!” dedi. Saksıdaki palmyeleri ve masalardaki düzgün beyaz örtüleri fark edince Ella'nın midesi kasılmıştı. Böyle şatafatlı bir şey beklemiyordu ve adamın zar zor kazandığı parayı kendisine harcamasını istemiyordu.

Ama adam onu restorandan geçirip istasyonun çift kapısının dışındaki, iştah açıcı kokular yayan seyyar tezgâha götürdü. “İki sosisli, iki kola lütfen,” dedi satıcıya, cebinde bozukluk ararken.

“Ben...” Ella aç olmadığını söyleyip karşı çıkmaya başlamıştı ama midesi guruldayınca sustu. Kahvaltı olarak tereyağlı bir ekmeğe beş sent harcamıştı ama bu saatler önceydi ve babası akşam için ne hazırlamıştı hiçbir fikri yoktu. Satıcı bir peçeteye sardığı sosisliyi ona verdi. “Teşekkür ederim.” Şüpheli bir şekilde eline baktı.

¹ Yahudiliğe göre yenilmesi ve kullanılmasında dinen bir sakınca bulunmayan helal ürünler.

Ama David kendisinininkini tereddüt etmeden ısırdı. “Bu kadar titiz olmamayı kamplarda öğreniyorsun,” dedi umursamaz bir şekilde, çiğnerken.

“Yahudi misin?” Adam başıyla onayladı, sonra Ella’ya bir kola uzattı. “Ben de.” Burada bunu söylemek garip ya da tehlikeli görünmüyordu.

Adamın ince dudakları gözlerine kadar yetişen bir gülümsemeyle kıvrıldı. “Bu güzel bir tesadüf.” Başka Yahudiler bulmak, o kadar çoğu kaybedildikten sonra bir şey ifade ediyordu artık. “Ben David Mandl.”

“Ella.”

“Ella Fitzgerald gibi,” dedi David.

Başını yana eğdi. “O kim bilmiyorum.”

“Gerçekten mi? Harika bir şarkıcıdır. Çok ünlü.”

“Ah.” Ella birden taranmamış saçını ve trenin tuvaletindeki temizlenme çabasına rağmen gitmeyen kokusunu hatırladı.

San Francisco’da bir geceliğine oda tutmuştu. Sert ve dar yatak, temiz nevresimleri ve gerçek yastığıyla cennet gibiydi. Ama bu altı gün önceydi ve bütün o temizlik giderek yok olmuştu. Elbisesinin sarı ipeği isten grileşmişti, şapkasının üstünde bülbül yuvasındaki yumurtalar gibi duran çiçek buketi buruşmuştu.

David onu bir banka götürdü, ona oturmasını söylemeden önce bankı bir mendille sildi. Ella kenara oturdu; ağzını dolduran zengin, tuzlu lezzetin tadını çıkararak sosislerinden küçük bir ısırık aldı. Kendisini yavaş yemeye zorladı. Kafasını yukarı kaldırdı. Ilık hava çok hoştu, yaz olması gerekenden biraz daha uzun sürmeye çalışıyordu. 42. Cadde boyunca devam eden binaların tepesini kaplayan garip bir sis vardı. Karşı tarafta yangın merdi-

venlerinden sarkan lime lime olmuş sarı kurdeleleri ancak fark edebiliyordu.

Yerken konuşmadan yan yana oturdular. Otobüsler ve taksiler önlerindeki sokağı doldurdu, onlar yavaşça ilerledikçe motorları gürültüyle inledi. Ella göz ucuyla David'i inceledi. Öyle klasik bir yakışıklılığı yoktu: Burnu kemerliydi, sanki biri ucunu birkaç derece sağa bükmüş gibiydi ve çenesi biraz fazla belirgindi. Ama bir araya geldiğinde, bütün olarak hoşuna gitmişti. David ise sokağa, önündeki sahneyi aklına kazımak istermişçesine gözlerini kırpmadan bakıyordu. Saçındaki griler ve gözlerinin çevresindeki çizgiler Ella'dan daha yaşlı olduğunu belli etse de Ella ne kadar olduğunu tahmin edemiyordu. Dizinin üstünde tempo tuttuğu sol el parmakları fazlasıyla uzundu.

“Ben Praglıyım,” dedi Ella'ya dönüp sohbeti tekrar başlatarak. “Hiç gittin mi?”

Ella, onu incelerken yakalandığı için utanmış bir şekilde önüne baktı. “Hayır.” Ella'nın ailesi o daha doğmadan Odessa'yı terk etmiş, Yahudilere karşı hep olagelen, ancak açlık ve zorluk zamanlarında daha da artan şiddet ve nefretten dolayı doğuya kaçmışlardı. “Ben Çin'de büyüdüm.” Küçüklüğü Harbin'de geçmişti. Annesi sık sık bu liman kasabasının hareketli bir şehre dönüşünü izlediği hikâyeler anlatırdı. Japonlar geldikten sonra Şangay'a geçmişler ve küçük bir fırın açmışlardı. Ella kalabalık ve kirli şehirden önceki hayatını hatırlamıyordu.

David'in gözleri büyümüştü, “Hikâyen farklıymış.” Yüzünden bir ışık geçip gitti; bir suçlamaydı belki de. Ella'nın sıkıntıdan kaçmış olmasına bir suçlamaydı. Ella bunu Avrupa'dan Şangay'a gelen yorgun, düşük omuzlu

Yahudilerin gözlerinde de görmüştü. Onlar sıkışık banliyö dairelerinde oturmuş, bir zamanlar güzel olan caddeleri tıka basa doldurmuşlardı. Ekmek ya da pasta alacak paraları yoktu. “Zor olmalı.”

Ella ne cevap vereceğini bilemedi. Çin’de hayatın başka yerlerdekinden farklı olmuş olabileceğini tahmin ediyordu ama kendisinin de bildiği bu hayattan ibaretti. *École*’deki hocalar ve derslerle daha güzel günler geçir-mişti. Ama sonra savaş çıkmıştı, devlet fırınlarını kapat-mıştı. Bombalı saldırılar her gece olmaya başlamıştı. Yine de anneleri, evde eğitimle, oyunlarla, küçük zıyafetlerle, günleri bir inci kolye gibi birbirine bağlayan rutin ve ayın-larlarla işleri yolunda tutmaya çalışmıştı. “Ve sen tüm o yolu tek başına mı geldin?” diye sordu David.

Ella başıyla onayladı. Vize çok zor veriliyordu: Sadece on sekiz yaşından büyük Çinli vatandaşlara. Annesinin Rus pasaportu onu gelmekten alıkoymuştu ve Joseph henüz çok küçüktü. Ella gelebilen tek kişiydi. “Sen git,” demişti annesi onun karşı çıkmalarına rağmen, “Sen yerleşirsen bizim gelmemiz daha kolay olur.”

“Kaç yaşındasın?” David’in sorusu bir gazeteci ya da sorgulayan bir polisinki gibi hızlı gelmişti.

Kaç yaşında? Başka şartlarda bu soru daha olağan olurdu. “On dokuz,” diye yanıtladı Ella, biraz fazla hızlıca.

İstemsizce omzunun üstünden baktı ve belgelerini hazırlayan adamın dükkânının arkasından gelen yanık tütsü kokusunu aldı. Sahte belgeler işe yaramıştı, anne-sinin ödediği yüksek altın paraya değmişti. San Francis-co’daki göçmenlik memuru damgayı vurup pasaportunu ona uzatmadan önce çok az bakmıştı belgelere. Onun yerine, “Çinli gibi durmuyorsun,” diye espri yapmış,

kendi şakasına gülmüştü. Numara işe yaramıştı ama sırrı orada, öylece ortaya çıkarılmayı bekliyordu.

Ella, David'in yüzünü inceledi, ona inanıp inanmadığını merak etti. Her ne kadar saçları annesinin gösterdiği şekilde, yetişkinlerinki gibi sarılmıştıysa da Ella sugö-türmez bir şekilde küçüktü ve narin, ince vücudu onun gerçek yaşını, hele ki yaşından üç yaş büyük göstermesini zorlaştırıyordu.

David düz bir şekilde, "On dokuz," diye tekrar etti. Ella'nın içinden bir parça David'e güvenmek ve ona gerçeği söylemek istiyordu. Sırlar paylaşıldıkça yükleri azalıyordu. Ama cesaret edemedi. "Daha küçük gösteriyorsun." Ella kızardı, başka şartlar altında iltifat sayılacak bu söze içten içe sevindi. David ona hayranlıkla bakıyordu ve ilk defa ilgi Ella'nın hoşuna gitti. Sonra midesi kasıldı. Küçük göstermesi, belgelerindeki yaşı göstermemesi ve dolayısıyla burada kalamaması anlamına geliyordu. David'in bu konuyu daha fazla kurcalayıp kurcalamayacağını merak ederek nefesini tuttu.

Devam etmediğini görünce Ella konuyu değiştirdi. "Şimdi nerede yaşıyorsun?"

"Ev mi?" Başını yana eğdi. "Evim neresi artık emin değilim. Paramı kazandığımda Y'de kalıyorum. Bir sosyal merkez," diye ekledi, Ella bir şey sormadan. "Çok yataklı bir yatakhaneleri var. Barınmamı karşılamak için çizim dersleri veriyorum orada. Ressamım." Bu durum, narin parmakları ve meraklı, gözlemci bakışlarını açıklıyordu. "En azından öyleydim. Charles Üniversitesi'nde ressamlık okudum. Çalışmalarım büyük galerilerde gösterilmeye başlıyordu," diye ekledi kibirli durmayacak kadar dürüst bir şekilde.

“Savaş başlayınca iki yılı ormanda uyuyarak geçirdim. Almanların yaptıklarıyla ilgili bir yeraltı belgeseline yardım ediyordum, durumu batıya duyurmaya çalışıyordum. Geri döndüğümde bildiğim her şeyin yok olduğunu gördüm.” Ella ürperdi. “Sonra siyasi suçlu olarak tutuklandım, şanslıyım,” dedi ama söyleme şekli bunun tam aksini anlatıyordu. “Kamplarda yaşamayı başardım çünkü çalışacak kadar güçlüydim.” Zayıflığı maruz kaldığı açlıkla ilgili çok şey söylüyordu. Derin, soluk bir çizgi tişörtünün yakasından kulağına doğru uzanıyordu. Ella göremediği başka yaralarının olup olmadığını merak etti.

Ella, avucunun altındaki serin kola şişesini kaldırdı. Bir yudum aldı. Kolanın alışkın olmadığı baloncukları burnunu tatlı tatlı gıdıkladı, onu hapşırttı. Hapşırmasıyla yapışkan kola ağzından fışkırıp çenesine döküldü. David ona bir mendil uzattı. Ellerinin dolu olduğunu görünce bir yandan fazla samimi öbür yandan da olması gerektiği şekilde, ufak hareketlerle kızın ağzını sildi.

“Şimdi yirmi dört yaşındayım. Savaş başladığında daha çocuktum.” Ella başıyla onayladı. Altı yıl bir ömürdü. Okul, dans ve diğer normal şeyler yerine, onlar savaşla büyümüşlerdi. Ama savaşla birlikte hayat da devam etmişti. Acaba savaş çıkmamış olsaydı hayatı nasıl olurdu?

“Amerika’ya geldiğine memnun musun?” diye sordu, konuyu tekrar Ella’ya getirerek. Ella soruyu biraz düşündü. Yalnız gelmek istememişti. Bunun sebebi yolculuğun uzunluğu ya da tehlikesi değil de babasının kahkahası gibi ani ve tahmin edilemez mizacıydı. Annesinin babasını yatıştırma ve keyfini yerine getirme yöntemi vardı ve Ella’yı da birden çok kez babasının gazabından koru-

muştı. Ella, babasının gazabının tadına bakmamıştı ve yıllar içinde solup giden anılar, okyanusu geçtiği uzun gecelerde dikkatinin odağına oturmuştu.

Çin'deki hapis hayatlarını da sevmemişti. Kadınlar için iş bulma şansı çok azdı, evlenme ihtimali ondan da azdı. Tıpkı annesinin eve davet etsin diye Ella'yı sıkıştırıp durduğu Tom Schwartz'er'da olduğu gibi. Başka herhangi bir yerde Tom, garip ve çirkin bulunurdu. Ama Şangay'ın Yahudi cemaati içerisinde bir ödüldü. Bu nedenle Ella Amerika'ya gitme ihtimaline sarılmıştı. Ama rıhtımda annesine ve Joseph'e elveda demek çok zor gelmişti. Yapıp yapamayacağını düşünmemişti. Ella mantıklı biriydi, bacaklarına sarılmış kardeşinden kurtuldu ve gemiye binerken ağladığını duymamaya çalıştı.

Geminin güvertesindeki o ilk birkaç dakika en zoru olmuştu. Ancak, kara görülmez olup da geriye sadece saçlarını uçuran rüzgâr kalınca Ella kendini daha önce hiç olmadığı kadar özgür hissetti. Sonra suçluluk her yanını sardı, sevdiklerini arkasında bırakarak nasıl iyi hissedebiliyordu?

“Annem ve Joseph için gelmek zorundaydım. O daha beş yaşında.” Sesinde bir savunma vardı.

“Peki ya sen? Kendin için ne yapmak istiyorsun?” Ella bununla ilgili pek düşünmemişti. Sadece yapması gerekeni yapmak, yani Amerika'ya gelmek, babasını bulmak, böylece ailenin geri kalanını da buraya getirip tekrar bir aile olmak yeterliydi. “Her birimiz kendi yolumuzu bulmalıyız. Daha yeni okuduğum bir kitapta böyle diyordu.” Ceketinin cebine uzandı, üzerinde *Hayatın Kaynağı* yazan bir kitap çıkardı. “Okumak ister misin? Ben bitirdim.”

Ella kitaba baktı. Çantasına bir misyonerin yıllar önce fırında unuttuğu bir Mark Twain romanını anca sığdırabilmişti. Yolculuk boyunca, cildi parçalanana kadar kitabı defalarca okumuştı. San Francisco'daki tren garında kitapçının raflarına özlemle bakmış ama parasını harcamaya cesaret edememişti. David'in kitabını almayı çok istiyordu ama kitabını geri veremezdi ve David'i ondan hediye kabul edecek kadar tanıımıyordu. "Emin misin?"

David başıyla onayladı. "İngilizcen için iyi olur. Ayrıca radyo da dinlemeye çalışmalısın. Bazı programlarda hızlı konuşuyorlar, takip etmesi zor olabilir. Ama *Küçük Öksüz Annie* ya da *Yol Gösteren Işık* gibi radyo dizilerini dinleyebilirsin. Kadınlar genelde bunları seviyor." Hangi kadın diye sormak istedi Ella. Ama sonra bunun onu ilgilendirmediğini düşündü. David kitabı ona uzattı. "İşte."

"Ah!" Ella David'in sağ yüzükparmağındaki alyansı fark etti. "Evlisin." Hayal kırıklığına uğramıştı.

"Evet, öyleydim." Sesinde ince bir titreme oldu. "Aylarca direnişçilerle birlikteydim, onlardan uzaktım. Bir gün geri döndüğümde karım ve o zaman daha iki yaşında olan oğlum Emil gitmişti." Sesi düz ve duyusuzdu, sanki kendisinininkini değil de gazetede gördüğü bir hikâyeyi anlatıyordu. Ella, David'e başka bir çocuktan, kendi kardeşinden bahsettiği için kendini suçlu hissetti ama o sırada David'in oğluyla ilgili bir şey bilmiyordu. "Tutuklanana kadar çaresizce aradım onları. Savaştan sonra geri dönmüş beni arıyorlardır umuduyla Prag'a döndüm. Ava'nın Auschwitz'e götürüldüğünü ve orada öldüğünü öğrendim. Ama Emil'i bulamadım. Ava onu asla bırakmazdı, o yüzden aklıma sadece..."

Ella, David'in kederinin büyüklüğünü kaldıramıyordu, beceriksizce, "Üzgünüm," dedi. Daha önce karşılaştığı hiçbir duygu onun kederinin büyüklüğüne yaklaşılamazdı. Suçluluk duygusu onu tekrar sardı. Görünen oydu ki iki tür Yahudi vardı: Avrupa'da acı çekenler ve çekmeyenler.

David boğazını temizledi. "Teşekkür ederim. Yapılacak bir şey yok. Yine de, orayla buranın farkını görünce insanın aklı almıyor." Eliyle, bir şeyler atıştırarak yanlarından geçen, sakın haftasonu planları yapan insanları gösterdi. "Buradaki insanlar, olan biteni bilmiyordu."

"Çin'de de bilmiyorlardı," diye aceleyle ekledi Ella. Önceleri savaş haberleri azdı, sadece Hitler'in Polonya ve Çekoslovakya'ya ilerlediğiyle ilgiliydi. Daha sonra mülteciler geldikçe haberler akmaya başladı ama hâlâ kopuk kopuktu. Herkes birilerinin tutuklandığını duyuyordu ama kimse görmemişti. Bu yüzden olaylar hikâye gibi anlatılıyordu. Söylentileri tamamen ortadan kaldırmak olmasa da sınırlamak kolay olmuştu; tutuklananların bizden değil de siyasi aktivistler olduğunu iddia etmek de. Tıpkı hastalıktan ölen birinin kendisine dikkat etmediği için hastalığa yakalandığını söylemek gibiydi, araya mesafe koyma, inkâr etme çabasıydı.

Bir gün, açıkça kötüleşen durumdan aileleri olmadan kaçan çocukların Şangay'a getirilmesiyle ilgili bir söz duyuldu. Müdire Madam Boudreau, her sınıfa birkaç sıra daha sıkıştırarak hazırlıklar yaptı. Çocukların geleceği söylenen gün, öğrenciler limana gidip ellerinde hoş geldin yazıları ve balonlarla saatlerce bekledi. Yeni gelecek arkadaşların ve paylaşılacak yeni maceraların düşüncesi Ella'nın başını döndürmüştü. Ama gemi o gün de ertesi

gün de gelmedi. Nihayetinde sıralar ya kaldırıldı ya da kitap yığmak için kullanıldı.

Yıkımın büyüklüğünü, köylerin yakılıp yıkıldığını, masum kadın ve çocukların öldürüldüğünü ancak sonraları öğreneceklerdi. Avrupa'nın dışından hiç kimsenin cinayetin boyutu hakkında bir fikri yok gibiydi. Ama Çin'de, tıpkı burada olduğu gibi bazı işaretler vardı, değil mi? Yahudiler bile radyo, araba ve film çağında böyle şeylerin olabileceğini kabul etmek istememişti.

David elini havaya kaldırdı, "Yüzüğümü çıkarmalıydım. Ama hazır değildim."

"Acelesi de yok," dedi Ella hızlıca.

"Başkalarını da kaybettim: annemi, kız kardeşimi." Kaybettiği insanları parmaklarıyla sayıyordu. Kederi, bir defa açılınca kolayca kapanmayan bir musluktu. Beklentiyi durdu, Ella'nın da kaybettiklerinden bahsetmesini bekledi. Ama Ella'nın söyleyeceği birisi yoktu. Savaşta kimseyi kaybetmemişti, elbette bu David'in kavrayabileceği bir durum değildi. Eğer doğuya gitmek yerine batıya, Stalin'in Rusya'sına kaçsalar onun ailesinin de başına gelecek bir durumdu David'inki. Uzun yıllar, Ella defalarca moda dergilerine özlemle bakmış, Milano ya da Paris'te yaşıyor olmayı içinden geçirmişti. Ama garip, tozlu Asya'ya sürgünleri bir kazanca, ölümle yaşam arasındaki bir farka dönüşmüştü.

David gözlerini kırptı, içlerindeki hüznü silmeye çalıştı. "Ailenin yanına mı gidiyorsun?"

"Evet," dedi Ella, hızlıca, bu sefer cevap verebileceği bir soru bulmanın memnuniyetiyle. "Babamın." David'e üzerinde babasının adresinin olduğu kâğıt parçasını uzattı.

“Hmm... Brooklyn. Şanslısın. Buradan bir otobüse binerek gidebilirsin.” Ella rahatladı. “Nerde çalışıyor?”

Ella başını eğdi, gömleğinin manşetiyle oynadı. “Emin değilim.” Belirsizlik sesine sızdı. Babasının, geldiğinden haberi yoktu. Tabii ki daha önce bunu planlamışlardı, önden babası gidecek ve onlara para yollayacaktı. Önceleri mektupları öyle güzeldi ki; işin çokluğundan, marketlerin dolu raflarından bahsediyordu. Ama asıl hayatının detayları belirsizdi. Babası Amerika’ya, Trans-Mançurya ile Harbin arası demiryolu yapımında tecrübesi olan demiryolu işçilerine vize verilmesiyle gelmişti. Aslında babası fiziksel işlere aşina değildi. Bar mitsvalarda ve düğünlerde eğlenceli şeyler çalan aylak, içki kaçırın bir müzisyendi. Hiçbir zaman makul bir işi olmamıştı. Şangay’daki fırın sadece formalitede onundu. Ekmeği yapmak için şafaktan önce kalkan, onu hazırlayıp satan annesiydi.

Babası giderek daha seyrek mektup gönderir olmuştu, son mektubunun üzerinden altı ay geçmişti. Bu sırada Şangay’da durumlar daha da kötüleşmişti. Mülteci Yahudilerle Şangay’ın daimi sakini olan Yahudiler arasındaki fark giderek daha az önem taşıyordu. Bunu, yıllardır alış-veriş yaptığı manav artık ona bir şey satmadığı zaman anlamıştı. Hayatı boyunca Çinlilerin arasında yaşamış olmasına rağmen, onu hâlâ bir yabancı, her şeyden önce de bir Yahudi olarak görüyorlardı. Bu yüzden vize kota-sının artırıldığını öğrenince bir tane almak için başvuru yapmış, bir haftadan kısa bir sürede babasına yazmadan gemiye binmişti. Telefon açmak için parası yoktu. Telgraf çekmeyi düşünmüş ama sonra bundan vazgeçmişti. Ama bu sorun değildi, değil mi? Sonuçta Ella onun kızıydı. Gerçi şimdi o kadar emin olamıyordu.

Sırtını dikleştirdi. Tabii ki ona yük olmayı düşünmüyordu. Bir iş bulacak, parasını kazanacaktı. Gerçi ne yapacağını o da bilmiyordu. Çin’de eğitim eski yöntemle veriliyordu, kadınları sadece eş ve anne olmak dışında pek bir şey için hazırlamıyorlardı. O da annesine bakarak öğrenmişti birçok şeyi; dikiş dikmeyi, yemek pişirmeyi, çocuklara bakmayı.

David kâğıt parçasını ona geri verdi. “Benim burada kimsem yoktu. Beni direkt batıya göndermek istediler ama ben gümrükteki adamı bir süre New York’ta çalışmama izin vermesine ikna ettim. Bana New York’ta birkaç ay çalışmamı sağlayacak kâğıtları verdi, hayatımı ancak kazanabilecektim. Çalışma iznimin süresi doluyor, ben de yeteri kadar kazandım. Bu yüzden gidiyorum.”

Ella’nın kalbi sıkışır gibi oldu ama neden olduğunu anlamadı. “Nereye?”

“Orta Batı’ya. Ya Missouri’ye ya da Nebraska’ya.” Ella biraz düşündü. Daha batıdan yeni gelmişti ama tek hatırladığı tren camından gördüğü, her yönde sonsuzluğa uzanan geniş ve ıssız düzlüklerdi. “New York çok kalabalık. Batıda daha çok fırsat var. İlk durağım Kansas olacak. Eğer orası olmazsa istediğim yeri bulana kadar devam edeceğim. Zaten doğru yeri bulunca anlarım.” Kaybedecek hiçbir şeyi olmayan bir adamın kendinden eminliğiyle konuşuyordu.

“Ne yapacaksın?”

Omuz silkti. “Güçlüyüm. Bir iş bulurum. Hatta belki bir gün bir sanatçı olarak para kazanmaya başlarım. Hayal kurmak güzel bir şey ama onları gerçekleştirmek için çalışman gerek.”

“Orada Yahudiler olacak mı?”

“Bütün hayatını Çin’de geçirmiş birisi için garip bir soru.” Sözleri azarlama gibiydi. Ella’nın yanakları tokat yemiş gibi kızardı. David’e Çin’de Yahudilerin olduğunu anlatmaya başladı. İlk başlarda, Harbin’de yaşarken küçük bir cemaatleri vardı. Yine de bir cemaatleri vardı ve özellikle de mülteciler Şangay’ı istila edince oldukça genişlemişti.

Ella başını kaldırdı ve David’in gözlerindeki parıltıyı gördü. O an David’in deminden beri ona şaka yaptığını anladı. Kıkırdadı. Kendisine neredeyse yabancı olan bu adamın yanında bu kadar rahat gülebilmesi garipti ama haftalar süren yalnızlıktan sonra ona iyi gelmişti. David ciddiyetle omuz silkti. “Birileri ilk giden olmak zorunda. Eğer insanlar bizim varlığımızdan haberdar olsaydı tüm bunların gerçekleşmesi o kadar da kolay olmazdı belki.” Avrupa’da öldürülen Yahudilerden bahsediyordu. Ella, oradaki insanların yüzyıllarca komşu oldukları Yahudilerin Naziler tarafından katledilmesine göz yumduklarını söylemek istedi.

“Herneyse, diğer Yahudiler benim o kadar da umurumda değil. Pek dindar değilim,” diye ekledi. “Ben Tanrı’ya inanmayı Birkenau’daki toplama kampında bıraktım. Ben, görebildiğim ve dokunabildiğim şeylere ve insanın bir şeyleri daha kötü veya iyi yapabilme yeteneğine inanıyorum.” Sözleri geniş bir manzara gibi gözlerinin önüne serilmişti. Sonra dudaklarının kenarı aşağı kıvrıldı. “Belki de inanmayışım bir tür kendimi koruma yöntemidir.”

“Anlamıyorum.”

“Eğer Tanrı varsa benden kesin hesap soracak. Ben siyasi şeylere o kadar bulaşmışım ki ailemi tehlikeye attım.”

“David, sen inandığın şey uğruna savaşmak için gitmiştin.” Sanki David derin bir kuyunun içindeydi ve Ella ona sözleriyle ulaşmaya çalışıyordu.

“Bencilce davrandım.” Sesini alçalttı, yoldan geçenlerin onu duymalarını istemiyor gibiydi. “Şehre dönmeden bir gün önce, bir çatışmada birkaç Almanı yendik diye kutlama yaptık. Ertesi gün eve geldiğimde kimse yoktu. Gestapo benim için gelmişti ve sokağımızda yaşayan herkesi götürmüştü. Bir düzine insanı öldürmüşlerdi; ya direndikleri için ya sadece çatışmada öldürdüğümüz Almanların intikamını almak için ya da benim nerede olduğumu söylemedikleri için, bilmiyorum. Yıkım tazeydi. Dumanın içindeki kan kokusunu alabiliyordun. Bir gün erken gitmiş olsaydım...” Yüzünü ellerine gömdü. “Ölmelerinin sebebi benim.”

“Hayır!” Ella onu rahatlatacak kelimeler bulmaya çalıştı. “Ne olacağını bilemezdin.” Ailesi ölmüştü çünkü Yahudiydiler ve Almanlar Yahudileri öldürüyordu. Yine de vicdan azabı hep onunla olacaktı.

“Onları hiç terk etmemeliydim,” dedi acıyla.

“Yaptığın şey... İnsanlara yardım etmeye çalıştın.” David dövüşüp adam öldürebilecek birine benzemiyordu. Ama kendi yöntemiyle de olsa direnmişti. Ella elini David’in omzuna koydu.

Bir an sonra David başını kaldırdı ve boğazını temizledi. “Daha önce bunları kimseye anlatmamıştım,” dedi düşüncelere dalarak. “Sana neden anlatıyorum bilmiyorum.”

Ella David’in yanaklarındaki derin çizgileri, yüz hatlarının zamanla nasıl da keskinleşmiş olduğunu fark etti. Ama gözlerinde bir ışık ve fark edilmemesi imkânsız bir enerji vardı.

“Bunu nasıl yapıyorsun?” diye sordu Ella. “Bunca acıdan sonra nasıl devam edebiliyorsun?”

“Hayattayım. Vazgeçmek aileme hakaret olurdu.”

Pilot üniformalı genç bir kadın kendinden emin adımlarla yanlarından geçti. “İnsanın bir amacının olması güzel bir şey olmalı,” dedi Ella iç geçirerek. Kadının şapkasının altındaki kâküllü küt saçlarına hayran kalmıştı.

“Amaç mı? Sen tek başına dünyanın etrafında yarım tur attın. Emin ol, bence sende ondan var.”

Ella hafifçe kızardı. “Ben...” Arkalarında gürültülü bir patırtı koptu, ikisi de yerlerinden zıpladı. Ella arkasına baktı, kaldırımın kenarında boş boş duran kargo aracından düşmüş bir yığın kutuyu gördü. Tekrar önüne döndüğünde David’in savunma pozisyonunda sırtını kamburlaştırdığını, yerinde hareketsiz oturduğunu gördü. O an David’in çektiği üzüntüyü, ne kadar bastırmaya çalışırsa çalışsın hâlâ devam eden acılarını anladı. Ona sarılmak istedi ama cesaret edemedi. “Her şey yolunda,” diyerek teselli etti.

David’in kasılmış yüzü rahatladı. “Bazı şeyler vardır...” dedi, “geride bırakmak zordur. Ama işte buradayım. Her şey için taze bir başlangıç.”

“Yalnız olmak senin için çok sorun oluyor mu?” Soru düşündüğünden daha rahatsız edici çıkmıştı ağzından, sonuçta David’e çektiği acıları hatırlatmak istemiyordu. Ama merak da ediyordu çünkü yalnızlık onun için olağandışı, dönemsel bir şeydi. Ailesiyle bir araya geldiğinde bitecek bir durumdu ama David için sıradan bir durum olmuştu.

“Sanırım bunu düşünseydim beni rahatsız ederdi.” Ella pruvanın gıcirtısını ve dümen suyunun şapırtısını

dinleyip kendisinden başka beş kızla birlikte geminin tahta zemininde yatarken her gece bunu düşünmüştü. Babası gittiğinden beri Joseph'le sıkça yaptıkları gibi yavaşça annesinin yatağına girip ona sarıldığını hayal etti. "Hepimiz yalnızız," dedi David. Ella akşamın ılık havasına rağmen titredi. "Yalnızlığa alıştım artık." Kastettiği gerçekten bu muydu, yoksa tekrar acı çekmemeye ya da onları kaybedeceği anlamına gelecekse kimseyi sevmeye kararlı mıydı?

Ella'nın gözleri manşetinde müttefiklerin bombardımanından sonra Berlin'deki yıkımı gösteren bir fotoğraf olan gazeteye takıldı. "Çok fazla insan acı çekti," dedi David.

Ella, David'in ondan ailesini alan insanlara karşı bu kadar merhametli olmasına şaşırı. "Onlardan nefret etmiyor musun?"

"Ailemi ve komşularımı öldürenlerden nefret ediyorum." Ellerini hareket ettirerek konuştu, sonra kollarını göğse doğru kaldırdı. "Ama bütün bir ülkeden nefret etmek bana ailemi geri getirmeyecek." Elleri sürekli hareket halindeydi. David'in farklı bir enerjisi vardı. Uzandı ve elini David'inkinin üzerine koydu. Bu öyle düşünmeden yapılmış ve cesur bir hareketti ki Ella'nın yapacağı bir şey gibi durmuyordu. Gözleri buluştu. Bir saniye geçti, sonra bir saniye daha. Ella, David'in, eğer hareket etmeyi bırakırsa paramparça olmaktan korktuğunu fark etti. Elini bıraktı.

David devam etti. "Gerçi dünyayı yeniden inşa etmek epey zor olacak. Umalım da bu sefer düzgün yapsınlar." Tabii ki Birinci Dünya Savaşı'ndan bahsediyordu. Üzerinden daha otuz yıl bile geçmemişti. Savaşın sonra-

sında arabulucular yeni bir dünya düzeni oluşturdıklarını düşünmüşlerdi. Bu seferkini o zamandan farklı kılacak olan neydi? “Ruslarla filan sorunlu olacak,” diye ekledi David.

Ella başıyla onayladı. Sovyet Birliği ile Batı arasında şimdiden sorun çıkmaya başlamıştı. Doğu Avrupa üzerinde, bir parça et için dövüşen sokak köpekleri gibi çekişiyorlardı. “Komünistler, gerçekten o kadar kötüler mi?”

David telaşla etrafa bakındı. “Sessiz ol. Burada insanlar korkacak bir şeye ihtiyaç duyar. Artık Hitler gittiğine göre, şimdi de bundan korkuyorlar.” Hitler aylar önce kendisini sessiz sedasız vurmuştu. Ardından Alman ordusu teslim oldu ve her şey bitti.

Fakat doğuda savaş devam etti. Yıkımı duyduğunda, özellikle de atılan bombaları, Ella üzülmüştü. Amerika’da Japonlardan nefret edildiğini biliyordu. Ama her ne kadar içler acısı şartlarda da olsa Japonlar Şangay’daki Yahudileri hayatta tutmuşlardı ve bu önemli bir şeydi. Ella artık kimin düşman olduğundan emin değildi.

Şimdi bunun hakkında düşününce Ella’nın midesi kasıldı. Artık Japonlar Şangay’ı kontrol etmediklerine göre annesiyle Joseph’e ne olacaktı? Çin Yahudilere her zaman müsamaha göstermişti ama siyasi durum en iyi ihtimalde bile güvenilmezdi.

“İyi olacaksın, merak etme,” dedi David, canlı bir şekilde, Ella’nın düşünceli halini yanlış yorumlayarak.

“Ben kendim için endişele...” Sonra durdu ve o ana kadar ihtiyaç duyduğunu fark etmediği desteği kabul etti.

“Sen şanslısın sanki,” diye ekledi. Şans. Bunu ilk defa söylemiyordu. Gerçi Tanrı’ya inanmadığını açıkça

söyleyen birinin her şeyi şansa bağlaması anlaşılırdı. “Seni yanımda götürmeliyim,” dedi David düşünmeden. “Yani, benimle gelebilirsin.” Daha yeni tanıştığı bir adamın böyle cesur bir teklif yapması Ella’yı şaşırttı. Derin bir nefes aldı. “Eğer babanın yanına gidiyor olmasaydın tabii, eminim kadınlar için de bir sürü fırsat vardır.”

Kesinlikle şaka yapıyordu. Ama burada David’le oturup konuşmak ona çok doğal geliyordu. Sanki birbirlerini yıllardır tanıyorlardı. Ayrıca haftalarca tek başına seyahat ettikten sonra birileriyle tanışmak iyi gelmişti. Ancak o kendi yoluna gidiyordu, Ella da kendisinininkine ve bununla ilgili yapılacak bir şey yoktu. Eğer babasının evi hakkında bir fikri olsaydı David’i oraya davet etmek isterdi.

İstasyonun karşısında saat beşi vurdu. “Eyvah,” dedi Ella ayağa kalkarak. Zaman sandığından çok daha hızlı akıp geçmişti.

“Eğer biraz daha zamanımız olsaydı bir filme giderdik.” David’in sesinde belirgin bir özlem vardı. *Eğer.*

“Metroya binebilirsin.” Artık sesi daha gerçekçiydi. Ella ürperdi. Karanlık yeraltı labirenti ona korkutucu ve yabancı geliyordu. “Ya da bir otobüse. Tam Lexington’ın köşesinden. İstersen sana eşlik edebilirim. Trenim birkaç saat sonra kalkacak.”

Ama Ella başını iki yana salladı. Babasıyla tek başına karşılaşmak istiyordu. “Seni yolundan alıkoymak istemem.”

David’in yüzünden hayal kırıklığı okunuyordu. “Peki o zaman, Bayan Ella.” Kızın elini dudaklarına götürdü, sonra bir an bekledi. Ella merak etti, acaba onu yanı-ğından öper miydi ya da belki?.. Ama David elini bıraktı,

şapkasının ucuna hafifçe dokunarak selam verdi. “Görüşürüz.”

Ella daha da ağırlaşmış gibi gelen valizini aldı ve köşeye doğru yürümeye başladı. Arkasına dönüp baktığında David gitmişti.

Üstüne hüznün çöktü. İçinden geri dönmek ve David’in arkasından koşmak geliyordu. Yeter, diye düşündü, kafasındaki düşünceyi silerek. Babası onu bekliyordu. Tekrar yürümeye başladı. Biraz ilerisinde bir adam yanındaki kadın dondurmasını yerken bir çocuk arabasını itiyordu. Demek burada hayat böyleydi. 42. Cadde’den aşağı inerken Ella’nın adımları hafıfledi, kendinden emin yürüyordu. Şimdiden bir arkadaşı olmuştu. Gerçi bir daha David’i görmeyecekti ve onun gidişini görmek Ella’yı üzmüştü. Ama David onu ilginç bulmuş olmalıydı ve eğer bunu birkaç dakikada yapmayı başarabilmişse belki de burada istediği hayata sahip olabilirdi.

Kırk dakika sonra, şoför haber verince, Ella otobüsten indi. Boğazını otobüsün kalkarken çıkardığı dumandan temizledi. Eşyalarını bir araya getirmek için çantasını yere koydu. Dik yokuşlu bu virane mahalle az önce geride bıraktığı, nehrin karşısındaki ışıltılı şehirden kilometrelerce uzakta gibiydi. Harap olmuş apartmanların arasında çamaşır ipleri asılıydı. Babası buraya yaşamaya nasıl gelmişti? Babasının buradaki hayatı hakkında o kadar az şey biliyordu ki. Belki de sadece erkekler için olan bir pansiyonda kalıyordu. Ella için kalacak bir yeri olmaya bilirdi.

Bir marketin önünde durdu. Ön cama baktı. Çeşit çeşit şekerlemeyle dolu bir duvar, sıra sıra dizilmiş bonbonlar, meyankökleri gözlerinin önünde dans ediyor, onunla

sanki dalga geçiyordu. Joseph bunlara bayılırdı. Hemen dışarıda ayakkabı boyayan bir çocuk vardı. Müşteri bekliyordu. Çocuk ona Chushan Yolu'ndaki berberi hatırlattı, evinin önünde para karşılığı saç keserdi. Ella çocuğa yolu sormayı düşündü. Daha sonra tekrar düşününce yürümeye devam etti. Bina numaraları küçülüyordu, bu da doğru yönde gittiğini gösteriyordu. Mahallenin bu tarafı da sefil haldeydi. Bir şeyin kırılma sesi ve aralık bir camdan beysbol maçı yayınıyla ilgili tartışan sesler birbirine karıştı. Kanalizasyondan ılık, çürümüş çöp kokusu geliyordu. Paçalarını kıvırdığı pantolonun altına muhtemelen beyaz olmayan çoraplar giymiş genç bir çocuk kirli bir verandada boş boş oturuyordu.

Kâğıttaki adrese yaklaştıkça kalp atışı hızlandı. Daha yeni yıkanmış verandası ve camın önündeki sarı çiçekleriyle bu gerçek bir evdi. Babası iyi iş çıkarmıştı. Acaba artık daha nazik biri miydi? Ayakları betona saplanmış gibi hareketsiz durdu. Kendisine yıllar sürmüş gibi gelen yolculuğu boyunca kafasında binlerce kez babasıyla buluşmalarını canlandırmıştı. Kafasında ona söyleyeceklerini, kaçırdıkları hakkında konuşurken ona anlatacaklarını hep planlamıştı. Fakat şimdi, kavuşma anı geldiğinde o hazır değildi.

Ama bekleyerek kazanacağı bir şey yoktu. Duygularını bir kenara bıraktı ve eve doğru yürüdü. Kapıyı çaldı, sonra da Şangay'daki evlerindeki farklı olmayan ve kapının yanına monte edilmiş gümüş mezuzaya¹ dokundu. Evin içinden unutulmuş bir rüya gibi gelen Şabat kokusu; Şabat ekmeği, kızarmış tavuk ve o tanıdık pipo duma-

1 Bazı Musevi'lerin evinin giriş kapısının sağ pervazına yerleştirdiği ve içinde Tevrat'tan metinler bulunan kutucuk.

niyla karışıyordu. Beklendiğini, eve girdiğini hayal ettikçe nabızı hızlanıyordu.

Eşikte kumral saçını yüzünden geriye atan bir kadın belirdi. Ella irkildi. İçeride birisi olmalıydı zaten, diye hatırlattı kendine. Babası bu kadar leziz kokan bir yemeği kendi başına hazırlamış olamazdı. Belki bir temizlikçiymi ya da bir aşçı? Ama kadın öyle rahat hareket ediyordu ki durumun başka bir açıklaması olması gerekiyordu. “Evet?” Sesi sinir bozucuydu ama kaba değildi.

Ella’yı endişe sardı. “Ben Jacob Saul’u arıyorum.” Kadının kızıl çilleri vardı. Yüzü öyle küçüktü ki tüm hatları ortada toplanmıştı.

“Jack hâlâ işte, gazetede,” diye cevapladı kadın. Ella babasının daha sonraları gönderdiği kartpostallardaki Amerikan adını hatırlamadığı için içinden kendine lanet okudu. “Ben yardımcı olabilir miyim?” Kadının sesinde sahiplenici bir ton vardı.

“Ben...” Ella kadının bileğinde dönen ince bilekliği fark edip durdu. Babası onu annesine hem burç taşını hem de ismini temsilen düğün hediyesi olarak vermişti. Bileklik annesinin en kıymetli eşyasıydı.

Tıpkı bugünkü gibi sisli bir gündü. Annesi babasının gittiği gün bilekliği limanda ona geri vermişti. Parası yetmezse diye ısrar etmişti.

“Bunu tekrar senin bileğine takabileceğim güne kadar,” diye düzeltmişti babası. Şimdi başka bir bilekte sallanıyordu. Annesininki gibi zarif ve soluk değil, kalın ve yapılı bir bilekti.

“Ben Bayan Saul’um,” diye ekledi kadın, Ella dördüncü parmağındaki altın yüzüğü fark etmeden önce.

Ella'nın göğsüne bir taş çarpmıştı sanki, nefes almasını zorlaştırıyordu. “Hayır,” diye düzeltmek istemişti, “Bayan Saul Şangay’da, sabırla kocasının yanına gelmeyi bekliyor.”

Ella sersemledi: Babası başkasıyla evliydi. Bu nasıl mümkün olabilirdi? Eğer eşin dünyanın öbür ucundaysa ve kimse ne onu ne de iki çocuğunuzu biliyorsa çok kolay olmalı, diye düşündü.

“Siz de?” Ella geçirdiği şok sinire dönüşünce yumruklarını sıktı. Kadının ondan haberi yoktu. Tabii ki. Kadının hiçbirinden haberi yoktu. Ella kadının dünyasını başına yıkacak haberleri vermek için ağzını açtı: *Sen onun ilk eşi değilsin. Bunların hiçbiri gerçek değil.*

Tam o sırada kadının bacaklarının arkasından küçük bir kız çocuğu belirdi. “Anne?” Kadın çocuğu uzaklaştırmaya çalıştı. Ama tekrar ortaya çıkınca kucığına aldı. Kızın saçları tıpkı kadınıninki gibi lüle lüleydi, gözleri de aynı babasınıninki gibi elaydı. Joseph’ten küçüktü. Ama en azından iki yaşında olmalıydı. Ella hesaplamayı yapınca siniri daha da arttı. Babası onları terk ettikten sonra evlenmek için bir yıl bile beklememişti. Onun için hiçbir önemleri yok muydu? Evlendikten sonra da babası onlara mektup yollamaya devam etmişti, tabii bu oyuna devam ederken giderek daha az sıklıkla yazar olmuştu.

“Bir şey mi istediniz?” diye ısrarla sordu kadın. Çocuk Ella’nın yüzüne merakla baktı.

Ella tereddüt etti.

Burada kalıp babasıyla yüzleşebilirdi, onu hayatına alması için ısrar edebilirdi. Kadının endişeli ifadesinde onu geri çevirmeyeceğini gösteren bir iyilik vardı. Ama Ella burada fazlalık olacaktı, kimsenin hatırlamak isteme-

diğı bir hayatın anımsatıcısı. Ayrıca annesi ve Joseph için burada yer yoktu.

Ella kadının verandasında bir valizle durmasını açıklayacak bir sebep bulmaya çalıştı ama bulamadı. “Hayır,” dedi sonunda.

Kadının gözlerinde bir şey belirdi. Fark ettiğı şey Ella’nın tıpkı babasıninki gibi berrak, lirik ve alçak olan sesiydi. “Sen...”

Ella gitmek için döndü. “Bekle...” Kadın kucağındaki çocuğı zar zor taşıyarak beceriksizce Ella’nın arkasından koştı. “Bana daha önce evlendiğini söylemişti ama hiçbir zaman bir çocuktan bahsetmemiştı.”

Çocuklar, diye düzeltti Ella içinden. Kadının annesiyle ilgili bir şeyler sormasını bekledi ama kadın sormadı. “Adım Alice,” diye ekledi kadın. “Kocamı Normandiya Savaşı’nda kaybettim.” Ella’nın anlaması için çabalıyormuş gibi bir hali vardı. Ella babasının hâlâ sinirli olup olmadığını merak etti. Bu da değişmiş miydi, yoksa yeni eşi biriyle evlenmiş olmanın bedeli olarak buna katlanıyormuydu?

Ella kim olduğı ya da nereden geldiğıyle ilgili daha fazla bir şey söyleyip söylememek konusunda kararsızdı. Bu kadın sadece onun değil, aynı zamanda büyük bir sadakatle bekleyen küçük çocuğun ve kadının da varlığından haberdar olmalıydı. Ama kendisi bu kadın hakkında hiçbir şey bilmek istemiyordu, bu olayın gerçek olduğunu kabul etmek de istemiyordu.

Kadın, Ella’nın bileğindeki bakışlarını fark etti, çocuğı yere bıraktı ve bilekliği çıkardı. “Al.”

Ella tereddüt etti. Hiçbir acıma ya da sadakayı kabul edecek değildi, hele de bu kadından. Ama annesinin

bilekliğini kadını rahat bırakmanın ve dünyasını başına yıkmamanın bir karşılığı olarak alacaktı. Bilekliği aldı ve cebine attı.

Ella'nın bakışları evin ikinci katında sarı perdelerin açık camın arkasında rüzgârla dalgalandığı yere yöneldi. Orada bir yatak olabilir, diye düşündü, bir banyo, başını koyabileceği bir yer ya da hiç olmadı bir fincan çay. Kadın elbette kocasının kanından birisini reddetmeyecekti. Ancak kadın teklif etmedi, Ella da sormak için fazla gururluydu. Verandadan indi.

“Ona ne söyleyeyim?”

Ella duraksadı. Elinde bırakacak bir adresi ya da kafasında gitmeyi planladığı bir yeri olsaydı da babasının her şeyi yoluna koymaktan uzak yalanlarla ve bahanelerle peşinden gelmesini istemezdi. Belki de bıraksaydı da babası peşinden gelmezdi. Her şeyden daha çok incitecek bir reddediş. Valizine uzandı ve bir kazak çıkardı. Lacivert yünlü bir kazaktı. Annesi her gece biraz biraz örerek bitirmiş, Ella'nın sıkışık valizine koyması için çok ısrar etmişti. Çünkü babasının buna ihtiyacı olacağından emindi. Dikiş tek başına bir kartvizit olurdu ama annesinin titiz elişi bir sitemdi.

“Ona Chushan Yolu'ndaki berberi hatırlıyor mu diye sorun.” Aklından başka binlerce anı geçiyordu ama onları paylaşmak istemedi. Kadın başıyla onayladı. Babasına söyler miydi, kazağı verir miydi ona? Yoksa bunların hiçbirisi olmamış gibi mi davranırdı? Artık bir önemi yoktu.

Ella merdivenlerden indi. Arkasına bakamasa da kadının onun gittiğinden emin olmak isteyen bakışlarını üzerinde hissetti. Köşede durdu, alçak bir duvara yaslandı, titriyordu. Babasının onun elini tutup Joseph'i kucakla-

arak mutlu bir şekilde Şangay sokaklarında yürüdüğünü anımsadı. Paylaştıkları hayatı nasıl bu kadar kolay unuta-bilmişti? “Amerika gerçekten insanı değiştiriyor,” demişti annesi babasından aldıkları her mektupta. Çünkü buna inanmayı çok istemişti. Kısmen doğruydu da. Babası bir iş ve yaşayacak bir yer bulmuştu. Şüphesiz o ev de Alice’indi, daha doğrusu onun ölen ilk kocasının. Ama geri kalanı, yani babasının gemi bileti için biriktirdiği para ve burada paylaşacakları hayat tamamen yalandı.

Ella’nın aklına birden beş yaşında, pazarda hipnotize olmuş gibi, fıstık ayıklayan maymuna bakarken annesiyle babasını kaybettiği geldi. Çevresinde dolanıp duran uzun bedenlerin arasında, hayatında ilk defa kendisini yalnız hissetmişti. Annesi hemen onu bulmuş ve kendi kendine gezindiği için ona kızmıştı tabii ama o ürpertici duygu günlerce devam etmişti.

Birden Brooklyn’deki bu sokağın başında, tekrar beş yaşındaydı. Terk edilmişti. Nasıl buna cüret ederdi? Babası kendi ailesini umursamadan bir kenara fırlatırken, David gibi birçokları ailelerini bulmak için dünyanın öbür ucuna gitmişlerdi.

Ne için bunu yapmıştı? Kadın gösterişsizdi, annesinin sınırsız zarafetinden iz yoktu. Ama onun gözlerinin önündeydi, onunla birlikte olmak kilometrelerce ötede bıraktığı güzel karısını ümit ederek beklemekten daha kolaydı. Babası da her zaman kolay olan işleri yapan biri olmuştu. Ella, Joseph’inki gibi ela gözleri olan o küçük kızı hatırladı. O kız kendi kanından iki kardeşi olduğunu bilmeden mi büyüyecekti?

Ella sokağın karşısında bir basımevi gördü. Öndeki camdan baskı makinelerinden birinin üzerine eğilmiş

tanıdık kır saçlı bir baş seçti. Bu ciddi, çalışkan adam artık ona yabancıydı. Amerika babasını gerçekten değiştirmişti. Ama artık ailesi için çok geçti. Bunu nasıl yapabilmmişti? Midesi çekildi, babasının kollarına atılmakla yüzüne bir tokat atmak arasında ikilemde kaldı. Ama ikisi de bir şey değiştirmeyecekti. Döndü.

Kaldırımında durdu. Çin'i terk ettiğinden beri hiç bu kadar yalnız hissetmemişti. Sokaklar kirli ve rutubetliydi. Tepesi yüksek binalarla çevriliydi. Çin'de nefret ettiği her şey buradaydı fakat burayı yaşanır kılacak ailesi yanında değildi.

Şimdi ne yapacaktı? Bütün yolculuğu bir hiç uğrunaydı. Çin'e dönmek için yeterli parası olsaydı da onları hayal kırıklığına uğrattığını bile bile annesi ve kardeşiyle yüzleşemezdi. Annesine gerçeği söyleyemezdi. Annesinin onurunu incitmemek için bir şeyler uydurur, babasını bulamadığını söylerdi. Babasının öldüğünü söylemek bile gerçeği anlatıp onun hayatına devam ettiğini ve annesini geride bıraktığını söylemekten daha az utanç ve acı verirdi.

Hayır, geri dönemezdi. Şimdi açık bir şekilde fark ediyordu ki zaten Çin'e dönmek istemiyordu. Orada doğmuş olmasına rağmen hiçbir zaman tam olarak uyum sağlayamamıştı. Burada kalacak ve bir şekilde bir hayat kuracaktı, annesini ve Joseph'i buraya getirecekti. Ama Şangay kadar boğucu olan ve artık babasına ve onun yeni ailesine ait olan bu şehirde kalmak istemiyordu.

Tütün ürünleri satan bir marketin üzerindeki saate baktı. Altıyı geçiyordu. David muhtemelen birazdan trene binecekti. David'in koyu gözleri ve dans eden elleri aklına gelince içi pır pır etti. Kaybettiği her şey

rağmen umutlu olmaya çalışıyordu. Sadece bir saat tanıdığı bir adam nasıl oluyor da aklında böyle kalabiliyordu? Onunlayken kendini daha güçlü, daha yetenekli hissetmişti. Batıya git, demişti. Şimdi Ella da tıpkı onun gibi yalnızdı. Ella vazgeçmek istedi. Ama eğer David bile bunca acıya rağmen vazgeçmediyse o da vazgeçmemeliydi.

Ella tekrar yürümeye başladı, durağı geçti. Önüne gelen yoldan dönerek yürümeye devam etti, sisin görünmez kıldığı gökdelenlerin tepesinde yükselmelerine alışmıştı. Biraz sonra sis kalktı, akşam güneşi zayıf bir şekilde şehrin üzerine düştü.

Sokağın karşısında bir rehinci vardı. Vitrini incelerken parmaklarını cebindeki bilekliğin yuvarlak incilerinin üzerinde gezdirdi. Annesinin bilekliğinden ayrılmak istemiyordu. Ama yolculuk sırasında yiyecekler sandığından daha fazla tutmuştu. Ancak babasına ulaşacak kadar parası vardı.

Parası olsaydı da nereye giderdi bilmiyordu. Batıya demişti David, orası kesindi. Herkesin şansı vardı. Bir kere, trenle New York'a gelirken bir hayvan görmüştü. Geyiğe benziyordu ama daha zayıf ve daha kıvraktı (belki de bir ceylandı, tabii eğer onun ne olduğunu tam olarak bilseydi), ufukta hoplayıp zıplıyordu. Özgürce. Bu nasıl bir histi?

Benimle gel, demişti David. Acaba onunla gitseydi ne olurdu? Onunla gitmeyi düşünmek delilikti. Belki de aslında David sadece şaka yapıyordu ve şu anda yalnız olmaktan hoşnuttu. Trene yetişemezdi bile.

Ella'nın hiçbir şeyi yoktu ve David dışında kimseyi tanımıyordu. Kısacası kaybedecek hiçbir şeyi yoktu.

David'e babasına olacağından daha bağımlı olamazdı. Ama yine de onunla gidebilirdi.

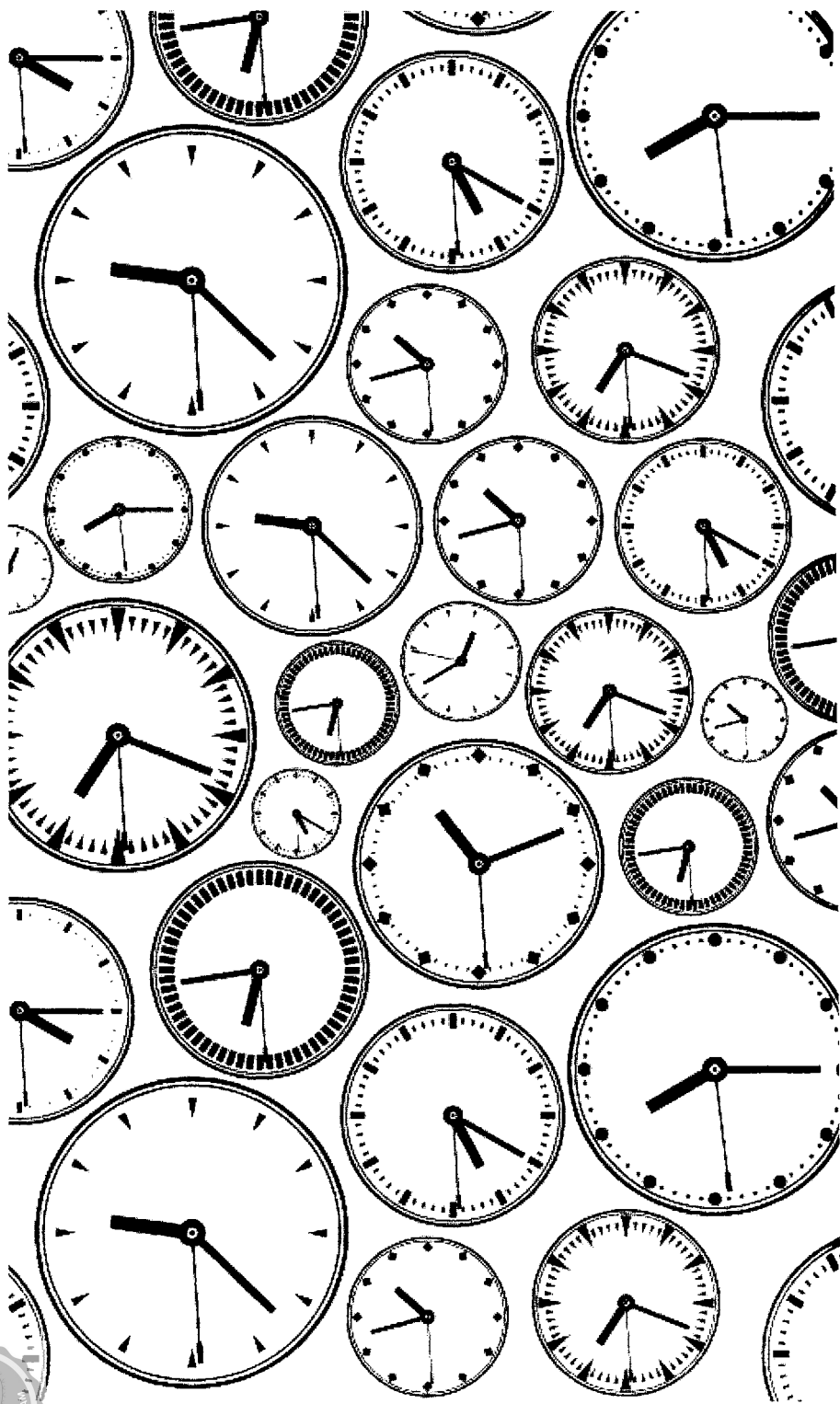
Gerisi sadece bir sonraki adımdı. Cebinden bilekliği çıkardı ve dükkânın kapısından içeri girdi.

TEŞEKKÜR

Öncelikle aileme minnettarım. Onlar olmasaydı bu muhteşem yolculuk ne mümkün olurdu ne de değerli. En derin teşekkürlerim bana zaman ayırdıkları ve dikkatlerini esirgemedikleri içim editörüm Cindy Hwang'a, Berkeley'deki herkese ve Folio'daki temsilcim Scott Hoffman'a. *Grand Central* kızlarına da, özellikle de Kris McMorris'e, kariyerimin en heyecanlı projesine beni dahil ettikleri için binlerce kez teşekkürler.

Hasat Mevsimi

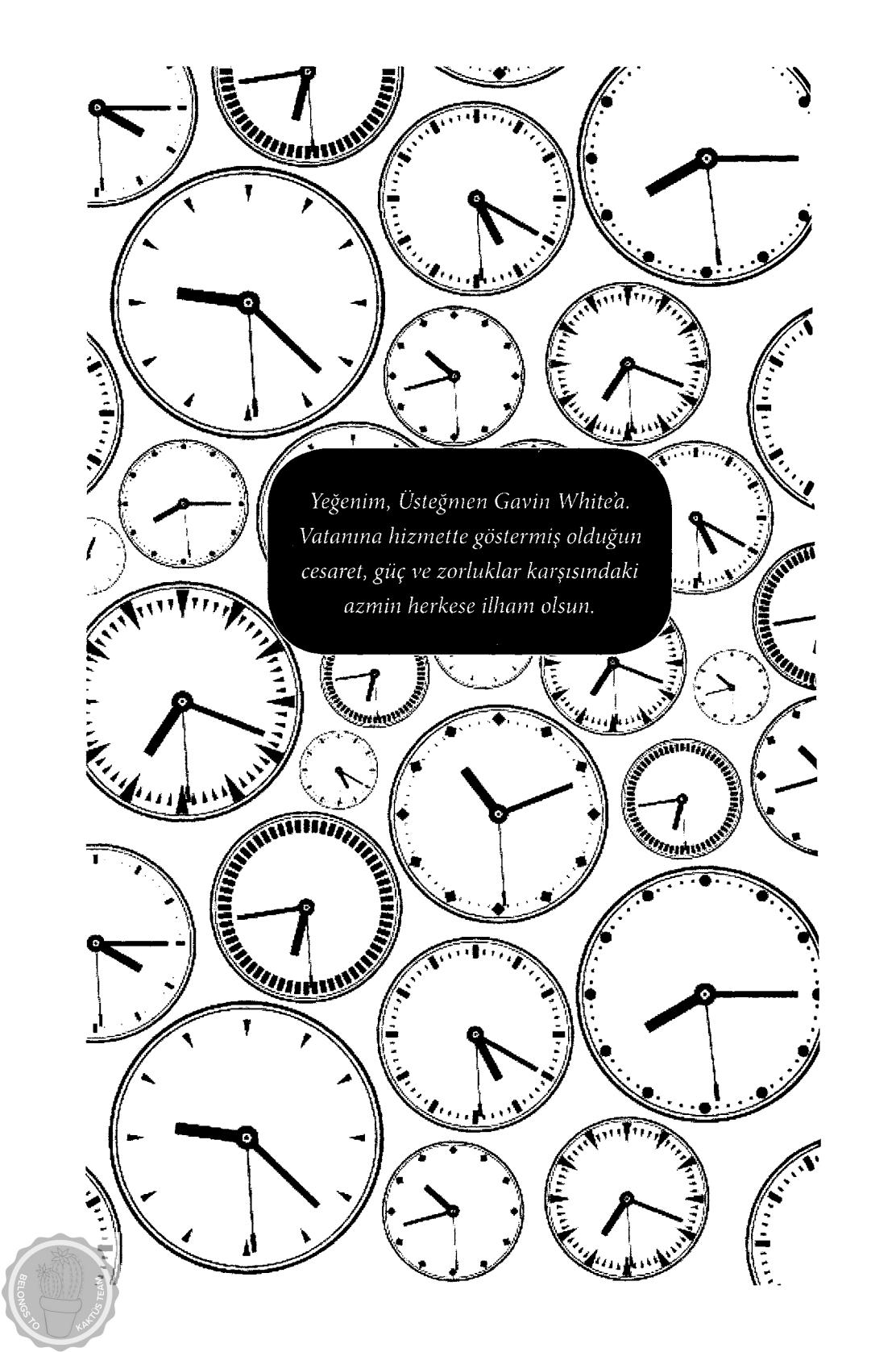

KAREN WHITE

İngilizceden Çeviren:

Ozan Erdoğan

*Yeğenim, Üsteğmen Gavin White'a.
Vatanına hizmette göstermiş olduğun
cesaret, güç ve zorluklar karşısındaki
azmin herkese ilham olsun.*

Âşıklar buluştuğunda yolculuklar biter. Shakespeare'in bu sözleri, Mississippi'den ayrıldığımdan beri içimde büyüyen paniği bir tarafa atarak kafamın içinde dönüp durdu. Panikten kurtulabilmek için pamuk kozasındaki küçük tohumların çıkarılması gibi endişe ve suçluluk duygumun da içimden sökülüp atılması gerekiyordu.

Bir anne, bir baba veya bir sevgili tarafından kucaklanan askerler ve onların tıka basa doldurulmuş çantaları arasından kendime yol açarken topuklarım New York Grand Central Terminali'nin mermer zemini boyunca tıkırdadı. Havada asılı duran kalın sigara dumanı gözlerimi yakıyordu. Gözlerimi kırıştırdım, dumanın yerine eldivenimin bileğine tıktığım telgrafın hissettirdiklerine odaklandım.

Kâğıt o kadar çok katlanmış ve açılmıştı ki merkezindeki katta bir delik oluşmaya başlamıştı. Aslında yanımda getirmeme gerek yoktu, bana gönderilmemesine rağmen her bir kelimesini ezberlemiştim. Will, Indianola'daki

babasına göndermişti, sonunda eve döneceğini bilsin istemişti. Döndüğünde tanıyamamasından korktuğum o eve.

GEMİ VARIŞI 19 EYLÜL'DE BEKLENİYOR
ERKEN OLURSA ŞEHİRDE ARKADAŞIMDA
KALACAĞIM STOP HÂLÂ NEW YORK'A
GELMEYİ VE EVE BENLE DÖNMEYİ
PLANLIYORSAN 21'İNDE AKŞAM SAAT 5'TE
ANA TERMİNALİN MERKEZİNDEKİ SAATİN
ALTINDA BULUŞALIM STOP SEVGİLER WILL

Çantamı eldivenli ellerimle kavradım. Yumuşak eldivenlerim, pişmanlık duymadığım ipek çoraplarımla tamamlanan, dört yıl önce annemle New York'u son ziyaretimizde Bergdorf Goodman'den satın aldığımız şık tüvit takımımıyla uyum içindeydi. Ne eldiveni ne takımı ne de o gezide satın aldığımız diğer güzel şeyleri daha önce giymiştim. Bu elbise, annemden bana son ve gizli bir hatıra olmuştu. Elbiselerin geri kalanları, ince kâğıtlarla özenle katlanmış bir şekilde, bir zamanlar onları giyeceğim yerlerin hayalleriyle beraber, Oak Alley'deki genç kızlık odamda dolabın içinde, bir bavulda duruyordu. Her bir dakika kaybedilenlerle ölçüldüğünde üç yıl bir ömür oluyor.

Ana terminalin merkezindeki danışma standının yanında durdum ve ortasından çıkıntı yapan, tepesine uyumsuzca bir palamut tünemiş pirinç saatin yuvarlak yüzüne baktım. Ellerimin titremesinin durmasına on dakika daha vardı.

Düşüncelerimi dağıtmak için insanları gözlemlemeye başladım. Grand Central, annemle geldiğimiz senelik alışveriş ve tiyatro gezilerimizde hiç görmediğim kadar

yoğundu; savaşın bitişi, bir sürü insanın seslerinin karıştığı ve kemerli tavanlarıyla taş duvarlarından yansıdığı koca alana, bir askerler ve denizciler akını başlatmıştı. Birbirine yabancı insanlar itişip kakışarak kemerli girişlere ve raylara giden rampalara doğru birçok yönde acele ediyorlardı. Kırmızı şapkalı adamlar valizleri ve şapka çantalarını kavrayarak, bezgin yolcuların ardından, zarif ve lüks *Twentieth Century Limited*'in beklediği otuz dört numaralı hatta doğru koşuşturuyorlardı.

Terminalin içi daha karanlıktı ve bunun tek nedeni yumuşak bir yumruk gibi şehrin çevresinde kapanan sis değildi. Doğu ve batı uçlarındaki büyük, kemerli pencereler şehrin simgesini olası hava saldırılarından korumak için siyaha boyanmıştı ve boya henüz tamamen silinmemişti. Bir sıra yarım ay pencerenin aşağısında asılı dev Amerikan bayrağının kenarlarının da çoğu vatandaşının hayatları gibi yıpranmış olmasını bekliyordum.

New York'un "Hanımefendisi" sanki lekelenmişti, güzelliği savaş perdesinin altında saklanıyordu. Savaşın sonunun hazzına rağmen, insanlar geçen dört yılın zorluklarını savaş yaraları gibi üzerlerinde taşıyorlardı. Will ve diğer birçoğu için uzun eve dönüş yolculuğu sadece başlangıçtı. Çantamı yere koydum, eldivenlerimin korumasına rağmen yaralı parmak eklemlerim ve avuçlarım acıyla yanıyordu. Ellerim daha önce Sunflower County'nin en kremesi ve yumuşak elleri olarak seçilmişti. Ama o eller ve o zamanki kız artık yoktu. Çoktan beri arkalarından ağıt yakmaya ihtiyaç duymuyordum.

Ellerimi önümde özenle kenetleyerek o beni görmeden kalabalığın arasında azimle Will'i seçmeye çalıştım. Avantaj bendeydi. 1,80'den uzundu ve ben ondan nere-

deyse bir 30 santim kısaydım. Dahası benim burada olacağıma dair bir bilgisi olmadığı için beni aramayacaktı.

Takım elbiseli ve şapkalı, hali vakti yerinde bir işinsanın Hava Kuvvetleri üniforması giyen bir gence yaklaşmasını ve elini uzatışını izledim. Genç adam çantasını bıraktı ve yaşlıca olanı kucakladı, öyleki adamın şapkası başından uçtu. İşinsanın şapkasını yerden almak ve kafasına geri takmak için çırpınmadan önceki gülüşü ve gözlerindeki nem gözümünden kaçmadı.

Gülümseyerek başımı hafifçe sağa çevirdim ve durdum. Nefesim kesildi, yanımdan geçen insanları duyamadım ve göremedim. Bana doğru yürüyen haki renkli asker üniforması içindeki Will Claiborne'un görüntüsü haricinde her şey bulanıklaştı, renk lekelerine dönüştü; üstegmen gümüşleri omuzlarında, koyu kahverengi saçları kısmen kepinin altındaydı. Ceketinin sol göğsünü bröveler süslemişti; bir Bronz Yıldız, bir Gümüş yıldız, European Theater Nişanı¹. Bir Purple Heart Nişanı.²

Ama bu Will Claiborne değildi. Bana doğru yürüyen, ailelerimizin mülklerini ayıran çiti aşmayı becerebilecek kadar uzadığımdan beri tanıdığım çocuğun yeni bir haliydi. Sanki gençlik yüzü bir fırının içinde yakılmış, bütün yumuşaklığı gitmiş, yerine keskin açılar ve hâlâ yangını hatırlıyormuşçasına alev alev yanan ela gözler gelmişti.

Babasını arayarak danışma standının etrafında dolaşırken bütün bunları fark etmeye, onu anlamaya zamanım olmuştu, sonunda benden beş adım uzakta durdu.

1 Ç. N. II. Dünya Savaşı sırasında Avrupa, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da görev almış ordu personeline Amerikan Ordusu tarafından verilen madalya.

2 Ç. N. Amerikan Ordusu gazi madalyası.

Çantamın sapını kavrayarak ağzımı açtım. “Will,” dedim.

Etrafımdaki gürültülü hava anında emdi kelimeyi, duyulmamış olarak yere düşmeden önce geçenlerin arasında yansıdı.

Danışma standının etrafında bir tur daha atmaya hazırlanırcasına sırtını döndü. “Will!” diye bağırdım, bu sefer daha sesli, umutsuzca duyulmak için seslenmişim çünkü ismini bir kez daha söylemek için gereken gücü kendimde bulabileceğimi düşünmüyordum.

Ceketinin içinde omuzları kasıldı önce, sonra yavaşça bana doğru döndü, “Ginny,” dedi, duyamayacağım kadar yumuşak bir şekilde. Ama ismimin dudaklarındaki tınısını hatırladım.

“Merhaba, Will.”

Beni kucaklamasını beklemiyordum, hatta gülmesini bile. Ama gözlerinden süzülen soğukluğu da beklemiyordum.

“Tug nerde?” diye sordu.

Dikkatlice hazırladığım cümlelerim aklımdan çıktı, dudaklarımdan çıkan karmakarışık sözlerle yıpranmış sinirlerim de kendini koyverdi. “O gelemedi. O yüzden ben geldim. Trenimiz altıda kalkacak, o zamana kadar vaktimiz var. Neden bir şeyler yemeye gitmiyoruz, hem ben de neler olduğunu açıklayım. Çok güzel bir istiridye restoranı var...”

“Tug nerede?” diye sordu tekrar, sanki hiç konuşmamışım gibi.

Yine ellerim titremeye başladı. Bağırarak zorunda kalmamak için yanına yaklaştım. “Baban ocak ayında felç geçirdi. Kötüydü. Akşam yemeğine gelmeyince Amos onu

pamuk hangarının orada buldu. Johnny'den beri çok iyi değildi..." *Johnny*. İşte. Will'in önünde adını söyledim ve ortadan ikiye bölünmedim. Will'in gözleri hiç değişmedi. Devam ettim. "Johnny'nin çatışmada öldürüldüğünü öğrendiğinden beri."

"Ne kadar kötü?" diye sordu, sesi duygusuzdu.

"Yürüyemiyor ve konuşmıyor. Ama bilinci yerinde. Neler olduğunu anlıyor ve kafasını evet hayır demek için sallıyor. Seni karşılamak için burada olmayı ve beraber eve dönmeyi çok istiyordu. Yapamadığı için benden istedi." Ona anlatmak istediğim çok fazla şey vardı ama onun da her bir darbeyi özümsemesi için zamana ihtiyacı vardı. Bu yüzden bu yolculuğu yapmayı kabul etmiştim. Aramızda yaşananlara rağmen, ona bu son iyiliği borçluydum.

"Annen ve baban bu kadar yolu tek başına gelmene izin mi verdiler?" Bu inanamazlığı, kıskançça attığı hayranlık bakışıyla çelişiyordu.

"Babam artık hayatım hakkında söz sahibi değil. Annem biletlerin parasını ödemek istedi ama ben kendim alacağımı söyledim." Derin bir nefes aldım, "*Twentieth Century Limited*'la yapacağımız yolculuğumuzun ilk ayağının biletleri ve dün gece Biltmore'da kalmak için nişan yüzüğünü sattım. Savurganlık biliyorum ama annemle geldiğimizde hep orada kalırdık." İnatla annesinin giysisinin kenarına yapışan bir çocuk gibi, içimde hâlâ eski Ginny'den biraz da olsa kaldığını anlayarak kızardım.

Will ayrılmaya hazırlanırcasına asker çantasını sırtına aldı. "Zamanını harcadığın için üzgünüm. Senin eşliğinde bir trende iki günü bırak, beş dakika geçireceğime

Mississippi'ye kadar olan yolu otostopla gitmeyi tercih ederim.”

Ceketinin, üç sarı şeridin birbiri ardına sıralandığı kolunu tuttum. Her biri çatışma bölgesinde geçirdiği ve bir kez bile eve dönmediği altı aylık dönemler için olan şeritler. Silkelemeye çalıştığını anladım ama tutundum.

“Seni eve sapaşğlam getireceğime dair anne ve babana söz verdim. Eğer otostop çekmeye karar verirsen ben de seninle beraber otostop çekmek zorunda kalacağım.”

Baştan aşağıya süzdü beni; deri, ince topuklu sandaletlerime kadar. Yüzünün ifadesi öfkeyle eğlenenin ve kararsızlığın garip bir karışımı gibiydi. Ağzının köşesi aralandı. “Bu söylediğin, seni ciddiye almak için yeterince çekici.”

Bir zamanlar suratımı asar veya ayağımı yere vururdum ama çok uzun zamandır o arzu yoktu; yerine Will'e arkasında bıraktığından bambaşka bir kız olduğumu gösterme ihtiyacı gelmişti. Çömeliş çantamı açtım ve dikkatlice en üste koyduğum kâğıt ambalajlı paketi çıkardım; yanında Will'e vermek için getirdiğim katlanmış mektup duruyordu, tabii eğer cesaret edebilirsem.

Tekrar kalkıp paketi ona verdim. Ambalajı yavaşça açtığına ortaya eyalet fuarından alınmış ve içinde eskiden sarpana¹ özü olan koyu mavi bir şişe çıktı. “Lucille'den mi?” diye sordu, sesi boğuktu.

Hafifçe gülümsedim. “Şişe ağacından aldı ve eğer bana sorun yaratırsan sana vermemi söyledi. Eve olabildiğince çabuk gelmene odaklanmana yardımcı olması gerekiyor.” Duraksadım. “Mississippi'nin çamurunu koklayabileceğini ve bunun da sana kesin ev hasreti çeiktireceğini söyledi.”

1 C. N. Zambakgiller familyasından; dikenli gövdeli, yeşilimsi çiçekli, çok yıllık bir bitki.

Lucille'in derisine bir giysi gibi yapışmış, yerleri fırçalamak için kullandığı sodalı sabunun kokusunu ve şişeyi verirken esmer yüzünden akan gözyaşlarını hatırladım.

Will koyu mavi şişeye bakakaldı ve sonra ilk kez gülümsedi. Şişenin ağzını burnuna götürdü ve kokladı. "Bence Mississippi'nin çamuru hakkında haklı olabilir." Dikkatlice tekrar paketlediği şişeyi geri koymam için bana uzattı. "Tren biletlerini görebilir miyim?"

Rahatlayarak cüzdanımı açtım ve yalnızca bir anlık bir duraksamadan sonra Will'e verdiğim biletleri çıkardım. "Şikago'ya vardıktan sonraki yolculuğumuzun kalan iki ayağı için tren tarifesini çoktan çözdüm. Biletlerimizi istasyonlara vardığımızda alabileceğimizi düşündüm, böylece zaman konusunda daha esnek olabiliriz..."

Will benden uzaklaşıp danışma standındaki genç bir çifte doğru giderken konuşmayı kestim. Bir er ve sol elinin dördüncü parmağını altın bir yüzüğün süslediği güzel, koyu saçlı bir kızdı bu çift. Will yaklaşırken ikisi de ona doğru döndü.

"Şikago'ya gittiğinize mi kulak misafiri oldum?" diye sordu Will.

Adam, bir çocuktan biraz büyüktü, güldü, "Evet, efendim. Taze gelinimi ailemle tanışması için götürüyorum. Kendisi Fransız."

Will askerin hizmet nişanlarını ve birlik bandını incelerken ben artan bir endişeyle onu izliyordum. "Normandiya'da mıydın?"

"Evet, efendim. Birinci piyade bölüğü. Omaha Sahili. Tam ortasıydık."

"Evet, öyleydiniz." Will yüzünde tuhaf bir gülümsemeyle onayladı ve ben ne yapmak üzere olduğunu

anladım. Biletleri onlara uzattı. “Bunlar sana ve gelinine düğün hediyesi. İkinize de iyi şanslar.”

Asker, üstte *Twentieth Century Limited* logosunun altta trenin resminin süslediği elindeki biletlere bakakaldı ve gözleri şükranla açıldı. “Teşekkür ederim. Teşekkür ederim, efendim,” derken boşta olan koluyla eşine sıkıca sarılıyordu. Will bana doğru yürürken hâlâ Will’e teşekkür ediyordu.

“Biletler benim için fazla iyiydi. Umarım senin için sorun değildir,” dedi, sorun edeceğimi farz ederek. Bilet gişelerine doğru yürümeye başladı. “Sanırım eve gitmek için iki tren bileti almamız gerekecek.”

Hâlâ kucaklaşan ve hızlıca İngilizce ve Fransızca karışımı konuşan neşeli çifte baktım, gülsem mi ağlasam mı emin olamıyordum. Şikâyet etmeden çantamı kaldırdım ve bilet gişelerine doğru Will’i takip ettim. Will yaşıyordu ve ben onu eve götürecektim, bu yeterliydi.

Sırada yanında durduğumda varlığıma tepki göstermek yerine gözlerini sabırla önüne dikti. Ellerim sızladı ama bunu bilmesine izin vermeyecektim.

Her şey sırasıyla.

Düşüncelerim gözüme takılan sarının ani parıldamasıyla dağıldı, bu kadar çok kahverengi ve grinin arasında bu renk sürprizdi. Şapkası da yüzü gibi yorgun, buruşuk ipek bir elbise giymiş, ufak bir çanta taşıyan, genç bir kızdı bu. Sırada bizim durduğumuz yerin yanından hızlıca geçti, sonra, “David!” diye bağırarak trenlere giden kapılardan birine doğru koşmaya başladı.

Gözlerindeki kararlılığa güvenerek, aradığını zamanında bulmasını umduğum genç kızı gözden kaybolana kadar izledim.

Will'in sesiyle irkildim. Will beni süzerken aynı zamanda hem tanıdık hem de yabancı olan o gözlere baktım. "Savaştan çıkmamı sağlayan evi düşünmek oldu. Şimdi kardeşim hakkında konuşarak hatıralarımı mahvetme lütfen."

Yanımda getirmemdeki amacın ne olduğunu merak ederek çantamda, şişenin yanında duran mektubu düşündüm. New York'a niye gelmişim ki?

Yönümüzü belirlemek için gereken kelimeler haricinde sessiz kaldık ve daha yavaş, daha az gösterişli lokomotif aile biletler elimizde, trenimizin beklediği platforma doğru rampadan aşağıya koşturduk. Trenimize bindik, eve doğru olan uzun yolculuğumuza hazırlanırken ikimiz de son üç yılda değişen şeyleri düşünüyorduk. Ve de değişmeyenleri.

- 2 -

Şikago'da tren değiştirdik, New Orleans'ta yükleme yapıldı, sonra tekrar Mississippi'de, orada siyahi yolcular, hatta üniformalı asker olanlar bile, yük vagonunun oturma alanlarında yolculuk yapmak zorunda kaldılar. Güneyde değişim çok yavaştı, insan bir şeylerin gerçekten değişip değişmeyeceğini merak ediyordu. Bazılarına göre bunaltıcı sıcak, her türlü devinimi yavaşlatan en büyük etkindi. Güneye doğru yolculuk etmeye devam ettikçe ben de bu fikre katılmayı düşündüm.

Yolculuğun ilk ayağında, Şikago'ya giderken, Will, yerlerimizi ve daha sonra yemek vagonunu ararkenki konuşmalarımız haricinde benimle konuşmadı. Ortaklaşa

kullanılan yemek masalarından birinde, yalnız oturan, büyük ve tüylü bir şapka takan bir kadına katıldık. Sessizliğimizden, kısa süren bir sevgili küslüğünde olduğumuzu düşünerek sürekli bizi seyretti. En azından, Will'in yemeğine olan konsantrasyonu sayesinde onu seyredebildim, yerken onu anlamaya çalışabildim, aldığı her nefes için şükran duyabildim.

Biz daha tatlımızın yarısındanayken kadın yemeğini bitirdi ve ayrıldı. Will gidişini izledi, genç bir çocukken, cesaretini toplamak için yaptığı gibi parmakları masanın üzerinde ritim tutuyordu. Çatalını masaya bıraktı. "New York'a gerçekten neden geldin, Ginny? Sadece babamın durumunu öğrenmem için olamaz. Bunu bana bir mektup veya telgrafla da anlatabilirdin."

Çünkü sana bir sırrı açıklamam lazım. Bir yudum su aldım. "Çünkü Tug gelmemi istedi. Ve ben..." Duraksadım. *Ve seni çok fazla özledim ama kimseye söyleyemedim çünkü artık benim değildin.* "Bilmen gereken bir şey var..." Başladım, her kelime bir öncekinden daha ağırdı.

"Ellerine ne oldu?" diye sordu yumuşacık.

Beni görmezden gelmekle o kadar meşguldü ki ellerimi saklamayı unutmuştum. "Yardımcı oluyorum. Evde ve çiftlikte. Bazen de Amos'un ihtiyacı olursa tarlada."

Uzandı ve ellerimi alarak kızarmış avuç içlerimi çevirdi. "Tarlada mı çalışıyordun?"

Başımı salladım. "Evet ama memnunum, Will. Yardımcı olabildiğim için memnunum, işe yaradığım için, hayatımda ilk defa katkıda bulunabildiğim için memnunum."

Ellerimi yavaşça masanın üzerine bıraktı. "Sanırım bu zamanını daha iyi değerlendirmenin bir yolu."

Hatırlayarak kızardım. “Sadece bir öpücüktü, sadece seni kıskandırmak içindi.” Duraksadım, sanki bir yabancı hakkında konuşuyormuşum gibi hissettim. Sanırım öyle de yapıyordum. “Johnny’nin benim hakkımda neler hissettiğini de seni ne kadar kolay kırabileceğimi de biliyordum. Aptal bir kızdım, çok aptal.”

“Evet, öyleydin.” Will hiç bir zaman sözlerini filtreden süzen birisi olmamıştı.

“Sen de doğrudan askerlik şubesine gidip gönüllü oldun. Sonra da gittin. Özür dilemek için bana bir şans bile vermedin ya da seni sevdiğimi söylemek için.” *Hâlâ da seviyorum.* Johnny’nin ölümünün üzerinden bir yıldan fazla bir zaman geçmesine rağmen hâlâ sol elimde duran ince, altın evlilik yüzüğüme baktım. “Değişen şeyler var, Will, *ben* değiştim. Sana anlatmam gereken şeyler var...”

Ayağa kalktı, bıkkınlıkla sallandı. “Çok yorgunum ve artık savaşmayı bitirdim. Sadece eve gitmek istiyorum.” Geçmiş birkaç yılı silmek istermişçesine elleriyle yüzünü ovaladı. “Lütfen, Ginny. Sadece beni rahat bırak.”

Hayal kırıklığı ve rahatlamayla derin bir nefes aldım ve peçetemi masanın üzerine bıraktım. Will ayağa kalkmama yardımcı oldu ve kaba bir iyi geceler dileğiyle yanımdan ayrılmadan önce uyuyacağım ranzaya kadar bana eşlik etti.

Kelimelerimin ne kadar işe yaramaz olacağını düşünerek koridorda ilerleyişini izledim. Savaştan sağ çıkmıştı ve bunun şimdilik hepimiz için yeterli olması gerekiyordu. Değişiklikleri yeterince yakın zamanda görecekti zaten ve onları bir deri değişikliği gibi, eski bir hayatı terk etmek gibi kabul edecekti.

Kompartımanımdaki diğer iki kadının sessiz nefes alıp verişlerini dinleyerek ranzamda uzanırken pence-
renin dışında ayın, ağaçların arasından bir görünüp bir
kaybolmasını seyrettim ve arkamda bıraktığım onca şeyi
ve kayıplarımın kazandıklarımı düşündüm.

Indianola terminalinde trenden indiğimizde, erken
bir Mississippi sabahının bunaltıcı havası sardı bizi. İsta-
yonda buluşabilelim diye Will daha önceden ailesine hangi
trenle geleceğimizi telgrafla bildirmişti. Will'in bagajla-
rımızı teslim almasını beklerken platformda durmama
rağmen hâlâ trenin sallanmasını hissediyordum, çok
yorgundum ve yolculuktan dolayı pistim.

Bir esinti hissedebilmek için çaresizce ceketimi ve eldi-
venlerimi çıkardım. Nem her zaman sıcaklığı daha kötü
yapardı, kışın soğukunuysa daha ısırgan.

“Bay Will!”

Platformda bize doğru yürüyen Lucille'in kocası
Amos'u gördüm. Lucille tarafından özenle kolalanmış ve
ütülenmiş pamuklu ekoseden gömleği ve yıpranmış kot
tulumundan oluşan üniformasını giymişti, saçsız başı
terden parılıyordu. Will çantalarımızı yere koydu ve
yolun yarısında Amos'u karşılayarak yaşlı adama sarıldı.

Amos, Will'i kol mesafesinden süzdü. “Çok zayıfsın.
Lucille'in kızarmış tavuklarından yemelisin. Benim
Georgeum, söylediğine göre, geldiğinden beri iki
buçuk kilo almış. Annesinin yemekleri sayesinde.”
Genişçe sırtıttı fakat onun gözlerinde de endişeyi göre-
biliyordum. Kavuşmanın sevinciyle Avrupa'nın ölüm
alanlarında ruhlarından ne kadarını kaybettiklerinin
endişesinin karışımı bu bakışı George eve geldiğinde de
görmüştüm.

Will tatsız bir şekilde omuz silkti ve Amos'tan önce çantalarımızı aldı. "Kendi eşyalarımı taşımaya o kadar alıştım ki elime bir şeyler almam lazım."

"Bunu duyduğuma sevindim çünkü çok geçmeden büyük pamuk çuvalları kaldıracaksın. Güzel bir yaz oldu. Tarlalar pamukla taşıtı."

Amos'un, Herber Hoover başkan olduğundan beri kullandığı eski kamyonete doğru yürümeye başladık. Kırmızısı uzun zaman önce, Mississippi güneşi yüzünden solmuştu ama Amos motorunu mükemmel tutmuştu.

"George nasıl?" diye sordu Will, çantasını kamyonetin kasasına atarken, sonra benimkini de dikkatlice yanına yerleştirdi.

Geniş bir gülümseme Amos'un yüzüne yayıldı. "Gerçekten iyi. Biraz büyüdü de, şimdi senden uzun olabilir." Gülüşü soldu. "Şikago'ya taşınacağını söylüyor. Annesinin kalbini kırmak üzere Will ama orada ona uygun daha iyi işler olduğunu söylüyor." Ortaya oturmam için yolcu tarafının kapısını açtı. "Savaştan dönen çocukların hiçbiri pamuk tarlasında çalışmak istemiyor artık. Bir şeyler değişiyor. Evet, bir şeyler değişiyor."

Güneşin altında kaldığından koltuğun kumaşı yanıyordu, bluzum tenime yapışınca koltuğun arkasından kaçmak için öne doğru eğildim. Amos şoför koltuğuna yerleşirken, Will de bana dokunmaktan kaçınmak için elinden geleni yaparak yanıma oturdu.

Amos kamyoneti batıya doğru, 82. otoyola sürdü. Yağmur kokusunu beraberinde getiren sıcak bir esinti girdi açık camlardan. "Biraz yağmur iyi olurdu," dedim, konuyu değiştirmeye istekli bir şekilde. "Son birkaç haftadır kuraktı."

Rüzgârın yüzüme vurması için ümitsizce kafamı cama çevirdim. Amos durmadan mahsul, çiftlik ve Will'in hayatı boyunca tanıdığı insanlar hakkında konuşurken, Will ve ben sessiz kaldık. Arada sırada başını salladı Will ama insanı dünyanın sonunu görebilecekmiş gibi hissettiren, dümdüz arazinin geniş menziline bakmaktan hiç vazgeçmedi. Will, Johnny ve ben küçükken, o çok yakın görünen ufka varabilecek miyiz diye yürümeye başlamıştık. Ailelerimiz, Greenville'in bir buçuk kilometreden daha az uzağında bizi bulduklarında güneş neredeyse batmıştı. Hepimiz türlü cezalara çarptırılmıştık, en çok da ben. Nehrin kokusunun ve insanların aksanlarının farklı olduğu New Orleans'taki bir okula gönderilmiştim. Ama ben her zaman, gökyüzüne dokunmamızın mümkün olabileceğini inandığımız günü hatırlatan bir şeylerin, o maceradan bize hatıra kaldığını düşünmek istemişimdir.

“Dur burada.”

Will'in sesinde, Amos'u yol kenarındaki çakıllıkta durmaya zorlayan bir şey vardı. Tek kelime etmeden kamyonu terk edip yolun kenarına, Delta çiftçilerinin beyaz altın dediği bir tarlanın önüne gitti. Sıralarca pamuk, beyaz pamuk kozasına gebe halde, toprağın bitip gökyüzünün başladığı yerde, parmaklar gibi yukarı uzanmıştı.

Will yol kenarından aşağıya inip bitkilerden birini eğerek bir pamuk kozası koparırken onu izledik. Geniş omuzları titremeye başlayana kadar uzun süre kozaya baktı. Kapıya doğru kaydım, ona gitmek istiyordum ama Amos kalmamı istercesine elini koluma koydu.

Dünya çapında binlerce farklı askerin farklı tarlalarda, üzüm bağlarında, liman şehirlerinde, eski bildik yollarda,

ön bahçelerde ayakta durduğunu, memleketlerine dokunduklarını hayal ederek tekrar baktım Will'e. Johnny'yi ve eve hiçbir zaman dönemeyecek, şehirdeki bütün çocukları düşünerek yaralı ellerime baktım. Tanıdık bir yatak gibi içine girebilsin diye, Will'in uzaklarda olduğu zamanlarda, onun hatırladığı hayatı bizim devam ettirdiğimize inanması için bu ana ümitsizce tutunmak istedim. Fakat ne kadar çok denersek deneyelim zamanın etrafına çit çekemiyorduk.

Eve dönüş yolunun geri kalanında tepemizdeki bulutlar hızla uzaklaştılar, büyüdüğüm yer Oak Alley'nin girişini müjdeleyen taş sütunların yanından geçerek toprak yola döndük. Sonunda, evimin gerçekte neresi olduğunu anlamıştım, artık yanlış yollara sapmıyordum.

Kamyonetin açık camlarından içeriye giren rüzgâr sertleştiğinde Will hafifçe öne doğru eğildi. Açıklığa, Claibornların neredeyse yüz yıldır yuva dediği eve varana kadar meşe, akağaç ve sakız ağaçlarının oluşturduğu bir örtünün altından geçerken kamyonetin tekerlekleri de yoldaki tozu kaldırıyordu.

Beyaza boyalı, iki katlı gösterişsiz bir evdi. Her iki tarafında ayrı bacaları ve evin etrafını saran verandası vardı. Büyük büyükbabam arazisinin bu kısmını, İç Savaş'ın ardından vergilerini ödeyebilmek için açık arttırmayla kaybetmişti. Karşılıklı nefretin nesillerce beslendiği iki aileyi her zaman bir çit ayırmıştı. En azından ben doğana ve çitin çekiciliği çok ayartıcı olduğunu kanıtlayana kadar.

Verandanın merdivenlerinde oturan iki kişi vardı, kendimi ciğerlerimi havayla doldurmaya zorlayana kadar nefes alıp verişim neredeyse durmuştu. Will kamyonetten inip kapıyı benim için açık tutarken, Amos arkadaki

çantalarımızı almış verandaya taşımıştı. Daha iki ayağımı yere basmadan bana seslenildiğini duydum.

“Anne! Anne!” John-John bahçede yalınayak bana doğru koşuyordu.

Zamanında eğilerek kollarıma aldım onu. “Merhaba, canım. Annen seni çok özledi.”

Ağırlığından zevk alarak ayağa kalkarken onu da kucağıma aldım. Gözlerimi kapatarak çocuk kokusunu ve Lucille’in onu zorla yıkadığı sabunun kokusunu içime çektim.

Will yaklaşırken ben de döndüm, sonra onun ve oğlumun, koyu renk saçlarının ve kaşlarının altındaki tıpa tıpa aynı ela gözlerle ve açık bir merakla birbirilerine bakışlarını izledim.

“Will, bu John-John. Tatlım, bu amcan Will.”

“Askey,” dedi John-John. “Babam gibi.”

Şakağından öptüm. “Evet, tatlım. Baban gibi.”

Çimin üzerinde zor da olsa ağırlığımı bir bacağımdan ötekine geçirirken birbirilerini tartmaya devam ettiler. “Bugün doğumgünüm,” dedi John-John, yüzü ciddiydi. Aynen öğrettiğim gibi elinin üç parmağını gösterdi. “Üç yaşımdayım.”

Will gülümsedi. Uzandı ve küçük çocuğun saçlarını okşadı. “Sonunda seninle tanışabilmek çok güzel, John-John. Ve iyi ki doğdun.” Uzun bir an onu inceledi. “Aynı büyükbaban Tug’a benziyorsun, değil mi?”

John-John sağ elini kaldırdı. “Eyik yaptı bunu. Dönüyoy.”

Kamyonetle yaklaşırken oğlumla beraber verandada oturan adam yaklaştı. Her iki bacağına PW¹ harflerinin

1 Ç. N. Prisoner of War: Savaş Esiri

maviyle damgalandığı pantolonuyla Erich'i gördüğünde, Will'in kaskatı kesildiğini hissettim.

Trendeki zaten az olan konuşmalarımızın birinde Will'e Indianola'da ve ülkenin her yerinde çiftçilerin işgücü ihtiyacını karşılamak için kurulan Alman savaş esiri kamplarından bahsetmiştim. Ama dudaklarını büken ve gözlerini karartan horgörüğü fark ettiğimde daha fazlasını anlatamadan durmuştum.

"Will, bu Erich Schumacher. Fidan dikimi sırasında Amos'a çok yardımı oldu, hasat için de burada olacak. İyi de bir marangoz. Tamiratın çoğunu o yaptı..."

Will sözümü kesti. "Eviniz nerede, Mr. Schumacher?"

Erich iyi bir İngilizceyle cevap vermeden önce Will'e bir bakış attı, bu bölgede genellikle bulunmayan sessiz harflerin vurgusu aksanını belli ediyordu. "Münih'e yaklaşık otuz kilometre uzaklıktaki küçük bir Bavyera kasabası olan Freising'in yakınında."

"Alman mısınız?" Erich'in cevap vermesine izin vermeden Amos'a döndü. "Bu Almanın yeğenimin yanında olmasına izin mi verdin? Anne ve babamın? Benim *arazimde*?"

Bütün bu bitmek bilmez yolculuklar, sıcaklık ve acıyan ellerim sonunda zaten yıpranmış sinirlerimi alt etti. John-John'u yere indirdim, kolları Japon sarmaşığı gibi bacağıma yapıştı. "Amos değildi Will, bendim. Pamuk için yardıma ihtiyacımız vardı ve Almanlar müsait olan tek işgücüydü. Bu yüzden onları işe aldım. Fidan dikiminde Erich ve daha başkaları vardı ve çoktan aynı adamlardan hasatta da burada olmalarını istedim."

Will'in yüzündeki ifadeyi sadece bir kez daha görmüştüm; yaklaşık dört yıl önce, Johnny ve beni anne babasının isimlerinin baş harflerinin kazılı olduğu

yüzyıllık servinin altında bulduğunda. Will'in bana evlenme teklif ettiğı ve benim kabul ettiğim yerde. Bir daha hiçbir zaman o bakışı görmemeyi dilemişim. Öfke ve acının daha fazlasıydı. Elindeki son ekmek kırıntısını kaptığında, açlıktan ölmek üzere olan bir adamın sana atacağı bakıştı bu.

Will birini arıyormuşçasına bir daire çizdi. Ama aradığı insan neredeyse bir senedir tekerlekli sandalyedeydi ve şu anda ona yardım edemezdi. "Neden?" diye sordu Will. Zaten anlatmış olduklarımı tekrarlamam için bana sormadığını biliyordum. Sadece, benim de üç uzun yıldır sorduğum ve kimsenin cevaplayamadığı aynı soruyu soruyordu.

"Çünkü birilerinin, dönecek bir evin olması için çalışması gerekiyordu." John-John'un elini tutarak Amos'a döndüm. "Şimdi lütfen Erich'i kampa geri götür. Yarın katır ahırının çatısının tamiri için geri getirirsin." Erich başıyla selam verip Amos'u izledi, dikkatlice gözlerini Will'inkilerden kaçıırıyordu. Evin ön kapısı açılıp Lucille dışarı çıkınca hepimiz ona döndük, ellerini önlüğüne siliyordu. Will'in annesi Marjory hemen arkasındaydı. Will'i görünce Marjory'nin dizleri çözüldü, Lucille sabit durması için çok zayıf olan kalçalarının etrafından tuttu kadını.

Kadının koyu renk gözleri yüzünden hiç ayrılmadan Will çabuk adımlarla annesine doğru yürüdü. Will onlara yetiştikten ve kolları Marjory'nin bedenine güvenle sarıldıktan sonra Lucille kadını bıraktı. Bana şimdiden fazla tanıdık gelen bir hüznü yansıtıyordu Will'in yüzü.

Marjory Claiborne, zamanında İndianola'da kontrolsüz bir güçtü, kısa boyu ve yumuşak sesine rağmen o

kadar otoriteye sahipti ki insanlar kendilerinin yarısı kadar boyu olduğunu unutmuş gibi görünüyorlardı. Evini ve iki oğlunu katı bir disiplinle idare ederdi, gerçi bu, Claiborne oğlanlarını kontrol etmesine yardımcı olmadı. Ama onlara bile saygı ve sadakatle hâkimdi.

Yalnız savaş bir parçasını öldürdü, sanki Marjory bir mayına basmış ve kalbinin yarısı havaya uçmuştu. Onu her sabah yataktan çıkaran tek şeyin, Will'i bir daha görebilmek umudu olduğuna inanmaya başlamıştım. Savaşın ondan alamadığı tek şeyi korumak için New York'a gitmeye razı olmamın nedenlerinden biri de buydu.

Will annesinin başını sakınarak kendi göğsüne yatırdı ve çocukken kendisine yaptığını düşündüğüm şekilde annesinin sırtını okşadı. Annesinin gözyaşları ceketinde koyu lekeler bırakıyordu. Leke kalır mı diye düşündüm. Çok önemliymişçesine. Bir daha üniformasını giymek isteyeceğini sanmıyordum.

Lucille büyük siyah eliyle Will'in kolunu kavradı, dudakları ağlamasını zor tutuyormuşçasına kasılıp titredi. Will gülümsedi ama bu bile ifadesindeki soğukluğu kaldırmadı. "Bu akşam yemeğinden sonra doğumgünü pastası için Amos, George'u getirecek. Sana anlatacak çok şeyi var."

Will onaylayarak kafasını salladı ama söyleyeceği şey dikkatinin kapıya çevrilmesiyle dudaklarına takılıp kaldı. Tug Claiborne, hayatında ilk kez, karısından daha küçük gözüküyordu. Bir bez bebek gibi tekerlekli sandalyede iki büklüm duran küçülmüş, çökmüş vücuduna sığmak için o büyük karakteri bile büzüşmüştü.

Yaşlı adamın gırtlığından boğuk bir ses yayıldı, gözleri akmasına izin vermeyeceği yaşlarla nemlenmişti. Gücü

onunla değildi artık ama dik kafalılığı hâlâ yerindeydi. Will bir an tereddüt etti, sanki bu adamı ya da bu insanları ve onların hayat biçimlerini tanıımıyordu. Henüz anlayamasa da aslında doğrudu bu. Babasına doğru eğilip ellerini kavradı.

“Evdeyim baba. Her şey iyi olacak.”

Marjory’ye geri dönmekten önce Lucille’in gözleri bir an benimkilere kaydı. “Haydi, akşam yemeğini yapmaya başlayalım. Bugün kutlanacak iki şey var. Tanrı’ya şükür, evet Tanrı’ya şükredelim. En sevdiklerinizi yaptık, Bay Will. Karalahana, kızarmış tavuk ve fasulye; fasulyeyi tuzlanmış etli yaptım, çocukken sevdiğiniz gibi. Bunun değiştiğini sanmıyorum. Anneniz, üç sene önce kilise panayırında birincilik ödülü alan şeftalili tatlısından yaptı. Bu oğlana kilo aldırılmazız lazım, değil mi, Bayan Marjory?”

Will babasının sandalyesini eve geri iterken Lucille’in sıkıca tuttuğu, onların peşi sıra içeri giren Marjory boş boş bakıyordu. Birkaç dakikalık sessizliğe ihtiyaç duyarak olduğum yerde kaldım. Oğlum bunu hissedip şikâyet etmeden elimi tuttu, bu sırada rüzgâr çıktı ve öğlen havası karardı.

Evin arkasında olan tarlalardaki uzun sıralar halinde pamuk bitkileri, yağmur için dua eden kilisedeki yaşlı kadınlar gibi kabarık başlarını sallıyordu. Suya doymuş hava hem acı hem de tatlıydı, kutlamanın ve hüznün garip bir karışımı. Fakat orada da umut olduğuna inanıyordum; ekin ekmenin ve koyu, alüvyonlu topraktan pamuk toplamanın bitmeyen döngüsünde de umut vardı. Buna inanmalıydım. John-John’un iyiliği için inanmalıydım. Ve Will’in.

Küçük bir beyaz boyunlu kırlangıç sürüsü ağaçların üzerinde uçtu, gecelemeve eve dönen çocuklar gibi çatıya ve bacalara inmeden önce tedirgin ötüşerek evin etrafında daire çizdiler. Yağmurun iri şamarları, ayakka-bıma ve ipek çoraplarıma su sıçratarak ve John-John'un çıplak ayaklarında kirden benekler oluşturarak etrafımızda yere vurmaya başladı. Gökyüzü yağmurunu serbest bıra-kırken oğlumu elinden sıkıca tutup eve doğru götürdüm, merdivenlerden yukarı çıkardım. Çamurlu saban izinde pamuk dolu bir çuval çekmişim gibi ağrıyordu omuz-larım, kafamı kaldırarak omuzlarımı düzelttim. Yağmur susamış tarlalara ve beyaz eve yağarken, tozu çamura çevi-riken, bir amacı olan adımlarla eve girdim.

- 3 -

Ertesi sabah, oturma odasından kesilerek düzenlenmiş arka ofise sessiz adımlarla girerken hava hâlâ karanlıktı. Masasında oturarak, onun çek defterinden çekler yazarak Tug'un hayatını alır gibi hissettiğim için çiftlik işleriyle ilgilenirken yemek odasındaki masayı kullanmayı tercih ediyordum ama yemek odası o ve Marjory için yatak odasına dönüştürülmüştü.

Amos ve çiftçilerden biri yukarıdan yataklarını indiri-ken Marjory'yle birlikte seyretmiştik ve o sessizce ağla-mıştı. Sonunda onu yıkan bu oldu. Sanki o bir parça mobilyanın yerini değiştirmek, kendisinin her zaman yaşayacağını beklediği hayatı için olan bir cenaze korte-jinin başlangıcıydı. Bundan sonra değişmişti, onu çiftliğe

bağlayan boyunduruktan kolayca vazgeçmiş ve benim kendi boynuma geçirmeme izin vermişti.

Bense bu sahneyi, Johnny'nin bütün eşyalarını toplayıp yatak odamızdaki dolabın arkasına yerleştirdiğim bir valizin içine koyarkenki aynı kuru gözlerimle seyrettim. Geriye bakmak için ya da olmayacak bir şeyin olmasını dilemek için olmadığı gibi gözyaşları için de zamanım yoktu.

Masa lambasını açtım ve oturdum, sonra Lucille'in mutfak kapısından içeri girişini duydum. Kahve kokusunun ofise yayılmasını bekledim; kahvenin tekrar günlük düzenli erzağımız olmasına olmam gerektiğinden daha fazla minnettardım.

Ben yokken birikmiş olan postayla başladım. İlkinde Güneyli Yarıcı Çifçiler Sendikası savaş esiri çalıştırmamıza tepki gösteriyordu. Kahvenin kaynamasının ne kadar süreceğini merak ediyordum. İşçi azlığını ve benim daha yüksek ücret talep eden diğerlerini çalıştırmaya bütçemin yetmediğini tekrardan açıklayan yeni bir cevap yazmaya uğraşmama değer mi diye düşünerek alnımı ovdum.

Düşecek gibi duran posta yığınınına baktım tekrar, sonra sendikadan gelen mektubu çöpe attım. Hesap defterini çıkarıp ödediğim faturaların hepsini kaydettim, sonra çekleri yazmaya başladım. İmzalamadım. Bütün çekleri, imza satırına işarete benzeyen bir şey yapmaktan minnettar olan Tug'a götürürdüm. 1920'de açıldığından beri Claibornelarla iş yapan Planters Bank'ın Indianola Şubesi bu imzaları kabul ediyordu.

Dumanı tüten bir kupa dolusu kahve masaya, önüme konmuştu. Kafamı kaldırdım, Will'i gördüğüme şaşırmıştım. Ekose pamuk bir gömlek ve kot tulum giymişti,

gözlerini görmemiş olsaydım o neşeli, büyük hayalleri olan eski Will'i gördüğümü düşünebilirdim. Altı yaşındayken âşık olduğum ve sevmekten hiç vazgeçemediğim Will'i.

“Günaydın,” dedim, kalemi bırakıp kupayı alarak. “Teşekkür ederim.”

Cevabı kısa bir baş selamıydı. “Lucille seni burada bulabileceğimi ve kahve isteyeceğini söyledi. Şaka yaptığını düşündüm. Hiçbir zaman öğlenden önce yataktan çıkan bir kız olmadın.” Kendi kahvesinden bir yudum aldı.

“Yapılacak işler var. Ve John-John birazdan uyanır. İşte o zaman rahatça çalışmam.” Önümdeki yığınları ve hesap defterini işaret ettim.

Masanın üzerindeki kâğıtlara bakarken çenesi gerildi. “Yani babam...” Sesi kafa karışıklığı ve anlayamamaktan oluşan bir iz bırakarak yavaşça söndü.

“Tug hâlâ orada, Will. Gördüğün adamın içinde, bildiğin, tanıdığın baban hâlâ orada. Sadece etrafta dolaşmak ve iletişim kurmak onun için zorlaştı. Ama hâlâ elinden geldiğince bütün çekleri o imzalıyor ve ben sorularım olduğunda hep ona gidiyorum. Genellikle ne dediğini anlayabiliyorum.”

Sanki cevaplar içindeymişçesine kahve kupasına baktı. “Zavallı annem. Bütün hayatı boyunca o adamı sevdi. Ve şimdi annem bir hayalet gibi. Ölü değil ama yaşamıyor da.”

Sessiz kaldım; onaylayarak saygısızlık yapmak istemedim. Ya da geçtiğimiz üç senede bazı insanların güçlü rüzgârlarda kırıldığını, bazılarının rüzgâra göre esnemeyi öğrendiğini anladığımı söyleyerek.

Aşağıya ellerime baktı, sanki çoktan görmüş olduğunu saklayabilecekmişim gibi yumruk yaptım. Kısık bir sesle, “Eve niye gitmedin, Ginny?” diye sordu.

Sözlerimi vurgulamak istercesine, samimi olduğuma ikna etmek istercesine ayağa kalktım. “Çünkü benim evim artık burası.”

Lucille kahvaltıyı hazırlarken mutfaktan gelen kap kakakların tıngırdamasını dinleyerek uzun bir dakika boyunca babasının masasının üzerinden birbirimize baktık. Bu ses, katırların anırmasıyla ve pencereimin dışındaki manolya ağacındaki çalı bülbüllerinin bahar şarkılarıyla beraber benim için yuva anlamına gelmeye başlamıştı. Benim ve John-John’un paylaştığımız, babasının ve amcasının çocukluk yatak odalarının kitaplığında onlardan kalan çocuk kitaplarından birini okuyormuş gibi yaptığında oğlumun sesinin tatlı notalarıyla yuvam olmuştu.

Oak Alley’de anne babam ve kardeşimle yaşarken bunların hiçbirini duymamıştım. Dünyanın geri kalanından yalıtılmış, yalnızlaştırılmıştım. Ve olabileceğimi hiçbir zaman bilmediğim insandan uzaklaştırılmıştım.

“Şimdilik,” dedi, sesi bir kapıyı çarparcasına sertti. Yavaşça parlayan gökyüzünü gösteren pencereye doğru ilerleyip benden uzaklaştı. “İşleri elime almak ve hasada ne zaman başlamamız gerektiğini anlamak için bugün Amos’la beraber tarlaları gezeceğim, tarlalar neredeyse hazır görünüyor. Bunlarla bir daha ilgilenmene gerek kalmayacak. Ve bundan sonra Alman işçi yok, Ginny. Buna tahammül edemem.”

Kolayca açığa çıkardığı öfke dalgası karşısında hazırlıksızdım. “Hasat zamanında çalışacak işçi bulmak için

hiç zahmete girme. Yarıcı çiftçilerin çoğu seferberlik için fabrikalarda çalışmaya kuzeye gittiler ve geri gelmeyecekler. Kalanlarsa bizim ödeyebileceğimizden fazla paraya çalışıyorlar. Babam yarım kilo başına bizim ödeyebileceğimizin iki katını ödüyor. Eğer Almanları kullanmazsak mahsulümüz tarlada çürür. Babana sor. Bu en başından onun fikriydi ve haklı olduğunu anlamam için iki dakika yetti.”

Yabancı gözleri alevlendi. “Kardeşimi öldüren bir Alman kurşunuydu. Herkes bunu unuttu mu yoksa?”

Gözlerine bakamadım, kafamı çevirdim. “Bütün ülkede, masalarda birçok boş yer var. Bunu hiç bir zaman unutamayacağız, unutmamalıyız da. Ama bunu değiştiremeyiz de. Geçmişe bakmakla çok meşgulsen geleceğe yürümek çok zordur.”

Annesini ve onun boş gözlerini düşününce birdenbire yoruldum. Oturdum ve sandalyeye yaslandım. “Bu yıl iyi bir hasat yaparsak herkesin hakkında konuştuğu hasat makinelerinden almaya gücümüz yetebilir. Bahar ekiminden sonra Almanlar gitmiş olacak. Gelecek sonbahara kadar o makinelerden alabilirsek iyi olacağız. Sadece bahar sonuna kadar ayakta kalmalıyız.”

Bakışlarım onu geçerek ufkun üzerinde güne hazırlanan güneşin olduğu pencereye kaydı. Eski hayatımda hiçbir zaman güneşin doğuşuna tanıklık etmemiştim ve bunu düşünmek bile beni utandırıyor. Savaşla geçen dört uzun yıldan sonra bütün dünya alev almış yanıyor gibiyken ve haberler ölüm ve yıkımlarla doluyken, güneşin doğuşunu garanti saymak, tarlada şapkasız çalışmak gibiydi. Er ya da geç nasıl olduğunu hatırlamadığın yaraların izleriyle karşılaştın.

Ellerimi hesap defterinin üzerine koydum, bütün gece yatağında yatıp yan yatakta uyuyan oğlumun nefesini dinleyerek prova ettiğim cümleleri söyleyebilmek için yutkundum ve gırtlığımı temizledim. “Şimdi ayrılabilirim, eğer istersen. Ya da hasat boyunca kalır ve savaş esirlerini idare etmesi için Amos’a yardım ederim ki sen yapmak zorunda kalmayasın. Ailenin iyiliği için çiftlikte yapılması gerekeni yapacağına dair söz ver sadece. Şimdiden çok şey kaybettiler. Çiftliği de kaybedemezler.”

Beklerken yavaş nefes alıp vermeye odaklandım.

“Ayrılmak istiyor musun?”

“Hayır,” dedim hızlıca; dürüstlüğümlle kendimi bile şaşırtmıştım. Hiçbir zaman doğrudan cevap veren bir insan olmamıştım, hele yarım düzine belirsiz cevap da iş görecekken. “Ama benim burada olmam seni... rahatsız ediyorsa kalmayacağım.”

Güneş, ofisin duvarlarını kızartarak gökyüzünde yükseldi. Tekrar pencereye döndü. “Her şeyin eskiden olduğu gibi olmasını isterdim,” dedi yumuşacık.

Gözlerimi kapadım, o çok uzun zaman önce yaşadığımız günü; dümdüz olan ufku, Will, Johnny ve benim gökyüzüne yürüyüşümüzü hayal ettim. “Geçmiş düşünme, Will. Yapma. Boynuna bağlı bir taşla yüzmeye benziyor. Seni o kadar derine çekiyor ki yüzeye çıkamıyorsun.” Hesap defterini kapatıp ellerimi üzerine koydum. “Evine dönemeyen bütün çocukları onurlandırmanın tek yolunun geleceğe ilerlemek olduğunu düşünüyorum.”

Kahvesini bitirince bana döndü, yüzü sertti. “Hasat boyunca kal o zaman. Almanlarla ilgili hiçbir şey yapmak istemiyorum.”

Kafamda keyif ve kasvet çarpışırken yukarıdaki yatak odasından hafif bir gümbürtü, arkasından küçük ayakların merdivene doğru koşarken çıkardığı patırtılar duyuldu.

Will kapıya doğru yöneldi. “Kendi başına merdivenlerden inebiliyor mu?”

“Evet,” dedim. “Karnı üzerinde geri geriye sürünüyor. Johnny, annenizin ikinize böyle öğrettiğini söylemişti.”

John-John’un merdivenlerden aşağıya ilerleyişini seyrederken suratında eski gülümsemesi ışıldadı. “Tırabzandan aşağıya kaymanın daha hızlı olduğunu keşfedene kadar işe yaramıştı.” Kahkaha attı, bu sese gülerken buldum kendimi; arkadaşlarının birçoğuyla beraber bu sesin de öldüğünden endişeleniyordum.

John-John elinde bir şey tutarak kırmızı puanlı pijamalarıyla odanın içine daldı. Merdivenlerden aşağıya sürünürken elinde cam bir nesne tuttuğunu anladığımda keskin bir nefes aldım. “Anne!” diye bağırdı koşarken. “Bu ne?”

Paketinden çıkarıp şifonyerin üzerine koyduğum mavi şişeydi elindeki. Will, John-John’un önünde çömeldi. “Lucille’in şişe ağacından bir şişe. Sen ve ben onu yerine koyalım da arkadaşlarıyla olabilsin, ne dersin?”

John-John kaşlarını çatı. “Neden?”

“Çünkü onun, eve girmeden önce bütün kötü ruhları yakalaması gerekiyor.”

Bir süre düşündü. “Neden?”

Will, John-John’dan şişeyi alırken, “Belki Lucille benden daha iyi anlatır sana,” dedi.

Diğer elini uzattı ve John-John tutmak için uzandı. Will geriye kısa bir bakış attıktan sonra şişe ağacına geri konmak üzere şişeyle birlikte ayrıldılar. Birbirlerine çok

geç kalmadıklarını umarak uzun süre az önce oldukları yerdeki boşluğa bakakaldım.

Saatler sonra öğle uykusu için John-John'u yatağına yatırdığımda şifonyerin üzerine, şişenin durduğu ve mektubu koyduğum yere baktım; mektubun hâlâ orada olduğunu görerek rahatladım. Mektubu en üst çekmeceye koyup çekmeceyi yumuşak bir sesle kapattım.

- 4 -

Ertesi hafta hasat başladı. Söz verdiğim gibi, Amos her sabah Alman savaş esirlerini tarlalara getiriyor ve çan iş bırakma zamanını haber verdiğinde yüksek dikenli tellerin arkasındaki kampa geri götürüyordu.

Tarlalar otoyol tarafından ikiye bölünmüştü, Amos ve ben öyle ayarladık ki kuzey tarlalarında Almanlar, güney tarlalarında da geri kalan herkes, mevsimlik işçiler, Amos, Will, George çalışıyordu. Ben işleri denetlemek için ikisinin arasında gidip geliyordum. Diğer işçilerin yaptığı gibi günde doksan kilo pamuk toplayamıyordum ama en azından benim işçiliğim ücretsizdi.

İlk gün öğlede yemek zili çalıp da bütün tarla çalışanları ağaçların ve arka verandanın gölgeliğine çekildiğinde omuzlarım ağrıyordu, parmaklarım sıyrıklar içinde ve kanlıydı, ayrıca geniş siperlikli şapkama rağmen güneşin parlaklığından gözlerim yanıyordu.

Will ve ben kucağımda John-John'la arka verandada oturmuş Lucille'in yaptığı kızarmış tavukları ve etli hamurları yiyorduk. Babasının ofisindeki son konuşma-

mızdan beri benden kaçıyordu; sadece çiftlik hakkında görüş alışverişinde bulunmak ve hesap defterlerini ona göstermemi istediğinde konuşuyorduk. Halk dansı yapar gibiydik; kısa süreliğine bir araya geliyorduk ama her zaman birbirimize ne kadar yakın olduğumuzun farkındaydık. Verandanın diğer ucunda arkasını bana dönerek oturup yemeğini yedi.

Erich, bir karaağaç gölgeğinde kümelenmiş savaş esirlerinin yanından ayrılarak verandaya yaklaştı. Merdivenlerin dibinde durdu, hasır işi şapkası elindeydi. Will, bıçağını ve çatalını bırakarak sabit ve düşmanca Alman baktı.

Erich, bana hitaben, “Eğer sorun değilse ahırın tami-rinden kalan odunları almak isterim. Bir projem var...” dedi.

“Projelerine ihtiyacımız yok!” diyerek böldü Will.

Erich beni şaşırtarak merdivenleri çıktı ve birkaç adım kalana kadar Will’e yaklaştı.

“Özür dilerim. Sadece yardım etmek istiyorum.” Will öfkeyle bakmaya devam ediyor, parmaklarını masada sertçe tıkırdatıyordu. “Çok farklı değiliz, sen ve ben,” dedi yumuşak bir sesle Erich, parmakları şapkasının siperinde dolaşıyordu.

Will sıçrayarak kalktı. “Anlayamadım!”

Erich geri adım atmadı.

“Savaş bitti ve artık asker değiliz. Ben de sizin gibi çiftçiyim. Tarlalarımı, eşime ve çocuğuma dönmek istiyorum. Her gece evimi düşlemek beni hayatta tuttu. Sen ve ben aynı yıldızların altında, aynı düşü paylaştık.” Parmakları şapkasını daha sıkı kavradı. “Ve her ikimiz de kardeşlerimizi kaybettik.”

Will Alman'a doğru bir adım attı, ellerini yumruk yapmıştı. Yüzünü omzuma bastırarak John-John'un kafasını çevirdim.

"Kardeşim hakkında konuşma!" dedi Will, sıkılı dişlerinin arasından.

Erich'in yüzünde endişe yoktu. "Kardeşlerimiz öldü, Bay Claiborne. Ama biz ölmedik, değil mi?" Tokalaşmak için elini uzattı ve eli beyaz bir bayrak gibi aralarındaki boşlukta asılı kaldı.

Will tek kelime bile etmeden, Erich'in yanından hiddetle geçip verandanın merdivenlerinden indi, sonra da evin köşesinden dönüp kayboldu.

Hasadın geri kalanında Will soğuktu, sohbetlerimiz toprak, hava ve pamuğun fiyatı hakkındaydı; aramızda zehirli bir bulut gibi süzülen ve solumamızı bekleyen konulardan kaçınıyorduk.

Fakat bazen geceyi bekleyen bir baykuş gibi beni temkinli gözlerle izlerken yakalıyordum onu. Şimdiye kadar bize huzur veren sahte masumiyetimize veda etmek için isteksiz olsak da ikimiz de kaçınılmaz yüzleşmeyi bekliyor gibiydik. John-John kendi küçük çuvalını taşıyarak ya Erich'i ya da Will'i takip ediyor, kabarık pamuk kozalarını dallarından koparmak için çabalıyordu. Her iki adamla da akıcı bir sohbet tutturmuştu, hatta birkaç kere Will'in gülmek için durduğunu ve John-John'un kafasını okşadığını görmüştüm. Lucille onu öğle uykusu için almaya geldiğinde Will onun gidişine üzülmüş görünüyordu.

Will ve onun sorunlarının üzerinde duramayacağımı anladım. Eskiden yeni bir elbise ve uyumlu bir ayakkabı için duyduğum sevinç ve gururun aynısını, artık her günün sonunda, işçilerin dolu çuvallarını taşımasını seyretmek ve katır arabalarının pamuğu hangara götürmesini görmek veriyordu. Ellerimdeki yeni yaralar ve kabarcıkların keyfine varıyor ve onları birer madalya gibi gururla taşıyordum.

Tarlalar yavaşça beyazın tazeliğini ve güzelliğini yitiriler, saban izleri tekrarkoyu kahverengiye döndü. Akşamları hava soğumaya başladı ve İndianola'nın her yerinde bataklıklarda püsküllenen sade servi ağaçları kendilerini kızılımsı kahverengi yapraklardan oluşan bulutlara dönüştürdüler. Güzel bir hasattı fakat pamuk çırcırdan geçer geçmez ayrılacağımı bildiğim için sonlarına doğru acı bir tat bırakıyordu.

Son akşam iş bırakma çanı çaldıktan sonra çuvallarımızı boşaltıp yavaşça tarlalardan eve doğru sessizce yürüdük. Tug tekerlekli sandalyesinde, Lucille ve Marjory'yle beraber verandadaydı. Amos'un kamyoneti park etmişti, Erich ve diğer savaş esirleri kamyonetin arkasından bir şey kaldırıp veranda merdivenlerinin üstüne koydular.

Erich John-John'u tuttu fakat o zıplayıp Will'e doğru koştu, biz yaklaşırken, "Bak Will amca. Büyükbabanın yokuşu vay," dedi.

Her bir yükseltiye uyacak şekilde yapılmış, düz tepesi bir tekerlekli sandalyeyi yerleştirecek kadar geniş, takoz şeklinde bir rampanın konduğu merdivenlerin aşağısında durduk.

Erich arkasına geçip tekerlekli sandalyesini yavaşça aşağıya doğru iterken Tug'ın suratı, yana eğik bir sırtıyla

parıldadı. Tug, hâlâ iyi olan eliyle Almanın koluna uzanıp teşekkür etmek için okşadı.

“Bunu sen mi yaptın?”

Sesindeki pürüzün nedeninin ne olduğundan emin olamadan Will’e döndük hepimiz.

“Evet. Burada bize gösterilen iyilikler için hepinize teşekkür edebilmek istedik. Babanız oğlu eve geldiğinde karşılayabilsin diye daha önce yapmayı umuyordum ama hiç tahtam yoktu.”

Will’in bakışları, önünde duran adamın üzerinden ayrılıp anne babasına, John-John’a ve bana döndü. Sonra etrafını saran verandayla muntazam beyaz eve ve arkasındaki ufka kadar uzanan sıralarla, hasattan çıkmış tarlalara baktı; sanki bir rüyanın gerçeğe dönüştüğünü görüyordu. Ve belki de öyleydi. Belki de uyuyan askerlerin ve onun Mississippi evinin üzerinde parlayan aynı yıldızların altında gördüğü rüya buydu. Bir adam olarak uyanıp gidebileceği daha büyük bir yatağın olmadığını fark eden bir çocuk gibi görünüyordu.

Bakışları Erich’e geri döndü. Uzun bir duraksamadan sonra elini uzattı.

“Teşekkür ederim.”

Erich de elini Will’e uzattı ve iki adam tokalaştı.

Will gırtlığını temizledi. “John-John oğlunun adının Hans olduğunu söyledi.”

Küçük bir gülümseme Erich’in dudaklarını araladı. “Evet. Ve büyüdüğünde bir at olmak istiyor. Ya da babası gibi bir çiftçi.”

Will aşağıya uzandı ve elini John-John’un kafasına koydu. “Sanırım çocuklar her yerde hemen hemen aynı. John-John dün bana katır olmak istediğini söyledi.”

Gelecek nesillerin genç adamları hakkında konuşurlarken iki adamın sesi bahçe boyunca yumuşak bir şekilde duyuluyordu ve seslerinde çocukların büyüyünce asker olmak yerine çiftçi olabileceklerine dair umut vardı.

Toplanmış insanların arasından geçip bir hırka almak için eve girdim, sonra arka kapıdan dışarı çıkıp arazinin güneydoğu sınırını belirleyen bataklığa doğru yürüdüm. Yanında, servi ağaçlarıyla çevrili sığınakta aile mezarlığı uzanıyordu. Güneşin batışını seyretmek ve sonunda elveda demek için en güzel yerd.

Will döndüğünden beri buraya gelmemiştim ama şimdi hasat da bitiğine göre bir daha gelebilir miydim ya da ne zaman gelirdim bilmiyordum. Dökme demir parmaklıklardan içeri girdim ve Johnny'nin mezar taşını buldum. Çocukken en sevdiği oyuncaklar olan minyatür savaş topu ve askerleri haricinde bir şey gömülü değildi altında aslında.

Servi ağaçlarının dolaşık dallarının arasından göz göğünde nazikçe alçalan güneşi seyrettim. Böcekler iyi geceler öpücüğü verircesine alacakaranlığın yumuşak ışığı yüzeyinde gezerken iğnelerini karanlık bataklık suyuna sokuyorlardı.

“Akşam yemeğini kaçıracaksın.”

Will'in sesine doğru döndüm. “Güneşin batışını kaçırmak istemedim. Bir daha ne zaman şans bulurum bilmiyorum.”

Gelip yanımda durdu, uzun bir an ikimiz de konuşmadık. Johnny'nin mezar taşının yanına eğildi, parmakları kardeşinin isminin harfleri üzerinde geziniyordu. “Biriyle beraber büyümenin onu gerçekten tanımanı sağlayaca-

ğını düşünürsün. Johnny hep önce kendini düşünür diye bilirdim ben. Ama bu doğru değil, değil mi?”

İçimi bir korku kapladı. “Neden böyle söylüyorsun?”

Ayağa kalktı ve yüzüme baktı, batan güneş, ciddi gözlerinden yansyordu. “John-John’u kendi oğlu gibi sevdi, değil mi?”

Yavaşça kafa sallayarak onayladım, dudaklarımdan hiçbir ses çıkaramadım.

“Geldiğimde, John-John bana doğumgünüünü söyleyene kadar anlayamadım. İlk başta bana söylemediğin için sana kızdım. Sonra, sana hiç o şansı tanımadığımı anladım. Seni arkamda bırakabileceğimi düşünerek gönüllü oldum ve hemen gittim.”

Yutkundum. “Johnny iyi bir baba oldu. Babalık onu olgunlaştırdı.”

Bir süre sessiz kaldı Will. “Onun babası her zaman Johnny olacak. Kimsenin diğer türlüşünü düşünmesini istemiyorum.”

İki kardeş arasındaki karışık ve koşulsuz sevgiyi anlayarak onayladım.

“Ayrılman gerekmiyor, Ginny. Kalmanı istiyorum. Johnny de kalmanı isterdi.”

Ona baktım, konuşamıyordum.

“Ölmeden önceki gün bana mektup yazmış. Neredeyse biliyormuş gibi...” Will kafasını salladı. “Anne ve babama hoşça kal dememi istemiş.” Gözleri benimkilerle buluştu. “Ve senle John-John’a iyi bakmamı.”

Bir beyaz boyunlu kırlangıç sürüsü ağaç tepelerinden havalanıp akşam karanlığına kanat çırpmadan önce başımızın üzerinde bir süre fırıl fırıl döndüklerinde duraksadı.

Baharda kuzeye göç edecekler fakat bir sonraki kış tekrar buraya döneceklerdi. Sanki dev bir mıknatıs hepimizi yuvaya, başladığımız yere geri çekiyordu.

Gözlerimi kapadım, abisine yazdığı aynı gece bana yazdığı mektuptaki sabırsız kargacık burgacık yazıyı gördüm.

Bu gece düşman hatlarına yürüyorum çünkü savaşıla geçen bir günle daha yüzleşemeyecek ve kafama bir kurşun sıkamayacak kadar korkağım. Beni mutlu ettin, Ginny, umarım sen de kendi mutluluğunu bulursun. Son bir Delta günbatımı görebilmeyi dilerdim. Belki sen bir tane gördüğünde beni ve seni ne kadar çok sevdiğimi düşünürsün.

Mektubu Will'e göstermeyeceğimi artık biliyordum, mektubu yok edecektim ki Johnny'nin son sözleri Will'e yazdığı gibi ailesine olan sevgisiyle ilgili olsun. Onu tanıyan ve seven herkes için her zaman bir kahraman olacaktı.

“Baştan başlayabilir miyiz, Ginny?”

Bir süre düşündüm. “Bir daha eskiden olduğumuz insanlar olmayız ve olmak istemiyorum da.” Koluna dokundum. “Ama belki baştan başlayabiliriz. Şimdi olduğumuz insanlar olarak.”

Güneş ufkun üzerinde kızartma tavaasında eriyen tereyağı gibi sarı sarı yayıldı ve görüşüm bulanıklaştı. “Johnny günbatımlarında kendisini hatırlamamı istedi.”

Will kolunu bana doladı ve ben de sanki hep oraya aitmişim gibi başımı omzuna yasladım. “Güzel bir anı.”

“Evet,” dedim. “Öyle.”

“Kalacak mısın o zaman? Bizimle?” Nefesini saçlarımda hissettim. “Benimle?”

Gökyüzünde son bir ışık parıldadı, son bir veda. “Her zaman.”

Son dört yılda kim olduğumuzu ardımızda bırakarak değiştik. Ama öğrendik ki değişim ardımızda bıraktıklarımızdan fazlasıymış, değişim bir araya getirmekmiş, yeniliğin ve olasılıkların hasadıymış.

Ama bazı şeyler asla değişmeyecek. Zengin alüvyonlu toprağına oyulmuş sıra sıra tarlalarıyla Mississippi delta-sının dümdüz manzarası. Servili bataklıkların, kıvrım ve bükümleri insanların kontrolüne tekrar tekrar meydan okuyan büyük nehrin üzerindeki günbatımları. Ne zaman ekip ne zaman biçeceğimizi söyleyen mevsim döngüsü. Johnny anılarımızdaki çekici delikanlı olarak kalacak, hiç yaşlanmayacak, hiç değişmeyecekti. Oğlu için hep bir kahraman olacaktı.

Bize hoş geldiniz dercesine pencerelerinde ışık parılayan eve dönerken Will’in kolu hâlâ omzumdaydı. Savaşı ve geçmişi arkamızda bırakıp geleceğimize adım attığımızda, günün son ışığı da karanlık dünyaya gömülmüştü. Bazen en iyi sırlar, asla anlatılmayanlardır, diye derin derin düşündüm.

TEŞEKKÜRLER

Bu inanılmaz projeye öncülük edip diğer dokuz yazarı bir araya getiren Kristina McMorris’e teşekkür ederim. O olmasaydı bu proje asla olmazdı. Ayrıca tarihin önemli

bir noktasında New York'un önemli bir ikonu olan bir yerde antoloji için bir potansiyel gören editörümüz Cindy Hwang'a da teşekkür ederim. Bu, gerçekten yazarların hayalidir.

1940'ların Amerikan ordusu hakkındaki detaylı bilgilerini paylaştıkları için babam Lloyd Sconiers ve Andrew Zappone'ye teşekkürler. Keşke daha uzun bir şey yazıyor olsaydım çünkü tam bir roman yazabilecek kadar detay verdiniz bana! Titiz çalışmalarınızdan yararlanırken yapabileceğim hatalar benimdir.

Değerli tavsiyelerin için John Osgood'a, trenler ve demiryollarıyla ilgili ilginç bilgileri için Robert Holland'a teşekkür ederim. Paylaştığınız bilgiler hikâyem için çok önemliydi.

En büyük teşekkürlerim hem geçmişte hem de şimdi fedakârlıkları beni büyüleyen ordu çalışanlarımıza. Onlara hayranlığımı sadece kelimelerle ifade etmek çok zor.

Değerli Okuyucumuz,

Pena Yayınları'nı seçtiğiniz için teşekkür ederiz. Okuduğunuz bu kitabın beklentinizi karşıladığını umarız. Pena'da, bir kitap kapanır, yeni bir iletişim başlar.

Bize www.penayayinlari.com ve www.facebook.com/penayayinlari sayfalarımızdan ulaşarak bu iletişimi daha da zenginleştirebilirsiniz:

- Kendiniz ve arkadaşlarınız için kitap önerilerine göz gezdirebilir,
- Kitap videolarını izleyebilir,
- Kitaplarımızın ilk bölümlerini okuyabilir ve kendiniz için en uygun olanı seçebilirsiniz,
- En sevdiğiniz yazarların imzalı kitaplarına ulaşabilir,
- Yarışmalarımıza katılabilir ve hediyeler kazanabilir,
- Yazarlarla iletişime geçebilirsiniz,
- Görüşlerinizi paylaşabilirsiniz.

Aşağıdaki bilgilerinizi **okuyucu@penayayinlari.com** adresine gönderdiğiniz takdirde bu fırsatlardan her zaman yararlanabilirsiniz.

Kitap: **Yitik Kalpler İstasyonu**

Ad:

Soyad:

E-posta:

Doğum tarihi:

Cinsiyet:

Adres (Katalogumuzun adresinize gelmesini istiyorsanız):

* Yeni! İletişim bilgilerinizi doldurduktan sonra bu sayfanın fotoğrafını çekip yukarıdaki e-posta adresimize gönderin, bu fırsatları kaçırmayın.

Sevgilerimizle,
PENA YAYINLARI

